

Nuoret mestarit esiin! -hanke ja Taitaja 2004 -tapahtuma

Taitaja ²⁰⁰⁴ **2004**
SM-KISAT SEINÄJOELLA 22. – 24.1.2004

LOPPURAPORTTI

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	5
Kehittämistarpeita ja hankkeen lähtökohtia.....	6
SeNuko-koulutusmessut 2004.....	15
Ammattitaidon kohottamista valmennus- ja kilpailutoiminnalla (AKVA) -koulutus	16
Taitaja 2004: valmistelu ja toteutus	19
Taitaja 2004 -toimiston ja tiedotuksen näkökulma	40
Taitaja 2004 -tilakoristelu	46
Toimistopalvelut ja talous.....	48
Taitaja 2004-opastus ja neuvonta	51
Taitaja 2004 -vaatesäilytys.....	53
Taitaja 2004 -jätehuolto ja siivous.....	55
Taitaja 2004 -kilpailun aikaiset majoitusjärjestelyt Seinäjoella.....	57
Taitaja Skills Finland ry:n näkökulmasta	59
Taitaja 2004 -pistelaskujärjestelmä	61
Taitaja 2004 -tapahtuman televisiointi	66
Kansainvälinen kongressi Entrepreneurship – A Good Choice 22.–24.1.2004.....	68
Taitaja 2004 -tapahtuman arviointia ja kehittämisehdotuksia	69
Taitaja 2004 toimijakoulutusten arviointia	78
Lajien loppuraportit.....	84
1. Autokorinkorjaus.....	84
2. Autonasennus	86
3. Autonmaalauk	88
4. CAD-suunnittelu	91
5. Elektroniikka.....	93
6. Kukkasidonta	98
7. Huonekalupuusepäntö.....	100
8. Ilmastointiasennus	102
9. Kivityö	105
10. Kondiittorintö.....	106
11. Koneistus.....	108
12. Kosmetologintö	111
13. Levy- ja hitsaustyö	114
14. Lähihoitajantyö	117
15. Maalaus- ja tapetointintö	120
16. Mekatroniikka	122
17. Metsäkoneen käyttö	125
18. Painotekniikka	126
19. Painotuotteen suunnittelu	127
20. Lihatuotteiden valmistus	131
21. Parturikampaajantyö	134

22. Puhdistuspalvelu.....	137
23. Pukuompelijantyö.....	141
24. Putkiasennus.....	144
25. Ravintolakokintyö.....	147
26. Somistajantyö.....	150
27. Suurtalouskokintyö.....	152
28. Talonrakennustyö.....	154
29. Tarjoilijantyö.....	158
30. Sähköasennus.....	160
31. Tietojenkäsittely.....	163
32. Tietokoneet ja verkot.....	165
33. Tv- ja videotuotanto.....	167
34. Verkkosivujen tuottaminen.....	169
35. Viherrakentaminen.....	172
Taitajan Taival 2002–2004.....	173
Tapahtumaorganisaatio.....	175
Tiivistelmä Taitaja 2004 -kävijätutkimuksesta.....	176
Julkaisut Taitaja-tapahtuman yhteydessä.....	177
MITALISTIT.....	178
Yhteistyösopimusten näkyvyys.....	183

Liitteet:

Liite 1. Hankkeen organisaatio

Liite 2. Tapahtumasponsorit

Liite 3. Esityslista viranomaiskokoukseen

Liite 4. Kilpailupaikat ja kilpailuohjelma

Kuvat:

Reijo Manninen, Seinäjoen ammattioppilaitos

Esipuhe

Taitaja 2004 -ammattitaidon SM-kilpailu, Taitaja 9 -kilpailu, erilaisia teemoja sisältävä kansainvälinen kongressi Entrepreneurship – A Good Choice ja SeNuko -koulutusmessut keräsivät noin 30 000 katsojaa ja 10 eri kansallisuutta Seinäjoelle huippuosamisen katselmukseen. Tapahtumasta on muotoutunut erinomainen vuosittain toistuva ammatillisen koulutuksen suur tapahtuma.

Ammattitaidon SM-kilpailu Taitaja 2004 on oivallinen tapa tuoda esiin kädentaitoja ja ammatillisen koulutuksen huippuosamista. Kun tähän kilpailuun yhdistetään ensimmäistä kertaa mukana ollut peruskoulun 9-luokkalaisille tarkoitettu Taitaja 9 -kilpailu, on kokonaispaketti markkinoinnin kannalta katsottuna selkeä ja kokonaisvaltainen.

Tapahtuma oli laajasti esillä lehdistön, radion ja tv:n välityksellä. Siitä tuotettiin tv-ohjelmaa kuusi tuntia päivittäin ja jokaisesta kilpailupäivästä tehtiin puolentunnin kooste, joka lähetettiin paikallistelevisiossa noin 80 000 talouteen. Koosteet ovat myös myytävänä eri oppilaitoksille. Kisaohjelmaa oli mahdollisuus seurata myös Internetin välityksellä. Julkaistujen artikkelien osalta ammatillisen koulutuksen julkisuus oli ennätysmäinen.

Tässä raportissa käsitellään Taitaja 2004 -kilpailun taustoja, toimintaa ja arvioidaan toteutunutta. Jyväskylästä saimme kisavalmisteluihin hyvän tukipaketin laatuksikirjan muodossa, ja sitä on sovellettu eteläpohjalaiseen tapaan. Myös muu tuki ja tiedottaminen on ollut avointa Taitaja 2003 -järjestäjien osalta. Tätä samaa avointa linjaa jatkamme puolestamme kohti Turkua 2005.

Yhteistyö Skills Finland ry:n henkilöiden kanssa on ollut rakentavaa ja toimintaamme tukevaa. Toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi ja projektipäällikkö Esa Lähteenaro ovat olleet avainhenkilöt, joilta olemme saaneet täsmällistä tietoa ja ohjausta. Heidän ja koko Skills Finland ry:n organisaation kanssa on ollut miellyttävä tehdä työtä Taitaja 2004 -tapahtuman eteen. Koulutus on ollut olennainen osa Taitaja-hankkeen onnistumista. Koulutuksesta on pääosin vastannut Hämeen ammattikorkeakoulun ammatillisen opettajakorkeakoulun hallinnoima AKVA-projekti toimijoinen projektipäällikkö Heikki Saarisen johdolla.

Ammatillisen koulutuksen suur tapahtuma on vaatinut henkilöstöltämme suuria henkisiä ponnistuksia, ja taloudellisesti se olisi ollut mahdotonta toteuttaa ilman yritysten, eri järjestöjen ja elinkeinoelämän tukea. Siitä suuri kiitos yhteistyöyrityksille ja muille tukijoille. Kiitokset kaikille Taitaja 2004 -tapahtumaan osallistuneille kilpailijoille, yhteistyökumppaneille, toimitsijoille ja suurelle yleisölle. Kiitokset myös valovoimaisille opiskelijoillemme, koko henkilöstölle ja eri tiimien jäsenille: teitte tapahtumasta ikimuistettavan tilaisuuden.

Seinäjoki 15.6.2004
Jorma Sihvonen
Projektipäällikkö

Jorma Sihvonen

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen projektipäällikkö
Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
050 521 1817

Kehittämistarpeita ja hankkeen lähtökohtia

Koulutuksen järjestäjien ja elinkeinoelämän yhteinen tavoite on ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen tulevaisuudessa. Tavoitteen saavuttamiseksi on kehiteltävä joukko toimenpiteitä, joilla eri ammattien arvostusta ja vetovoimaisuutta parannetaan. Koulutuksen laadun, eri ammattien tunnettuuden ja näkyvyyden parantaminen yhdessä ammattitaidon mittaussjärjestelmien kanssa ovat toimenpiteitä, joilla tavoitteellista toimintaa elinkeinoelämän kanssa kehitetään.

Peruskoulun 9-luokalta lähtien nuorille on luotava mahdollisuus tutustua ja saada oikeaa tietoa eri ammateista ja niiden rakenteista omakohtaisesti kokien ja ongelmakeskeisesti ratkoen. Kädentaidot on saatava arvoonsa kehittämällä mielenkiintoisia toiminnallisia tapahtumia alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Oppilaitoksemme painopistealueisiin kuuluu erityisopetuksen kehittäminen ja kohdentaminen oppimisvaikeuksissa oleviin opiskelijoihin. Vaikeuksissa olevia nuoria tuetaan, ja syrjäytymisen ehkäisemiseen kiinnitetään huomiota. Myös lahjakkaille opiskelijoille on annettava mahdollisuuksia edetä esteittä huippuosaajaksi kannustaen heitä yhä parempiin suorituksiin.

*Koulutamme Seinäjoella elintarviketeollisuuden ammattilaisia.
Kuvassa opiskelijoidemme valmistamia erikoistuotteita.*

Maakuntamme elinkeinorakenne pohjautuu pääosin elintarviketeollisuuteen, metalliteollisuuteen ja maatalouteen, joskin elektroniikkateollisuus näyttää olevan kehityssuunnaltaan nouseva ala. Maakunnan toimeentulon, muuttotappion hillitsemisen ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää kiinnittää huomiota alueen monialaiseen yrittämiseen ja osaamisen tasoon. Maakuntamme väestön peruskoulutettujen määrä on läänin keskitasoa alhaisempi. Selkeä haaste oppilaitoksille ja yrityksille on ikääntyvä väestö ja sen seurauksena tuleva ammattitaitoisen työvoiman puute. Eläkkeelle siirtymisten yhteydessä häviää yrityksistä myös tietämystä ja huippuosaamista, joka oppilaitosten on tavalla tai toisella huomioitava opetuksessa. Koulutus ja elinkeinoelämän tarpeet eivät aina kohtaa. Yrittäminen ja yrittäjyys ovat nuorten keskuudessa hiipumassa. Näistä tarpeista on nousut esille kysymyksiä: Miten hillitään muuttovirtaa maakunnastamme? Miten väestön koulutustasoa ja peruskoulutettujen määrää nostetaan? Miten eri ammattien arvostusta

voidaan kohottaa? Miten nuoria ohjataan arvostamaan käden taitoja ja huippuosaamista? Miten koulutus ja elinkeinoelämän tarpeet kohtaisivat? Miten nuoria ohjataan yrittämiseen ja yrittäjyyteen?

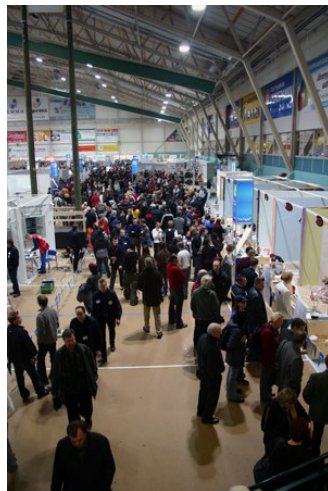
Hanke, jota lähdimme toteuttamaan, oli hyvin laaja ja pitkäkestoinen. Alkuvaiheen hankesuunnittelu vaati oppilaitokselta niin taloudellisia kuin henkisiäkin voimavaroja. Hanke on koko maakuntaa ja sen koulusta kehittävä, joten julkisen rahan saaminen oli oikeudenmukaisin keino hankkeen toteuttamiseen. Hankkeen rahoittajina ovat olleet Etelä-Pohjanmaan liitto, Länsi-Suomen lääninhallitus ja Euroopan sosiaalirahasto (ESR). Taitaja 2004 -tapahtuma pyrki osaltaan vaikuttamaan valitun strategian toteutumiseen.

Kohderyhmät ja laajuus

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen ja Taitaja 2004 -tapahtuman kohderyhminä olivat ammatillisten oppilaitosten opiskelijat ja opettajat, ammattiaan valitsevat sekä elinkeinoelämä ja yhteistyöyritykset. Järjestetyn yrittäjyyttä käsittelevän kansainvälisen kongressin kohderyhminä ovat alueen oppilaitokset, oppilaitosten ja yritysten asiakkaat sekä tärkeimmät sidosryhmät. Tehokkaalla mainonnalla ja julkisuudella pyrittiin vaikuttamaan suuren yleisön tietämyksen tasoon eri ammattialoista ja ammateista.

Esisuunnitteluvaihe

Hankkeen esisuunnittelu käynnistyi syksyllä 2002 Etelä-Pohjanmaan liiton ja Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymän rahoituksella. Esisuunnitteluvaiheen aikana neuvoteltiin osallistujatahojen kanssa eri yhteistyömuodoista ja tarkennettiin huippuosaamisen tarvetta, ammattien arvostuksen esille tuomista ja perusammattien tärkeyttä maakunnan hyvinvoinnin turvaamiseksi. Esisuunnitteluvaiheen aikana suunniteltiin myös ”Nuoret mestarit esiin!” ESR-jatkohanke rahoituksineen. Hanke huipentui huippuosaamisen arviointiin Taitaja 2004 -tapahtumassa.

Kävijämäärien hyvinkin korkealle asetetut tavoitteet toteutuivat

Hankkeen tavoitteet

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen ja siihen liittyvän Taitaja-tapahtuman tavoitteena oli nostaa laajasti ja pitkäkestoisesti ammatillisen koulutuksen houkuttelevuutta, vetovoimaisuutta ja arvostusta, näkyvyyttä ja laatua sekä lisätä nuorten ammatillista huippuosaamista ja kannustaa yrittäjyyteen. Lisäksi tavoitteena oli eri koulutusammattien tunnetuksi tekeminen, alueen koulutustason nostaminen ja innovatiivisten työssäoppimiskäytäntöjen tehostaminen. Opettajia kannustettiin, ja heille annettiin mahdollisuus kouluttautua eksperteiksi.

Tavoitteena oli myös alueen yritysten ja oppilaitosten yhteistyön syventäminen luomalla huippuosaamisen valmennusverkosto. Kansainvälisen kongressin tavoitteena oli tehdä tunnetuksi suomalaista ammatillista huippuosaamista ja kädentaitoa sekä muokata asenteita yrittäjyyskasvatukseen. Vastavuoroisesti saimme tietoa kansainvälisestä osaamisesta ja yrittäjyydestä. Alueellisten seminaarien tavoitteena oli lisätä vuorovaikutusta yrittäjien ja elinkeinoelämän kanssa sekä saada tietoa ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi. Opiskelijoita kannustettiin ammatilliseen huippuosaamiseen ja sen esille tuomiseen.

Alueelliset poikkeavuudet otimme huomioon tavoitteissa toteuttamalla hankkeen eri vaiheita yritysten ja elinkeinoelämän rakenteiden mukaisesti huomioiden oppilaitosten koulutusalat.

Tulokset

Hankkeen tuloksena on alueen yritysten ja oppilaitosten yhteistyön syveneminen opiskelijoiden, opettajien ja yritysten työntekijöiden vuorovaikutuksen lisääntyessä. Osapuolet tutustuivat alakohteisesti viimeiseen huipputietoon, vertailivat ja arvioivat huippuammattitaitoa. Vahva verkostoituminen edisti myös innovatiivisten työssäoppimistapojen kehittämistä. Esillä olon seurauksena yritysten on helpompi rekrytoida nuoria huippuosaajia ja näin parantaa nopeaa työllistävyyttä. Laadukkaiden huippusuoritusten kautta saadaan innostusta yrittäjyyteen ja nostetaan esiin yritysten ja työntekijöiden työn laatua. Projektin avulla suomalaisten nuorten huippuosaaminen voitiin tuoda näyttävästi esille, jolloin koulutuksen vetovoimaisuus ja houkuttelevuus nuorten keskuudessa kasvoi. Järjestettävien seminaarien yhteydessä saimme tietoa kansallisesta ja kansainvälisestä osaamisesta ja koulutuksen tasosta.

Hankkeen vaikutukset

Hankkeen vaikutuksena nuorten kiinnostus ammatillista koulutusta ja osaamista kohtaan lisääntyi. Huippuosaajina opiskelijat oppivat ammatillista vastuuta ja avaintaitoja kuten tiimityötä, kommunikointitaitoja sekä itsenäistä ja luovaa ongelmanratkaisukykyä. Opiskelijoiden ammatillinen identiteetti vahvistui. Yritykset haarukoivat oman tuotantonsa osaamisalueensa lähialoja pyrkien verkostoitumaan ja hakemaan yhteistyötä, yhteisiä etuja sekä jakamaan vastavuoroisesti uutta teknistä tietoa. Taitaja-tapahtumassa tehtiin tunnetuksi eri ammattialoja, ja huippuosaamisen seuraaminen kannusti nostamaan koulutustasoa. Opettajille Taitaja-tapahtuman seuraaminen antoi sysäyksen opetuksen ja opetussisältöjen päivitykseen. Huippuosaamisen tunnettavuus lisääntyi Taitaja 2004 -tapahtuman johdosta.

Suunnittelusta toteutukseen

Hankkeeseen mukaan tulevia ammattialoja valittaessa otettiin huomioon rehtorikyselyn 26.2.2003 tulokset sekä alueen elinkeinoelämän ja teollisuuden rakenne. Valinnan perusteella tehtiin kysely oman oppilaitoksen opettajien halukkuudesta ryhtyä ammattialakohtaisten tiimien vetäjiksi. Oppilaitoksen omien opettajien sitoutumisen jälkeen kysyttiin mahdollisia alueen oppilaitosten opettajia mukaan alakohtaisten projektien alihankkijoiksi ja tiimin vetäjiksi. Hankkeeseen tuli myös sellaisia ammattialoja, joihin alueelta ei löytynyt osaaajia, joten jouduimme käymään neuvottelut Jyväskylän, Tampereen ja Vaasan oppilaitosten edustajien kanssa. Näistä oppilaitoksista löytyivätkin osaavat henkilöt tiimien vetäjiksi ja jäseniksi. Ammattialakohtaiset tiimin vetäjät valitsivat omat tiimensä jäsenet, jotka toimivat projektin kehittämistehtävissä.

Koulutuksen suunnittelussa on ollut mukana henkilöitä Hämeen ammattikorkeakoulun projektista Ammattitaidon kohottaminen kilpailu- ja valmennustoiminnalla (AKVA). Kummikoulutus on suunniteltu toteutettavaksi koko henkilöstölle (2 ov), ja ammattialakohtaisten tiimien vetäjille järjestettiin järjestelymestarikoulutus (6 ov). Opiskelijoiden, tukitiimien ja muun henkilöstön koulutus suunniteltiin ajankohtaan sopivaksi tarpeiden mukaan.

Tiedotuksen ja markkinoinnin suunnittelussa lähtökohtana olivat aikaisemmat projektit ja niistä opitut tiedot. Tiedotus- ja markkinointisuunnitelma laadittiin yhteistyössä Jyväskylän toimijoiden ja projektitoimiston markkinointihenkilöiden kanssa.

Kansallinen seminaari ”Kädentaidot ja yrittäjäyys” suunniteltiin toteutettavaksi siten, että se sai jatkoa toteutetussa kansainvälisessä kongressissa.

Kansainvälisen kongressin Entrepreneurship – A Good Choice suunnittelussa olivat mukana Seinäjoen ammattioppilaitos, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen palvelualojen oppilaitos, Vaasan yliopisto, Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus, Seinäjoen lyseo, Seinäjoen lukio, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari ja Etelä-Pohjanmaan yrittäjät. Vastuullisena alihankkijana toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Suunnittelun lähtökohdan teemana oli ”Asennetta yrittäjyyteen”.

Ammatit tutuiksi -kiertueen tavoitteena oli tehdä ammatteja tutuksi. Tämän toteuttamiseksi suunniteltiin noin kahden tunnin mittainen esittely Nuoret mestarit esiin! -hankkeesta sekä eri ammatteja käytännönläheisesti esittelevä videopaketti.

Eteläpohjalaisen valmennusmallin suunnittelun lähtökohtana oli lahjakkuuksien löytäminen ammattioppilaitosten opiskelijoista ja heidän määrätietoinen valmentaminen huippuosaajiksi. Suunnittelussa käytettiin apuna yhteistyökumppanimme Kuortaneen urheilupuolustoa ja opiston valmennuspäällikköä Tapio Korjusta. Kokonaisuuden suunnittelusta vastasi projektipäällikkö kuulemalla ammattialakohtaisia tiimejä ja yritysten edustajia. Tavoitteena oli saada noin 30 eri alan yritystä mukaan valmennusrenkaaseen.

Yritysyhteistyö pyrittiin suunnittelemaan niin, että hankkeen aikana saatiin kone- ja laitekannasta viimeisin tieto, jota hyödynnettiin huippuosaamista mittaavissa tehtävissä. Yritysyhteistyöllä vaikutettiin myös valmennustoiminnan kehittämiseen käyttäen hyväksi työssäoppimiskäytäntöjä.

Kaiken suunnittelun lähtökohtana oli hankesuunnitelma Nuoret mestarit esiin!. Suunnitelmia tarkennettiin toteutuksen yhteydessä – kuitenkin niin, että alkuperäinen hankesuunnitelma toteutui.

Kaikki hankesuunnitelman mukaiset tehtävät organisoitiin projektipäällikön johdolla ja projektitoimiston avustuksella. Ammattialakohtaisten tiimien vetäjät organisoivat hankkeen mukaiset tehtävät tiimien jäsenten kesken käyttäen tarpeen vaatiessa apunaan muuta henkilöstä ja opiskelijoita. Muita tehtäviä vastuutettiin tukitiimeille yhdyshenkilöiden kautta.

Hankkeen huipentuma, arviointitapahtuma Taitaja 2004 SM -kilpailut pidettiin 22.1.–24.1.2004 Seinäjoki Areenassa.

Taitaja 2004 ja Nuoret mestarit esiin! -hankkeen organisaatiot

Taitaja 2004 ammattitaidon SM-kilpailujen, Taitaja 9 -kilpailujen ja kansainvälisen kongressin vastuullisena järjestäjänä toimi Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä. Tapahtuman yhteydessä järjestettiin myös SeNuKo-koulutusmessut alueen yhteistyöoppilaitosten organisoimana. Koko tapahtuman suojelijana toimi tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Taitaja 2004 ja Nuoret mestarit esiin! -hankkeen organisaatio käsitti oppilaitoksemme opiskelijat mukaan lukien kaikkiaan noin 1600 toimijaa, liitteenä organisaatiokaavio (liite 1). Tapahtumaa varten muodostettiin valtakunnallinen neuvottelukunta, johon kutsuttiin valtakunnan keskeisiä ammatillisen koulutuksen vaikuttajia.

Valtakunnallinen neuvottelukunta:

Lauri Ihalainen, puheenjohtaja, SAK
Kari Purhonen, johtaja, TT
Veli-Matti Lamppu, koulutusasiamies, Suomen yrittäjät
Reetta Kuosmanen, puheenjohtaja, SAKKI ry
Anneli Tallqvist, ylitarkastaja, Työministeriö
Päivi Koppanen, varapuheenjohtaja, lehtori OAJ
Tapio Liinamaa, toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto
Minna Suutari, asiamies, Palvelutyönantajat
Timo Lankinen, hallitusneuvos, Opetusministeriö
Esko Saari, valtuuston pj. Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
Matti Yli-Lahti, kuntayhtymän johtaja, Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
Jorma Sihvonen, projektipäällikkö, Taitaja 2004

Neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa. Neuvottelukunnan jäsenet myötävaikuttivat tahoillaan tapahtuman onnistumiseen ja yhteistyöverkoston syntymiseen.

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen ohjausryhmä:

Matti Yli-Lahti, kuntayhtymän johtaja, Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
Jorma Perälä, rehtori, Seinäjoen ammattioppilaitoksen yhtymähallitus

Jorma Viitamäki, hallituksen jäsen, Seinäjoen ammattioppilaitoksen yhtymähallitus
Seppo Katila, hallituksen vpj. Seinäjoen ammattioppilaitoksen yhtymähallitus
Vesa Mäki-Ikola, talousjohtaja, Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
Jari Peltoniemi, lehtori, perusopetuksen edustaja, Seinäjoen lyseo
Heikki Vierula, sivistystoimen johtaja, Seinäjoen kaupunki
Matti Jaurila, toimitusjohtaja, yrittäjien edustaja
Jouko Alapoikela, elinkeinoelämän edustaja, Seicon Oy
Esa Lähteenaro, projektipäällikkö, Skills Finland ry
Jorma Sihvonen, projektipäällikkö, Nuoret mestarit esiin! -hanke
Eila Yliannala, ohjausryhmän sihteeri, Seinäjoen ammattioppilaitos

Ammattialakohtaiset ohjausryhmät

Kilpailulajikohtaisia ohjausryhmiä oli 32. Muutamissa lajeissa ohjausryhmä oli yhteinen. Ohjausryhmät huolehtivat lajin valtakunnallisesta kehittämisestä, tuomarien hankinnasta sekä kilpailutehtävien sisällöstä ja tasosta.

Toteutuksen vastuu- ja yhteistyöorganisaatiot

Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä

Projektin koordinointi, suunnittelu, toteutus, hallinnointi ja seuranta.

Järviseudun ammatti-instituutti, Kurejoen toimipiste

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina.

Jalasjärven ammatillinen aikuiskoulutuskeskus

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Jyväskylän kauppaoppilaitos

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Jyväskylän teknillinen ammattioppilaitos

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Kuortaneen urheiluopisto, Valmennusyksikkö

Osallistui yhteistyökumppanina. Yhteistyössä pyrittiin löytämään huippuosaamisen ja suorituksen mahdollistavia malleja ja tuomaan hankkeeseen henkisen valmennuksen näkökulma.

Seinäjoen ammattioppilaitos

Osallistui huippuosaamisen väylän suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä yritysten kanssa.

Seinäjoen palvelualojen oppilaitoksen Liikealan-, Tuomarniemen metsäoppilaitoksen- sekä Sosiaali- ja terveysalan yksiköt

Osallistuivat tapahtuman järjestelyihin yhteistyökumppaneina

Suupohjan ammatti-instituutti

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina.

Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus

Osallistuu toteutukseen yhteistyökumppanina

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Osallistui kv-kongressin suunnitteluun ja toteutukseen

Tampereen ammattiopisto, Hervannan ammattioppilaitos

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Tampereen teknillinen yliopisto

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina kansainvälisen kongressin järjestelyihin

Vaasan ammattiopisto

Osallistui toteutukseen yhteistyökumppanina

Muut alueen oppilaitokset

Osallistuivat yhteistyökumppaneina tarvittaessa projektin eri tehtäviin

Seinäjoen nuorisoasteen yhteistyökokeilu SeNuKo (kokeiluun osallistuvat oppilaitokset)

SeNuKo-koulutusmessujen järjestelyjen ja markkinoinnin osalta tehtiin yhteistyötä kokeiluun osallistuvien oppilaitosten kanssa. Messujen tarkoituksena on tukea ammattia etsimässä olevaa nuorta valintojen tekemisessä ja tuoda esille yleisölle laajasti koulutusmahdollisuuksia ja yritysten palveluja. Koulutusmessut on maakunnallinen tapahtuma, jossa työelämä ja oppilaitokset kohtaavat. Tapahtumassa tehdään yhteistyötä opiskelija- ja työnantajajärjestöjen kanssa.

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Osallistui yhteistyökumppanina kansainvälisen kongressin ja maakunnallisen seminaarin järjestelyihin

Yhteistyöyritykset

Yhteistyössä eri ammattialojen yritysten kanssa kehitetään huippuosaajiksi kehittymisen mahdollistava eteläpohjalainen etenemismalli. Eri ammatti- ja toimialojen valtakunnalliset sekä alueen yritykset ovat mukana markkinoinnissa, laitteistojen ja välineiden vuokraajina.

Yhteistyöyritykset hankkii eri ammattialoille nimetty tiimi yhdessä projektitoimiston kanssa.

Seinäjoki Areena Oy, Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy ja Seinäjoen kaupunki

Osallistuivat tilojen vuokraajana ja palvelujen tuottajana hankkeeseen.

Kansainvälinen kongressi

Kansainvälisen kongressin Entrepreneurship – A Good Choice tarkoituksena oli tuoda esille suomalaista ammatillista huippuosaamista ja kädentaitoja sekä saada tietoa yrittäjyyskasvatuksen toteutuksista eri oppilaitoksissa ja sen merkityksestä yhteiskunnalle. Vastavuoroisesti saimme tietoa kansainvälisestä osaamisesta ja yrittäjyydestä.

Huippuosaamisen arviointi

Huippuosaamisen arviointitilaisuutena käytettiin hyväksi Taitaja 2004 -ammattitaitokilpailuja. Kilpailu sinänsä ei ole tavoite, mutta kilpailutilanne mahdollistaa huippuosaajan oman suorituskyvyn rajojen tunnistamisen. Valmentautuminen Taitaja-kilpailuun on lahjakkaille opiskelijoille opiskelun eriyttämismuoto huippuosaajaksi ja mahdollisuus edetä WorldSkills-ammattitaidon maailmanmestaruuskilpailuun.

Taitaja 2004 -kilpailun julkisuusarvoa pyrittiin hyödyntämään ammatillisen koulutuksen vetovoimaisuuden parantamiseksi mahdollisimman hyvin. Mestaruuksista taisteltiin lajeittain näyttävästi mutta hyvässä hengessä.

Taitajat kohtaavat seuraavan kerran vuonna 2005 Turussa, ja samana vuonna järjestetään maailmanmestaruuskilpailut Helsingissä. Vuosi 2005 julistetaan myös opetusministerin aloitteesta ammatillisen koulutuksen juhluvuodeksi.

Hankkeen seuranta

Hankkeen ohjausryhmä, tapahtuman valtakunnallinen neuvottelukunta ja lajikohtaiset ohjausryhmät opastivat ja valvoivat järjestelyjen etenemistä ja arvioivat myös saavutettuja tuloksia. Hankkeesta ja tapahtumasta raportoitiin ohjausryhmille ja rahoittajan edustajille. Taitaja-tapahtumaa arvioitiin ja laatua seurattiin myös opiskelijoilta ja yrityksiltä saadun palautteen perusteella. Tapahtumasta tehtiin kävijätutkimus seuraavan Taitaja-järjestäjän toimesta. Koulutuksen arvostuksen kasvua seurattiin tiedotusvälineiden uutisoinnin kautta. Julkisuuden määrää mediaryhmittäin seurasi Oy Observer Finland Ab Helsingistä. Taloustiedot kerättiin kirjanpidosta ja toiminnasta laadittiin loppuraportti.

Tiedottaminen

Tiedottamisen tueksi laadittiin tiedotussuunnitelma, jota päivitettiin tarpeen vaatiessa. Laaja julkisuus toi suurelle yleisölle tutuksi ammatillista koulutusta ja eri ammatteja. Taitaja-tapahtumasta ja kehittämishankkeesta järjestettiin infotilaisuuksia maakunnan ammattioppilaitoksissa eri sidosryhmille. Tilaisuuksissa jaettiin myös kuntakohtaiset videot, jotka olivat tuotettuja Jyväskylän Taitaja-kilpailuista. Videot olivat lajikohtaisia, ja ne ovat havainnollisia koosteita hyödynnettäväksi peruskoulujen ammatinvalinnan ohjauksessa.

Tiedotus- ja informaatiotilaisuuksia sidosryhmille järjestettiin myös seminaarien ja eri tapahtumien yhteydessä. Sisäistä tiedotusta varten julkaistiin sähköpostijakeluna toteutettu Taitaja-tiedote. Sisäistä ja ulkoista tiedotusta edesauttoi myös reaaliajassa olevat Internet-sivut. Esite- ja markkinointimateriaalia laadittiin runsaasti laajaan jakeluun kaut-

ta Suomen. Eri mediamuotoja hyödynnettiin monipuolisesti. Julkisuudella ja seminaareilla tuotiin muiden kokemukset näkyväksi kumppanitoimijoina sekä saatiin aikaan keskustelua eri toimijoiden välillä. Kilpailun aikana kaikilla lajeilla hyödynnettiin näyttävästi uutta esitystekniikkaa sponsorinäkyvyyden tuottamiseen ja tiedottamiseen laajalle yleisölle. Lajiscreeneillä oli esillä myös kilpailijakuvat ja päivittäiset kilpailutulokset.

Tiedottaminen oli yksi tärkeimmistä tehtävistä kisatapahtuman aikana. Kuvassa vasemmalta:

*Tapahtumapäällikkö Sirpa Nuutinen, Skills Finland ry
Hallituksen puheenjohtaja Timo Lankinen, Skills Finland ry
Taitajien Taitaja, Vera Lång vuodelta 2003
Projektipäällikkö Esa Lähteenaro, Skills Finland ry*

Aila Ylihärtilä
SeNuko-koordinaattori

SeNuko-koulutusmessut 2004

SeNuko-koulutusmessut järjestettiin samaa aikaan Taitaja-tapahtuman kanssa 22.–23.1.2004 Seinäjoen Urheilutalolla. Koulutusmessujen järjestäjänä toimi Seinäjoen Nuorisosteetin koulutusverkosto, joka on Etelä-Pohjanmaalla toimiva seitsemän ammatillisen oppilaitoksen ja seitsemän lukion muodostama yhteistyöverkosto. Tämänkertaisilla koulutusmessuilla oli yli 70 näytteilleasettajaa. Mukana oli koko jatkokoulutuksen kirjo: Etelä-Pohjanmaan ammatilliset oppilaitokset, lukiot, opistot, aikuiskoulutuskeskukset ja oppisopimustoimistot sekä kattavasti maan ammattikorkeakoulut ja yliopistot. Lisäksi mukana oli opiskelijan elämää lähellä olevia yrityksiä, järjestöjä ja yhdistyksiä. Vierailijat saivat siis monipuolisen kuvan tämän päivän koulutautumismahdollisuuksista sekä siitä, mitä liittyy opiskelijan elämään opiskeluaikana ja sen jälkeen.

Maakunnan perusasteen 7–9-luokkalaist ja toisen asteen opiskelijat vierailivat koulutusmessuilla runsain joukoin. Koulutusmessuille kutsuttiin myös perusasteen 7–9-luokkalaisten vanhempia torstai-iltana 22.1.2004. Illan teemana oli koulutusmessutarjontaan tutustumisen lisäksi kaksoistutkinto. Mukana oli opiskelijoita kertomassa omista kokemuksistaan kaksoistutkinnon suorittamisesta ja siitä saadusta hyödyistä jatko-opinnoissa. SeNuko-koulutusmessuille oli ilmainen sisäänpääsy. Vierailijoita koulutusmessuilla kävi ennätyselliset yli 10 000.

SeNuko-koulutusmessut järjestettiin kahdeksannen kerran, ja ne keräsivät ennätyselliset yli 10 000 kävijää

Heikki Saarinen
projektipäällikkö
AKVA-jatkoprojekti
040 530 0392

Ammattitaidon kohottamista valmennus- ja kilpailutoiminnalla (AKVA) -koulutus

Taitaja 2004 -kilpailut ja kilpailuasiantuntijakoulutus

Kilpailuasiantuntijakoulutuksen tavoitteet ja kohderyhmät

Taitaja 2004 ammattitaidon SM-kilpailujen toteutuksen yhteydessä järjestettiin toimijoille kilpailuasiantuntijakoulutus, johon osallistui yhteensä 319 henkilöä. Sen keskeisenä tavoitteena oli auttaa kilpailujen suunnittelussa, järjestelyissä ja kokemusten arvioimisessa. Koulutuksen suunnitteli ja toteutti AKVA-jatkoprojekti, jota hallinnoi Hämeen ammatikorkeakoulu sekä Taitaja 2004 -kilpailujen projektipäällikkö ja Skills Finland ry:n Taitaja-koordinaattori.

Koulutuksen sisällöllisinä lähtökohtina olivat Skills-kilpailujärjestelmän tavoitteet ja periaatteet sekä aiemmat kokemukset Jyväskylän Taitaja 2003 -kilpailujen järjestelyistä. Koulutus kytkeytyi tiiviisti kisojen suunnitteluun ja järjestelyihin. Koulutuksen kohderyhminä olivat

- kisojen lajivastaavat,
- lajitiimien muut jäsenet,
- ohjausryhmäläiset,
- kilpailutuomarit ja
- tukitiimien jäsenet.

Koulutuksen sisällöt ja toteutus (Taulukko 1.)

Koulutus käynnistyi 5.11.2002 yhteisellä ”Lähtölaukaus”-tilaisuudella, jossa kaupungin ja koulutuskuntayhtymän johto määrittä kisojen merkitystä ja tehtävää Seinäjoen seudulle. Skills Finland ry:n edustajat esittelivät Skills-järjestelmän tavoitteet Taitaja-kilpailulle. Tilaisuus antoi hyvän lähtökohdan kisojen suunnittelulle.

Lajivastaavien koulutus käynnistyi 3.12.2002, ja sen ohjelma sisälsi kisojen suunnittelun lähtökohtia sekä valmistautumista Jyväskylän Taitaja 2003 -kisoihin osallistumiseen. Jatkossa lajivastaavien ja tiimien tapaamiset sisälsivät kilpailujärjestelyjen tilannekatsauksia, suunnitelmia lajikohtaisen tiedotuksen toteutuksesta sekä tietoa Skills-kilpailujärjestelmästä, sponsoroinnista ja ympäristö- ja turvallisuusprojektista. Merkittävä osa koulutuksesta oli lajivastaavien perehtyminen neljän päivän ajan Jyväskylän kisoihin 28.–31.1.2002. Monet lajivastaavat toimivat tutustumisen lisäksi erilaisissa järjestelytehtävissä oman alansa kilpailulajeissa. Lajivastaavien lisäksi kisoihin tutustui runsas joukko muita Seinäjoen kisojen toimijoita. Lajivastaavilla oli yksi yhteinen kokemusten vaihtotilaisuus kisojen yhteydessä.

Jyväskylän kisojen kokemuksia arvioitiin 18.2. Seinäjoen palautepäivillä ja 7.3.2003 Jyväskylässä. Palautetilaisuudet antoivat erinomaisen mahdollisuuden yleiseen ja lajikohtaiseen arviointiin ja kokemusten vaihtoon.

Ensimmäinen ohjausryhmäpäivä oli 15.4. ja toinen syksyllä 10.10.2003. Tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 140 ohjausryhmien jäsentä. Ohjelmassa oli sääntömääräisen ohjausryhmätyöskentelyn lisäksi sisältöjä kilpailujen järjestelytilanteesta, semifinaalijärjestelyistä, sponsoroinnista, sidosryhmätyöskentelystä, kilpailutehtävien rakenteesta ja arvioinnista sekä kilpailuasiantuntijakoulutuksesta.

Uutena koulutuksena toteutettiin Taitaja-semifinaalien järjestäjille kohdennettu Kilpailukummi-koulutus (2 ov). Se käsitteli semifinaalien järjestelyissä huomioitavia asioita sekä yleisemmin Skills-kilpailujärjestelmää. Koulutuksia järjestettiin Kurikassa, Nummelassa, Oulussa, Porissa ja Tampereella. Niihin osallistui yhteensä 51 henkilöä. Palaute näistä semifinaalikoulutuksista oli erittäin hyvä.

Tuomarikoulutus toteutettiin kolmena päivänä (28.10.2003, 13.12.2003 ja 13.1.2004) puolen päivän mittaisina tilaisuuksina, joissa käsiteltiin tuomarointia, arviointia ja pistelaskujärjestelmää. Näihin tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 124 henkilöä.

Taitaja 2004 -kilpailujen palautepäivä pidettiin 19.3.2004, jolloin arvioitiin kisajärjestelyjen onnistumista sekä listattiin kehitettäviä asioita ja osallistujien kokemuksia omasta oppimisestaan. Kaikkiaan 220 osallistujaa sai todistuksen suorittamastaan koulutuksesta. Tilaisuuksissa arvioitiin myös koulutuksen onnistumista ja kehittämistarpeita.

Taulukko 1. Kilpailuasiantuntijakoulutus Taitaja 2004 -kilpailujen yhteydessä

	2 ov Kilpai- lukummi- koulutus	6 ov Lajivas- taavakou- lutus	6 ov Järjeste- lymestari- koulutus	2 ov Tuomari- koulutus	2 ov Lajitimi- koulutus	2 ov Ohjaus- ryhmä- koulutus	2 ov Taitaja semifinaa- likoulutus
Lähtölaukaus	5.11.02	5.11.02	5.11.02				
Lajivast I pv		3.12.02	3.12.02				
Taitaja 2003	28.– 31.1.03	27.– 31.1.03	27.– 31.1.03				
Palautepv Sjoki	18.2.03	18.2.03	18.2.03				
Palautepv Jkylä		7.3.03	7.3.03				
Ohjausryhmäpv		15.4.03	15.4.03			15.4.03	15.4.03
Lajitiimipv		9.5.03	9.5.03		9.5.03		
Taitaja semifinaali- koulutukset, Kurik- ka, Nummela, Oulu, Pori, Pyynikki							01.10.03 08.10.03 09.10.03 21.10.03 22.10.03
Ohjausryhmäpv I Tuomarikoulu- tuspv		10.10.03	10.10.03		10.10.03	10.10.03	10.10.03
Lajitiimipv II Tuomarikoulu- tuspv III Tuomarikoulutuspv		28.10.03	28.10.03	28.10.03			
		27.11.03	27.11.03				
		13.12.03		13.12.03			
		13.1.04		13.1.04			
Taitaja 2004				22.– 24.01.04			
Palautepv		19.3.04	19.3.04				
Koulutettavia lkm	66	38	11	124	12	17	51
Todistuksensaajia	61	38	11	76	4	3	27

Koulutettavia yht.	319
Tod. saajia yhteen- sä	220

Jorma Sihvonen
Taitaja 2004 projektipäällikkö
Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
050 521 1817

Taitaja 2004: valmistelu ja toteutus

Taitajan alkutaival

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen ja Taitaja-tapahtuman alkuvalmistelut käynnistyivät projektipäällikön valinnalla keväällä 2002. Tehtävään valittiin osastonjohtaja Jorma Sihvonen, joka vastaanotti kokopäiväisen tehtävän 1.8.2002. Tapahtuman osalta ensimmäiset linjapäätökset tehtiin Jyväskylän mallia noudatellen välittömästi elokuussa. Taitaja 2003 projektijohtaja Esko Junttila ja projektisuunnittelija Auli Ryhänen olivat alkutaipa-teen tuki ja turva. Heiltä sai paljon yleistä ja yksityiskohtaista tietoa niin kilpailun suunnit- teluun kuin rahoituksenkin järjestelyyn. Kokonaisuutena Nuoret mestarit esiin! - kehityshankkeeseen päätettiin sisällyttää Taitaja 2004 SM-kilpailut, peruskoulun 9- luokkalaisille tarkoitettu Taitaja 9 -kilpailu, kansainvälinen kongressi ja SeNuko- opiskelijamessut. Päätettiin myös käydä tutustumassa St. Gallenissa Sveitsissä WorldSkills -ammattitaidon MM-kilpailuihin. MM-kilpailuista haettiin mallia omien kilpailu- jen järjestämiseen ja joitakin kohtia sovellettiin myös Seinäjoen kilpailuissa.

Hankkeen rahoitus

Taitaja 2004 -hankkeen toteutuksen suunnitteluun, taustatietojen kartoitukseen ja am- mattitaidon MM-kilpailuihin tutustumiseen haettiin Etelä-Pohjanmaan liiton kehittämisra- haa elokuussa 2002, ja sen turvin järjestelyt pääsivät alkuun.

Syyskuussa 2002 ideoitiin hankeanomuksen sisältöä käyttäen hyväksi myös Jyväskylän Taitajat esiin! -hankkeen mallia. Anomus jätettiin tavoite 2 - ja tavoite 3 (kaksi erillistä hanketta) -ohjelmiin Länsi-Suomen lääninhallitukselle 27.9.2002. Lääninhallituksen pyynnöstä kohdealuetta jouduttiin rajaamaan ja korjattu versio anomuksesta lähetettiin takaisin 21.10.2002. Tavoite 3 -alueen hanke pyörähti muutaman kuukauden kierroksel- la opetusministeriössä ja opetushallituksessa. Vastaus oli: hanke ei kuulu heidän rahoit- tuksensa piiriin.

Keskustelu hankkeesta lääninhallituksen kanssa jatkuu...

Useiden neuvottelujen ja lausuntojen kautta päädyttiin ESR-rahoitukseen ja hankkeiden tavoite 2 -ohjelmaan. Anomus uudessa muodossa lähetettiin lääninhallitukseen 3.4.2003. Tässä vaiheessa tiesimme, että hankkeen toteutus tulee olemaan hyvin vai- keaa Seinäjoen sijainnista johtuen, koska osa ympäröivästä Etelä-Pohjanmaan alueesta kuuluu siirtymäkauden tukialueeseen ja osa taas tavoite 2 -alueeseen. Hankaluus joh- tuisi siitä, että tehdyssä ratkaisussa siirtymäkauden alueen kunnat eivät saa hyötyä hankkeesta. Päätös hankkeen toteutukseen saatiin vasta 5.8.2003. Rahoituspäätöksen myöhästymisen aiheutti monenlaista päänvaivaa niin markkinoinnin kuin muunkin toi- minnan suhteen. Päätös oli onneksemme takautuva, eli jo aiheutuneet kustannukset hyväksyttiin vuoden 2003 alusta. Eurot olivat viimeinkin kasassa. Rahoitus lukuina on kokonaisuutena esitetty kohdassa "Talous".

Toiminnan käynnistyminen

Taitaja-brandia ja Taitaja 2004 -ilmettä suunniteltiin Skills Finland ry:n valitseman mainostoimisto Kaktuksen kanssa. Joitakin pieniä muutoksia tehtiin Jyväskylän markkinointimateriaaliin verrattuna, mutta Taitaja-brandi säilyi samana. Yleisesite ja banderolli saatiin käyttöön jo syksyllä 2002. Varsinainen toiminta käynnistyi kilpailukummi- ja järjestelymestarikoulutuksena 5.11.2002. Tilaisuus toimi myös "lähtölaukauksena" hankkeelle. Osallistujia tässä tilaisuudessa oli noin 250. Rahoitusvaikeuksista huolimatta eteenpäin oli mentävä, ja edessä oli valmistautuminen koko joukolla Jyväskylän Taitaja-kisoihin tammikuussa 2003. Lajivastaavamme työskentelivät mahdollisuuksien mukaan jo Jyväskylän ohjausryhmissä sekä kilpailun aikana joko tuomarointitehtävissä tai avustavina henkilöinä lajissa. Esittelimme Skills Finland ry:n osastolla jo omia kisojamme ja jaoimme esitteitä suurelle yleisölle. Taitaja 2003 kisoihin mennessä suurin osa kilpailujemme 36 lajin vastuullisista vetäjistä oli valittu. Seuraavana kilpailujen järjestäjänä teetimme Taitaja 2003 -tapahtumasta kävijätutkimuksen. Projektijohtaja Esko Junttilan organisoidut kisat olivat todella laadukkaat ja hyvin onnistuneet. Kisoista saimme paljon vinkkejä ja mallia oman kilpailumme toteuttamiseen.

Taitaja hahmottuu

Tammikuussa olimme SeNuko-koulutusmessuilla esittelemässä omana osastona Taitaja-tapahtumaa sekä järjestimme alueelliset Taitaja 9 -semifinaalit. Helmikuussa projektipäällikkö Jorma Sihvonen osallistui Jyväskylässä pidettyyn tuomareiden palautetilaisuuteen ja kävijätutkimuksen esittelyyn. Palautteet Taitaja 2003 -tapahtumasta olivat pääsääntöisesti erittäin myönteisiä. 26.2.2003 ensimmäinen Seinäjoki Areenan tilasuunnitelma valmistui ja ammattioppilaitosten rehtoreille lähetettiin kysely Taitaja 2004 -lajeista ja valmiuksista semifinaalijärjestäjiksi.

Maaliskuun 3. päivänä projektisuunnittelija Outi Rantala aloitti tehtävässään. Outi oli kylläkin jo tutustumassa Jyväskylän kisoihin, joten perusta työlle oli jo haettu. Maaliskuu oli lajibudjettien ja tilasuunnitelmien neuvottelujen aikaa lajivastaavien kanssa. Seinäjoen ammattioppilaitoksen lajivastaavien kanssa laadittiin lyhyellä mallilla sopimus lajin toteuttamiseksi ja ulkopuolisten oppilaitosten kanssa tarkempi sopimus alihankinnasta. Molemmille sopimuksille oli yhteistä kuitenkin se, että työ tehtäisiin kiinteällä arvioidulla korvauksella. Tällä taattiin se, että kokonaisuutena pysyttäisiin laaditussa budjetissa. Palkkakustannuksiin lajia kohti budjetoitiin keskimäärin 5000 € lisättynä sivukuluilla. Kokonaisbudjetiksi lajia kohti arvioitiin noin 20 000 €. Taitaja 2003 -palautepäivään Jyväskylään osallistuimme valittujen lajivastaavien kanssa keskustelemaan kilpailujen palautteiden pohjalta 7.3.2003. Mukana olivat Jyväskylän lajivastaavat ja heidän projektiorganisaationsa.

Potkua Skills-laivaseminaarista

Perinteinen Skills-laivaseminaari järjestettiin 20.– 22.3.2003, ja mukana oli reilut 200 osallistujaa eri puolilta Suomea. Laivaristeilyyn osallistui myös kadehdittavan huojentunut ja rennonomainen Jyväskylän Taitaja -joukko. Tietysti näin aloittelevaa projektipäällikköä hieman mietitytti, mutta ajattelin sitten, että tulee se minunkin vuoroni joskus tulevaisuudessa.

Laivaseminaariin osallistuimme kuntayhtymän johtajan Matti Yli-Lahden johdolla, ja mukana olivat kuntayhtymän talousjohtaja, kaupungin edustaja sekä kuntayhtymän hallituksen ja tarkastuslautakunnan jäseniä. Mukana oli myös meille kaikille tuttu murreankkuri Aino Mäki-Kaukola. Taitaja 2004 -järjestäjän tilaisuus alkoi Tango-kaupungin tunnusmusiikilla ”Hiljaa yössä”. Kuntayhtymän johtaja toivotti koko Suomen ammatillisen koulutuksen väen tervetulleeksi Seinäjoen Taitaja-tapahtumaan. Nuoret mestarit esiin! -hanketta ja Taitaja 2004 -tapahtumaa esitteli tilaisuudessa projektipäällikkö Jorma Sihvonen. Seinäjoen kaupunkia tapahtumapaikkana esitteli sivistystoimenjohtaja Heikki Vierula. Murreankkuri Aino Mäki-Kaukola esitteli alueen maakuntia, teollisuuden ja elinkeinoelämän rakennetta sekä hankkeen vaikutusta maakunnan ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi. Esittely tapahtui huumorilla höystäen ja tietysti Etelä-Pohjanmaan murteella. Esiintyminen teki kuulijakuntaan syvän vaikutuksen ja varmasti lisäsi sekä projektin että maakuntien tunnettavuutta.

Tilaisuuden päätteeksi Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä järjesti seminaariväelle yhteisen cocktail-tilaisuuden. Laivaseminaarista saatu kannustus antoi voimaa ja potkua viedä projektia hallitusti kohti Taitaja 2004 -päämäärää.

Yritysyhteistyö käynnistyy

Nettisivut www.taitaja2004.com aukaistiin huhtikuun alussa, ja sieltä oli yleisesittelyn lisäksi nähtävissä yritysyhteistyön eri mahdollisuudet. Yritysyhteistyö käynnistettiin jo Jyväskylän Taitaja-tapahtumassa joko lajien yhteydessä tai sponsoritapaamisten aikana. Esa Lähteenaron rooli sponsoritapaamisten yhteydessä oli merkittävä. Hänellä oli aikaisemmilta ajoilta verkostoa valmiina, ja tämän pohjalta neuvotteluja jatkettiin kohti Taitaja 2004 -tapahtumaa. Esan kanssa oli projektipäällikön helppo suunnata auton keula kohti eri alojen valtakunnallisia johtavia yrityksiä. Yritysten toimitusjohtajia oli helppo lähestyä, koska tieto Taitaja-tapahtuman merkityksestä yrityksille oli jo muotoutunut perinne. Rungon hyvälle yhteistyölle olivat luoneet Imatralla sekä Jyväskylässä mukana olleiden halu jatkaa yhteistyötä. Näin syntyivät noin puolet kumppanuussopimuksista. Tuki saatiin joko rahana tai lainakoneina ja -laitteina sekä palveluina. Lajivastaavien tehtävänä oli hankkia kilpailun kisälli- ja palkintojen kummisopimukset.

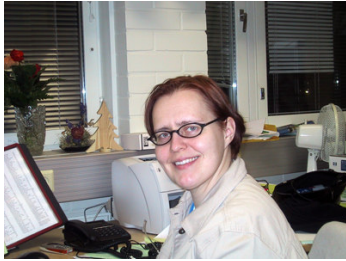
Valtakunnalliset ohjausryhmät ja lajitiimit kokoontuivat ensimmäisen kerran Seinäjoelle 15.4.2003. Ohjausryhmiin oli tällöin myös kutsuttu yritysten edustajia. Näin yritysyhteistyö käynnistyi tälläkin sektorilla.

Lajikuvaukset Internet-sivuille

Nettisivujen päivitys lajikuvauksilla ja esimerkkitehtävillä työllisti lajivastaavia ja projektisuunnittelijaa huhti–toukokuussa. Lajivastaavat reagoivat vaihtelevasti kirjallisiin tuotoksiin, mutta eteenpäin päästiin diplomatian keinoin, ja valmista syntyi. Tässä vaiheessa otimme käyttöön ns. ruksilistan, jonka avulla seurasimme töiden valmistumista lajeittain. Ruksilista julkaistiin aina silloin tällöin muistutukseksi tehdyistä töistä. Listan julkaisu tehoi erinomaisesti, ja se todettiin yhdessä lajivastaavien kanssa hyväksi työkaluksi ja projektin johtamisen apuvälineeksi. Sitä päätettiin käyttää myös jatkossa ja kehittää edelleen. Lajitiimit kokoontuivat lajivastaavien johdolla 9.5.2003. Mukana oli kaikkiaan noin 150 tiimin jäsentä. Tällöin hyväksyttiin esimerkkitehtävät ja lajikuvaukset, ja ne julkaistiin välittömästi www-sivuille.

Täydennystä Taitaja-toimistoon

Saimme vihdoin odotettua lisätyövoimaa, kun projektisihteeri Terhi Pellinen aloitti 11.6.2003. Terhi otti välittömästi suurella asiantuntemuksella ohjokset käsiin www-sivujen päivityksestä, ja Outi voi näin keskittyä markkinointi- ja viestintäsuunnitelman tekoon. Suunnittelimme toimistossa jo projektiin liittyvää ”Käden taidot ja yrittäjyys” -seminaaria syksylle sekä St.Gallenin MM-kisamatkaa. Matka St. Galleniin tehtiin 18.–25.6.2003.

Ahkera ja työnsä osaava Terhi toimistossa

Kansainvälinen kongressi Entrepreneurship – A Good Choice

Kv-kongressin valmistelut lähtivät liikkeelle epävirallisella tunnustelukokouksella alueen eri oppilaitosten toimijoiden kanssa maaliskuussa. Ensimmäinen suunnitteluryhmän kokous pidettiin 22.5.2003, jolloin varsinainen työ saatiin alulle. Kv-kongressin vetovastuun otti Seinäjoen ammattikorkeakoulun kansainvälinen yksikkö Helli Kitinojan johdolla ja Tiina Peltolan avustuksella. Kokouksessa suunniteltiin kongressiesite, jota oli tarkoituksena jakaa markkinoinnin yhteydessä St.Gallenin MM-kilpailuissa. Ensimmäinen yleisesite saatiin juuri ennen lähtöä valmiiksi, ja sitä jaettiin MM-kilpailujen yhteydessä eri maiden edustajille noin 200 kappaletta. Esitteitä oli saatavilla myös Skills Finland ry:n osastolla.

Ensimmäinen organisaatiotoimikunnan virallinen kokous pidettiin 7.8.2003. Siihen kuuluivat

puheenjohtajana Jorma Sihvonen, Nuoret mestarit esiin! -hanke,
Pertti Kinnunen, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari,
Tuula Lamminmäki, Seinäjoen lukio,
Kaisa Isotalo, Seinäjoen lyseo,
Reija Lepola, Seinäjoen palvelualojen oppilaitos,
Juhani Niemelä, Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus,
Kyösti Nyyssölä, Seinäjoen ammattioppilaitos,
Outi Rantala, Nuoret mestarit esiin! -hanke,
Terhi Pellinen, Nuoret mestarit esiin! -hanke,
Helli Kitinoja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja
Tiina Peltola, Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Kokouksessa 7.8.2003 valittiin myös henkilöt kongressikomiteaan. Kongressikomiteassa olivat edustettuina

Matti Yli-Lahti, Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä,
Tapio Varmola, Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Heikki Vierula, Seinäjoen kaupunki,
Niina Hietaniemi-Virtanen, Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus,
Elina Varamäki, Vaasan yliopisto,
Pauli Kankaanpää, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät,
Antero Auranen, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari,
Helli Kitinoja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
Jorma Sihvonen, Nuoret mestarit esiin! -hanke ja
Outi Rantala, Nuoret mestarit esiin! -hanke.

Kongressin työrukkasena toimi organisaatiotoimikunta tarvittavalla kokoonpanolla. Kongressia suunniteltiin pidettäväksi teemoittain seuraavasti: Perheyrittäjäyys, Nuorten yrittäjäyys ja Lahjakkuuden löytyminen.

Heinäkuussa hengähdettiin

Valon merkkejä hankkeen rahoituksesta ja viimeinen vääntö lääninhallituksen kanssa hankkeen tiimoilta. Suullinen vahvistus hankkeen hyväksymisestä saatiin, ja ensimmäinen tiedotustilaisuus lehdistölle ja radiolle pidettiin 4.7.2003. Tässä mukavassa tunnelmassa oli projektipäällikön hienoa löysätä työtahtia ja jäädä lomailemaan. Toimiston työt kuitenkin jatkoivat pienen hengähdystauon jälkeen puurtamista tulevan koitoksen hyväksi.

Iloisia uutisia ja markkinointia

Vihdoinkin 5.8.2003 saapui kirjallinen päätös hankkeen rahoituksesta antaen uutta puh-
tia myllyyn. Ensimmäiset markkinointikirjeet julisteineen lähetettiin oppilaitosten rehto-
reille toukokuun puolenvälin jälkeen. Markkinointi omassa oppilaitoksessa käynnistettiin
heti lukukauden alettua ja kohdistettiin omiin opiskelijoihin kaikille suunnatuilla tiedotus-
tilaisuuksilla. Taitaja-kiertueella elo-syyskuussa käytiin alueen ammattioppilaitoksissa
levittämässä Taitaja-tapahtuman sanomaa. Kiertueella jaettiin kunnittain videot, jotka oli
kuvattu lajeittain Jyväskylän kilpailuista. Materiaali sopi hyvin myös opinto-ohjaajille eri
ammattien esittelemiseen sekä toi esille ammatillisen koulutuksen huippuosaamista.
Taitaja-kiertueen aikana hanke pääsee hyvin lehdistön ja paikallisradioiden uutisointiin.
Suoria 10 minuutin lähetyksiä tuli Ähtärissä ja Alajärvellä. Elokuussa käynnistettiin myös
valmennusjärjestelmän kehittämistyö Kuortaneen urheiluopiston valmennuspäällikkö
Tapio Korjuksen kanssa.

Vauhti kiihtyy

Toinen markkinointipostitus ammatillisiin oppilaitoksiin lähetettiin elokuussa. Opiskelija-
messujen järjestäjän SeNukon toimesta markkinointipostitus lähti myös alueen perus-
kouluille. Kirjeessä Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä lupasi hoitaa kuntayh-
tymän toimialueen bussikuljetuksen siten, että kuntayhtymä maksaa yhden bussin/koulu
ja muut alueen ammattioppilaitokset kustantavat loput tarvittavat bussit. Tällä toimenpi-
teellä pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisia tutus-
tumaan sekä opiskelijamessuihin että Taitaja-tapahtumaan. Yritysyhteistyön markki-

nointia tehtiin täydellä teholla, aina kun sitä hiukankin ehti aikatauluun sovitella. Ensimmäisten keskustelujen yhteydessä vastaanotto oli poikkeuksetta myönteistä ja kannustavaa, mutta yllättävän kauan aikaa kuluu, ennen kuin nimet olivat sopimuksissa. Tämä ennakoi sitä, että markkinointia yrityksille jouduttaisiin tekemään aivan viime metreille saakka.

Toimistoon saimme lisävahvuutta projektityöntekijä Annika Talosen aloittaessa tehtävät 11.8.2003. Syyskuussa aloitti Seinäjoen palvelualojen oppilaitoksen opiskelija Merja Ivaska harjoittelijana ja siirtyi palkkaistoille 24.11.2004. Näin Taitaja-toimisto oli miehitetty suunnitelman mukaisesti.

Tv- ja videotuotannon neuvottelut käytiin Tampereen ammattiopiston, Hervannan ammattioppilaitoksen Ari Lehdon kanssa ja päädyttiin seuraavaan ratkaisuun: Taitaja-tapahtumasta lähetetään kuusi tuntia suoraa nettilähetystä sekä tehdään tapahtumasta noin puolen tunnin kooste päivittäin. Yhteistyökumppaniksi saimme Vaasan läänin puhelimen (VLP) ja VLP:n kautta taas paikallistelevision Botnia TV:n. VLP yhteistyökumppanina lupautui rakentamaan tietoverkkoyhteydet ja kuvayhteydet avajaisiin ja päättäjäisiin sekä kuvayhteyden automaalauslajilta Jalasjärven aikuiskoulutuskeskuksesta Seinäjoki Areenaan. Botnia TV lupautui lähettämään alueelle toistoineen jokaisesta päivästä puolen tunnin koosteen.

Näin se menee

”Näin se menee” -sanonta on vakiintunut projektipäälliköiden jokapäiväiseen kielenkäyttöön. Se on periytynyt Jyväskylästä ja on siirtynyt jo Turkuun. Sitä käytetään kuitenkin vain silloin, jos jokin asia tai asiakokonaisuus lokahtaa kohdalleen ja projekti etenee asiaan kuuluvalla tavalla. Muutoin käytetään epämääräisempiä sanontoja.

Vuorossa semifinaalit

Ilmoittautuminen Taitaja 2004 -kilpailuun tapahtui 1.–26.2004 välisenä aikana sähköisesti osoitteeseen [www-sivujemme kautta](http://www.sivujemme.kautta). Ilmoittautumiset menivät fyysisesti Hämeenlinnaan, jossa ne käsiteltiin semifinaalivastaava Esa Lähteenaron organisoimana.

Kaikkiin järjestämiimme lajeihin ilmoittautui heti riittävä määrä osallistujia, joten lisämarkkinointia ei tarvittu. Ilmoittautumisia ja kyselyjä ”vieläkö voi ilmoittautua” tuli kylläkin ilmoittautumisaikojen umpeuduttua vielä runsaasti. Tämän vuoksi jatkoimme ilmoittautumisaikaa viikolla. Tämän jälkeenkin tuli vielä kyselyjä. Kaikille annettiin mahdollisuus, ja ilmoittautumiset otettiin vastaan manuaalisesti. Se teetti ylimääräistä työtä ja sekoitti hiukan järjestelmää, koska kaikkia tietoja ei saatu pyynnöistä huolimatta. Jyväskylän kilpailujen jälkeen sähköistä ilmoittautumisjärjestelmää parannettiin kuittausperiaatteiseksi, joka toimikin erittäin hyvin. Valokuvien saanti oikeassa muodossa oli hyvin vaikeaa, ja niitä jouduttiin kilpailijoista ottamaan vielä ilmoittautumisten yhteydessä.

Olisi mielenkiintoista tutkia, mistä johtuu se, että vuosittain ajaudutaan jälki-ilmoittautumisiin. Onko kyse huolimattomuudesta, tietämättömyydestä, työssäoppimajaksoista vai onko opetushenkilöstö vain muuten myöhäisherännäistä? Mene ja tiedä.

Lopputuloksena oli se, että semifinaaleihin osallistui ennätyselliset 1092 kilpailijaa ja semifinaaleja pidettiin 56. Semifinaaleista valittiin Suomen ammatillisen koulutuksen huippuosajat Seinäjoen kilpailuihin. Osallistujia valittiin semifinaaleista keskimäärin 8 kilpailijaa lajia kohti, jokin laji muodosti tosin poikkeuksen. Kolmessa lajissa kilpailtiin myös parilajina. SM-kilpailuun finaaleista pääsi 292 kilpailijaa, ja niihin ilmoittautui 291. Oppilaitoksista mukana oli 90 %, joten voidaan jo todeta, että Taitaja-tapahtumasta on vakiintunut vuosittainen käytäntö ammatillisen koulutuksen suur tapahtumana.

Sponsorisopimuksia solmitaan

Sponsorit ovat hyvin tärkeä osa kilpailun rahoitusta, ja ne lisäävät myös oppilaitos-yrityskontakteja ja tarpeellista yritysyhteistyötä. On vaikea kuvitella, että kilpailun järjestäminen onnistuisi ilman yritysten, järjestöjen ja elinkeinoelämän panostusta. Tavoitteena oli, että jokaiselle lajille saataisiin vähintään yksi lajisponsori 2500 €:n (+alv) rah summalla. Ensimmäiseksi kävimme Esa Lähteenaron avustuksella lävitse kaikki Jyväskylän kilpailun perusteella siirtyneet optiot, ja yhteistyötä jatkavien kanssa neuvotelimme sopimukset kuntoon. Joissakin lajeissa jouduimme tinkimään noudattaen edellisen kisan perinnettä, mutta kahteen lajiin onnistuimme saamaan kaksi lajisponsoria. Näissä sponsorit olivat hyvin läheisiä yhteistyökumppaneita eikä kilpailua ollut heidän välillään. 36 lajista vain yksi jäi ilman lajisponsoria, ja sen kohdan paikkasi Seinäjoen ammattioppilaitos.

Kisällisopimusten teko mittasi lajivastaavien hyviä työelämäsuhteita. Sopimuksia syntyi kun sieniä sateella, eli sillä sektorilla ei juuri vaikeuksia ilmennyt joitakin lajeja lukuun ottamatta. Nämä lajit olivat sellaisia, joiden yhteistyökumppanit ovat yleensä yhden miehen tai naisen yrityksiä, ja silloin jo 1500 € panos tuottaa ymmärrettävästi vaikeuksia. Lopputulos oli kuitenkin loistava, ja näin kilpailukustannukset saatiin minimoitua.

Palkintostipendien keräykseen saamme olla myös tyytyväisiä. Ainoastaan yhdessä lajissa jäi ensimmäinen palkintostipendi saamatta. Jyväskylän tapaan rahan hankinta tuntui olevan se vaikein kohta opettajille. Tuntuisi, että hyvää tuotetta on helppo kaupitella, mutta kaikki eivät tietenkään ole markkinoinnin ammattilaisia. Tämäkin on hyvin ymmärrettävää. Palkintoja jaettiin noin 40 000 euron arvosta.

Viestintäsopimus kehitettiin aivan loppusuoralla, eikä siihen ehditty panostamaan täydellä teholla. Tästä johtuen tulos jäi hyvin laihaksi. Kehittämisen varaa siis löytyy. Työtä tehtiin kaikkien sopimusten kanssa aivan h-hetkeen asti. Taitaja 2004 -sponsorit on mainittu liitteessä 2.

Vielä yksi seminaari väliin

Nuoret mestarit esiin! -hankkeeseen liittyen järjestimme Käden taidot ja yrittäjyys -seminaarin oppilaitoksessamme 30.10.2003. Seminaarin tarkoituksena oli nostaa esille kädentaitojen ja yrittäjyyden tärkeää merkitystä maakunnan hyvinvoinnin turvaamisessa. Seminaariin osallistui noin 250 henkilöä maakuntarajoja rikkoen – jopa Kokkolasta tuli bussilastillinen innokkaita opettajia.

Seminaari jatkui kansainvälisenä kongressina Taitaja-kilpailujen yhteydessä laajentuen kansainväliseksi tiedonvaihdoksi. Seminaarin aiheista on koottu referaatit kansainvälisen kongressin julkaisuun. Seminaari aiheet ja luennoitsijat olivat

Taitaja 2004 -kilpailut, osa kädentaitoa ja huippuosaamista
Projektipäällikkö Jorma Sihvonen

Tehokas taitojen oppiminen
Valtiotieteen tohtori Reijo Kauppila, Etelä-Pohjanmaan Opisto

Kädentaitojen merkitys-yrittäjyys-tulevaisuus TT:n näkökulmasta
Koulutus­päällikkö Manu Altonen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
TT

”Taitaja” osana oppilaitoksen imagon hallintaa
Viestintä­päällikkö Eero Pokela, Rautaruukki Oy

Hallitus tukee yrittäjyyttä
Kansanedustaja Harry Wallin

Käden taidot ja ammatillinen peruskoulutus
Opetusneuvos Marja Hollo, Opetushallitus

Mistä taitajien tekijät?
Puheenjohtaja Liisa Fräki, Ammatillisten oppilaitosten opettajat – AOO ry

Nuoret työntekijät
Insinööri Jorma Yli-Suomu, Vaasan työsuojelupiiri

Käden taidot ja yrittäjyys -seminaarin päätössanat
Varapuheenjohtaja Hanna Mörsky, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kilpailutehtävät hahmottuvat

Lajivastaavat hoitivat suuren määrän erilaisia tehtäviä, mutta tärkein kilpailun kannalta oli tietenkin kilpailutehtävän teko. Ne alkoivat hahmottua syys-lokakuun aikana, ja niiden piti olla valmiina hyväksyttäväksi ohjausryhmien kokouksessa 10.10.2003. Aikataulu piti suhteellisen hyvin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Nämäkin saatiin ruotuun suhteellisen nopeasti. Onneksi elämme sähköistä aikaa, ja viestit kulkevat henkilöltä toiselle, ja hommat hoituvat.

Kilpailutehtävän oli täytettävä perustutkintovaatimukset, sen oli mitattava ammattitaitoa riittävän laajasti ja tehtävän suoritukseen määritelty aika piti pysyä sääntöjen mukaisessa maksimijasssa. Tehtävät oli myös testattava ja toimivuus varmistettava, sillä niillä ratkottiin Suomen mestaruuksia, joten harjoitteluun kilpailupaikalla ei ollut varaa. Kilpailutehtävä määritti myös tarvittavan lattiapinta-alan, koneet ja laitteet sekä materiaalit. Kun tehtävä oli valmiina, pääsimme lopullisesti suunnittelemaan kilpailupaikkoja ja tarkentamaan suunnitelmat käytettävistä pinta-aloista.

Kalleimpia lajeja ounasteltiin jo Jyväskylän ja Imatran kisojen jälkeen olevan koneistuksen, kokkien ja autonmaalauksen lajit. Koneistus lajina onnistui yli odotusten, kiitos tarkomukseen lajivastaavan Taisto Pyymäen. Hän keräsi yhteistyökumppaniksi joukon eteläpohjalaisia yrityksiä, jotka hankkivat neljä kappaletta CNC-sorveja yrityksiinsä siten, että kilpailun jälkeen he saivat ne tuotantokäyttöön. Tämä oli suuri käden ojennus yrityksiltä nuoria ja kilpailua kohtaan. Yhden koneen hankimme oppilaitoksemme käyttöön ja yksi meni lisäksi Lahteen ammattioppilaitokselle. Konekanta oli kunnossa. Tämä ei Taistolle riittänyt, vaan hän hankki lajille lisäksi sponsorituloja noin 5000 € ja tarvittavat materiaalit, mittalaitteistot, tuomariston ja laiteasennukset sekä vikapäivystyksen veloituksetta. Taisto palkittiinkin palautetilaisuudessa innovatiivisesta ja esimerkillisestä toiminnasta.

Suurtaloukokkien, ravintolakokkien ja tarjoilijoiden lajit toimivat yhdessä samalla alueella niin, että tehtävät oli porrastettu. Siten suuret kulut jakautuivat kuitenkin useammalle lajille. Kuluja saatiin kompensoitua hyvin myös sponsorituella.

Autonmaalauksen järjesti Jalasjärven aikuiskoulutuskeskus. Pitkien neuvottelujen jälkeen se lähti mukaan myös sponsorina tilavuokrien suhteen, mikä puolestaan pienensi kuluja. Sponsorihankinta jäi projektipäällikön huoleksi lajivastaavan kieltäytyttyä tehtävästä. Onneksi sponsoreita löytyi viimeingassa, vaikkakaan tulot eivät kattaneet menoja. Kustannuksia lankesi sievoinen summa käytetystä materiaalista. Jos vielä olisi pitänyt hankkia automaalausammiot, olisi jo pyörityt huikeissa summissa. Kaikki on kuitenkin suhteellista.

Lajilta järjestettiin videoyhteys Seinäjoki Areenaan, jossa saatiin seurata kilpailutöiden edistymistä. Yhteydet loi sponsorointitukena VLP.

Oleellinen osa Taitaja-kilpailun rakentamisesta oli luettavissa laatukäsikirjasta. Sen lukeminen oli kylläkin yllättävän vaikeaa. Oli ilmeisesti helpompi kysyä, mutta se aiheutti välillä melkoista puhelimen pirinää. Seuraaviin kisoihin olisi syytä muuttaa laatukäsikirjan nimi Taitajan toimintaohjeeksi, jospa sitä ei sitten vierastettaisi. Taitaja 2003 -laatukäsikirja jaettiin lajivastaaville heti Jyväskylän kisojen jälkeen keväällä 2003, ja omaa Taitaja 2004 -laatukäsikirjaa päivitettiin muiden töiden ohessa. Sekin saatiin jakoon päivitettyinä noin kolme viikkoa ennen kisoja. Lajivastaava, joka osasi lukea laatukäsikirjaa ja viikkotiedotetta ynnä muita viestejä, säästy monelta epätietoisuudelta.

Taitaja-lehti yksi monista ponnistuksista

Taitaja-lehden mainosmyynti oli kokonaisuutena opiskelijaharjoittelija Merja Ivaskan vastuuna. Hänen siirtyessään palkkalistoillemme vastuu laajeni myös muuhun toimintaan. Mainosmyynti onnistui odotetusti, ja saimme painatuskustannukset katettua. Lehden tekstejä ja haastatteluja opetuksen lisätyönä teki myös alan ammattilainen Elina Vaisto. Taiton ja ulkoasun suunnittelivat Esa Saksola ja Petri Hämynen Jyväskylän teknisestä oppilaitoksesta. Päätoimittajana toimi Jorma Sihvonen, ja suunnittelu oli pääosin

Outi Rantalan käsialaa. Painosmäärä oli 70 000 kappaletta, ja lehdet jaettiin sanomalehti Ilkan liitteenä maakuntaan. Lehti oli myös jaossa Taitaja-tapahtuman aikana.

Viranomaisluvut

Järjestyksen valvonta, liikenteenohjaus ja tarvittavat viranomaisluvut:

Järjestyksen valvonta ja liikenteenohjaus oli Kurikan ammattioppilaitoksen turva-alan opiskelijoiden vastuulla opettaja Jani Päivärinnan johdolla. He laativat oppilastyönä myös yleisötilaisuuden järjestämisluvassa tarvittavan turvallisuussuunnitelman.

Tarvittavat viranomaisluvut ja muut velvoitteet:

- yleisötilaisuuden järjestämislupa haettava poliisilaitokselta
 - hyväksyttävä järjestyksenvalvojat, liikenteenohjaajat ja ryhmien esimiehet
- tapahtuman vastuuvakuutus
- terveydensuojelulain ja -asetuksen vaatimat elintarvikkeiden käsittelyä säätelevät luvat ja tarkastukset, hygieniapassit, salmonellatodistukset
- työsuojelupiirin ilmoitus järjestettävästä tilaisuudesta/tarkastuksesta
- lupa liikennejärjestelyjen muuttamisesta Seinäjoen kaupungilta
- lupa ulkomainontaan Seinäjoen kaupungilta
- ilmoitus rakennusvalvontaan Seinäjoen rakennustarkastajalta
- ilmoitus ympäristöviranomaiselle, jätehuoltosuunnitelma
- paloviranomaisen hyväksyntä kilpailupaikoista, pelastautumissuunnitelma

Yhteinen viranomaiskokous pidettiin 25.11.2003, jossa käytiin lävitse kaikki turvallisuuteen, palontorjuntaan, ensiapuun, liikenteeseen ja muuhun toimintaan liittyvät asiat.

Turvataarkastus pidettiin Seinäjoki Areenassa 21.1.2003 klo 15.00. Tarkastukseen ei saapunut työsuojeluviranomaisen edustajaa, mikä aiheutti melkoisen hämminkitilanteen. Asia saatiin kuitenkin korjattua, ja varsinainen työsuojelutarkastus pidettiin vasta ensimmäisen kisapäivän aamuna klo 8.30. Kaikki oli moitteettomassa kunnossa, ja lupa kisan aloittamiselle saatiin.

Lajitolpat on koottava hyvissä ajoin valmiiksi ja siirrettävä kokonaisuena kilpailualueelle. Lajitolppien tarkastelussa Esa Lähteenaro.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

Ennen rakentamisen alkua oli tietenkin suunniteltu huolella lajien pohjapiirrokset ja sijoittumiset Areenaan. Oli suunniteltu sähkö-, vesi-, viemäröinti-, paineilma ja ilmastointityöt. Suunniteltiin myös rakentamis- ja purkamisaikataulutaulu, sekä hyväksyttiin se lajivastaavilla. Lajien pohjapiirrosten suunnittelu ja tarvittavan tilan määrittely kuului lajivastaavien tehtäviin. Sähkötyöt suunnitteli Pohjois-Suomen sähkö Oy Seinäjoelta, vesi-, ilmastointi- ja paineilmatyöt Tekmanni Oy Seinäjoelta ja messurakenteet Mainostoimisto Maiseri Kurikasta. VLP suunnitteli yhteistyössä oppilaitoksemme atk-tukihenkilöiden kanssa tietokoneverkon, videoyhteydet Jalasjärvelle sekä liittymät Internetiin. Aronetesitysyritykset olivat mukana pääsponsorina, ja heidän vastuulleen sovittiin myös lajien sponsori- ja kilpailijaesittelyt, jotka näkyivät lajiscreeneillä. Logistiikan suunnittelivat oppilaitoksemme opettajat yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Kaikki piti olla kunnossa viikkoa ennen kilpailua, mutta miten kävikään? Pohjois-Suomen sähköstä soitettiin ja kerrottiin, että virta ei riitäkään koneistuksen ja kokkien puolelle Areenan hallia. Ehdotuksena oli agrekaatin vuokraus Seinäjoen Energialta. Hyväksyttävähän se oli, mutta se tiesi 5000 €:n lisälaskua.

Seinäjoki Areenan tekniikkapäälliköllä oli hyvin tärkeä rooli rakentamisvaiheessa ja tekniikkaa suunniteltaessa. Areenan pohjapiirros ja eri lajien tilantarve on liitteenä (liite 4).

Taitajaa rakennetaan

Rakentamisaikataulu oli suunniteltu siten, että rakentaminen alkaisi 15.1.2004 klo 8.00, eli rakentamiseen varattua aikaa oli yksi viikko. Jyväskylästä emme saaneet rakentamisaikatauluun minkäänlaista kuvaa emmekä kokemusta, koska heillä aikaa oli käytössä kolme viikkoa johtuen siitä, että messukeskuksessa ei ollut minkäänlaisia tapahtumia tänä aikana. Alkuperäinen suunnitelma aikatauluksi oli viisi päivää, mutta sitten varmuuden vuoksi muutimme sen seitsemäksi päiväksi.

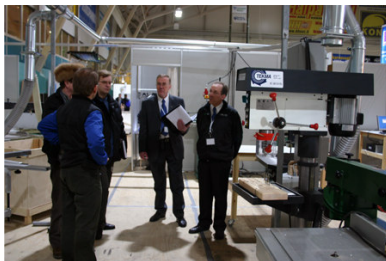

Logistiikka oli tiukasti opiskelijoiden "hanskassa".

Opiskelijoiden osuus rakentamisvaiheessa oli merkittävä, ja he olivat muutoinkin innolla tekemässä Taitaja-tapahtumaa. Kaikille oli pyritty järjestämään mielekäs projektioppimisen kokonaisuus. Rakentaminen oli sovittu siten, että vastuu lajien rakentamisesta oli lajivastaavalla, oli hän sitten omasta tai ulkopuolisesta oppilaitoksesta. Rakentaminen käynnistyy verkalleen. Ensimmäisenä paikalla olivat messurakenteiden tekijät, ja ensimmäisen lajin laitteita saapui paikalle noin klo 9.00. Työn käynnistyessä sitä oli ilo katella, sillä homma hoitui hyvin ripeästi.

Ilmapäivällä klo 16.00 halli oli rakentajista tyhjä. Ihmettelimme Areenan henkilökunnan kanssa hiukan, että riittääkö vain päiväsaika rakentamiseen vai oliko aikataulu mitoitettu liian löysäksi. Sama ilmiö toistui jokaisena rakentamispäivänä, mutta työt etenivät aikataulun mukaisesti. Ilmeet kaikilla olivat iloisia, ja näki, että kenellekään työ ei ollut vastenmielistä vaan määrätietoista nautinnollista tekemistä. Sähkö-, putki-, atk-verkko- ja ilmastointityöt sekä TV-studion ja messurakenteiden pystytykset valmistuivat ammattimaisin ottein.

21.1. paikat olivat viimeistä silausta vaille valmiit. Turvatarkastus saattoi alkaa aikataulun mukaisesti klo 15.00.

Työsuojelutarkastajat tarkastuskierroksella. Mukana Seinäjoen ammattioppilaitoksen työsuojelupäällikkö Aulis Siltala ja projektipäällikkö Jorma Sihvonen.

Opastetekstien paikalleen sijoittamisesta, kilpailutoimiston rakentamisesta, siivouksesta, ympäristöhuollosta, logistiikasta, koristelusta ja lajitolppien pystytyksestä vastasivat eri tukitiimit, jotka hoitivat työnsä mallikelpoisesti.

Kilpailujen vastuuoppilaitokset

Vastuu varsinaisen kilpailun toteuttamisesta jakautui monille oppilaitoksille. Niinpä lan-kojen pitäminen käsissä antoi oman haasteensa, mutta erilaiset oppilaitoskulttuurit toi-vat mielenkiintoista vaihtelua työhön.

Seinäjoen ammattioppilaitos vastasi 17 lajista: autokorinkorjaus, autonasennus, elektro-niikka, huonekalupuusepäntyö, ilmastointiasennus, kondiittorintyö, koneistus, levy- ja hitsaustyö, lihatuotteiden valmistus, maalaus- ja tapetointityö, mekatroniikka, parturi-kampaajantyö, pukuompelijantyö, putkiasennus, talonrakennustyö, sähköasennus ja tietokoneet ja verkot.

Jalasjärven ammatillinen aikuiskoulutuskeskus vastasi autonmaalauslajista.

Jyväskylän ammattiopisto, Teknillinen ammattioppilaitos vastasi kahdesta lajista: paino-tekniikka ja Tv- ja videotuotanto.

Järvisseudun ammatti-instituutti, Kurejoen toimipiste vastasi kahdesta lajista: kuk-kasidonta ja viherrakentajat.

Päijänne-instituutti vastasi hevosenhoitolajista.

Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus vastasi kahdesta lajista: CAD-suunnittelu ja puhdistuspalvelu.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kuntayhtymän Palvelualojen oppilaitos ja sen eri yksi-köt vastasivat viidestä lajista: lähihoitajantyö, metsäkoneen käyttö, somistajantyö, tieto-jen käsittely ja verkkosivujen tuottaminen.

Suupohjan ammatti-instituutti vastasi ravintolakokintyölajista.

Tampereen ammattiopiston, Hervannan ammattioppilaitos vastasi painotuotteen suun-nittelulajista.

Tampereen teknillinen yliopisto vastasi kivityölajista.

Vaasan ammattiopisto vastasi kolmesta lajista. kosmetologintyö, suurtalouskokintyö ja tarjoilijantyö.

Yhteistyötä tarvittiin

Osa järjestelyistä oli vastuutettu palveluntuottajille. Taitaja-tapahtuman ravintolapalvelut hoituivat Amica Ravintolat Oy:n kautta ja kansainvälisen kongressin ravintolapalvelut Eurest Oy:n kautta. Amican tarjoilua ja muita toimia olivat avustamassa oppilaitoksem-me reippaat ravintotalousosaston opiskelijat. Majoituspalvelujen yhteistyökumppani oli Seinäjoen matkailu Oy. Vartiointi, järjestyksen valvonta ja liikenteen ohjaus oli Kurikan ammattioppilaitoksen turva-alan opettajien ja opiskelijoiden työnnäyte. Oppilaitoksemme seitsemän tiimiä hoitivat lipunmyynnin, siivoukset, kuljetukset, tekniikan ja huollon, toi-mistotyöt, ilmoittautumiset, kuulutukset, koristelut ja opastukset. VIP-vieraat annettiin johtajien ja alueen rehtoreiden hoidettavaksi. Noin 200 yritystä tai muuta yhteistyö-

kumppania mahdollisti Taitaja-kilpailun toteutumisen. Yhteistyötä ja toimijoita todella tarvittiin.

Taitaja käynnistyi 22.1.2004 klo 10.00

1. päivä

Tukitiimi hoiti ilmoittautumiset ja jakoi materiaalien kilpailijoille oppilaitoksemme keskustan toimipisteessä jo edellisestä päivästä alkaen. Ilmoittautuminen jatkui kilpailupäivän aamuna klo 7.30 ja päättyi klo 9.30. Projektipäällikkö saapui vastuuhenkilönä kilpailupaikalle aamulla jo klo 6.00, ja päivä alkoi järjestyksenvalvojen kanssa yhteisellä palaverilla. Klo 8.30 osallistuttiin turvatarkastukseen ja sieltä jatkettiin lehdistötilaisuuteen ja radiohaastatteluun. Pientä säpinää oli tulossa, mutta kaikki sujui hienosti: toimijat ja kilpailijat olivat rauhallisia ja hyvällä tuulella, ja katsojia virtasi sisään ovien täydeltä. Silloin piti todeta, että ”näin se menee”. Kilpailujen käynnistymisen hieno hetki oli koittanut – mitään ei ollut enää tehtävissä, kaikki vain sujui omalla painollaan.

Taitaja 2004 -kilpailujen avajaiset pidettiin Seinäjoki-salissa 22.1.2004 kello 11.00. Juontajina toimivat kansanedustaja Susanna Haapoja ja muurauksen vuoden 1995 WSC-hopeamitalisti Sami Ojanen.

Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymän yhtymävaltuuston puheenjohtaja Esko Saari toivotti Taitaja-väen tervetulleeksi Seinäjoelle, ja kilpailun avasi Skills Finland ry:n puheenjohtaja Timo Lankinen.

SAK:n puheenjohtaja Lauri Ihalainen käytti puheenvuoron Tervehdys!-otsikolla, ja TT:n johtaja Kari Purhosen puheenvuoron otsikkona oli Kannustus! Johtaja Jevgeni Butko Venäjän Federaation opetusministeriön ammatillisen koulutuksen osastolta toi tervehdyksen Venäjältä, ja kilpailijan puheenvuoron esitti opiskelija Sanna Heinonen Järviseedun ammatti-instituutista.

SAK:n tervehdyksen tapahtumaan toi puheenjohtaja Lauri Ihalainen

Avajaisissa esiintyivät Tampereen konservatorion lyömäsoitinopiskelijat, Seinäjoki Symphonic Band Brass Kvintet, Extreme Duudsonit sekä Seinäjoen voimistelijoiden Astra-ryhmä.

Kilpailun ensimmäinen päivä lähestyi loppuaan ilman minkäänlaista suurempaa komellusta. Ohjelmaa Areenasta oli mahdollisuus seurata ensimmäisestä päivästä lähtien

suorana nettilähetyksenä kuusi tuntia päivässä. Kilpailupäivä päättyi klo 19.00. Kävijämäärä oli ensimmäisenä päivänä kunnioitettavat 8000. Suurimmat ruuhkahuiput ajoittuivat klo 12–14 tietämille.

Kaupungin vastaanotto oli oppilaitoksemme keskustan toimipisteen juhlasalissa klo 20.30–22.00. Erittäin hyvin onnistuneet illan tarjoilut oli valmistettu oppilaitoksemme ravintotalousosastolla opiskelijatyönä. Kaupungin vastaanotolle osallistui noin 350 kutsuvierasta.

2. päivä

Projektipäällikkö, järjestyksenvalvojat ja liikenteenohjaajat aloittivat päivän jälleen klo 6.00. Uusi sotasuunnitelma oli tehtävä tulevan päivän varalle edellisen päivän kokemuksia hyödyntäen. Suuri ruuhka oli odotettavissa. Lisäsimme pääsisäänkäynnin lipuntarkastukseen järjestyksenvalvoja ja muutimme hieman liikenteenohjauksen organisointia.

Kilpailut käynnistyivät klo 8.00 aikataulun mukaisesti. Suoritimme kierrokset lajeilla ja totesimme, että kaikki oli muutoin hyvin, mutta edellisiltana yövahti oli kääntänyt epähuomiossa pääkytkimestä virrat hetkellisesti poikki. Tämä tiesi atk-laitteiden uudelleen käynnistystä, eivätkä näin ollen joidenkin lajien pisteet ja tilanne olleet heti yleisön nähtävissä. Asia kuitenkin korjautui hyvin nopeasti eikä pahempaa vahinkoa sattunut. Areenan ovet avautuivat yleisölle klo 8.30. Ruuhkia syntyi aika-ajoin pääsisäänkäynnin oville, ja tilannetta seurattiin välillä huolestuneesti. Klo 12 tietämällä ennustuksemme kävi toteen. Pääsisäänkäynti ruuhkautui täysin, ja sisällä yleisöä oli jo ääri rajoilla, arviolta noin 9000 henkeä, joka on yleisökapasiteetin maksimi Areenassa. Pääovi suljettiin tilapäisesti, ja väkeä ohjattiin muille sisäänkäynneille. Ruuhkahuippu hellitti hyvin nopeasti. Se toistui vielä kaksi kertaa, mutta tilanne rauhoittui täysin noin klo 14. Kokonaisuutena toinenkin kilpailupäivä sujui kaikin puolin hyvin, ja sekä kilpailijat että tuomaristo ja yleisö olivat tyytyväisiä tapahtumaan. Kilpailuaika päättyi klo 19.00.

Kävijämäärä oli noin 15 000. Busseja parhaimpaan aikaan oli arvioitu olevan noin 140, ja se aiheutti jo kaupunkikuvaan merkittävän muutoksen. Liikenne ei kuitenkaan pahasti ruuhkautunut, koska vierailut Taitajaan ja koulutusmessuille olivat aikataulutettuja. Pysäköintipaikkoja oli myös lisätty liikennejärjestelyjä muuttamalla. Lähdimme rauhallisella mielin kotiin valmistautumaan viimeiseen päivään.

3. päivä

Kilpailut käynnistyivät klo 8.00, ja yleisölle ovet aukesivat klo 8.30. Kilpailun lisäksi nähtävillä oli lajikohtaisia työnäytöksiä. Päivä oli suunnattu aikuisväestölle, ja siitä oli odotettavissa edellisiä päiviä rauhallisempi. Päivä oli kylläkin merkityksellinen, sillä saimme vieraaksemme valtiiovallan edustajan, pääministeri Matti Vanhasen puolisoineen ja seurueineen. Tapaaminen pääministerin ja rouva Vanhasen kanssa oli mieluisa kokemus. He olivat erityisen kiinnostuneita tapahtumasta ja erikoisesti talonrakennus- ja huonekalupuusepäni lajeista. Kiinnostus johtuu varmasti pääministerin taustoista oman talon rakentajana.

Kilpailuaika päättyi klo 13.30, jolloin alkoi lopullinen tehtävien arviointi tuomarikokouksiin. Käytössä kaikkina päivinä oli myös ensimmäistä kertaa uusi pistelaskujärjestelmä, joka toimi erinomaisesti. Tulokset olivat valmiina aikataulun mukaisesti ja lajikohtainen palkintojenjako voitiin toteuttaa klo 14.30–15.30 välisenä aikana.

Päättäjäiset ja palkintojenjako alkoivat aikataulussaan Seinäjokisalissa klo 16.00, ja juontajina toimivat Susanna Haapoja ja Sami Ojanen. Sali oli ääriään myöden täynnä, ja noin sata henkeä oli vielä salin ulkopuolella seuraamassa tilaisuutta tv-monitoreista. Alun perin tiesimme, että tila oli pieni tällaiseen tilaisuuteen, mutta muut vaihtoehdot olisivat olleet tapahtumapaikasta kaukana. Etäisyys olisi voinut verottaa päättäjäisiin osallistuvaa joukkoa, ja näin päädyimme tietoisesti Seinäjokisaliin.

Tilaisuus alkoi Taitaja 9 -kisan palkintojen jaolla. Palkinnot jakoivat hallitusneuvos Timo Lankinen opetusministeriöstä ja Skills Finland ry:n toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi. He toimivat myös palkintojen jakajina SM-kilpailijoille. Palkinnot jaettiin kolmessa erässä, ja siinä avusti kuusi peruskoulun 2. luokan oppilasta, jotka saattoivat palkittavat lajeittain palkintokorokkeille.

Peruskoulun ekaluokkalaiset saattelivat kilpailijoita palkintokorokkeille

Valtiovallan tervehdyksen nuorille taitajille toi pääministeri Matti Vanhanen. Tilaisuudessa oli myös hänen puolisonsa. Pääministeri julkisti ja palkitsi myös Seinäjoen Käyttöauton toimitusjohtaja Jyrki Viitalan kanssa vuoden 2004 Taitajien Taitajan Ville Hietikon. Pääministeri yllätti yleisön ja ennen kaikkea talonrakennustyön kultamitalistin Niko Myllyniemen luovuttamalla hänelle tekemänsä linnunpöntön.

Pääministeri Matti Vanhanen ja Seinäjoen Käyttöauton toimitusjohtaja Jyrki Viitala luovuttivat Volvon avaimet Taitajien Taitajalle Ville Hietikolle

Muita puheenvuoroja olivat

- Terästys! OPH:n pääjohtaja Kirsi Lindroos ja
- Evästys! toimitusjohtaja, vuorineuvos Seppo Paatelainen, Atria Oyj.

Päättäjäisissä esiintyivät Seinäjoki Symphonic Band Brass Kvintet, tanssiseura Botafo-gon tanssijat, laulaja Annika Viertola, The Knob sekä Juuli Ilmonen, sello, säestäjänään Raili Peltonen, piano.

Päätössanat tilaisuudessa esitti kuntayhtymän johtaja Matti Yli-Lahti. Päätösanon jälkeen kuntayhtymän johtaja ja projektipäällikkö Jorma Sihvonen luovuttivat taitajapystin seuraaville kisajärjestäjille. Turusta pystiä oli vastaanottamassa johtava rehtori Seija Mattila ja projektijohtaja Jussi Karlsson. He toivottivat myös koko yleisön tervetulleeksi Turkuun vuonna 2005. Näin Taitaja 2004 SM-kilpailut saivat vaikuttavan, arvokkaan ja mieliin jäävän arvoisensa päätöksen.

Kävijämäärä viimeisenä kilpailupäivänä oli noin 6500.

Taitaja-kilpailujen järjestäminen vuonna 2005 siirtyi turkulaisille. Taitaja-pystiä vastaanottamassa johtava rehtori Seija Mattila ja projektijohtaja Jussi Karlsson.

Ei muuta kuin purkamaan

Taitaja-tapahtuman purku käynnistyi jo päättäjäisjuhllisuuksien aikana. Yllätyksekseni totesin palattuani päätöstilaisuudesta Areenaan, että halli oli jo miltei tyhjä. Suurin osa koneista ja laitteista oli jo matkalla määränpäähänsä. Viikon rakennusvaiheen työstä oli vain rippeet jäljellä. Luovutimme Volvon Taitajien Taitajalle Ville Hietikolle ja pienen koeajon jälkeen Volvo matkasi Jyväskylää kohti. Mieli oli hiukan haikea, mutta aamulla oli jälleen palattava jo tutuksi käyneeseen Areenaan lopullisia purku- ja siivoustöitä tekemään. Sunnuntaina teimme aivan leppoisissa merkeissä töitä, ja maanantaina viimeisetkin tavarat olivat löytäneet omat paikkansa. Maanantai-iltana klo 21.00 luovutin Seinäjoki Areenan lopputarkastuksen jälkeen avaimet pois käytöstämme.

Ainoa haaveri, joka sattui purkuvaiheen aikana, oli lattiapäällysteen rikkoutuminen palolaitoksen nostoauton tukijalan alta.

Kaikki oli hyvin, ja lomamatka Leville saattoi alkaa. Tiistaiamuna klo 7.00 suuntasin auton kohti pohjoista. Olo oli kuin osuuskaupan hoitajalla – en kylläkään tiedä millainen se on, mutta minulla se oli huojentunut. Puheluja tuli koko matkan ajan vielä tasaiseen tahtiin. Osa oli lehtihaastatteluja, ja osa oli aivan tervehdyksiä ja kiitospuheluja kautta Suomen. Olimme onnistuneet tekemään Taitajasta hienon tapahtuman.

Jäähdyttelyvaihe

Viikko Lapin maisemissa piristi kummasti. Palattuani viikon lomalta töihin Taitaja-toimiston tytöistä osa oli vielä väsymystään purkamassa ja osa töissä. Töitähän oli väännettävä, että saataisiin kaikki paperit arkistointikuntoon ja tulokset nettiin. Kiitoskortit valmistuivat Terhin osaavissa käsissä, ja ne postitettiin kaikille yhteistyökumppaneille. Laskuja tuli ”ovista ja ikkunoista” – tuntui hirvittävältä, mutta ajattelin, että laskut maksetaan, jos jaksetaan, ja niinhän ne on nyt maksettu tätä loppuraporttia kirjoitettaessa.

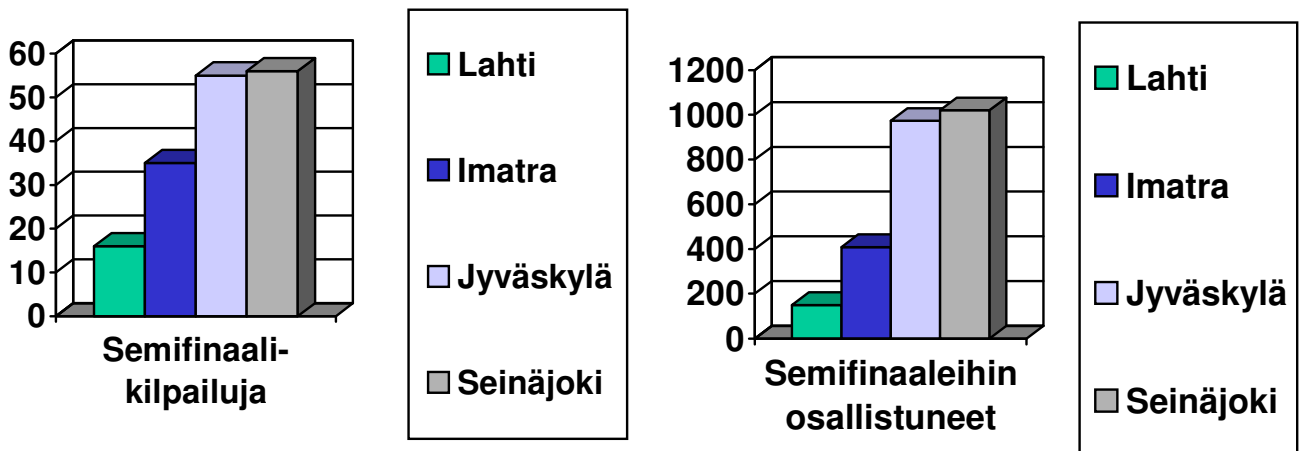
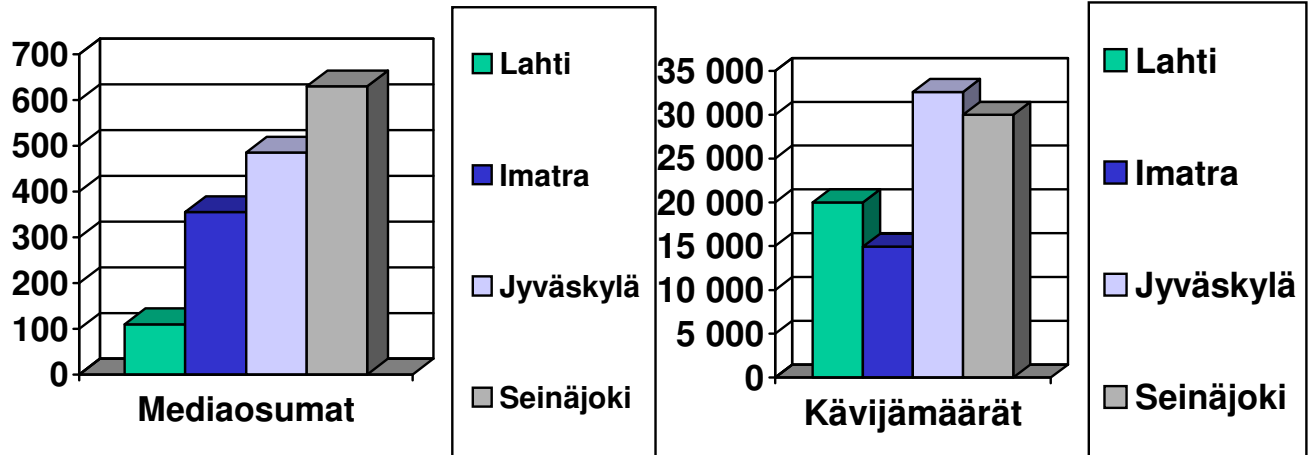
Jonkinlainen masennusjakso seurasi noin kaksi viikkoa kisoista. Tuntui hyvin yksinäiseltä, kukaan ei soittanut eikä kellään ollut mitään asiaa. Tuntui kuin olisi pyyhkäisty koko mies maailman kartalta. Elämä kuitenkin jatkui, ja laskujen käsittelyn jälkeen piti vain keskittyä projektin loppuun saattamiseen. Tekemistä kyllä riitti ja riittää edelleen Nuoret mestarit areenalla! -ESR-hankkeessa. Sen eri toimenpiteet jatkuvat vuoden 2004 loppuun asti.

Kaikkienensa hanke on antanut hyvin paljon, vaikka raskaitakin vaiheita on ollut. Olen oppinut tuntemaan oppilaitoksemme henkilöstön erityispiirteet ja lähestymistavat, mikä varmaankin edesauttaa toimintaa tulevaisuudessa. Olen saanut tutustua eri oppilaitosten toimintatapoihin ja kulttuureihin sekä suureen joukkoon erilaisia ihmisiä erilaisilta tasoilta aina valtakunnan päättäjiin saakka. Mikä hienointa, olen oppinut luottamaan ihmisiin, ja sen avulla jaksoin edetä määrätietoisesti miltei hymyssä suin projektin loppuun saakka.

Taitaja lukuina

Kävijämäärä	n. 30 000
Kilpailijoita	291
Semifinaaleja	56
Kilpailijoita lähettäneiden oppilaitosten määrä	190
Tuomareita	n. 180
Yöpyjiä tapahtuman aikana	n. 1600
Tapahtuman henkilötyövuodet (opiskelijat mukaan lukien)	n. 47
Linja-autoja parhaimmillaan	n. 140
Kilpailubudjetti	n. 300 000 €
Hankkeen Nuoret mestarit esiin! budjetti	n. 666 000 €
Mediaosumat maaliskuun loppuun mennessä	629
Nettikävijät helmikuun loppuun mennessä	33363
Nettikävijät ulkomaiset	n. 1000
Myytyjä lippuja	n. 15 700 kpl
Lajisponsorilaskutuksia	43 kpl
Palkintosponsorilaskutuksia	108 kpl
Markkinointilaskutuksia (Taitajalehti/mainokset)	29 kpl
Vaatesäilytyksessä vaatteita	2538
Sähkön kulutus	8220 kWh
Lämmitysenergian kulutus	33 MWh
Vedenkulutus kv/lv	65 m ³ / 13 m ³
WC-paperia kului	249 rullaa
Käsipyyhepaperia kului	45 rullaa
Saippuaa kului	17 litraa
Mursketta liukkauden torjuntaan	4 m ³
Jätteitä syntyi	
- Metalliriomua	n. 100 kg
- Styrox	n. 1 m ³
- sähkökaapeliromu	n. 20 kg
- nestekartonkipakkauksia	n. 30 kg
- poltettavaa jätettä	1020 kg

Taitajan kehityskaari

Talous

Taitaja 2004 SM-kilpailujen yhteydessä oli kolme muuta erikseen organisoitua ja rahoitettua tapahtumaa: Entrepreneurship – A Good Choice kv-kongressi, SeNuko-koulutusmessut ja Taitaja 9 -kilpailu.

Ammattitaidon SM-kilpailun rinnalla kehitettiin ammatillista huippuosaamista Nuoret mestarit esiin! -hankkeena. Näin Taitaja-tapahtuman kokonaisrahoitus koostui kuntayhtymän omarahoitusosuudesta, Länsi-Suomen lääninhallituksen rahoituksesta sekä yritysten tuesta ja muista perittävistä maksuista. Suurimmat kulut koostuivat opettajien ja muiden projektihenkilöiden palkoista, Seinäjoki Areenan vuokrasta ja muista palvelujen ostoista.

Suurimmat kustannus- ja tuloerät Taitaja 2004 -kilpailussa, sis. alv:

Areenan vuokra	42 000 €
Sähkötyöt	30 900 €
Vesi-, viemäri-, ilmastointi ja paineilmatyöt	16 000 €
Messurakenteet	30 000 €
Lajiscreenit ja ohjelmistot	26 120 €
Tv ja videointi + nettiyhteydet	19 000 €
Ruokailut Areenassa	14 000 €
Muut ruokailut	4 000 €
Taitajalehden painatus ja jakelu	24 000 €
Kilpailija ja toimitsija-asut	25 000 €
Muut kustannukset n.	100 000 €
YHTEENSÄ:	331 020 €

Sponsori- ym. tulot:

Lajisponsorit	90 000 €
Taitajalehden mainostulot	10 000 €
Lippu- ja vaatesäilytystulot	20 000 €
Kilpailijamaksut	21 960 €
Avustukset ja kuntayhtymän rahoitus	189 060 €
YHTEENSÄ:	331 020 €

Tulojen ja menojen erotus on katettu opetusministeriön vetovoimaisuuden lisäämiseen tarkoitetulla avustuksella ja kuntayhtymän rahoituksella.

Aikaisemmilta vuosilta ei ollut käytettävissä tarkkoja tilinpäätöstietoja. Lahden ja Imatran Taitaja-tapahtumat poikkeavat hyvin paljon nykyisistä, joten ne eivät olisi olleet vertailukelpoisia. Jyväskylän ja Seinäjoen Taitaja-tapahtumat olisivat olleet keskenään vertailukelpoisia, mutta näitä vertailutietoja ei ole saatavissa.

Taitaja-tapahtuman järjestäminen ilman sponsorirahoitusta olisi tuskin mahdollista nykyisellä rahoitusjärjestelmällä. Sponsorirahoituksen määrä on huomattava: kun laskeaan yhteen lajisponsorit, saadaan noin 90 000 €. Kisällisopimusten rahallista arvoa on vaikea arvioida, koska se sisältää koneita, laitteita, materiaalia ja työtä, mutta se on vähintäänkin 50 000 € suuruinen. Lisäksi palkintosponsorit ja muut tukijat tekivät noin 50 000 €. Kokonaissummana sponsorointi tekee noin 190 000 €, mikä on yritysten ja eri järjestöjen panostuksena vähintäänkin kohtuullinen. Tulevaisuus näyttää, miten panostus Taitaja-tapahtuman rahoitukseen tulee kehittymään. Tällä hetkellä näyttää hyvältä.

Nuoret mestarit esiin! -hankkeen talousarvio oli 666 890 euroa. Summasta valtion ja ESR:n osuus on 537 350 €, ja loppuosuus oli kuntayhtymän rahoitusta ja yksityistä rahoitusta. Summa sisältää kv-kongressin järjestämisen (noin 15 000 €), pääosan markkinointi- ja mainoskuluista (noin 30 000 €), valmennusjärjestelmän kehittämistyötä, lajitii- mien ja tiimien vetäjien palkkakuluja sekä projektihenkilöstön palkkakulut ja muutamia muita Taitaja-tapahtuman kehittämiseen liittyviä kuluja. Lajia kohti palkkakuluihin oli varattu ESR-hankkeessa keskimäärin 5000 € + palkan sivukulut. Lajit ja niiden tuottami-

nen ovat hyvin erilaisia, joten kustannusten vaihteluvälit ilman palkan sivukuluja olivat 4500–6000 €.

Kehittämishankkeen talousarviosta raporttia kirjoittaessa on toteutunut noin 80 %. Laadittu talousarvio tulee toteutumaan sataprosenttisesti menokohtia tarkentamalla.

Taitaja 9 -kilpailun rahoitus oli järjestetty Skills Finland ry:n hallinnoiman ESR-hankkeen kautta, joten se ei miltään osin rasittanut Nuoret mestarit esiin! -hankkeen eikä Taitaja SM-kilpailujen rahoitusta.

Talous oli keskitetty pääosin projektipäällikön hoidettavaksi sekä tulojen hankkimisen että menojen hallinnoinnin osalta. Lääninhallituksen maksatushakemukset hoiti projektipäällikkö yhdessä hankkeen projektisihteeri Eila Yliannalan kanssa. Hankkeella ja Taitaja-kilpailulla oli omat kustannuspaikat, mikä helpotti kustannusten kohdentamista ja hankeseurantaa. Myös lajeilla oli omat kustannuspaikkansa, joista saimme hyvin nopeasti ajan tasalla olevan tiedon lajibudjetissa pysymisen seurantaan.

Tuomarikustannukset jäivät pääosin lähettävän oppilaitoksen tai yrityksen kustannuksiksi. Muutamia kustannusneuvotteluja jouduttiin käymään todenteolla useampaan otteeseen, mutta kun asioita tarkasteltiin hyötynäkökulmista, niin asiat ratkesivat kohtuullisella yhteisymmärryksellä. Tuomareiden kustannusterä $180 \times 500 = 90\,000$ € olisi tapahtumalle ylivoimainen rasite.

Kansainvälisen kongressin osanottomaksu oli 200 €, jolla rahoitettiin kahvit, lounaat, kongressimateriaali ja illanvietto.

Seinäjoen ammattioppilaitoksen hankinnat, joita jouduttiin Taitaja-tapahtuman vuoksi tekemään, olivat kone-, laite-, tietokone-, dataprojektori- ja kokkien astiahankintoja. Hankintasumma oli noin 300 000 €. Syksystä 2002 alkaen oppilaitoksen vuotuiset hankinnat jäädytettiin aina kilpailujen toteutumiseen saakka. Tällä investointirahalla oli mahdollista tehdä tarvittavat hankinnat. Hankinnat olivat kuitenkin tarkkaan harkittuja siten, että ne palvelivat mahdollisimman hyvin eri alojen opetusta tuleville vuosille.

Kaikki se menoerä, joka jäi kuntayhtymän maksettavaksi, oli investointia tulevaisuuteen, ja toivottavasti se tuo pääoman sijoituksen takaisin kasvavina oppilasmäärinä, oppilaitoksen imagon kasvuna ja vetovoimaisuuden lisääntymisenä.

Outi Rantala
Projektisuunnittelija, tiedottaja
Nuoret mestarit esiin! -hanke / Taitaja 2004 ammattitaidon SM-kilpailut

Taitaja 2004 -toimiston ja tiedotuksen näkökulma

Toimiston henkilöstö

Projektipäällikkö sai seuraan 3.3.2003, jolloin projektisuunnittelija aloitti työnsä. Toimistoa pidettiin kevään ajan osittain yhteisissä tiloissa Etelä-Pohjanmaan oppisopimuskeskusten kanssa, mutta tilan tarpeen kasvaessa muutettiin vapuksi 2003 ammattioppilaitoksen päärakennukseen, neuvotteluhuoneen tiloihin. Neuvotteluhuoneesta tuli pian neljän, vain tätä projektia varten palkatun henkilön työtila. Talon tapoja tuntemattomina koettiin monia peppu edellä puuhun -tapauksia, mutta hyvällä huumorilla selvittiin tilanteista. 11.6.2003 aloitti projektisihteeri Terhi Pellinen työnsä toimistolla ja ehti päällisin puolin tutustua kisaideaan ennen projektipäällikön ja projektisuunnittelijan matkaa St. Galleniin. 11.8.2003 toimistosihteerin tehtäviin astui Annika Talonen, joka tuli taloon samana päivänä opiskelijoiden kanssa. Toinenkin toimistosihteeriksi Merja Ivaska käväisi ensin syyskuulla parin viikon ajan työssäoppijana toimistolla ja sitten toistamiseen lokamarraskuussa ensin työssäoppijana ja tammikuun loppuun saakka työsuhteessa toimien muun muassa kisa-tv-yhteysihteerinä.

Palautepäivänä 19.3.2004 vielä voimissaan kuvassa vasemmalta: Annika, Outi, Merja ja Terhi

Toimintaperiaate pähkinänkuoressa

Toimiston toimintaperiaatteena oli tukea lajivastaavia kaikissa asioissa, koota kaikki kilpailuihin liittyvä tieto ja myöhemmin palvella myös kilpailijoita ja valmentajia sekä tukitiimien vetäjiä. Tukitiimitoiminta saatiin kohtalaisen myöhään käyntiin syksyllä, ja tämä kannattaakin seuraavan kisajärjestäjän ottaa huomioon. Tukitiimien vetäjiksi saatiin innostuneet ja pätevät henkilöt, jotka ottivat vastuun oman tiiminsä toiminnan järjestämisestä. Taitaja-toimiston roolina olikin toimia taustalla ja huolehtia kokonaisuudesta. Tahtuman aineiston kokoaminen, toimistotyö, markkinointi ja tiedotus oli keskitetty Taitaja-toimistolle.

Yksi keskeinen tavoite oli luoda sellainen ilmapiiri, että jokaisen olisi helppo asioida Taitaja-toimistolla. Saadun palautteen perusteella tässä onnistuttiin, ja osoituksena olivat myös lukuisat ”ei mulla mitään asiaa ollu” -vierailut. Paineesta huolimatta oli kyettävä toivottamaan jokainen huoneeseen tulija tervetulleeksi.

Markkinointia oppilaitosten suuntaan ja tilaisuuksien järjestämistä

Kevään aikana koottiin ja taulukoitiin Suomen ammatillisten oppilaitosten rehtoreille lähetetyn kyselyn tulokset. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, mitkä oppilaitokset aikovat lähettää kilpailijoita ja mihin lajeihin sekä mitkä oppilaitokset pystyisivät järjestämään semifinaalit ja missä lajeissa.

Skills Finland ry:n Taitajakoordinaattori Esa Lähteenaro vieraili useasti Seinäjoella, ja kevään aikana aloitettiin lajien valtakunnallisten ohjausryhmien kasaaminen. Tavoitteena oli saada aikaan ensi kertaa toimivat lajikohtaiset ryhmät, joiden asiantuntemus olisi konkreettisesti lajivastaavan apuna lajin kisavalmisteluissa ja toteutuksessa. Ensimmäinen lajien ohjausryhmien kokous järjestettiin 15.4.2003 Seinäjoella. Kokoukseen osallistui 170 henkeä, ja ilmapiiri oli avoimen innostunut jo tässä vaiheessa. Lajitiimit kokoontuivat ensimmäisen kerran 9.5.2003 Seinäjoella, ja paikalle saapui 150 henkeä.

Kevätpuolella koottiin lajivastaavien muistin tueksi tehtävistä asioista ”ruksilista”, joka palveli niin lajin valmisteluja kuin projektin johtamista toiminnan seurannan välineenä.

Sisäisen markkinoinnin näkyvin ponnistus oli varmastikin Taitaja-toimiston avajaiset 21.8.2003. Seinäjoen ammattioppilaitoksen henkilökunta ja opiskelijat kutsuttiin tutustumaan Taitaja 2004 -väkeen, ja tavoitteena oli hehkuttaa ideaa niin, että jokainen talossa toimija tuntisi kisan omakseen. Henkilökunnalle oli tarjolla kakkukahvit toimistolla, he saivat tavata ja esittää kysymyksiä niin Skills Finland ry:n johdolle kuin edellisissä kisoissa menestyneille Taitajamitalisteille. Opiskelijoille esitettiin oman alan Taitaja 2003 -kisavideoita ja tässä yhteydessä haastateltiin myös Taitajamitalisteja heidän kokemuksestaan. Samassa yhteydessä järjestettiin ensimmäinen tiedotustilaisuus medialle.

10.10.2003 järjestettiin lajien valtakunnallisten ohjausryhmien kokous, jossa muun muassa hyväksyttiin ohjausryhmillä kilpailutehtävät. Paikalla oli 200 henkeä. 30.10.2003 oli vuorossa alueellinen Kädentaidot ja yrittäjäyys -seminaari, johon oli kutsuttu alueen oppilaitosten väkeä ja yrittäjiä. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Seinäjoen ammattioppilaitoksen ESR-hankkeiden toimesta. 17.11.2003 kokoontui koko oppilaitoksen henkilökunta tilaisuuteen, jonka tarkoituksena oli antaa sysäys tukitiimitoiminnalle ja sopia yhteisistä toimintatavoista kilpailujen aikana. 27.11.2003 kokoontuivat lajitiimit viimeisen kerran yhteisesti ennen h-hetkeä.

Ensimmäinen markkinointimateriaalin postitus tehtiin toukokuussa, jolloin Suomen ammatilliset oppilaitokset saivat kilpailijaesitteitä ja julisteita. Toisen kerran postitettiin yleisesitteitä ja julisteita samoille oppilaitoksille elokuussa, ennen ilmoittautumisen alkamista. Kolmas postitus lähti marraskuussa.

Ulospäin tapahtumaa markkinoitiin lehti- ja radiomainonnalla, jotka ajoitettiin pääosin tammikuulle. Kisalehti laitettiin jakeluun viikkoa ennen kilpailuja. Markkinoinnin ongelmien välttämiseksi olisi syytä keskittää päätoimet kisojen kattojärjestölle selkeästi – meillä viivästyminen aiheuttivat epäselvyydet helsinkiläisen mainostoimiston roolista Taitaja-materiaalin tuottajana. Koska kilpailujen järjestäjät ovat pääkaupunkiseudun ulkopuolelta ja markkinointi on myös ESR-hankkeen markkinointia, on järjestäjän valittava aina edullisin vaihtoehto, joka on yleensä myös paikallinen. Yhteistyökumppanit löydettiin paikallisista mainostoimistoista, mutta aika oli tuolloin jo melko tiukoilla. Taitaja-brandin luominen on vuosien työ, ja on oikein, että sen kehittymisen valvonta on keskitetty kattojärjestö Skills Finland ry:lle.

Kilpailijatiedon kerääminen

Kilpailuihin ilmoitettiin Internetissä, Taitaja 2004 -kotisivuilla, 1.–26.9.2003 välisenä aikana. Lisäksi saatiin lukuisia jälki-ilmoittautumisia. Eräs finaaliin lopulta tiensä selvittäneen kilpailijan valmentaja kertoi jälki-ilmoittautumisen syyksi sen, että oppilaitoksen vararehtorille ajoissa jätetty ilmoittautuminen oli syystä tai toisesta viimeisenä ilmoittautumispäivänä lähettämättä.

Hämeenlinnassa Tomi Karvisen hoiti semifinaalitiedon keräämisen. Vasta, kun semifinaalit saatiin käyntiin loka–marraskuussa, siirtyi tiedon keruu Taitaja-toimistolle. Uutena asiana oli finalistien kuvien kerääminen ennen tammikuun kisoja, jotta kuvat olisivat valmiina lajiscreeneillä kisojen koittaessa. Seinäjoen ammattioppilaitoksen Reijo Manninen muokkasi vaihtelevan kokoiset kuvat lopulliseen muotoonsa, jolloin välttyttiin puutteilta lajiscreeneillä.

Kilpailijoille joulukuun alussa lähetetyssä kirjeessä osallistumisvahvistuksen yhteydessä mainittiin, että vahvistuksen saavuttua Taitaja-toimistolta lähetetään kuittaus sen perille tulosta vuorokauden kuluessa. Tämä maininta aiheutti monta turhaa yhteydenottoa toimiston suuntaan, kun tiedon vastaanottaja ei ehtinyt vastaamaan siinä tahdissa, kun osallistumisvahvistuksia sisään sateli. Osallistumisvahvistusta saatiin pyytää useilta finalisteilta, ja yksi syy tähän lienee se, että kirje postitettiin kilpailijalle eikä valmentajalle. Ajatuksena oli kuitenkin se, että vastaanottaja on ammattitaitokilpailujen finaaliin pääsyt henkilö, joka osaa jo vastuullisesti huolehtia asioistaan ja keskustella valmentajansa kanssa kirjeen sisällöstä. Kaikki tiedot saatiin kuitenkin ajallaan toimistolle, jotta voitiin lähteä painattamaan kunniakirjoja ja kisatunnisteita sekä luovuttaa tiedot myös materiaalinjaosta vastaavalle tiimille.

Sponsoritiedon kerääminen

Sponsorilogojen kasaaminen kisan sponsoreilta työllisti toimistossa yhden henkilön lähes täysipäiväisesti kuukauden ajan. Ennakolta ei kisajärjestäjä osannut varautua näin kovaan ponnistukseen, ja jatkossa olisikin toivottavaa, että asian toteuttaminen suunniteltaisiin paremmin ja että sille varattaisiin riittävästi aikaa ja resursseja. Logoja tarvittiin sähköisessä muodossa mainosmateriaalin esittämiseen screeneillä.

Sponsorit olivat palautteen perusteella tyytyväisiä kisaan ja näkyvyyteensä.

Toiminta oheistapahtumissa

Taitaja-toimisto työskenteli myös kansainvälisen kongressin kongressikomiteassa ja organisaatiotoimikunnassa. Kongressin toteutuksesta vastasivat Seinäjoen ammattioppilaitoksesta Kyösti Nyyssölä kongressi-isäntänä ja Seinäjoen ammattikorkeakoulusta Tiina Peltola kongressisihteerinä.

Taitaja 9 -kilpailut työllistivät vain hieman, sillä kilpailut olivat tukevasti muissa käsissä. Samoin oli koulutusmessujen laita: SeNuko -porukka hoiteli messujen valmistelut.

Tapahtuman tiedottamisessa kokonaisuutena havaittiin puutteita, jokaisesta ryhmästä olisi ollut hyvä nimetä henkilö, joka toimii yhteistyössä tiedottajan kanssa tapahtuman aikana. Sisäinen tiedonkulku oli osittain puutteellista, ja se näkyi jonkin verran tiedottamisessa.

Sisäinen tiedotus

Huhtikuusta 2003 alkaen jaettiin sähköpostitse Taitajatiedotetta, jonka tarkoituksena oli paitsi toimia tiedonvälityskanavana, myös tehdä muistilistan virkaa lajivastaaville ja muille kisajärjestelyissä toimiville. Tiedote sai hyvää palautetta, ja muutaman korjauksen jälkeen se sai lopullisen muotonsa. Taitajatiedotteita valmistui kaikkiaan 27 kappaletta.

Myös sähköpostinvaihto kävi vilkkaana kisan lähetessä kiihtyvällä tahdilla. Tulva olikin välillä sanoinkuvaamaton. Puheluiden lisäksi Taitaja-toimistolla vastattiin kymmeneen (viimeisen parin kuukauden ajan satoihin) päivittäisiin sähköpostiviesteihin. Harmittamaan jäi se, että kaikki tieto ei ollutkaan niin hyvin käsillä kuin olisi toivonut. *Seuraavan järjestäjän kannattaa ottaa vakavasti vinkki: luo heti alussa kunnollinen arkistointijärjestelmä!*

Ulkoiset tiedotus

Keväällä laadittiin markkinointi- ja viestintäsuunnitelma, jonka pohjana oli edellisen järjestäjän hyväksi havaittu malli. Myös Jyväskylän ammattiopiston viestintäpäällikkö Erkki Mäntymaa ja Taitaja 2003 -tiedottaja Teija Salmela antoivat kullannarvoisia neuvoja tapahtuman onnistuneen tiedotuksen toteuttamiseksi. Taitaja 2004 -kilpailujen tiedottajana toimi muun työn ohella projektisuunnittelija.

Taitaja 2004 -kotisivut avattiin internetissä 15.4.2003 (www.taitaja2004.com) ja sivuja päivitettiin säännöllisesti. Lajikuvaukset saatiin pääsääntöisesti elokuuhun mennessä, esimerkkitoteutuksia päivitettiin syksyn ajan. Kesästä alkaen sivuja päivitti kaksi henkilöä, ja kisojen aikana apuna oli opiskelija.

Kisalehden valmistelut aloitettiin kohtalaisen myöhäisessä vaiheessa, vasta lokakuulla 2003. Lehden sisältö koottiin eri artikkelien kirjoittajien teksteistä, kolmesta erilaisesta henkilöhaastattelusta ja muusta kilpailuihin liittyvästä materiaalista. Henkilöhaastattelusta vastasi Elina Vaisto, artikkelien toimittamisesta Outi Rantala ja ilmoitusmyynnistä Merja Ivaska, ilmoitustilaa myivät myös muutamat lajivastaavat. Päätoimittajakin (projektipäällikkö) painoi peukalonjälkeään minkä ehti. Lehden taiton puristi kasaan ansioituneesti Jyväskylän ammattiopiston Petri Hämynen ja Esa Saksola joukkoineen. Kisalehti valmistui juuri kisojen alla ja jaettiin Ilkka-lehden jakelualueelle lehden välissä 55 000:een kotitalouteen. Kokonaispainosmäärä oli 70 000, ja loput lehdet jaettiin kuntayhtymän alueen perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen toimipisteisiin. Myös kisapaikalla jaettiin lehteä. Kattava kisalehti sai osakseen paljon positiivista huomiota.

Yhteyksiä tiedotusvälineisiin alettiin ottaa kesän 2003 aikana. Hankkeen rahoituksen julkistamistilaisuus oli ensimmäinen medialle suunnattu tiedotustilaisuus 4.7.2003. Taitaja-toimisto vietti avajaiset, joissa vierailivat koko koulun henkilökunnan ja opiskelijoiden lisäksi paikallisten tiedotusvälineiden edustajat 21.8.2003. Lajien ohjausryhmien kokouspäivän, 10.10.2003, yhteydessä järjestettiin lehdistötilaisuus aiheesta Työelämän ja

opetusalan välinen yhteistyö. Hankkeeseen sisältyvä huippuosajien valmennusmalli veti tiedotusvälineitä paikalle 18.12.2003 järjestetyn valmennustilaisuuden kyljessä pidettyyn tiedotustilaisuuteen.

2.1.2004 järjestettiin erillinen kansainvälistä kongressia käsittelevä tiedotustilaisuus. Opetusohjelmien (YLE Opinportti) tekijöihin oltiin yhteydessä syksystä alkaen, ja loppuvuodesta varmistui ohjelmantekijöiden saapuminen kisapaikalle. Skills Finland ry:n kautta saatiin luonnonvara-aloja käsittelevän ohjelmasarjan tekijöitä kisapaikalle. Taitajakisän alla 21.1.2004 järjestettiin taustatiedotustilaisuus ja kisojen aikana joka aamu Taitaja-info sekä muutamia lehdistötapaamisia päivittäin.

Valtakunnalliset ja eri alueiden paikallismediat saatiin mukaan semifinaalien yhteydessä. Lajikohtaiset semifinaalit järjestettiin marraskuun aikana ympäri Suomea ammatillisten oppilaitosten toimesta. Semifinaalitiedote jaettiin koko Suomen medialle. Tähän jakeluun kuuluivat niin paikallismediat kuin valtakunnallisetkin (lehdet, radio, tv), eri alojen ammattijulkaisuja myöten. Jatkossa lähes kaikki tiedotteet välitettiin näille tiedotusvälineille.

Edelliseltä kisajärjestäjältä saatiin yhteystietorekisterin pohjaksi edellisvuotinen luettelo eri medioista. Luetteloa tarkennettiin, miten ehdittiin, ja saattaa olla, että se jäi silti osittain puutteelliseksi. *Seuraavalle järjestäjälle vinkki: tilaa ajantasalla oleva luettelo Internetistä.* Finalistitiedote lähetettiin joulukuun alussa ja lopullinen tulostiedote kilpailuista lauantai-iltana, 24.1.2004. Viimeinen medialle suunnattu tiedote käsitteli 5.2.2004 järjestettyä tilaisuutta Seinäjoen ammattioppilaitoksen palkittua kilpailuihin osallistuneet opiskelijansa.

Sähköiset mediat reagoivat koko ajan melko laiskasti, mutta jonkin verran osumia saatiin kuitenkin niistäkin. Observer-mediaseurantajakso tehtiin ajalla 1.9.2003–31.3.2004. Tätä kirjoitettaessa seurantajakso on vielä kesken, mutta jo ajalla 1.9.2003–29.2.2004 on saatu 604 mediaosumaa. Näistä osa menee Taitaja 9 -kisan piikkiin. Lopullinen mediaosumien määrä selviää raportin liitteistä.

Skills Finland ry:n viestintäpäällikkö Markku Lahtinen antaa viikeneuvoja tiedottaja Outi Rantalalle.

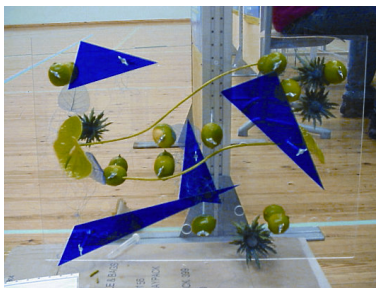
Taitajien taitaja vuosimallia 2003, Veera Lång, valaisi Taitaja-infoja aurinkoisella olemuksellaan.

Miten onnistuimme?

Loppuun palamisen uhasta huolimatta kisat onnistuivat, ja meillä on syytä tyytyväiseen hymyyn. Kisojen jälkeen kaikilla oli takit tyhjinä. Puhelimet olivat lakanneet lähes kokonaan soimasta, sähköpostissa oli varmaan jokin vika, kun ei postia tullut, ja henkilökunta oli palannut normaaleihin työrutiineihinsa. Vain me pohdimme sekaisessa toimistossa, mitä jäi käteen. Ainakin teimme osamme ammatillisen koulutuksen näkyvyyden edistämiseksi, eri ammattien tunnetuksi tekemiseksi ja nuorten kannustamiseksi ammatissa pärjäämiseen. Työ nuorten eteen jatkukoon yhtä innostuneesti kuin näitä kilpailuja tehtiin. Tämänkin työpanoksen soisi poikivan jotain hyvää nuorille ja heidän parissaan työskenteleville.

Taitaja 2004 -tilakoristelu

- 22.8.2003 tilakoristelutyö alkoi konkreettisesti Taitajatoimiston avajaisten yhteydessä, johon valmistin mustamarja - aronioista koristeasetelmia.
- 28.10 sain varsinaisesti tukitiimin vetäjän tehtävät, jonka jälkeen kävin ja kuvaamassa Framin, Seinäjokisalin ja Areenan sisä- ja ulkotilat tilakoristeiden suunnittelun pohjaksi.
- Osallistuin myös ohjelmatoimikunnan kokouksiin, jotta esim. näyttämön tilankäyttö olisi koko suunnittelun ajan tiedossa, koska ohjelmarunkokin eli vielä koko ajan.
- 30.10. oli Käden taidot ja yrittäjyys seminaari, johon osallistui Taitajien taitaja 2003 Veera Lång. Kokoustimme ja sovimme koko kisojen tilakoristeluksi luonto (koivu) ja niukkuus, sekä värit Taitaja 2004 julisteesta: limen vihreä, sininen.

Koristelut kaikissa tapahtumissa noudattivat lilmen, sinisen ja vihreän värejä kuten Taitaja-julisteetkin.

- Koko syksyn keräsimme erilaista luontomateriaalia varastoon.
- Sähköposti- ja puhelinneuvottelujen avulla löysimme yhteistyön koko Veera Långin luokan ja hänen opettajansa Tiina Räihän kanssa. Siis varsinainen lopullinen suunnittelutyö oli heillä ja pohjatyöt: kuvaukset, mittaukset, tilaluonnehdinnat ja suunnitelluun tarvittavat pohjatyöt ja hankinnat tehtiin Seinäjoella.
- Kolme eri toimintapistettä: Areena kilpailupaikkana, Frami kv-kongressipaikkana ja Seinäjokisali avajais- päättäjäisjuhlapaikkana asetti omat vaatimuksensa.
- Lisäksi tiimimme teki tilateoksen (talvimaisema) koulun liikuntasalissa olevaan iltajuhlaan sekä T-9 kisoihin. Tiimimme koristeli myös koulun tiloja.
- Toteutus tapahtui käytännössä aikavälillä 7.1- 24.1.2004. Piirrossuunnitelmat tulivat käyttöömme osittain ensimmäisen kouluviikon jälkeen ja esim. terästankojen sahaus aloitettiin ja koivurisuja haettiin kuormakaupalla lisää. Ostoslistat varmistuivat ja tarvittavat tavarat (harkot, katkaistut harjateräkset yms.) ja kukat olivat odottamassa Mäntsälän ammattiopiston opiskelijoita, kun he maanantaina 19.1 klo 16.30 saapuivat koulullemme. Teimme töitä myöhään ja jatkoimme koko tiistain ja keskiviikon yömyöhään. Kaikki oli ajoissa valmista.
- Luovuus toimi ja porukan yhteistyö oli ihailtavaa, kun piti tehdä töihin tilojen vaatimia muutoksia.
- Tilataideteokset ja koristelun moderni ilme sai kiitoksia niin ulkomaisilta vierailtamme kuin kaupungin johdolta ja floristiikka-alan ammattilaisilta Myös talvimaisema teokset

noteerattiin myönteisesti. Seinäjoella ei oltu ennen nähty vastaavanlaisia teoksia vaan on pitäyditty perinteisissä koristeluteemoissa!

- Mitä opimme:

- saimme pysyvät ja muuntelukelpoiset pohjarakennelmat koulumme eri juhlatilaisuuksiin
- koulumme ajan hermolla pysyvä imago sai lisäpontta
- eri osastojen yhteistyötä tarvittiin tälläkin alueella: ja miten joustoa löytyi ja nopeasti valmista tuli lyhyelläkin varoitusaikalla
- Taitaja 9 -koristelu ja iltajuhla meillä käytössä olevalla miehityksellä oli liian kuormittava

Siksi kisat kokonaisuutena jäivät erittäin vähälle seurannalle ak.lta.

- Koristelutiimin opiskelijat olisi hyvä valita niin, että he itse todella valitsevat sen ja haluavat siten oppia teemaan kuuluvia erikoistaitoja
- ulkotilataideteokset voisi (pitäisi) tehdä jo syksyn aikana
- suunnittelua helpottaa, jos henkilöt ovat samalta paikkakunnalta: vuoropuhelu asioista kasvokkain tuottaa nopeampia tuloksia
- henkilökohtaisesti opin paljon täysin uutta tilakoristelusta ja erilaisten oppijoiden ohjauksesta. *Koristelutiimi on kaikissa juhlissa oltava: se on viimeinen silaus onnistuneille juhlille!*

Eila Yliannala
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 4197 111

Toimistopalvelut ja talous

Talous- ja toimistotukitiimin tehtävänä oli järjestää Taitaja 2004 tapahtuman talous, kisa-toimistopalvelut, kilpailijoiden ilmoittautuminen/ materiaalinjako ja lipunmyynti. Tehtävän toteutuksesta huolehti oppilaitoksen toimistohenkilökunta, tarvittaessa opiskelijoita apuna käyttäen. Tehtävän suunnittelussa otettiin huomioon, että oppilaitoksen päivittäiset ja vuodenvaihteeseen liittyvät työtehtävät mm. tilinpäätös, tilastointi ja tilitykset puheliniikenne ja asiakaspalvelu tulisivat hoidettua.

Tapahtuman talous

Taitaja 2004 tapahtuman talous ja kirjanpito hoidettiin osana oppilaitoksen kirjanpitoa ja taloutta. Kokonaiskustannukset olivat n. 18 000 € / laji. Tapahtuman henkilötyövuodet olivat yhteensä 47 mukaan luettuna oppilaitoksemme opiskelijat.

Laskutukset

• Finaalin kilpailumaksujen laskutus	291 kilpailijaa
• Lajisponsorilaskutukset	43
• Stipendilaskutukset (palkinnot)	108
• Markkinointilaskutukset	<u>29</u>
Yhteensä	180 kpl

Kilpailijamaksujen laskutuksissa tuotti vaikeuksia mm. laskutettavien puutteelliset osoitetiedot ja Y-tunnukset.

Lipunmyynti

• Myytyjä lippuja	15 700 kpl
-------------------	------------

Narikka/ vaatesäilytykset

• Torstai	700
• Perjantai	1 326
• Lauantai	<u>511</u>
Yhteensä	2 538 kpl

Kisatoimisto

Kisatoimisto toimi varsinaisen kilpailutapahtuman keskusyksikkönä. Toimiston tehtävänä oli huolehtia kilpailutapahtuman asiakaspalvelusta, toimistotarvikkeiden jakelusta, kopioinnista, rahaliikenteen hoidosta ja lähettipalvelusta. Kisatoimisto oli avoinna koko kilpailun ajan klo 7.30–20.00. Toimistossa työskenteli kerrallaan 2–3 henkilöä a` 6 tuntia/ vuoro, erikseen laaditun työvuorolistan mukaan. Taitaja-toimistosta oli mukana kaksi henkilöä, joista toinen toimi mm. ulkomaalaisten vieraiden tulkkina. Suurin ruuhka kisatoimistossa oli aamuisin, ennen kilpailujen alkamista, jolloin lajivastaavat, tuomarit ym. vastuuhenkilöt asioivat toimistossa.

Tietopalvelun helpottamiseksi toimiston käyttöön oli koottu infokansio jossa oli informaatiotietoa, kilpailusta, oheistolaisuuksista, aikatauluista jne. Tarkat tiedot on syytä koota kaikista oheisohjelmien ja tapahtumien osalta.

Kisatoimiston rakentamisesta ja purkamisesta huolehtivat tiimin jäsenet, joka tapahtui nopeasti ja tehokkaasti. Kalusteiden kuljetuksesta huolehtivat oppilaitoksen logistiikka-alan opiskelijat autonkuljettaja-vahtimestarin ohjauksessa. Toiminta tältä osin oli myös tehokasta ja kiitettävää.

Kisatoimiston koneet ja kalusteet Areenalla:

- palvelutiski (vuokraus Maiseri Oy:ltä)
- toimistotuolit
- avohyllykkö + tasoja tilan mukaan
- tietokoneet 3 kpl
- kopiokone
- laskukone
- kiinteä puhelin/ faksi
- matkapuhelin 2 kpl

Luettelo kilpailutapahtumassa jaetuista toimisto- ym. tarvikkeista

Avolehtiö A5	9	kpl	Lyijytäytäkynä	2	kpl
Avolehtiö A 4	5	kpl	Maalarinteippi 19	3	rl
Ensiaputarvikepakkaus	1	kpl	Muistilappuja 76x76	5	kpl
Hakaneuloja, nuppineuloja yht.	2	pak	Niitin irrotin	1	kpl
CD-R 700	20	kpl	Nitoja 5500	11	kpl
Kalvotussi srj. 4 väri	1	pak	Nitoja, pihti	1	kpl
Kirjoituslusta, tuomareille	100	kpl	Peiteroller	2	kpl
Klemmari 50 kpl/ pak	3	ltk	Pyyhekumi	29	kpl
Konseptipaperia	2	pak	Reijitin 5138	2	kpl
Kopiopaperi A 4, valk.	25	rsi	Reijitin 5008	7	kpl
Kopiopaperi, A 3	1	rsi	Sakset, iso	9	kpl
Kopiopaperi, väril. 120 g	2	rsi	Sakset, pieni	2	kpl
Kopiopaperi, väril 80 g	2	rsi	Sinitarraa	4	kpl
Korjauslakka	1	kpl	Teippi kirkas	22	rl
Korostuskynä srj.	1	kpl	Teippiteline	3	kpl
Kouluvihko A5	9	kpl	Tulostustarra 70x37/100 ark.	1	kpl
Kumirengas 100 kpl/pak	2	pak	Tussi Bia	12	kpl
Kynänteroitin	6	kpl	Vihko A 5, nidottu	1	kpl
Levyke MF 2HD	60	kpl	Vihko A4, nidottu	1	kpl
Liimapuikko 20 g	6	kpl	Viivoitin 20 cm	11	kpl
Lomakelaatikko	10	kpl	Viivoitin 30 cm	3	kpl
Luentopaperi A 4	1	pak			
Lyijykynä a´12 kpl	11	kpl			

Ilmoittautuminen/ materiaalinjako

Materiaalin jaon hoiti kokonaisuudessaan ammattioppilaitoksen toimistohenkilöstö. Kaksi kertaa kokoonnuttiin suuremmalla joukolla valmistelemaan materiaalinjakoa. Ensimmäisellä kerralla koottiin lajivastaavien kansiot sekä laitettiin kirjekuoriin ruoka- ja kahvilipukkeita. Toisella kerralla koottiin kilpailijoitten reput. Työt tehtiin Taitajatoimiston antamien ohjeitten mukaan. Materiaalin järjestäminen ja organisointi suoritettiin sitä mukaa, kun materiaalia

saapui. Työtä olisi helpottanut huomattavasti, jos jakomateriaali olisi ollut käytettävissä yhdellä kerralla.

Jakojärjestelmän organisointi on täysin riippuvainen siitä kuinka ja missä materiaali jaetaan. Seinäjoella materiaali ja ilmoittautuminen organisoitiin oppilaitoksen keskustan toimipisteen tiloissa, erillään kisatoimistosta. Käytettävissä oli riittävä tila, johon järjestettiin erikseen kilpailijoiden reput, jakamatta olevat lajivastaavien materiaali ja tuomarien materiaali. Tuomarien materiaali kannattaa tulevaisuudessa yhdistää lajivastaavien materiaaliin, koska he pääosin ottivat sen itselleen jaettavaksi edelleen tuomareille. Lajivastaavilla ja tuomareilla on yleensä yhteisiä tilaisuuksia jo ennen kilpailutapahtumaa. Tuomareita oli merkittävästi enemmän kuin mitä etukäteen oli tiedossa.

Kilpailijoista saapui edellisenä päivänä noin 80 %. Ensimmäisen kilpailupäivän aamuun jäi jaettavaksi enää 53 kilpailijan (yhteensä 291) reput. Jakoa helpotti huomattavasti se, että oman oppilaitoksen lajivastaavat olivat hakeneet etukäteen omat materiaalit. He myös kopsioivat ja mapittivat oman kilpailulajin säännöt ja ohjeet.

Ilmoittautumisen ja materiaalin jaon pystyy hoitamaan pienellä henkilöstöllä, mutta se edellyttää, että etukäteisvalmistelu on tehty riittävän pitkälle. Kiireisin aika oli kilpailua edeltävä ilta klo 16.00-19.00.

Lipunmyynti

Taitaja 2004 tapahtuman pääsylippujen myynnin hoitivat laboratorioalan opiskelijat, opettajansa johdolla. Lipunmyynnissä oli kerrallaan 12 opiskelijaa, kahden tunnin pituisessa työvuorossa. Lipunmyyntipisteet olivat avoinna I-kisapäivänä klo 9.30-18.00, II-kisapäivänä 8.00-18.00 ja III:nä kisapäivä 8.00-14.00. Jokaiselle kilpailupäivälle myytiin oman värinen lippu. Kolmen päivän lippuja myös kyseltiin. Lippujen hinnoissa oli huomioitu opiskelija ja ryhmä alennukset.

Lipunmyynnin ohjeistus ja selkeät ohjeet tehtävistä on hyvä laatia ja miettiä etukäteen tarkkaan, mm. kenelle myydään alennettu lippu, linja-auton kuljettajien vapaa sisäänpääsy, lippujen tarkastus, kerätäänkö liput pois, kerätäänkö lippujen kannat jne. Opiskelijoita on hyvä informoida myös koko Taitaja tapahtumasta edelleen informointia varten, kyselijöitä oli myös lippuluukulla.

Lipunmyynti ja tarkastus tulisi tapahtua useammassa rinnakkaisessa myyntipisteessä selkeästi kulkureitit köysillä rajattuna. Seinäjoki Areenassa näin ei voitu palo- ja pelastusviranomaisten määräyksestä tehdä, koska heidän mielestään kulkuaukko tulee olla koko leveydeltään auki. Tämä johti siihen, että ruuhka-aikoina puolet sisään tulevista pääsi lipuntarkastuksen ohi. Tungos ja väkimassan paine A-sisäänkäynnissä oli todella suuri. Toisena kilpailupäivänä lipuntarkastajia lisättiin A-sisäänkäynnin puolelle, mutta se ei autanut asiaa, koska tungos paheni vielä edellisestä päivästä. Kulkua jouduttiin ruuhkahipuina rajoittamaan pääsisäänkäynnin puolella.

Nina Pesonen
Miia Mäki-Ikola
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 4197111

Taitaja 2004-opastus ja neuvonta

Opastuksen ja neuvonnan ensisijaisena tehtävänä oli peruskoululaisten vastaanottaminen, kisainfon hoitaminen ja opastuskylttien suunnitteleminen kisa-alueelle. Tukitiimiin kuuluivat vetäjät Nina Pesonen ja Miia Mäki-Ikola sekä opettajat Johanna Joronen, Raija Luopa, Sirpa Peltola, Kirsti Pulkkinen, Eija Ristimäki, Ritva Silander, Lena Slotte-Siljamäki ja asuntolanhoitaja Pirkko Valli. Jokaisella opettajalla oli käytössä oppilaitoksen yksi luokka sekä tutoreita, joille opettajat suunnittelivat aikataulut kisojen aikana sekä vastasivat heidän erinomaisesti onnistuneesta koulutuksesta. Opiskelijat saivat 2 opintoviikon suorituksen kisa-ajan työskentelystä.

Peruskoululaiset

Etelä-Pohjanmaan alueen peruskouluihin lähetettiin kirje, jossa luvattiin ilmainen sisäänpääsy kaikille Taitaja 2004 -kilpailuihin ennakkoon ilmoittautuville. Yhteensä ennakkoon ilmoittautui n.6 000 peruskoululaista. Vapaaliput lähetettiin oppilaitoksiin postitse.

Kaikille Etelä-Pohjanmaan alueen perusasteen 7-9-luokkalaisille järjestettiin ilmainen kuljetus Taitaja-tapahtumaan. Seinäjoen ammattioppilaitos järjesti kuljetuksen oman kuntayhtymänsä kuntien perusasteen 7-9-luokkalaisille sekä lisäksi yhden bussin jokaiseen muuhun Etelä-Pohjanmaan kuntaan. Muut E-P:n alueen ammattioppilaitokset kustansivat loput bussit jokainen oman kuntayhtymänsä alueelle.

Peruskoululaisilla oli mahdollisuus ruokailun vierailun yhteydessä edullisesti Seinäjoen ammattioppilaitoksen eri toimipisteissä.

Ryhmien vierailut aikataulutettiin ruuhkien minimoimiseksi. Tiimiin kuuluvat opiskelijat vastaanottivat jokaisen ryhmän ja antoivat heille alkuinfon sekä jakoivat Taitaja-tapahtumaan liittyvän palautekyselyn.

Ammatilliset oppilaitokset ja muut vierailijaryhmät

Koko maan ammatilliset oppilaitokset sekä muut yksittäiset vierailijaryhmät saivat myös tilata liput ennakkoon, jolloin hinta oli hieman edullisempi. Liput lähetettiin joko postitse tai ne sai noutaa kisainfosta. Lippuja tilattiin ennakkoon n. 6 000.

Opastuskyltit

Opastuskylttien organisointi yhdessä puu- ja pintakäsittelyosastojen kanssa oli yhden tiimmimme henkilön, Johanna Jorosen, vastuulla. Opastuskyltit suunniteltiin Seinäjoki Areenan ulko- ja sisätiloihin. Jokaisen sisäänkäynnin kohdalla oli viitoitukset eri tapahtumapaikoille. Sisätiloissa opastuskyltit olivat hyvin erottuvat, ja niitä koettiin olevan tarpeellinen määrä.

Kisainfo

Kisainfosta lunastettiin ryhmien ennakkoliput sekä sai tarvittavan informaation ja opastuksen koko kilpailujen ajan. Yhteistyö niin kisatoimiston kuin lipunmyynnin ja vartioinnin kanssa toimi hyvin. Saamamme palaute oli positiivista. Myös oman ryhmämme tiimityöskentely toimi erinomaisesti, mikä varmasti huokui myös vierailijoihimme.

Elina Forslund
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 4197 111

Taitaja 2004 -vaatesäilytys

Naulakkotiimin muodostivat Seinäjoen ammattioppilaitoksen kotitalouden toimipisteen opettajat opiskelijoineen (= 6 opettajaa ja 80 opiskelijaa + 1 nimetty toimistos sihteeri rahankuljetuksessa). Tiimin vetäjänä toimi Elina Forslund. Tiimi huolehti naulakkopalveluista Areenalla, avajais- ja päättäjäistilaisuuksissa Seinäjokisalissa sekä kutsuvierastilaisuudessa Keskustan toimipisteessä.

Jyväskylässä oli ollut 1700 takkipaikkaa ja ajoittain naulakko oli täynnä. Jyväskylän naulakko sijaitsi tuloaulassa yhdessä paikassa. Asetimme tavoitteeksi Seinäjoelle 1500 takkipaikkaa, koska oletettiin, että ihan yhtä paljon ei kävijöitä tule olemaan. Areenalle rakennettiin 3 naulakkopistettä, jotka sijaitsivat A-, B- ja C-sisäänkäyntien yhteydessä. Näin saatiin ruuhkia tasattua, kun naulakkopisteitä oli useampia.

A-naulakkona toimi Areenan pysyväisnaulakko, jossa oli 770 takkipaikkaa. S-naulakko (B-sisäänkäynti) sijaitsi osassa katsomoa, jossa takit aseteltiin tuoleille (365 takkipaikkaa). Ensimmäisenä kisapäivänä oli toiminnassa myös V-naulakko toisessa päässä katsomoa, mutta se purettiin perjantaihin mennessä vähäisen käytön vuoksi; lisäksi katsomon istumapaikoilla oli kovasti käyttöä kisojen aikana. C-naulakko toimi käytävällä, jossa muualta tuodut naulakot sijaitsivat osin käytävällä ja osin käytävän varrella olevissa huoneissa. C-naulakossa oli 400 takkipaikkaa. C-naulakon huonona puolena oli ulko-oven läheisyydestä johtuva veto ja alhainen lämpötila. Esimerkiksi lauantaina C-naulakon vastaanottopisteessä oli vain +12 astetta.

Päättäjäisissä naulakot täyttyivät.

Kisojen aikana A- ja C-naulakot olivat koko ajan lähes täynnä. Päivistä perjantai oli ruuhkaisin. C-naulakossa kiireisin aika oli perjantaina klo 9.30-14 ja lauantaina klo 10-12. A-naulakossa oli ruuhkaa koko kisojen ajan. S-naulakko oli täynnä perjantaina ruuhka-aikaan (klo 10-14), muulloin takkeja oli säilytyksessä 100-200. SeAol:n opiskelijoilla oli punainen lappu, jota näyttämällä he saivat takkinsa ilman maksua naulakkoon; muut maksoivat takkipaikasta 0,5 euroa (samalla hinnalla sai myös laukunsa säilytykseen). Areenalla oli naulakkoasiakkaita kolmen päivän aikana yhteensä noin 5000.

Avajaistilaisuudessa Seinäjokisalissa oli käytössä 300 naulakkopaikkaa. Koska naulakko-
paikkoja oli olemassa vain 420 takille, siirrettiin paikalle ennen päättäjäistilaisuutta 100

naulakkopaikkaa lisää. Siirto olikin tarpeen, sillä päättäjäisissä palveltiin noin 500 asiakasta. Torstai-illan kutsuvierastilaisuudessa palveltiin 300 asiakasta.

Säilytykseen jätetyt laukut veivät paljon tilaa naulakkotilojen lattioilla. Eniten laukkuja oli avajais- ja päättäjäispäivinä. Jättäessään laukun säilytykseen asiakas sai siitä toisen narikkalapun. Näin laukku voitiin säilyttää eri paikassa kuin takki. C-naulakossa oli oma erillinen huonetila laukuille. Kenkiä varten oli varattu muovikasseja, joihin merkittiin tussilla asiakkaan narikkalapun numero. Tämä helpotti etenkin ruuhka-aikana oikeiden tavaroiden nopeaa löytymistä.

Mikko Mäki-Hakola
Sirkka Liikala
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 4197 111

Taitaja 2004 -jätehuolto ja siivous

Jätehuolto

Jätehuollon suunnittelu lähti liikkeelle nolatilanteesta, sillä Jyväskylän kisoista ei ollut minäkäänlaista ennakkotietoa jätemääristä. Jyväskylässä jätehuolto sisältyi vuokrasopimukseen kun taas Seinäjoella se päätettiin hoitaa itse.

Jätehuollon teemaksi otettiin ”KAIKKI TALTEEN”, joka tarkoitti sananmukaisesti sitä. Jätelajeita kertyi 17 kappaletta: valkoinen paperi, keräyspaperi, pahvi, nestekartonkipakkaukset, styrox, biojäte, pakkauslasi, palautuspullot, metallit, metallipakkaukset, energijäte, tiili-, laasti- ja laattajäte, polttopuu, sähkökaapeliromu, kaatopaikkajäte, kuormalavat ja ongelmajäte. (Syntyneet jätemäärät käyvät selville ympäristökatselmuksesta).

Rakentamisvaiheen ja purkuvaiheen aikana sisällä oli 660 litraisia lajitteluastioita 3 kpl sekä pahville että energijätteelle. Näiden astioiden tyhjennyksestä sekä yleisestä siisteydestä huolehti 10 oppilasta. Muut jakeet oli vietävä ulos EKO-PISTEeseen. Tämä toimi.

Kilpailupäivinä sisätiloissa oli yleisöä varten neljä EKO-PISTettä, kolme uloskäyntien läheisyydessä ja yksi keskellä kilpailualueita. Niissä oli 660 litran astiat valkoiselle paperille, keräyspaperille ja energijätteelle sekä muovipussi sekajätteelle ja kaksi tyhjää koria palautuspulloille. Sekajätettä ei tullut eikä paljon papereitakaan mutta palautuspulloja tuli. Tämäkin toimi, sillä jokaisessa ekopisteessä oli kaksi oppilasta ohjaamassa lajittelua ja lisäksi saman verran oppilaita huolehtimassa yleisestä siisteydestä sekä ulkona että sisällä ja WC-tilojen paperitäydennyksistä ja roskien poisviennistä. Astiat voi jatkossa muuttaa 240 litraisiksi ja silti ne riittävät koko kilpailun ajaksi.

Seinäjoen ammattioppilaitoksen eko-henkisyydestä varmaan johtui, ettei jätettä syntynyt niin paljon kuin oletettavaa oli. Esim. pahviset ja muut pakkauslaatikot säilytettiin ja käytettiin paluupakkauksina, maalaus- ja tapetointityössä sekä sähköasennustyössä olleet väliaikaiset seinärakennelmat oli markkinoitu eteenpäin sellaisenaan poisvietynä, talonrakennustyössä syntyneet rakennelmat purettiin ehjiksi osiksi ja käytettiin omassa rakentamisessa jne jne.

Kehitettävää

Jätehuollon koulutukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Koulutus voisi olla sellainen, että joku kouluttaa laji- ja tiimivastaavat ja he kouluttavat omat ryhmänsä. Huomasin nimittäin, että Seinäjoen ammattioppilaitoksen ”ulkopuolelta” tulleet lajivastaavat eivät oikein olleet perehtyneet laatukäsikirjan jätehuolto-osaan. Kenellekään ei voi kuulua toisen jätteen lajittelu, vaan se kuuluu jokaiselle, myös kilpailijoille ja siten tietenkin myös kilpailutehtävään.

Keräysvälineissä olisi myös mietittävää. Energiajätteelle ja pahville sekä ?sekajätteelle? tarvitaan puristin, metallijätteelle vaihtolava ja biojätteelle biojätekontti. Polttopuulle ei tarvita astiaa lainkaan, sillä ainakin Seinäjoella kaikki polttopuu hävisi kuin p...u Saharaan. Ruokapalvelun ekohenkisyydestä riippuu tarvitaanko ”maitopurkeille” oma puristin vai riittääkö keltainen nestekartonkiastia. (Käyttääkö ruokapalvelu litran maitopurkkeja vai 20 litran NOVO-boxeja

Pakkauslasille ja peltipurkeille riittää 660 litran astiat. Sähkökaapeliromulle samaten.

Siivous

Siivouksesta pääsääntöisesti huolehti Seinäjoen Ammattioppilaitoksen Törnävän toimipisteen Kouluhuoltajat (9:henkilöä).He aloittivat työnsä jo rakennusvaiheessa. Kisapäivinä he olivat koko tapahtuman ajan paikalla huolehtien wc:den ja muiden tilojen siisteydestä.Koko tilan siivous aloitettiin kunkin kisapäivän päätyttyä. SOL-siivouspalvelu siivosi heille kuuluvat tilat kerran päivässä. Kisojen päätyttyä Kouluhuoltajat siivosivat kisojen ajan käytössä olleet tilat.

Marjo-Riitta Kaakinen
Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy
(06) 420 9025

Taitaja 2004 -kilpailun aikaiset majoitusjärjestelyt Seinäjoella

Majoittujia kilpailun aikana oli hieman vajaa 1600 henkeä. Majoittujista 95 % yöpyi enemmän kuin kaksi yötä. Kaupungin keskustan tuntumassa (maks. 5 km) olevia vuodepaikkoja Seinäjoella on hieman yli 1000 kpl. Lisäksi majoittujia oli Ilmajoella, Kurikassa, Ylistarossa, Lapualla, Kauhavalla, Nurmossa, Alavudella ja Kuortaneella eli kaukaisimmat majoittuivat noin 60 km:n päässä.

Majoitusvarausten hoitaminen osoittautui yllättävän työlääksi, koska muutoksia niihin tehtiin tulopäivään saakka. Ihmetystä herätti suuresti se, miten piittaamattomia ihmiset olivat tehdyistä varauksista, ja tämä kannattaa huomioida myös tulevina vuosina. Peruutusehdoimme olivat melko tiukat: laskun eräpäivään saakka varauksia sai muuttaa ja perua kuluitta, mutta sen jälkeen tehdyistä muutoksista ja peruutuksista perittiin maksu, joka oli sitä suurempi mitä vähemmän kisoihin oli aikaa. Jos huoneita ei olisi laskutettu etukäteen, olisivat kaupungin hotellit olleet puoli tyhjiä kyseisenä aikana. Eli suosittelemme lämpimästi seuraaville vuosille samanlaista käytäntöä.

Ihmetystä herätti myös se, että oppilaitokset eivät hoitaneet varauksia keskitetysti, vaan samasta paikasta saattoi viisikin eri henkilöä tehdä varauksia, mikä johti väkisin siihen, että tuplavarauksia oli todella paljon. Tähän kun vielä lisätään se, että nimilistojen lähettämisaikatauluja ei pääosin noudatettu lainkaan, niin se johti välillä melkoiseen kaaokseen. Parhaimmillaan yhdelle henkilölle oli neljä eri varausta, joista hän itse ei ollut tehnyt yhtäkään. Paikan päällä hotelleissa tuli jonkin verran tilanteita, joissa asiakas oli täysin väärässä hotellissa ja väitti kiven kovaan varanneensa kyseistä paikasta huoneen, vaikka jokaiselle lähetettiin kirjallinen vahvistus, jossa olivat hotellin tiedot.

Kaikista edellä luetelluista asioista huolimatta kritiikkiä järjestelyistä ei toimistoomme tullut. Majoittamisprojekti oli todella raskas ja työläs, mutta jälkeinpäin katsottuna erittäin antoisaa!

Parannusehdotuksia ja vinkkejä tuleville vuosille:

- Oppilaitoksesta kannattaa valita yksi yhteyshenkilö, joka hoitaa kaikki kyseisen oppilaitoksen/kuntayhtymän majoitusvaraukset Taitaja-tapahtumaan.
- Määrättyihin hotelleihin oli varattu huonekiintiö kilpailijoille, tuomareille ja huoltajille. Kiintiö-sanana merkitystä tulisi tarkentaa siten, että se ei tarkoita automaattista huoneen varausta vaan kaikkien on rekisteröidyttävä myös kiintiöihin
- Huoneet kannattaa laskuttaa ennakoon. Tällä toimenpiteellä varmistetaan se, ettei päällekkäisiä ja turhia varauksia ole. Vuodenvaihteen jälkeinen kilpailujen ajankohta on/oli hieman huono, koska monessa paikassa määrärahat oli varattu vasta kyseisen vuoden puolelle, jolloin huoneita ei voinut laskuttaa neljä viikkoa ennen tapahtumaa.

- Tiukoista peruutusehdoista kannattaa pitää kiinni, koska se aiheuttaa kohtuuttomasti lisätyötä ja kustannuksia järjestäjälle. Esim. peruuttamatta jääneen huoneen maksua ei makseta takaisin.
- Huoneiden jakaminen oli mahdollista. Kaupungin keskustahotelleihin oli tungosta ja pääosa suostuikin jaettuun, jopa lisävuoteelliseen majoitukseen.
- Majoitusvarauksia hoitavalle organisaatiolle tulisi välittää ajoissa tiedot kilpailijoista, huoltajista ja tuomareista kiintiövarauksia varten.

Esa Lähteenaro
Skills Finland ry
Taitajakoordinaattori
040 589 1732

Taitaja Skills Finland ry:n näkökulmasta

Ammattitaitokilpailujen näkyminen mediassa

”Lueskeltuani kilpailuja seuraavana päivänä paikallista Ilkka-lehteä laitoin ilolla merkille sen suuren palstatilan, minkä kirjoittelu kilpailuistamme oli jälleen saavuttanut: etusivulla puolen sivun värikuva Taitaja 2004 -kilpailuista ja alhaalla vastaavasti Eurovision laulukilpailuista hyvin lyhyt maininta”.

Kilpailut Seinäjoki Areenassa

Olimme saaneet juhlalliset puitteet kilpailuillemme, valitaanhan Tangokuninkaalliset vuosittain juuri tällä samalla foorumilla. Käytettävissä olevat katsomotilat sekä jättiscreen palvelivatkin hyvin tapahtumaa, jossa katsojat muutoin kävelevät kilometritolkulla hallin käytäviä.

Ennätyksiä tehtiin

Uusi ilmoittautuneiden kilpailijoiden ennätys on nyt 1092 nuorta Taitajaa. Kolmiportainen kilpailujärjestelmä karsi ensin kilpailijoita koulukohtaisissa kilpailuissa, sieltä parhaat lähetettiin valtakunnallisiin semifinaalikiilpailuihin ja kahdeksan huippuaittelivät sitten osastamastaan varsinaisessa loppukilpailussa. Taitaja 2004 -ammattitaitokilpailuihin kilpailijoita lähetti peräti 191 koulutuksen järjestäjää. Tämä tarkoittaa koulutusverkostossa yli 90 % osallistumista ja on niin ikään uusi ennätys.

Otteita kehitystyöstä Seinäjoella 2004

Seinäjoen ammattioppilaitos teki uraa uurtavaa kehitystyötä lajikohtaisten valtakunnallisten ohjausryhmien kutsuttamisessa. Syksyn suunnittelupäivään kokoontui yhteen yli 170 toimijaa ympäri valtakuntaa päättämään lajikohtaisista toimintamalleista tulevassa tapahtumassa.

Uusina lajeina nähtiin lihatuotteiden valmistus ja hevostenhoito, jotka toivat tunnetuksi alueellista koulutusta Pohjanmaalla.

Lajikohtaisen informaation lisäämiseen tapahtumassa oli satsattu lajikohtaisten screenien avulla. Näytöllä kerrottiin kilpailijat, tehtävät ja yritysysteistyökumppanit.

Ammattitaitokilpailujen ”pikkuveli”, peruskoulujen 9-luokkalaisille tarkoitettu leikkimielinen kädentaidon joukkuekilpailu Taitaja 9 esittäytyi komeasti viimeisenä kilpailupäivänä Urheilutalolla. Myös tämä kilpailu oli seinäjokelaisten toimijoiden loistavaa näytöstä ammattitaitokilpailujärjestelyiden hoitamisesta.

Lopuksi kiitos Teille kaikille tähän merkittävään kehitystyöhön osallistumisesta – jälleen näkemisiin Turussa 19.–21.1.2005.

Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen
Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoita

Taitaja 2004 -pistelaskujärjestelmä

Taustaa

Taitaja-kilpailuissa siirryttiin vuonna 2003 käyttämään kansainvälisten kilpailuiden pistelaskutapaa, jossa jokaisen lajin pisteet on moduloitu ja lajin maksimipisteet ovat 100. Jyväskylässä tammikuussa 2003 järjestetyissä Taitaja-kilpailuissa uusi pistelaskutapa oli ensimmäistä kertaa käytössä. Tuolloin pistelaskua suoritettiin Excel-taulukoilla, mikä oli kohtuuttoman raskasta ja hidasta sekä valmistaa että käyttää.

Keväällä 2003 päätettiin Skills Finlandin taholta rakentaa tietokantapohjainen pistelaskujärjestelmä seuraavien Taitaja-kilpailuiden pistelaskun hoitamiseen. Työhön palkattiin Hämeen ammattikorkeakoulun tietojenkäsittelyn koulutusohjelman opiskelijat Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen, jotka suunnittelivat ja kehittivät ohjelman kesällä 2003 ja testasivat ja viimeistelivät ohjelmaa aina tammikuussa 2004 järjestettyihin Seinäjoen Taitaja-kilpailuihin saakka.

Seinäjoen ammattioppilaitoksen hallinnoima Taitaja 2004 -organisaatio palkkasi Ostrovskin ja Saarisen hoitamaan myös kilpailuiden pistelaskun järjestämisen ja ylläpidon kilpailun aikana. Ostrovskin ja Saarisen toimenkuvaan kuului projektin aikana myös käyttökoulutusten suunnittelu ja järjestäminen

Taitaja 2004 tuloslaskennan suoritus suunniteltiin seuraavasti:

- Koulutetaan kaikkien 36 lajin lajivastaavat syöttämään järjestelmään oman lajinsa kilpailutehtävän arviointikriteerit sekä lajien valtuuttamat henkilöt käyttämään järjestelmää kilpailun aikana.
- Lajit esisyöttävät ennen kilpailua lajinsa arvioinnin osiot ja arviointikohdat pistelaskujärjestelmään. Syötön jälkeen laji lähettää tiedot pistelaskuvastaaville
- Pistelaskuvastaavat tulostavat ennen kilpailua tuomareiden käyttämät arviointilomakkeet esisyöttötiedoilla täytettynä.
- Jokaisen kilpailupäivän aamuna lajivastaava hakee lajin arviointilomakkeet pistelaskukutoimistosta.
- Kilpailussa jokaisella lajilla on oma pc-työasema pistetallennusta varten.
- Lajin pistetallentaja syöttää lajin äärellä pisteet pistelaskujärjestelmään ja kopioi syntyneet tiedot verkkolevylle.
- Lajivastaava tai pistetallentaja tuo pistelaskulomakkeet pistelaskukutoimistoon arkistoitavaksi ja odottaa hyväksyntää lajinsa pisteiden tallentumisesta järjestelmään.

- Lajin kokonaispistetilanne oli pistesyötön jälkeen välittömästi lajin käytettävissä. Pistelaskutoimisto toimittaa lajeille viralliset tulosteet seuraavan päivän aamuna.
- Pistelaskutoimisto toimittaa virallisesti kokonaispistetilanteet lehdistölle, näyttötaulujen ylläpitäjille ja palkintojen jakajille.

Koulutus

Matkalla kohti Taitaja-kilpailuja järjestettiin kolme käyttökoulutusta Seinäjoen ammattioppilaitoksesta varatuissa tiloissa. Vastuun koulutusten suunnittelusta ja järjestämisestä kantivat Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen. Tilavaraukset ja laitteistot koulutuspaikalle järjestettiin yhteistyössä Seinäjoen ammattioppilaitoksen mikrotukihenkilöiden kanssa.

28.10.2003 Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen järjestivät ensimmäisen käyttökoulutuksen. Koulutuksen kohderyhmänä olivat lajivastaavat, jotka oli tarkoitus kouluttaa käyttämään pistelaskuohjelmaa tietojen esisyötön osalta. Tilaisuudessa jaettiin lajivastaaville ohjelman asennus-CD:t, jolla he voivat asentaa järjestelmän omilla tahoillaan ja hoitaa lajinsa kilpailutehtävien syöttämisen annettujen ohjeiden mukaisesti. Tilaisuudessa oli paikalla 26 lajivastaavaa, joiden lisäksi mukana oli lajien tuomareita sekä muita asiasta kiinnostuneita. Päivän aikana vedettiin kaksi identtistä koulutustilaisuutta, joihin osallistui kaikkiaan noin 90 ihmistä. Koulutuksen jälkeen lähetettiin postitse ohjelman asennus-CD:t lajeille, joiden lajivastaava ei koulutukseen päässyt osallistumaan.

11.12.2003 Tommi Saarinen piti Seinäjoella uuden koulutuksen, jonka kohderyhmänä olivat ensimmäisestä koulutuksesta puuttuneet lajivastaavat, joille tarjottiin näin ollen toinen mahdollisuus saada ohjausta järjestelmän käyttämiseen. Tilaisuuteen osallistui 25 henkilöä.

13.1.2004 Ostrovski ja Saarinen järjestivät viimeisen käyttökoulutuksen Seinäjoella. Tässä koulutuksessa olivat kohderyhmänä ne lajien edustajat, jotka tulisivat kilpailuiden aikana käyttämään järjestelmää. Käytännössä nämä henkilöt olivat muutamaa lajia lukuun ottamatta lajin tuomariston edustajia. Tilaisuudesta oli enää viikko aikaa varsinaiseen kilpailuun, joten mikrotukihenkilöstön avulla järjestettiin viimeinen koulutus aidossa laiteympäristössä. Kisoissa käytettävät laitteet oli viety koulun voimistelusaliiin, johon oli rakennettu aidoista laitteista kisoissa käytettävä lähiverkko. Koulutuksessa pidettiin jälleen kaksi identtistä osaa, joihin osallistui päivän aikana noin 80 henkilöä.

Kokonaisuutena koulutukset olivat suhteellisen hyvin suunniteltuja ja onnistuivat mukavasti. Kisan aikana ei havaittu lainkaan osaamisen puutetta järjestelmän käyttämisessä, vaan kaikki ongelmat liittyivät käytettävän pistelaskutavan ymmärtämiseen ja yhteensovittamiseen järjestelmän kanssa. Tältä osin voidaan todeta, että yhteistyö tuomarikoulutuksesta vastanneen AKVA-projektin kouluttajan Tuija Kuisman kanssa olisi voinut olla vähän tiiviimpää ja näiden kahden eri koulutuksen yhteensovittamista kannattaa tulevia kisoja silmällä pitäen mieltä vähän paremmin.

Henkilöresurssit

Kilpailujen aikana jokaisella lajilla oli yksi henkilö, joka käytti pistelaskujärjestelmää ja asioi pistelaskutoimistossa. Toimiston henkilökunnan muodostivat Janne Ostrovski ja Tommi Saarinen, jotka saivat vielä avukseen AKVA-projektin työntekijän Tomi Karvisen. Karvisella oli kokemusta edellisten kilpailujen pistelaskusta.

Tilat ja laitteet

Kilpailupaikalla laitteistojärjestelyt olivat sellaiset, että jokaisella lajilla oli lajinsa äärellä oma tietokone, joka oli lähiverkon kautta yhteydessä pistelaskutoimiston palvelimeen. Pistelaskutoimistossa oli palvelimen lisäksi kaksi muuta tietokonetta sekä kolme tulostinta, joiden avulla hoidettiin koko kilpailun tulostuspalvelut kaikkien lajien toivomalla tavalla. Itse pistelaskutoimiston sijainti oli erittäin järkevä, sillä se oli sijoitettu hallin yleisöltä suljetun sisäkäytävän varrelle, joten ylimääräiseltä ruuhkalta ja hälinältä vältyttiin.

Ennakoidut riskit ja niiden toteutuminen

Ennen kilpailuja Ostrovski ja Saarinen ennakoivat kilpailun aikaisia riskejä siten, että mahdolliset ohjelman toimintavirheet, joita ei ole testauksessa havaittu, tulisivat esiin ensimmäisen kilpailupäivän aikana. Tähän varauduttiin ja oltiin koko ajan valmiustilassa ryhtymään virheiden korjaamiseen, mikäli niitä löytyisi. Koska jokainen kilpailupäivä on järjestelmän käyttämisen kannalta samanlainen, niin päätettiin, että ensimmäisen päivän mahdollisten virheiden korjaamisen jälkeen ei kahden seuraavan päivän aikana enää tule ilmi muita toimintahäiriöitä.

Lähiverkon pettämiseen varauduttiin jo ohjelman suunnittelussa siten, että lajien ääreltä tiedon siirto pistelaskutoimistoon onnistuu ohjelman avulla myös levykkeellä.

Aikataulun suhteen ainoastaan kolmas kilpailupäivä oli kriittinen, joten päätettiin tarkkailla kahden ensimmäisen päivän ajan pistelaskun vauhtia. Mikäli nähtäisiin, että joillain lajeilla tulisi aikatauluongelmia viimeisenä päivänä, niin niihin ehdittäisiin reagoida joko aikaistamalla lajin aikataulua tai yksinkertaistamalla lajin arvioitavien kohtien määrää.

Ennakoiduista riskeistä käytännössä kaikki toteutuivat. Ensimmäisenä päivänä havaittiin ohjelman toiminnallisia puutteita, jotka kuitenkin pääasiassa koskivat tulosteita sekä laitteiston ja ohjelmiston yhteensopivuutta. Ongelmiin reagoitiin nopeasti, ja kaikki ehdittiin korjaamaan siten, että pisteidenlasku ei missään vaiheessa häiriintynyt.

Myös levykkeillä tapahtuvaan tiedonsiirtoon jouduttiin muutaman lajin kohdalla turvautumaan, kun herkät lähiverkkokaapelit oli kisa-alueella murjottu toimintakelvottomiksi painavilla kilpailuissa käytettävillä laitteilla.

Aikataulun suhteen näytti epäilyttävältä, kun sekä ensimmäisen että toisen päivän pistelasku saatiin valmiiksi vasta myöhään illalla noin kello 23. Toisen päivän aikana kyseltiin kaikilta lajeilta, tuleeko heillä ongelmia viimeisenä päivänä. Usea laji ilmoittikin, että pistelasku saattaa viivästyä rankasti, joten viimeisenä päivänä tarjottiin kriittisille lajeille tallennusapua. Lopulta viimeinen päivä sujui kuitenkin täysin yli odotusten, ja pistelasku oli valmis jopa reilusti etuajassa.

Ennakoimaton riski, joka kilpailun aikana toteutui, oli se, että muutamalla lajilla oli selvästi ongelmia ymmärtää käytettävää pistelaskutapaa ja heidän tehtävänsä oli näin ollen sovittu järjestelmään täysin väärin. Tätä riskiä ei pidetty todennäköisenä koska lajien kilpailutehtävät käytiin hyvin tarkkaan läpi ennen kilpailuja, jotta niissä ei olisi mitään ongelmaa. Esiin tulleet ongelmat olivatkin luonteeltaan sellaisia, että tehtävissä ei ollut sinänsä mitään vikaa, mutta lajin tuomariston tarkoitus oli arvioida kilpailusuorituksia toisin kuin järjestelmä sallii. Kyseessä oli täten ongelma, jonka ennakoiminen oli äärimmäisen vaikeaa ilman käytännön kokemusta kilpailujen pistelaskusta. Tilanteesta selvittiin kuitenkin pitämällä pientä pikakoulutusta näille muutamalle lajille sekä muuttamalla heidän kilpailutehtäviensä arvosteluperusteita.

Tarkistuspistelasku

Kilpailun jälkeisen viikon aikana suoritettiin tarkistuspistelasku. Tässä verrattiin pistelaskujärjestelmään syötettyjä tietoja pistelaskulomakkeille kirjoitettuihin merkintöihin. Lomakkeiden käytössä oli paljon eroavaisuuksia, ja tämä aiheutti jonkin verran tulkintaa lomakemerkintöjen ja pistelaskujärjestelmään tallentuneiden tietojen tulkinnassa.

Tarkistuspistelaskun jälkeen tulos oli pääpiirteittäin seuraava: suurin osa pisteistä oli merkitty oikein, eivätkä havaitut eroavaisuudet aiheuttaneet suuria muutoksia lopulliseen paremmuusjärjestykseen. Muutamassa lajissa kilpailijan sijoitus nousi yhdellä, mutta se ei vaikuttanut mitalisijoihin. Yhdessä lajissa pronssimitalisti nousi pisteissä lajinsa parhaimmaksi. Tämä tilanne ratkaistiin jakamalla kultamitalisija alkuperäisen mitalin saajan ja pronssimitalistin kesken.

Tarkistuspistelaskussa havaitut eroavaisuudet informoitiin lajivastaaville ja Taitaja 2004 projektipäällikölle. Menettelytavat sovittiin aina tilanteen mukaan sopiviksi.

Yhteenveto

Kokonaisuutena Taitaja 2004 -projekti onnistui erittäin hyvin pistelaskun osalta. Ostrovskin ja Saarisen kannalta kilpailuista saatiin korvaamattoman arvokasta käytännön kokemusta ja tietämystä Taitaja-kilpailuiden pistelaskusta, jonka pohjalta voidaan entistä paremmin hoitaa tulevien kilpailuiden sekä edessä hämmäyttävien Helsingin olympialaisten pistelasku vuoden 2005 keväällä.

Kehitettävää löytyy ehkä eniten koulutusten järjestämisestä. Koulutukset on saatava lähemmäksi tuomarikoulutusta ja mikäli mahdollista, niin koulutukset voitaisiin jopa yhdistää. Näin teorian ja käytännön yhdistäminen saataisiin esille havainnollisin esimerkein. Taitaja-kilpailuiden ongelma pistelaskun osalta onkin se, että toimihenkilöt vaihtuvat vuosittain lähes täysin, joten tiedon periytyemisessä vuosi vuodelta eteenpäin voi pieniä katkoksia helposti syntyä. Tästä eteenpäin ainakin pistelaskun organisoivat henkilöt ja kouluttajat ovat samat, joten tältä osin saadaan enemmän jatkuvuutta toimintaan ja sen kehittämiseen.

Kilpailuista saatu palaute oli erittäin positiivista kaikilta sidosryhmiltä. Kauimmin kilpailutoiminnassa mukana olleiden mukaan koskaan ei ole Taitaja-kilpailuiden pistelasku sujunut ongelmitta ja aikataulun mukaisesti, mutta nyt näin kävi.

Pistelaskun järjestäjien mielestä suuri ongelma oli yleisessä tiedonkulussa. Tapahtuman ympärillä toimineiden henkilöiden ja instituutioiden määrä oli suuri, niin että välillä tuntui, ettei oikea käsi tiennyt, mitä vasen teki. Erityisesti pistelaskutiimi tuntui olevan monien tärkeiden päätösten ja tietojen ulottumattomissa.

Ari Lehto
Tampereen ammattiopisto, Hervannan ammattioppilaitos
0500 626 541

Taitaja 2004 -tapahtuman televisiointi

Yleistä

Taitaja-kisojen televisiointia on toteutettu laajempaan kansalliseen jakeluna Internet-verkon yli jo vuoden 2002 kisoista lähtien. Teknisestä toteutuksesta on vastannut Jyväskylän ammattiopiston ja Tampereen ammattiopiston AV-linjan opiskelijat opettajiensa johdolla.

Tavoite

Televisioinnin tavoitteena on tarjota reaaliaikaista kuvaa kisatapahtumista sellaisille asiasta kiinnostuneille henkilöille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta saapua itse kisapaikalle. Samalla on esitelty yleisölle erilaisia ammatteja, ja pyritty näin antamaan opinto-ohjausta koulutukseen hakeutuville uusille opiskelijoille.

Työryhmä

Televisioinnin toteutukseen osallistui 2004-kisoissa 43 opiskelijaa ja neljä opettajaa, joiden tehtävät jakautuivat studiotyöskentelyyn, kenttäryhmätyöskentelyyn, uutisryhmätyöskentelyyn sekä ENG-ryhmätyöskentelyyn. Tehtäviä vaihdeltiin eri päivinä yksittäisen opiskelijan kohdalla pyrkien näin antamaan ammatillisia valmiuksia toimia erilaisissa alan tehtävissä. Käytetty kalusto oli oppilaitosten omaa.

Aikataulu

Oppilaitosten opettajat vastasivat tuotannon aikataulutuksesta. Kisatapahtumien aikataulutus selvisi vasta lopullisesti paikanpäälle saavuttua, ja eri lajien sisäisestä aikataulutuksesta vastasivat lajivastaavat. Studioissa vierailevien henkilöiden aikataulusopimisista vastasi Taitajatoimiston yhdyshenkilö.

Videotuotannon toteutus

Tuotanto koostui studio-osuuksista, kentältä tulevista suorista lähetyksistä sekä ENG- ja uutisryhmien tuottamista videomateriaaleista.

TV-lähetykset

Lähetykset siirrettiin Internetiin Windows media streamina. Streamaus toteutettiin paikalla nopeuksille 200kb/s ja 50 kb/s. Streamaukseen liittyvistä jakeluyhteyksistä huolehti Decomedia Oy.

Kisastudion haastattelussa kävi myös pääministeri Matti Vanhanen

Kehittämisehdotuksia

Selkeimpinä kehittämiskohteina pidän seuraavia:

- High lite -tapahtumien taltiointia pitää olla toteuttamassa omat kuvaustiimit. Aikataulullisesti on vaikea sovittaa irrallisia tapahtumia tiukan minuuttiaikataulun mukaiseen ohjelmavirtaan.
- Lajien sisäisistä erikoistapahtumista ja vierailijoiden aikatauluista tulisi saada tieto ohjelman tuottajalle viimeistään kahta viikkoa ennen kisatapahtumaa.
- Lajien aikataulutukseen pitäisi laatia yhtenäinen lomake, jolla aikataulu esitetään. Aikataulut tulisi toimittaa tuottajalle ainakin kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Aikataulujen tulee sisältää tieto siitä, milloin lajipaikalla ei ehkä ole tapahtumia.

Kyösti Nyyssölä
Kongressi-isäntä
Seinäjoen ammattioppilaitos

Kansainvälinen kongressi Entrepreneurship – A Good Choice 22.–24.1.2004

Entrepreneurship – a Good Choice -kongressin valmistelu aloitettiin noin vuosi ennen tapahtuman ajankohtaa. Ensin määriteltiin Seinäjoen ammattioppilaitoksen yhteistyökumppanit asiassa ja hahmotettiin Etelä-Pohjanmaan maakuntaan sopiva teema. Yrittäjyyden pohjalle syntyi lopulta kolmipäiväinen kokonaisuus, joka tavoitti 200 kongressivierasta. He olivat Suomen lisäksi kuudesta eri maasta.

Kongressia varten nimettiin kongressikomitea ja organisaatiotoimikunta sekä kongressin ”työrukkanen”. Oheisissa ryhmissä olivat edustettuina kongressin yhteistyötahot. Ryhmät kokoontuivat säännöllisesti kuukausittain noin puolen vuoden ajan ennen kongressia. Käytännön järjestelyistä vastasivat Seinäjoen ammattikorkeakoulun kansainvälisyystoimisto sekä kongressi-isännäksi nimetty ammattioppilaitoksen lehtori/os.joht. Kyösti Nyyssölä. Kongressin järjestelyihin osallistui myös 14 opiskelijan ryhmä, jonka jäsenet toimivat kongressiavustajina ja saivat kahden opintoviikon suorituksen työstään.

Kongressista julkaistiin englanniksi kaksi markkinointiesitettä sekä kongressikirja. Tapahtumasta julkaistiin juttuja eri tiedotusvälineissä, muun muassa Ilkassa, Pohjalaisessa, Etelä-Pohjanmaassa sekä Opettaja-lehdessä.

Jorma Sihvonen
Taitaja 2004, projektipäällikkö
Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä
050 521 1817

Taitaja 2004 -tapahtuman arviointia ja kehittämisehdotuksia

Yleistä

Taitaja 2004 -tapahtuman valmisteluun osallistuivat lajitiimien lisäksi koko oppilaitoksesta opiskelijat (noin 1300) ja henkilökuntamme (noin 180). Mitä lähemmäksi kisatapahtumaa tulimme, sitä tiiviimpää oli yhteistyö eri henkilöiden, tukitiimien ja lajien kesken. Oli todella hieno ja tiivis tunnelma. Kaikilla oli sama tavoite: ”Me teemme sen”. Tapahtuma oli kuitenkin mittapuultaan niin suuri, että virheitäkin sattui, mutta niistä tulee oppia. Käsittelen tässä raportin arviointiosuudessa yhteenvedona palautteista saatua tietoa ja omaa arviointiani.

Yhteistyö Jyväskylä–Seinäjoki–Turku

Jyväskylästä saimme kisavalmisteluihin hyvän tukipaketin laatukäsikirjan muodossa, ja sitä on sovellettu eteläpohjalaiseen tapaan. Myös muu tuki ja tiedottaminen oli avointa Taitaja 2003 -järjestäjien osalta. Olimme koko Taitaja 2004 -organisaationa hyvin aktiivisia jyväskyläläisten suuntaan, ja näin saimme alusta lähtien mahdollisimman hyvin tietoa. Aktiivisuus turkulaisten suunnasta ei ole ollut niin voimakasta, mutta haluamme toimia myös heidän kanssaan hyvin avoimesti tietoa jakaen. Kuinka aktiiviseksi yhteistyö muodostuu, on mielestäni aina seuraavan järjestäjän harkinnassa.

Taitaja -järjestäjien väliselle yhteistyölle on mielestäni luotu hyvä pohja ja sitä tulisi vain kehittää edelleen. Tällainen hyvä kehittämisfoorumi on entisten ja tulevien projektipäälliköiden tapaamiset 1-2 -kertaa vuodessa.

Yhteistyöhön kuului myös kiinteästi Seinäjoki Areenan ja Etelä-Pohjanmaan Matkailun Oy:n henkilöstön käynti Taitaja 2003 -tapahtumassa. Heidän edustajiensa terveiset olivat seuraaville kisajärjestäjille, että toimikaa samoin. Tapahtumassa käynti antaa vasta selkeän kuvan kuinka laajasta kokonaisuudesta on kyse.

Yhteistyö Skills Finland ry:n kanssa

Yhteistyö Skills Finland ry:n henkilöiden kanssa on ollut rakentavaa. Toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi ja projektipäällikkö Esa Lähteenaro ovat olleet avainhenkilöt, joilta on saanut täsmällistä tietoa ja ohjausta. Heidän kanssaan on ollut miellyttävä tehdä työtä Taitaja-tapahtuman eteen.

Taitaja-järjestäjien ja Skillsin välinen yhteistyö voi kehittyä ainoastaan avoimella ja aktiivisella vuorovaikutuksella puolin ja toisin. Tietoa on hyvin paljon kun sitä vain osataan kysyä ja hakea.

Tärkein Skillsin rooli Taitaja-kisojen valmistelussa ja toteutuksessa on perustietojen siirtäminen kisajärjestäjälle. Skillsin rooli on myös kaikin käytettävissä olevin keinoin tukea kisa-järjestäjää luomalla hyvää yhteishenkeä koko organisaatioon sekä valvoa laadittujen suunnitelmien toteutumista.

Tulevaisuudessa olisi syytä harkita valtakunnallisen markkinoinnin ja tiedotuksen keskitämistä Skillsin toimistolle.

Järjestäjän ja Skillsin välisen sopimuksen sisältö olisi syytä pohtia kokonaisuudessaan päällikköpäivillä Joensuussa 21.10.-22.10.04.

Taitaja-tapahtuman markkinointi

Taitaja-tapahtuman ja koko kehittämisprojektin markkinointia varten laadeimme markkinointisuunnitelman, jota on hankkeen edetessä täsmennetty. Markkinoinnissa olemme mielestäni onnistuneet hyvin. Teimme uusia ennätyksiä mediaosumien suhteen (629), ja kävijämäärissäkin (noin 30 000) saavutimme hyvin korkealle asetetun tavoitteen. Seuraavalle järjestäjälle jää vielä parantamisen varaa, sillä valtakunnan televisiouutiset ja Helsingin sanomat eivät vielääkään noteeranneet tapahtumaa.

Mielestäni markkinointi ja tiedottaminen on nyt sillä tasolla mitä alueellisin toimin voidaan odottaa. Jos tästä vielä halutaan edetä laajemmalla tasolle olisi syytä harkita valtakunnallisen markkinointihenkilön palkkaamista. Taitaja-brandi tarvitsee valtakunnallista markkinointikoordinaatiota ja rahoituksellista resurssia. Helsingin tapahtuma antaa hyvän lähtökohdan markkinoinnin tehostamiseen joten tilaisuus pitäisi hyödyntää Taitaja-kilpailujen ja ammatillisen koulutuksen markkinoinnissa.

Tapahtuman suunnittelu ja työnohjaus

Suunnittelun pohjana käytimme projektikalenteria, johon oli koottu edellisten kilpailujen pohjalta asiat, jotka tuli tehdä ja määräaikaan mennessä hoitaa. Tätä projektikalenteria täydensimme tekemällä yksityiskohtaisemman ”ruksilistan”, jota koko Taitaja-toimiston väki käytti toteutuksen ja toteutuman seurantaan lajeittain. Ruksilista oli myös eräs hyvin tärkeä projektin johtamisen työväline. Sen käyttö vähensi loppuajan tekemättömien töiden ruuhkautumista viimepäiville ja viimehetkille. Tilanne oli loppuvalmisteluissa hyvin rauhallinen, koska tiesimme juuri ne tehtävät, jotka olivat enää tekemättä. Aikataulussa pysymisen välineenä käytimme myös Taitaja-tiedotetta, jossa tarpeen tullen muistutettiin määräajoista ja muista tärkeistä tehtävistä.

Laatukäsikirja toiminnanohjaajana ja tiedonlähteenä on erinomainen apuväline, kunhan sen käyttö saataisiin sisäistettyä. Sieltä löytyy vastauksia sekä laadullisiin että toiminnallisiin kysymyksiin. Sieltä löytyvät myös viimehetken listat tarkistuksen apuvälineeksi ja unohduksien välttämiseksi. Laatukäsikirja nimenä harhauttaa toimijoita, joten sen nimi voisi olla selkeästi Taitaja-toimintaohjeet.

Laatukäsikirjan sisältö olisi syytä tarkistaa esimerkiksi Joensuussa päällikköpäivillä 21.-22.10.2004 ja muokata käsikirjasta Taitaja –toimintaohjeet.

Ohjausryhmät

Yritimme keskittää voimavarojamme ohjausryhmätoiminnan käynnistämiseen heti projektin alkuvaiheessa. Toiminta lähti liikkeelle hyvin kankeasti ja ontuen mutta parani loppua kohden. Ohjausryhmätoiminta on hyvin tärkeä tutkintotavoitteiden, kilpailutehtävien ja työelämätaavoitteiden yhteensovittamisessa. Ohjausryhmä on se ryhmä, joka hyväksyy tehtävät ja vastaa niiden käytöstä kilpailuaikana. Oikein toimittaessa vältetään jälkikäteen selvitetäviltä sotkuilta. Joidenkin lajien ohjausryhmätoiminnassa Taitaja 2004 -kisojen osalta oli selkeitä puutteita esimerkiksi tehtävien hyväksynnän osalta. Ohjausryhmätoiminnassa lajivastaavan rooli ja vastuu on merkittävä.

Ohjausryhmien tarve kilpailuorganisaatiossa on ilmeinen, sillä se käsittelee asioita jotka liittyvät tehtävien osalta opetussuunnitelmien perusteisiin. Kilpailutehtävät on syytä tarkistuttaa asiantuntijatahoilla siten, että ne vastaavat opetussuunnitelmien sisältöjä ja työelämä vaatimuksia. Ohjausryhmä käsittelee kokouksessaan myös olennaiset kilpailun suunnitteluun vaikuttavat tehtävät. Tehtävien ja muiden oleellisten asioiden käsittely ohjausryhmäkokouksissa antaa myös lajivastaavalle varmuutta toiminnassaan.

Ohjausryhmien kokoonpano on mielestäni selkeä jos se edustaa nykyistä kolmikantaperiaatteen käytäntöä. Näin saadaan myös tiedonsiirto toimimaan eri tahoille. Toiminnan tehostamisen kannalta katsoen ohjausryhmien kokoontumisajankohdat voitaisiin lyödä lukkoon jo edellisvuoden ohjausryhmien kokouksissa. Tällöin kokouksiin voisi varautua aika-aulullisesti riittävässä ajoin. Toiminnan varmistamiseksi ohjausryhmiin tulisi valita ainoastaan sellaisia henkilöitä jotka myös sitoutuvat tehtävän hoitamiseen.

Lajivastaavat ja lajitiimit

Lajivastaavien ja tiimien toiminta oli pääsääntöisesti erinomaista. Lajivastaavia valittaessa tulisi ottaa tarkasti huomioon tiimityöskentelytaidot, sillä ne ovat joustavan ja kuitenkin jämmäkän toiminnan tärkein perusta. Heti projektin alkuvaiheessa on syytä pitää koulutuspäivä, jossa aiheina olisivat muun muassa tiimityöskentely, projektisuunnitelman laadinta, budjetin ja rahoitussuunnitelman käsittely, taloudellisen toiminnan toimintatavat, tulosvastuullisuus ja lajikohtaiset erityispiirteet kustannuksineen. Tähän uhrattu aika tuo varmasti säästöjä sekä ajallisesti että taloudellisesti.

Taitajatoimisto avainasemassa

Taitajatoimiston henkilöstön rooli organisaatiossa on toimia kaikkien muiden tehtävien lisäksi hengenluojana ja paineiden purkamisen varaventiilinä. Henkilöstön paineensietokyky joutuu joskus äärimilleen, joten henkilövalinnat ovat toiminnan kannalta hyvin keskeisiä. Me onnistuimme siinä kohtalaisen hyvin, opimme ja kasvoimme projektin edetessä. Henkilöstömäärä oli kuitenkin näin jälkeinpäin arvioituna alimitoitettu. Tämä aiheutti myös loppuvaiheen väsymystä ja pitkiksi venyneitä päiviä.

Henkilöstörekrytoinnissa lähdin siitä, että koko toimistoväki on oppilaitoksemme ulkopuolelta tulevaa. Tällaisella henkilövalintapolitiikalla on omat hyvät puolensa, mutta olisi kuitenkin ollut järkevää töiden ja oppilaitoksen kulttuurin perehdyttämisen kannalta, että ainakin yksi henkilö olisi ollut oppilaitoksestamme.

Jos rahoituksen lähteenä käytetään ESR-hankemuotoja, on toimistoväki koulutettava heti alkuvaiheessa hankkeen toteutuksessa vaadittaviin, toiminnan hyvinkin byrokraattisiin saloihin. Näitä ovat esimerkiksi hyväksyttävät kustannukset sekä tarjouspyynnöt ja niiden käsittely kilpailutettaessa erilaisia tuotteita. Myös koko hankkeen sisältö ja toteuttaminen on tehtävä tutuksi.

Avainhenkilökoulutus

AKVA-koulutus on erinomainen kanava saada tietoa kisajärjestäjille sekä siirtää sitä tuleville järjestäjille. Koulutus säästää myös järjestävän organisaation voimavaroja niin henkisesti kuin taloudellisestikin. Koulutusaiheet on valittava harkiten ja huomioiden myös käytettävä aika. Onnistunut ja naseva koulutus motivoi joukkoa, mutta epäonnistuminen aiheuttaa helposti toiminnan lamaantumista. Koulutukset tulee liittää hyvin läheisesti lajitiimien yhteiseen toimintaan, joka tähtää tehtäväksi antojen ja projektin eteenpäin viemiseen. Tuomarikoulutus koettiin tärkeäksi, ja se tuki hyvin uuden pistelaskujärjestelmän käyttöönottoa.

Järjestyksen valvonta, liikenteenohjaus ja tarvittavat viranomaisluvut

Aktiivinen ja riittävässä ajoin aloitettu yhteistyö viranomaisten kanssa auttoi tapahtumajärjestelyjä huomattavasti. Nyt toimittiin ensimmäistä kertaa Taitaja-kisojen historiassa uuden, 1.1.2004 voimaan astuneen pelastuslain ja -asetuksen puitteissa. Uusi laki ja asetus asettavat vaatimuksia yleisötapahtumien turvallisuusjärjestelyihin.

Valmistelutyö viranomaisten kanssa sujui erittäin hyvin. Asiantuntevaa neuvontaa ja opastusta sai riittävästi, ja näin välttyttiin myös ikäviltä viimehetken yllätyksiltä. Ennen tapahtumaa on pidettävä ainakin yksi yhteinen viranomaiskokous, jossa käsitellään kaikki tapahtumaan liittyvät riskit ja turvallisuuteen liittyvät asiat. Viranomaiskokouksen esityslista liitteenä (liite 3).

Yhteistyö Kurikan ammattioppilaitoksen opettajan sekä opiskelijoiden kanssa sujui erittäin hyvin. Tarvittavat muutokset liikenteen ja järjestyksen valvontaan tapahtuman aikana sujuivat joustavasti yhteisissä palaverissa tai radiopuhelimien välityksellä.

Päävastuu kaikesta toiminnasta tapahtumassa oli projektipäälliköllä.

Tukitiimit

Kaikki muut paitsi lajeille kuuluvat tehtävät vastuutimme eri tukitiimeille hoidettavaksi. Tukitiimien tehtävät muodostuivat lähellä kilpailua ja kilpailunaikana suoritettavista erilaisista tehtävistä ja palveluista. Tukitiimejä oli kaikkiaan seitsemän:

- logistiikka,
- toimistopalvelut,
- oheisohjelmat,
- tekniikka ja huolto,
- lipunmyynti ja vaatesäilytys,
- jätehuolto ja siivous sekä

- järjestyksenvalvonta ja liikenteenohjaus.

Tukitiimien toiminnan ohjeistuksessa olisi ollut parantamisen varaa, ja niiden toiminta olisi pitänyt käynnistää suunniteltua aikaisemmin. Toiminta käynnistyi täysipainoisesti joulukuussa 2003, ja pitkä juhlapyhien aika keskeytti häiritsevästi toiminnan.

Kilpailupaikkojen rakentaminen

Rakentaminen alkoi aikataulun mukaisesti 15.1.04 klo 8.00 hyvin verkkaisesti mutta määrätietoisesti. Rakentamisajaksi määriteltiin seitsemän päivää, joka osoittautui aluksi hyvinkin löysäksi. Tehdyt työpäivien pituudet tuntuivat lyhyiltä (klo 8.00–16.00), kun ottaa huomioon Areenan vuokrauskustannukset. Päivää kohti kustannuksia kertyy noin 3000 €. Jos asiaa ajatellaan taas rakentajien voimavarojen käytön kannalta kilpailun alla, voi olla, että leppoinen rakentaminen säästi henkisiä voimavaroja ja loi puolestaan hyvin positiivisen ja leppoisan ilmapiirin koko kilpailuun. Koko rakentamisurakka sujui opiskelijoiden kanssa ilman tapaturmia, eikä mitään suurempia kömmähdyksiä tapahtunut. Kahteen lajiin (ilmasointiasennus ja autokorinkorjaus) jouduimme tekemään hiukan laajennusta alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen.

Kilpailupaikat olivat lähestulkoon valmiina 21.1.04 klo 15.00, jolloin oli vuorossa turvallisuustarkastus. Turvallisuustarkastuksen alkuvaiheessa teimme havainnon, että työsuojeluviranomainen puuttuu joukosta. Puhelinsoiton jälkeen varmistui, että kyseinen henkilö on sairaslomalla eikä sijaista siihen hätään saatu. Vajaalla joukolla (kaupungin hygieenikko, palopäällikkö, rakennustarkastaja, kaupungin ympäristöpäällikkö ja poliisin edustus) teimme tarkastuksen. Tarkastuksessa kirjattiin seuraavat puutteet ja korjaavat toimenpiteet:

- Palopostien luokse päästävyiden esteitä oli kahdessa paikassa, messurakenteiden levyjä poistettiin.
- Huonekalupuusepäntyössä purusiilon sijainti sisällä aiheutti ongelmia. Se olisi pitänyt sijoittaa ulos. Saimme luvan käyttää siiloa järjestämällä jatkuvan vartioinnin palon varalta.
- Kaasukärryjen ulosviejät levy- ja hitsaus- ja autokorinkorjauksen lajeilla piti nimetä vahingon varalta.
- Varauloskäytävä oli aukaistava tarjoilijantyö- ja elektroniikkalajien välistä.
- Tarjoilijantyön aidat kulkuväylältä oli poistettava ja laitettava lippusiimat tilalle.
- Jauhesammuttimien sijainnit ja merkinnät oli tarkistettava lajeittain.

Työsuojelutarkastuksen osalta työ jäi kilpailupäivän aamuun. Saimme työsuojelutarkastajan Kurikasta klo 8.30. Onneksi mitään suurempaa huomauttamista ei ollut, ja kilpailu pääsi alkamaan aikataulun mukaisesti.

Kilpailupaikkojen rakentamiseen ja itse kilpailutapahtuman suunnitteluun olisi mahdollisuuksien mukaan aina palkattava vastuullinen henkilö. Tämä henkilö säästää hyvin nope-

asti kustannuksia ja tienaa palkkansa moninkertaisesti. Projektipäälliköllä riittää tehtäviä yleissuunnittelussa ja tapahtuman muussa toteutuksessa aivan riittävästi.

Taitaja 2004 SM-kilpailut 22.–24.1.2004

Osallistujien ilmoittautumiset sujuivat rutiininomaisesti, ja kilpailu pääsi avajaisseremonioineen alkamaan normaalisti. Väkeä riitti tungokseen asti. Kävijöitä ensimmäisenä päivänä oli noin 8000. Ruuhkahuippuja oli kolme, ja ne ajoittuivat klo 12.00–14.00 väliselle ajalle. Kävijät olivat pääsääntöisesti peruskoululaisia ja illansuussa myös aikuisväestöä. Kommentit olivat vierailta positiivisen yllättyneitä. Tv-lähetyksiä saimme seurata suurelta screeniltä sekä Internet-lähetyksinä kuusi tuntia päivässä.

Toisena kilpailupäivänä tiesimme varautua suureen kävijämäärään. Pidimme edellisiltana järjestyksenvalvojen ja liikenteenohjaajien kanssa palaverin, jossa päätimme tehostaa pääsisääntöä valvontaa, ja parantelimme liikenteenohjauksen organisoitua. Ennusteemme kävi toteen: kävijämäärä oli huikkea 15 000, ja linja-autoja oli parhaimmillaan noin 140. Tämä aiheutti jo tuntuvia ongelmia liikenteenohjauksessa sekä pääsisääntöä ruuhkauttaen kulkuväylän jaksoittain täysin. Pääsisääntöä ovet jouduttiin sulkemaan väliaikaisesti, ja joukkoja ohjattiin muille oville. Kilpailu itsessään sujui normaalisti, eikä häiriöitä ei ilmennyt missään lajissa.

Kolmas päivä oli jo rauhallisempi, ja kävijät olivat pääsääntöisesti aikuisväestöä. Kävijämäärä lauantaina oli noin 6500. Taitaja SM-kilpailut sekä ensimmäistä kertaa mukana ollut Taitaja 9 -kilpailu sujuivat jo rutiininomaisesti. Päättäjäiset ja palkintojenjako sujuivat hyvin, ja aikataulu lyheni edellisvuoteen verrattuna huomattavasti. Aikataulun lyheneminen johtui hyvin organisoidusta palkintojen jakojärjestelmästä. Palkinnot jaettiin kahdella korokkeella limittäin.

Kilpailupaikkojen purku

Kilpailupaikkojen purkaminen alkoi päättäjäisten ja palkintojenjaon kanssa samanaikaisesti klo 16.00. Purkaminen tapahtui ripeästi. Päättäjäistilaisuudesta saapuessani Areena oli jo miltei tyhjä ja autio. Tavarat, joita ei ollut vielä ehditty kuljettaa, olivat kuljetusvalmiiksi pakkana. Areena oli siivottuna ja se luovutettiin vuokraajalle 26.1.04 klo 21.00.

Kilpailija-, laji- ja tuomaripalautteet

Kilpailijapalautteita on tullut tarkasteltavaksi hyvin vähän. Ne palautteet, jotka olen saanut käyttööni, kannustavat edelleen järjestäjiä tekemään työtä Taitaja-tapahtuman eteen. Tapahtuma koetaan haastavana ja hyvänä.

Laji- ja tuomaripalautteet ovat kohdelleet järjestäjää pääsääntöisesti silkkihansikkain. Kahdessa lajissa koettiin tilat ahtaaksi, kahdessa palautteessa koettiin ruoka todella huonoksi ja ravintolatilat ahtaiksi. Yhdessä palautteessa todettiin jopa nälkäkuoleman olleen lähellä. Näyttää olevan niin, että vuodesta toiseen on sama valitus, vaikka sille yrittää tehdä mitään. On varmaan niin, että meidät suomalaiset on totutettu liian hyvälle. Kokonaisuus palautteiden mukaan on kuitenkin aivan siedettävä, ja olemme onnistuneet mielestäni aivan tavoitteiden mukaisesti.

Pistelaskujärjestelmää pidettiin hyvänä, ja siitä onkin kehittymässä kilpailuihin hyvä työkalu. Joissakin lajeissa ehdotettiin järjestelmän luomista sellaiseksi, että tulospalvelu toimisi reaaliajassa ja sitä olisi mahdollista päivittää myös kilpailun aikana. Kantaa on otettu myös kilpailutehtävien salassapidosta. Salassapito on asia, johon ohjausryhmän tulee ottaa kokouksissaan selkeä kanta, ja sitä laji noudattakoon.

Yleisöpalautetta kuultuna:

- mahtava tilaisuus nuorille
- ammatit esillä todella hyvin
- yllättävän suuri tapahtuma
- hyvää mainosta ammattioppilaitoksille ja Seinäjoelle

Seinäjoen ammattioppilaitoksen opiskelijapalautteiden kommentteja:

- hienoa, kun annetaan vastuuta tehtävien hoidossa
- luotetaan opiskelijoihin
- lähensi opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutusta
- hyvä homma
- piti tulla viikonloppuna töihin, mutta kannatti
- ei saanut tarpeeksi kahvilippuja
- käytettiin ”orjatyövoimana”

Palautteista noin 90% oli positiivisia, ja tapahtuman järjestämiseen suhtauduttiin todella asiallisesti.

Sponsoripalautetta pyydettiin kiitoskortin yhteydessä:

- muutama sähköpostiviesti on tullut ja niissä on oltu erittäin tyytyväisiä tapahtumaan
- haluttu mukaan seuraaviinkin tapahtumiin
- video ja valokuvapyyntöjä

Taitaja 2004 ja Taitaja 9

Taitajaperhe – Taitaja 2004 ja Taitaja 9 -kilpailut – sopivat mielestäni hyvin yhteen samanaikaisesti ja mieluummin vielä samassa paikassa järjestettäväksi tapahtumiksi. Tämä paketti yhdessä täydennettynä koulutusmessuilla on toimiva ja kokonaisvaltainen markkinointipaketti, jolla saamme ammatillisen koulutuksen näkyvyyttä ja kuuluvuutta yhä paremmin.

Tärkeimpiä kehittämissajatuksia

- Kansainvälisen kongressin järjestäminen oli työ- ja osallistumismäärään nähden suuritöinen ja turhankin paljon aikaa vievä. Mielestäni sen järjestämisestä kannattaa harkita ilman mitään tunteita ja punnita sen antamaa lisäarvoa tapahtumalle. Kv -kongressin tilalle voisi suunnitella ammatteihin kohdistuvia seminaareja ja tietoisu-

ja. Näitä tilaisuuksia koulutukseen hakeutuvat voisivat hyödyntää kilpailuun tutustumisen yhteydessä. Yhtenä ajatuksena on tuotu esille tapahtumien toteuttaminen jalkauttaen kilpailualueille jonkinlaisella Workshop-periaatteella niin, ettei esiintyjä ja osallistujia piilotettaisi suljettujen ovien sisään.

- Tapahtuman rahoituslähteitä pitäisi miettiä ja valita siten, että ne palvelisivat mahdollisimman tehokkaasti ammatillisen koulutuksen esilletuomista, itse kilpailua ja sen kehittämistoimintaa.
- Kustannuksia on jaettava valtakunnallisesti esim. kehittämällä kilpailulisenssit oppilaitoskohtaiseksi oppilasmäärien suhteessa. Kilpailulisenssi koskisi sekä itse Taitaja-kilpailua, että semifinaaleja.
- Semifinaaleita voisi kehittää kohti ”maakunnallisia Taitaja-kilpailuja”. Semifinaalijärjestäjälle voitaisiin osoittaa loppukilpailujärjestäjän tavoin selkeä rahoitus toiminnan tukemiseen. Näin toimien laatu paranisi ja näkyvyys maakunnallisesti olisi toistuvaa. Aikaa ja rahaa säästyisi kun semifinaalipaikat olisi määriteltynä maakunnallisen semifinaalikoordinoijan toimesta.
- Tuomarijärjestelmää tulisi kehittää siten, että saadaan valtakunnallinen tuomariverkosto sekä yhtenäiset pelisäännöt toiminnalle ja kustannuksille.

Lajeilla voisi olla nimetty kiinteä tuomaristo, joka valvoisi lajin kaikkia kilpailuportaita ja se olisi koottu ”kolmikantaan”. Päätuomari status olisi yritysten tai liittojen edustajilla.

Toinen vaihtoehto olisi, että kilpailijoiden valmentajat muodostaisivat tuomariston. Arvioinnissa puolueettomuus voitaisiin taata jättämällä tuomarien antamat huonoimmat ja parhaimmat pistemäärät pois väliarvioinneissa. Tätä vaihtoehtoa puoltaisi järjestelmän edullisuus, sillä valmentajat ovat joka tapauksessa aina kilpailupaikalla.

- Kilpailijamaksuja voisi vielä hieman korottaa.
- Kilpailujen laadullista tasoa ei ole syytä kasvattaa ulkoisten puitteiden suhteen. Hyöty ei kasva kustannusten suhteessa.
- Lajeja voisi mahdollisuuksien mukaan kehittää siten, että lajit, joissa on yhteisiä piirteitä, toimisivat yhteistyössä myös kilpailutehtävien suhteen. Esimerkkinä Taitaja 2004 -kilpailussa pukuompelijantyö, parturikampaajantyö, kosmetologintyö ja kukkasidonta, joita kaikkia lajeja tarvitaan esimerkiksi häiden valmisteluun. Sähköasennus- ja talonrakennuslajeilla oli myös hyvin onnistunut yhteistyökuvio.
- Lajien kilpailupaikoissa voisi mennä vieläkin avoimempiin rakennelmiin. Korkeat ja salaiselta tuntuvat tuomari- ym. kopit tulisi poistaa. Tuomaristo sijoittuisi avoimesti keskelle kilpailualueita. Tästä hyötyisi myös suuri yleisö ja näin myös arvokkaasti puetut tuomarit nostaisivat tapahtuman laatua ja arvostusta. Näinhän on jo nykyisin kokkilajeilla.

Rahoitusvaihtoehtona ja kustannustenjakomallina esitän esimerkkinä seuraavan ehdotuksen:

Opetusministeriö	200 000 €
Oppilaitosten kilpailulisenssit	200 000 €
Järjestäjän sitoumus	200 000 €
Yritysyhteistyö, järjestöt ym. sponsorit	150 000 €
Pääsymaksut ym.	20 000 €
Kilpailijamaksut a`150 €	45 000 €
Yhteensä:	815 000 €

Esitetyt summat ovat "hatusta vedettyjä", mutta niitä muuntelemalla varmaankin yhteisymmärrys rahoituskuviioon löytyisi.

Summat sisältävät ainoastaan Taitaja-kilpailun. Kokonaisuutta on arvioitava Taitaja 9 -kilpailun, semifinaalien, valtakunnallisen markkinoinnin ja Skills- toimijoiden kustannusvaihtokutuksina.

Raportti Taitaja 2004 -tapahtuman arviointia ja kehittämissuhteita on ollut lausuntokierroksella seuraavilla henkilöillä:

Matti Yli-Lahti, Seinäjoen ammattioppilaitos, kuntayhtymän johtaja

Esa Lähteenaro, Skills Finland, projektipäällikkö

Esko Junttila, Taitaja 2003, projektijohtaja

Jussi Karlsson, Taitaja 2005, projektijohtaja

Hannu Pajari, Taitaja 2006, projektipäällikkö

Heikki Saarinen
projektipäällikkö
AKVA-jatkoprojekti
040 530 0392

Taitaja 2004 toimijakoulutusten arviointia

Taitaja 2004 –kisojen toimijoille järjestettiin runsaasti toimintaan sitoutuvaa koulutusta, jonka tavoitteena oli auttaa kilpailujen suunnittelussa, järjestelyissä ja kokemusten arvioinnissa. Näistä koulutuksista kerättiin palautetta, joiden tuloksia tarkastellaan tässä artikkelissa.

Yhteenvedona koulutusten palautteista voidaan todeta, että toimijoiden koulutus kytkettynä tiiviisti toiminnan suunnitteluun ja järjestelyihin koetaan erittäin tarpeelliseksi (koulutus ja toiminta ”käsikäteen”). Aiempien kisajärjestelyjen kokemukset, kisojen laatuohjeistukset ja muut tiedot avautuvat toimijoille paremmin yhteisissä keskusteluissa. Järjestäjät tarvitsevat myös monenlaista uutta tietoa kisojen kokonaisjärjestelyistä, budjetoinnista, sponsoroinnista, markkinoinnista, ohjausryhmätyöskentelystä, ympäristö- ja turvallisuusasioista, kilpailutehtävien rakenteesta ja kilpailujen tuomaroinnista. Yhteiset tapaamiset ja keskustelut antavat myös erinomaisen tilaisuuden kokemusten vaihdolle ja yhteishengen kehittämiseksi. Erityisen tärkeäksi koettiin perusteellinen perehtyminen edellisten kilpailujen toteutukseen ja tuloksiin.

Seuraavassa on esiteltynä osallistujien sanallisia ja numeerisia palautteita, jotka perustuvat koulutusten lopussa tehtyihin kyselyihin (taulukko 1) sekä toimijoille järjestettyyn palauttekeskusteluun 19.3.04. Nämä kyselyt ja keskustelut antavat ensisijaisesti tietoa koulutuksen onnistumisesta, mutta samalla ne antavat monenlaista palautetietoa kisojen järjestelyihin liittyvistä asioista. Erityisen kiinnostavaa on tarkastella vastaajien kommentteja kyselyjen avoimiin kysymyksiin: ruusut, risut, ehdotukset koulutuksen kehittämiseksi ja muut kommentit.

Seuraavassa on poimittu keskeisimpiä kommentteja palautteista;

- Koulutus kytkeytyi tiiviisti kilpailujen järjestämiseen. Se koettiin hyväksi, joskin ohjelmiin toivottiin enemmän selkeyttä.
- Hyvät koulutusmateriaalit ja kouluttajat
- Koulutus tuki kilpailun järjestelytehtäviä ja toiminnan kehittämistä.
- Koulutus antoi taloudellisia ja henkisiä lisäresursseja.
- Koulutus antoi hyvän tilaisuuden kokemusten vaihdolle.
- Semifinaalikoulutukset olivat erittäin tarpeellisia ja hyvin järjestettyjä.
- Ajoittain koulutuksen ohjelmissa oli saman toistoa.
- Budjetoinnista, rahoitussuunnittelusta ja sponsorisopimuksista tarvittaisiin enemmän koulutusta.

- Laatuksikirjan ja käytettävien käsitteiden tarkastelu koulutuksen alkuun
- Tukitiimeille tarkempi ohjeistus ja koulutus
- Enemmän yleistä ja lajikohtaista opaskoulutusta
- Tuomarointi- ja pistelaskukoulutus erillisinä
- Edellisen kisan lajikansiot ja muu tieto seuraavan kisan lajivastaavalle
- Semifinaalikoulutukset olisivat saaneet olla aiemmin ja niissä olisi saanut olla enemmän käytännön esimerkkejä aiemmista toteutuksista.

Seuraavassa on yhteenvetotaulukot palautekyselyistä, jotka tehtiin osallistujille viimeisillä koulutuskerroilla.

Taulukko 1. Koulutusten palautteet

Yhteenveto palautteesta: Taitaja Lajivastaava, 6 ov Seinäjoki

	<u>Erinomainen</u>	<u>Hyvä</u>	<u>Välttävä</u>	<u>Huono</u>
1. Tavoite				
Olivatko koulutuksen tavoitteet selkeät ja tiedossasi?	7	8	4	0
Sopivatko koulutuksen tavoitteet omiin tarpeisiisi?	4	13	2	0
2. Sisältö				
Vastasiko koulutuksen sisältö sen tavoitteita?	6	11	2	0
Oliko opetuksen taso koulutukseen sopiva?	5	12	2	0
Piditkö koulutuksen sisältöä mielenkiintoisena?	2	15	2	0
3. Toteutus				
Tunnetko oppineesi koulutuksessa?	3	12	4	0
Aktivoiko koulutus keskusteluihin ja kysymyksiin?	8	9	2	0
Osallistuitko itse aktiivisesti koulutuksen aikana?	8	6	5	0
4. Vaikutus				
Saitko uutta tietoa ja ajatuksia?	7	12	0	0
Vaikutitko itse siihen, että sait haluamasi tiedot?	9	7	3	0
Innostiko koulutus omatoimiseen opiskeluun?	3	10	6	0
5. Hyöty				
Oliko koulutus sinulle hyödyllinen	6	10	2	0
Ovatko koulutuksen opit sovellettavissa käytäntöön?	8	10	1	0
Aiotko kehittää toimintatapojasi opitun perusteella?	6	10	3	0

Yhteenveto palautteesta: Taitaja Lajivastaava, 6 ov Seinäjoki

Ruusut:

- Koulutuksen jaksottaminen käsittelemään aina käsillä olevia asioita oli hyvä.
- Koulutusmateriaali hyvää ja käyttökelpoista. Kouluttajat pääosin hyviä!
- Materiaalit selkeitä. Tiedotteet hyviä ja muistuttavia.
- Ruusuja itse kouluttajille – mukavia ihmisiä ja kiinnostava tapa kouluttaa.
- Pistelaskukouluttajat ansaitsevat erityismaininnan – selkeätä tekstiä!
- Kokonaisuus hyvä ja selkeä. Hyvä tuki.
- Koulutus mukavasti nivoutettu käytännön toteutukseen
- Suunnilleen kaikkeen löytyi vastaus – ei ehkä suoraan mutta linkit riittivät.
- Koulutus hyvä yhdistävä tekijä laajassa "kakussa".
- Hyvää avointa keskustelua ja mielipiteiden vaihtoa.

Risut:

- Tavoitteet ja sisällöt selkeämmiksi.
- Ehkä vähän turhankin laaja asiamäärä.
- Toisinaan hieman samaa asiaa koulutuksissa.
- Monesti tuli päällekkäisyyksiä ja saman asian toistoa.
- Alun koulutukset olivat saman asian toistoa...tyhjäkäyntiä.
- Vaikea muistaa enää kehitettäviä asioita...muistot ovat kultautuneet!

Ehdotuksesi tai ideasi koulutukseen:

- Selkeä rakenne
- Tiedotus ja ohjelma ajoissa eikä enää kerran ilmoitettua saa muuttaa.
- Alkuun käsitteiden selvittely ja laatukäsikirjan tärkeyden korostaminen.
- Pistelasku ja tuomarointikoulutus erikseen. Pistelaskukoulutus lajivastaavalle ja hänen varamiehelleen.
- Itse järjestin lajikohtaisen tuomarointikoulutuksen tuomarille ja varatuomarille.
- Budjetintekokoulutus puuttui koska faktatkin puuttuivat.
- Lajikansiot lajivastaavien tehtäviksi → Tieto ja materiaali kulkisi tätä kautta seuraaviin kisoihin. Ei tarvitsisi aina lähteä rakentamaan alusta. Voisi vain parantaa ja kehittää laatua.
- Tuomarointi/Tasokuvaukset käyttöön → Auttaa tuomareita ja uskoisin sen vähentävän myös arviointikohteita.
- Pari päivää alkuun koulutusta, jossa käsitellään kaikki perusteet → sitten työskentelyä. Koulutus ja toiminta "käsikäteen".
- Vielä tiukemmin lajiryhmäkohtaista neuvonpitoa (ed. vuoden toimijat mukaan mahdollisimman paljon).
- Lisää osallistuneiden kilpailijoiden antamien palautteiden näkökulmaa.
- Alkutaipaleelle käsitteiden selvitystä.

Muita kommentteja:

- Lajien tuomarit monessa lajissa niin kiireisiä yksityisyrittäjiä, joille 3 kilpailupäivää ovat paljon. Eivät siis ehdi erilliseen koulutukseen
- Myös sponsorisopimusten tekoon + mainosten myyntiin ohjeistusta.
- Joillakin kateissa mihin koulutukseen on osallistunut ja missä milloinkin piti olla.
- Kiitokset kouluttajille ja ohjaajille.

Taulukko 2. Koulutusten palautteet

Yhteenveto palautteesta: Skills Kilpailukummi, 2 ov Seinäjoki

	<u>Erinomainen</u>	<u>Hyvä</u>	<u>Välttävä</u>	<u>Huono</u>
1. Tavoite				
Olivatko koulutuksen tavoitteet selkeät ja tiedossasi?	2	6	3	0
Sopivatko koulutuksen tavoitteet omiin tarpeisiisi?	3	6	3	0
2. Sisältö				
Vastasiko koulutuksen sisältö sen tavoitteita?	3	8	0	0
Oliko opetuksen taso koulutukseen sopiva?	3	8	1	0
Piditkö koulutuksen sisältöä mielenkiintoisena?	6	6	0	0
3. Toteutus				
Tunnetko oppineesi koulutuksessa?	4	6	1	0
Aktivoiko koulutus keskusteluihin ja kysymyksiin?	5	6	1	0
Osallistuitko itse aktiivisesti koulutuksen aikana?	1	9	2	0
4. Vaikutus				
Saitko uutta tietoa ja ajatuksia?	5	7	0	0
Vaikutitko itse siihen, että sait haluamasi tiedot?	3	9	0	0
Innostiko koulutus omatoimiseen opiskeluun?	2	7	2	0
5. Hyöty				
Oliko koulutus sinulle hyödyllinen	5	6	1	0
Ovatko koulutuksen opit sovellettavissa käytäntöön?	3	8	1	0
Aiotko kehittää toimintatapojasi opitun perusteella?	1	10	1	0

Ruusut:

- Koulutusmatka Jyväskylään oli hyvin valaiseva

- Koulutuksen tavoite perehdyttää kilpailuun toteutui, ellei täysin koulutuksessa, niin erityisesti toteutuksessa.

Risut:

- Informaatio on vaikea asia, jotta se tavoittaa, ne joita se koskee. Siinä on aina ja kaikessa parantamista.
- Osallistu in useisiin koulutustilaisuuksiin. Usein en tiennyt, mihin koulutukseen tai kokoukseen osallistu in. Kutsussa tai ohjelmassa voisi tarkemmin tiedottaa, mistä kokonaisuudesta on kyse.

Ehdotuksesi tai ideasi koulutukseen:

- Viimeisen koulutuksen ajankohta hankala. Sijaisen löytäminen vaikeaa.
- Pienempiä koulutusryhmiä. Liian isoissa ryhmissä menee koulutus osittain ohi.

Muita kommentteja:

- Tulin mukaan koulutukseen kesken kaiken. Kokonaiskuva jäi ehkä hieman hataraksi.
- Tukitiimien palautteet antoivat varmasti paljon pikkuinformaatiota.

Taulukko 3. Koulutusten palautteet

Taitaja semifinaal kilpailujen järjestämiskoulutus 2 ov

Kurikka, Pori, Oulu, Tampere, Lohja

1. Tavoite

Oliko tilaisuuden tavoite selkeä ja tiedossasi?

Sopiko tilaisuuden tavoite omiin tarpeisiisi?

Erinomainen Hyvä Välttävä Huono

15	10	3	0
18	7	2	1

2. Sisältö

Vastasiko tilaisuuden sisältö sen tavoitteita?

Oliko opetuksen taso tilaisuudelle sopiva?

Piditkö tilaisuuden sisältöä mielenkiintoisena?

16	10	1	0
20	5	1	0
21	5	1	0

3. Toteutus

Tunnetko oppineesi tilaisuudessa?

Aktivoiko tilaisuus keskusteluihin ja kysymyksiin?

Osallistuitko itse aktiivisesti?

21	5	1	0
14	11	2	0
7	13	5	2

4. Vaikutus

Saitko uutta tietoa ja ajatuksia?

Vaikutitko itse siihen, että sait haluamasi tiedot?

Innostiko tilaisuus omatoimiseen opiskeluun?

21	4	1	0
9	15	2	1
9	14	4	0

5. Hyöty

Oliko tilaisuus sinulle hyödyllinen

Ovatko tilaisuuden opit sovellettavissa käytäntöön?

Aiotko kehittää toimintatapojasi opitun perusteella?

19	8	0	0
20	7	0	0
18	7	1	1

Ruusut:

- Selkeä, hyvä kokonaisuuspaketti näin semien järjestäjille. Kouluttajat selkeitä, asiantuntevia
- Asiaa mukavasti eri näkökulmista
- Vahvasti omia käsityksiä asioista, jotka olivat ko. aiheeseen kuuluvaa. Uusia asioita riittävästi
- Esiintyjät asiantuntevia ja osasivat esittää kaiken innolla
- Hyvät kouluttajat
- Hyvät selkeät oheismateriaalit
- Rauhallisuus ja asiantuntijuus
- Tärkeää asiaa tuli paljon ja tarpeeseen
- Hyvä tilaisuus. Sain paljon uutta tietoa aiheesta, josta en ennen ollut tietoinen. Materiaali hyvää
- Tiivis hyvä kokonaisuus, oleelliset asia esillä
- Täsmällisesti jäsenneltyä ja esitettyä

Risut:

- Vähän nopeammin oltaisiin voitu edetä
- Koulutus olisi saanut olla jo aikaisemmin
- Kaikki tapahtui vähän liian nopealla tahdilla. Ei ihan kerennyt sulattaa kaikkea
- Aiheessa varmasti ainesta, vaikka muutaman päivän koulutukseen. Kiirettä piti.

Ehdotuksia ja ideoita koulutuksen kehittämiseen:

- Esimerkkejä miten semit toteutetaan käytännössä
- Vastaava koulutus kuukautta aiemmin!
- Tehtävien pisteytys & Aiempien tehtävien tutkailua.

Muuta:

- Mukava ilmapiiri ja paljon keskustelua

Palautteista nousi monenlaisia kehitystarpeita toiminnan ja koulutuksen parantamiseksi. Nämä ehdotukset ja ideat ovat erinomaisena apuna suunniteltaessa seuraavien kisojen rakentamista ja toteuttamista. Lajien loppuraportit antavat myös runsaasti lisäajatuksia toiminnan kehittämiseksi.

Lajien loppuraportit

Seppo Saarenpää, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

1. Autokorinkorjaus

Kilpailun järjestelyt sujuivat aikataulun mukaisesti, kaikenlaisten ongelmien ratkomisen merkeissä. Eniten päänvaivaa tuotti lajillemme tyypillisten suurten sponsoreiden määrän vähyys, ja kun niiltäkin oli jo kuorittu kermat päältä (Aurobot, Seinäjoen Käyttöauto), piti tehdä paljon ylimääräistä työtä, että lajin rahoitus- ja materiaali-ongelmat saatiin hoidetuiksi.

Alun perin kilpailupaikan pienuus teetti päänvaivaa, sillä lajimme olisi tarvinnut suunnilleen puolet enemmän kilpailutilaa, jotta olisimme saaneet ottaa kahdeksan kilpailijaa ja suunnitella kilpailutehtävät siten, etteivät ne olisi olleet riippuvaisia tilan pienuudesta. Kilpailijoiden sosiaalitulat sekä tuomarien ja muiden toimitsijoiden työtilat olivat myös pienet ja ahtaat.

Tilojen ahtaudesta huolimatta kilpailut sujuivat hyvin. Tiimimme toimi kiitettävästi, eikä valituksia tullut keneltäkään – päinvastoin saimme kiitosta hyvin järjestetyistä kisoista. Varsinkin näyttävä autokorin mittaus- ja oikaisutyö oli kaikkien mieleen.

Kilpailujen kehittämisessä, tulisi miettiä, pitäisikö järjestää yhteisiä kokouksia tilatarpeen kartoittamiseksi, että saataisiin tuotua esille lajikohtaiset todelliset minimitalatarpeet (ymmärtäen kokonaistilan rajoitukset).

Aurobot oli mukana lajisponsorina ja toimitti kilpailun korinoikaisupenkit

Ylimääräistä työtä tuotti sekin, etten saanut Jyväskylästä yhden yhtäkään järkevää paperia lajimme toiminnasta, koska siellä ei ollut niitä tehty. Sellainen mapillinen papereita ja lomakkeita, lajikohtaisia sääntöjä, tuomaripöytäkirjoja jne., jonka olen meidän kilpailujamme varten tehnyt, auttaa paljon seuraavaa järjestäjää (olen jo lähettämässä Joensuuhun kaikki paperini ja levykkeeni, koska Nissinen niitä ensimmäisenä ehti pyytämään).

Kilpailutoimisto saa minulta ruusuja.

Heikki Kivijärvi
Tuomariraportti

Järjestelyt olivat ok, tilat tosin olivat hyvin ahtaat. Kilpailijoiden pukeutumistilat olivat yleisön näkyvillä, tosin siitä ei ollut suurta haittaa. Tuomarien ja muiden toimitsijoiden tila oli mahdottoman ahdas. Itse kilpailu toimi hyvin ja ilman ongelmia aikataulun puitteissa.

Pentti Arola, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

2. Autonasennus

Tammikuussa 2003 ajauduin mukaan taitajaporukkaan – tai siis vähän niin kuin lievää painostusta tuntien tuntemattomaan, itselleni täysin uuteen ja outoon tehtävään. Jyväskylään lähdin muiden mukana kilpailuja seuraamaan ja oppia ottamaan. Kilpailun seuraaminen ei onnistunut kuin yhden päivän osalta, koska sairastuin ja lähdin maitojunalla takaisin Seinäjoelle.

Jyväskylän kisojen jälkeisessä palauteseminaarissa tapasin lajivastaava Heimo Poikosen, ja hänen kanssaan haarukoimme kilpailun järjestämiseen liittyviä asioita. Itselleni sain pääpiirteittäin hahmotettua jonkinmoisen hämärän kuvan kilpailun rakennustyömaasta.

Aloitin seuraavalla viikolla yhteydenotot automaahantuojiin. Maahantuojiin edustajien tavoittaminen osoittautui joidenkin kohdalla yllättävän vaikeaksi.

Yhteyshenkilöiden kiireistä piittaamatta ehdotin heille jo tutuksi tullutta Taitaja-kisojen rakentamiskuviota. Tavoittamani henkilöt lähtivät innolla mukaan yhteistyöhön. Yksi aikaisemmin mukana olleista maahantuojiin jäi pois tällä kertaa. Tilalle lupautui tulemaan ja kilpailukokemusta hankkimaan yhteistyökumppanimme Päkki Oy.

Kesän ja lomien jälkeen tavoittaessani heitä varmistelin, että aiemmin sovitut asiat ja lupaukset olivat vielä voimassa. Autoalan ihmisiin voi aina luottaa, niin tälläkin kertaa. Pettymyksen tuotti vähän ennen joulua maahantuoja, jonka vastuuhenkilön tavoitin ikään kuin vahingossa (aikaisempia yhteydenotto yrityksiä oli kymmeniä). Hän ilmoitti, että he ovat päättäneet olla osallistumatta Taitaja-kisaan.

Kilpailusta autonassennuksen osalta uhkasi tulla suppeampi kuin olin suunnitellut. Puuttuvan tekijän tilalle lupautui lähtemään arvostettu, Seinäjolla toimiva erikoiskorjaamoyrittäjä Mauri Matalamäki. Näin raamit kilpailun toteuttamiseksi oli saatu kasattua.

Semifinaaleihin kilpailijoiden tuli ilmoittautua 26.9.03 mennessä. Semijärjestäjien löytyminen osoittautui vaikeaksi tehtäväksi. Oppilaitosten rehtoreiden lupauksista huolimatta ei kyseisistä laitoksista löytynyt tekijöitä. Etsittyäni sain kolme oppilaitosta lupautumaan semijärjestäjiksi. Kiitokset kuuluvat Kajaanin, Joensuun ja Hämeenlinnan oppilaitoksille.

Kilpailijoita ilmoittautui karsintoihin 32. Ilmoittautuneiden määrä oli liian suuri jaettavaksi kolmelle karsintapaikalle. Ohjausryhmän päätöksellä 10.10.03 sovittiin, että kaikista halukkaista oppilaitoksista, joita oli 16, pääsi yksi edustaja kilpailemaan semifinaaliin. Jokaisessa semifinaalissa karsittiin kaksi parasta, loppukilpailuun. SM-kilpailussa jokainen kilpailija suoritti kuusi kilpailutehtävää aikataulun mukaisesti.

Kilpailutapahtuma eteni ennakkosuunnitelman mukaisesti. Suurimman työpanoksen lajille antoivat kilpailupisteissä toimijat. Tuomarointi tapahtui kilpailupisteiden rakentajan toimesta, eli kaksi tuomaria kussakin kilpailukohteessa hoiti tuomaroinnin. Tuomaritoiminta oli varmaotteista ja hyväksyttävää, protestia ei mistään asiasta tehty.

Autonasennuksen SM-mestariksi valikoitunut Hietikon Ville osoittautui vielä koko kisojen taitavimmaksi, eli hänestä tuli Taitajien Taitaja.

Onnistunut kilpailu synnytettiin osaavien tekijöiden avulla. Autoalan asiantuntijoista koostuneessa ohjausryhmässä sovittiin yhteisistä käytännöistä ja toimintatavoista. Ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. Sähköposti, pöytäpuhelin, kännykkä ja jopa kirje olivat yhteydenottotyökaluina.

Suurimpina sponsoreina kilpailulle näkisin olleen maahantuojiin. Heidän edustajansa olivat koko valmistelun ajan mukana pala palalta rakentamassa kisatapahtumaa: maahantuojan edustajat hoitivat kilpailutehtävät, niiden tekemisen ja testaamisen ym. Kahdentoisista miehen tekemä työ kolmen kilpailupäivän ajan sekä koneiden, laitteiden, mittareiden ja testereiden rahtaaminen kilpailupaikalle sekä niiden poiskuljetus osoitti suurta, euroina määrittelemätöntä arvoa.

Tekemistä riitti loppuun saakka myös tiimiporukalle. Tiimi suoriutui vaihtelevista työtehtävistä kiitettävästi. Tiimissä oli koko ajan tekemisen meininki ja tekemistä myös oli. Suurkiitokset tiimiläisille.

Kisatapahtuma on paisunut mittoihinsa. Mitä suuremmaksi se käy, sen hankalammin se on toteutettavissa. Lisäksi onnistumiseen pääseminen vaikeutuu, sponsorit valikoituvat ja niin edelleen.

Henkilökohtainen ehdotukseni kisojen toteuttamiseksi tulevaisuudessa olisi, että valitaan ryhmä henkilöitä, jotka organisoivat ja toteuttavat koko Taitaja-tapahtuman alusta loppuun. Perustelen sitä sillä, että näin säästyisi aikaa opetukseen ja järjestäminen sujuisi edullisemmin. Lopputulos kaikkien meidän kannalta olisi mielestäni parempi ja taloudellisempi. – Ruutia on turha keksiä joka vuosi uudelleen.

Taitaja-toimiston väelle kiitos jaksamisesta.

Tapio Heikkinen, lajivastaava
Ari Hemminki
Jalasjärven Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus
(06) 458 2111

3. Autonmaalaus

Automaalauksen osalta valtakunnalliset Taitaja-kilpailut aloitettiin vuonna 1995. Vuonna 1999 kilpailut järjestettiin ensimmäisen kerran Jalasjärven Ammatillisessa Aikuiskoulutuskeskuksessa.

Taitaja 2004 -kilpailujen pääjärjestäjänä toimi Seinäjoen ammattioppilaitos. Automaalauksen osalta kilpailun järjestäjänä toimi Jalasjärven Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus, koska tiloihin ja laitteisiin liittyvien ongelmien vuoksi automaalauksen osalta kilpailun järjestäminen Seinäjoen Areenalla olisi ollut lähes mahdotonta järjestää nykyisillä resursseilla.

Vuoden 2004 kilpailussa käyttämämme tehtävät olivat hyvin pitkälti samanlaisia kuin vuonna 2003 järjestetyissä kansainvälisissä World Skills -kisoissa. Tehtävät sopivat hyvin yhteen autoalan ammatillisen perustutkinnon tavoitteiden kanssa ja vastasivat hyvin työelämässä esiintyviä ammatin ydinosaamisen perustehtäviä.

Tilat, koneet ja laitteet olivat Jalasjärvellä riittävät isoillekin kilpailijamäärille, ja lisäksi ne olivat erinomaisessa kunnossa eli valmiina kilpailujen järjestämiseen. Kilpailun järjestäminen toiminnallisen osan suhteen oli Jalasjärven ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen kouluttajille hyvin rutiiniluontoista toimintaa. Vuodesta 1991 jatkunut hyvin tiivis yhteistyö maahantuojiin täydennyskouluttajana on auttanut kouluttajia ja muuta henkilökuntaa muovaamaan toimintakulttuurin hyvin asiakaslähtöiseksi ja nopeasti reagoivaksi. Nämä seikat takasivat puitteiden erinomaisuuden ja kilpailuprosessin kitkattoman läpiviennin.

Tuomareiden valinnassa jouduimme kiinnittämään erityishuomion siihen, että tuomarit olivat kisan järjestäjälle maksuttomia. Toinen vieläkin tärkeämpi asia oli tuomareiden automaalauksen asiantuntemus, jotta he pystyivät arvioimaan suorituksia. Seitsemästä tuomarista neljällä oli kokemusta eri tutkinnon asteiden vastaanottamisesta, ja jokaisella heistä oli myös näyttötutkintomestarin koulutus. Samoin seitsemästä tuomarista neljä oli suorittanut automaalarimestarin erikoisammattitutkinnon, ja kaksi tuomareista oli kilpailussa käytettävän automaalimerkin asiantuntijoita. Voidaan hyvällä syyllä todeta arviointiin osallistuneiden henkilöiden olleen alansa terävintä kärkeä asiantuntemuksen osalta.

Tuomareiden opastaminen tehtävään sujui erinomaisesti, nimenomaan heidän valmiuksiensa johdosta.

Tavoitteenamme oli saada automaalaus kilpailulajina näkymään myös Seinäjoella Areenassa muiden kilpailulajien kanssa. Toteutimme näkyvyyden Seinäjoella heijastamalla Jalasjärvellä kuvattua live-kuvaa valkokankaalle Areenan autonmaalaukseen varatulla kilpailuosastolla.

Automaalauksen osalta kilpailu toteutettiin kaksipäiväisenä kilpailuna, joten kilpailijoille jäi aikaa tutustua areenalla muiden lajien kilpailutehtäviin.

Kilpailujen toteuttaminen tulevaisuudessa

Taitaja-kilpailujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja ammatillisen koulutuksen näkyvyyden lisäämiseksi ja kehittämiseksi sekä ammattialakohtaisen arvostuksen lisäämiseksi yksi oleellinen kehittämissuunta on se, että myös automaalauksen kilpailutapahtuma toteutetaisiin yhdessä muun Taitaja-tapahtuman yhteydessä.

Nyt onkin ollut liikkeellä suunnitelmia, että automaalauksen tarvitsemat maalausammiot tulisivat olemaan siirrettäviä yksiköitä. Ongelmaksi voi muodostua laitteiden koko ja määrä, mikä luonnollisesti vaikuttaa myös kilpailijoiden määrään. Pienellä laitekannalla toteutettavat kilpailut edellyttävät mahdollisesti useampia karsintavaiheita.

Huolimatta siitä, kuinka ja missä kisat toteutetaan, oleellista on se, että kilpailut sijoitetaan hyvissä ajoin asianmukaisiin tiloihin ja kohtuukustannuksin. Tiloina voivat olla alan oppilaitokset ja hyvin varustellut automaalaamoyritykset, joissa lajiin kuuluvat kilpailutehtävät voidaan toteuttaa kilpailuhengen mukaisesti.

Pidämme erittäin tärkeänä kilpailukeskuksen ulkopuolella järjestettävien kilpailujen näkymistä myös Areenassa yhdessä muiden lajien kanssa.

Kilpailujen tehtäviä sekä arviointia on syytä edelleen kehittää yhtenäisiksi World Skills -ammattitaitokilpailujen kanssa. Tästä on syytä tiedottaa myös kilpailijoita lähettäviä oppilaitoksia. Aikataulujen toteutumiseksi ja tehtävien sujuvuuden turvaamiseksi tehtävät pitää pystyä testaamaan kilpailun järjestäjän toimesta ennakkoon.

Tapio Heikkinen Tuomariraportti

Jalasjärven Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus ja erityisesti automaalausalan kouluttajat olivat valmistelleet kilpailutehtävät kaikille seitsemälle kilpailijalle kaikilta osin aivan samantavaisesti. VW Polon etupää oli pohjustettu ja maalattu kaksikerrosjärjestelmällä täsmälleen samalla tavalla mustaksi: kaikissa peltiosissa vauriot oli tehty täsmälleen samaan kohtaan ja samankokoisiksi. Samaa linjaa noudattelivat muoviosiin tehdyt vauriot maalauksen ollessa kaksikerroshelmiäinen. Teksti- ja kuviomaalauksen pohjana käytettävä paneeli oli niin ikään pohjustettu ja maalattu valmiiksi. Näin esikäsitellyt kilpailutehtävät takasivat tasapuolisuuden kilpailijoita kohtaan.

Kilpailutehtävistä kasattiin seitsemän tehtäväpakettia kilpailupaikoille, jotka numeroitiin yhdestä seitsemään. Kilpailun alussa jokainen kilpailija nosti arvalla oman kilpailupaikkansa. Osanottajien määrä oli kasvanut huomattavasti edellisvuodesta. Loppukilpailussa seitsemän kilpailijaa otti mittaa toisistaan.

Kilpailijoiden runsas määrä aiheutti tehtävien toteutuksessa hieman lisätöitä ja muutoksia suunnitelmiin. Alun perin tarkoituksena oli antaa kilpailijoille kaikki kilpailutehtävät yhdellä kertaa, mutta perusteellisen harkinnan jälkeen päädyimme siihen, että annoimme kilpailijoille aikarajat kuhunkin tehtävään. Niin pystyimme pitämään yllä tasapuolisuuden periaatetta myös kilpailtaessa vuoroista käyttäen ruiskutusammioita.

Kilpailutehtävät noudattelivat World Skills -tehtävien rakennetta ja vaikeustasoa. Tehtäviä oli yhteensä kuusi tehtävää ja työrupeamia yhteensä seitsemän. Eräs kaksi tuntia ja viisi toista minuuttia kestävä työrupeama oli varattu lakkauksen riittävään kuivumiseen ennen kiillotusvaihetta.

Tehtävien pisteiden painotus oli oikeaoppisessa maalauksen esikäsittelyssä, ruiskumaalauksessa, tuotteiden oikeassa käyttötieteessä, paikkamaalauksessa, muovimaalauksessa ja sävytystehtävässä.

Mielestäni kilpailijat onnistuivat joissakin tehtävissä huomattavasti nopeammin kuin edellisvuosina. Erityisesti tekstin ja kuvion tekemiseen liittyi yllättävän paljon vaikeuksia. Tämä tehtävä olikin ainut, jota voittajaa lukuun ottamatta kukaan ei saanut valmiiksi annetussa ajassa. Käytettävät vesiohenteiset maalit eivät sen sijaan tuottaneet kilpailijoille ongelmia, vaan suoritukset olivat hyvin rutiininomaisia.

Kilpailutehtävien arvioinnissa oli nyt varta vasten suunniteltu pistelaskuohjelma, joka tuntui varsin toimivalta ratkaisulta. Voisin kuvitella sitä käytettävän myös ammatillisten tutkintojen vastaanottamistilanteessa. Kilpailupäivän päätteeksi tehtävä valmiiden tehtävien arviointi ja tietojen lähettäminen jatkokäsittelyä varten sujui hienosti, ja järjestelmä tuntui toimivan moitteettomasti.

Kilpailusuoritusten arviointi suorituksen aikana oli kohtuullisen helppoa henkilöille, jotka tunsivat tarkkaan kilpailutehtävän työprosessin ja prosessin eri vaiheet. Suoritusten arvioinnissa pelkkä prosessin arviointi ei riitä, vaan usein varsinainen arviointi kohdistuu valmiiseen työhön.

Automaalauksessa tuomarin täytyy nähdä jokainen työvaihe erikseen ja kirjata arviointinsa ylös työprosessin edetessä, koska automaalauksessa visuaalisesti hyvä lopputulos ei täytä autonvalmistajien takuehtoja.

Automaalausalan Taitaja-kilpailussa tarvitaan useita tuomareita, ainakin yksi kilpailijaa kohti, jotta jokainen työvaihe, tuotteiden oikeat sekoitussuhteet ja käyttö voidaan arvioida tasapuolisesti jokaisen kilpailijan osalta. Me olimme päätyneet ratkaisuun, että jokaisessa kilpailutehtävässä oli yksi päävastuullinen tuomari, joka arvioi jokaisen kilpailijan suorituksen. Arviointinsa hän esitteli muille tuomareille, jotka muodostivat yhdessä omien arviointiensä ja havaintojensa perusteella suorituksesta ja hyväksyivät tuomarin antaman arvion suorituksesta.

Kilpailupäivien päätteeksi kokoonnuimme yhdessä kilpailijoiden kanssa syömään ja saunomaan JAKK:n edustustiloihin. Tässä yhteydessä käsitelimme päivän aikana valmiiksi saatuihin tehtäviin liittyneitä ongelmia ja erityisesti onnistumisia. Erityisen mukava oli kuulla, että kilpailijat olivat samaa mieltä kilpailun finalisteista ja voittajasta jo ennen kilpailun voittajan julistamista.

Raimo Loikkanen, lajivastaava
Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
(06) 418 4555

4. CAD-suunnittelu

Kisamme järjestelyt lähtivät liikkeelle Jyväskylän Taitaja 2003 -kisoista, joissa kävimme tutustumassa valmisteluihin ja kilpailun kulkuun.

Tehtävien laadinnan ja tuomaroinnin organisoivat Jorma Lehtimäki Forssan AKK:sta. Kaikki saatiin valmiiksi aikataulujen mukaisesti. Kilpailut menivät suunnitelmien mukaisesti lukuun ottamatta pistelaskussa tapahtunutta virhettä, josta on maininta tuomariraportissa.

Lajin pääsponsorina toimi edelleen Metso. Kisällisopimukset solmittiin seuraavien toimijoiden kanssa: Future CAD Oy Helsingistä ja Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus. Palkintosponsoreina toimivat Botnia-Cad Vaasasta, Mcompany Oy Oulusta ja Ark-Systems Helsingistä.

Lajivastaavan lisäksi tiimiin kuuluivat Erkki Erkinheimo Seinäjoen AKK:sta ja Jorma Lehtimäki Forssan AKK:sta. Hän vastasi tuomaritoiminnasta. Tehtävät jaettiin ja kukin teki osuutensa aikataulujen mukaisesti. Seinäjoen AKK hoiti kisapaikan fyysiset järjestelyt.

Ohjausryhmä kokoontui kolme kertaa. Viimeisellä kerralla kilpailutehtävät hyväksyttiin ohjausryhmällä.

Järjestelyistä keskusteltiin kisojen jälkeen. Sekä kilpailijat että tuomarit olivat tyytyväisiä järjestelyihin ja aikatauluihin. Tehtävät olivat kilpailijoiden mielestä helpohkoja. Seuraavana vuonna on varmaan tarpeen hiukan vaikeuttaa tehtäviä, jotta saataisiin selvempiä eroja kilpailijoiden välille.

Jorma Lehtimäki
Tuomariraportti

Taitaja 2004 CAD-suunnittelun kilpailussa tuomareina oli viisi henkilöä. Tuomarit laativat kilpailun tehtävät ja määrittivät arviointikriteerit. Tuomareina olivat Jukka Koskinen, Future CAD Oy; Paavo Karjalainen, Imatran Ammattioppilaitos; Kuisma Peura, Nokian Ammattioppilaitos; Harri Saarinen, Turun Oppimiskeskus ja Jorma Lehtimäki, Forssan Aikuiskoulutus. Lehtimäki toimi päätuomarina.

CAD-suunnittelun arviointi on mahdollista tehdä kokonaisuudessaan vasta valmiista tuotoksesta. Osin työ voidaan arvioida paperitulosteesta, osin arviointi joudutaan tekemään tietokoneelle tallennetusta tiedostosta. Arvioitavia yksityiskohtia on oltava suhteellisen paljon. Nämä tekevät arvioinnista aikaa vievää. Pääosa arvioinnista on objektiivista.

Pisteet jouduttiin ensin viemään tuomariston laatimaan Excel-taulukkoon, jonka tyyppinen pistelaskujärjestelmä oli ollut käytössä vuoden 2003 Taitaja-kilpailuissa. Näin jouduttiin menettelemään, koska vuodelle 2004 kehitetty Taituri-pistelaskentajärjestelmä ei soveltunutkaan lajin tarpeisiin.

Ensimmäisen päivän tehtäväkokonaisuus muodostui kolmesta erillisestä tehtävästä, jotka olivat laatineet Jorma Lehtimäki ja Paavo Karjalainen. Kahdessa ensimmäisessä piti piirtää mallikuvan mukaan kaksiulotteisia piirroksia. Tehtävät mittasivat kilpailijoiden kykyä luoda CAD-ohjelmalla nopeasti ja oikeaoppisesti geometriaa. Kolmantena tehtävänä kilpailijoille annettiin metallinen koneen osa, josta piti laatia käsivaraisluonnos. Käytössä olivat normaalit mittausvälineet. Tehtävät vastasivat 30 % kokonaispistemäärästä. Paavo Karjalainen ja Kuisma Peura toimivat ensimmäisen päivän arvioijina.

Toisen päivän tehtävät olivat ammatillisia tehtäviä. Rakennussuunnittelun tehtävät oli laatinut Jukka Koskinen ja koneenrakennuksen tehtävät Harri Saarinen. Rakennusalan tehtävänä oli vapaa-ajan rakennuksen pohjapiirroksen työpiirustuksen laadinta. Käytössä oli AutoCADin ARK-sovellus. Konealan tehtävänä oli laatia laipan työpiirustukset, jotka oli mahdollista tehdä AutoCAD 2004 Mechanical -ohjelmistolla tai Inventor 8 -ohjelmalla. Tehtävistä oli mahdollisuus saada 40 % kokonaispisteistä. Rakennusalan tehtävät arvioivat Jukka Koskinen ja Jorma Lehtimäki ja konealan Harri Saarinen, Paavo Karjalainen ja Kuisma Peura.

Kolmantena päivänä kilpailijat laativat 3D mallin osapiirustusten perusteella. Tehtävän oli laatinut Kuisma Peura. Osa kilpailijoista käytti AutoCAD 2002 versiota, osa Mechanical Desktop -ohjelmistoa ja osa Inventor-ohjelmaa. Arviointi oli tehtävä suurimmalta osaltaan tietokoneella käyttäen samaa ohjelmistoa kuin kilpailijakin. Arvioijina olivat Kuisma Peura, Paavo Karjalainen, Harri Saarinen ja Jorma Lehtimäki.

Tuomarityöskentely sujui aikaisempien kilpailujen antamalla rutiinilla. Pisteiden siirtämisessä tapahtui kuitenkin kohtalokas virhe, joka havaittiin vasta pisteiden jälkitarkistuksessa. Korjauksen jälkeen pronssimitalilla ollut kilpailija nousi jakamaan kultamitalin.

Tuomaristo totesi kilpailujen tason nousseen vuosi vuodelta paremmaksi. CAD-lajin puuttuminen Taitaja 2005 ohjelmasta herätti lajin kilpailijoiden, tuomariston ja valmentajien keskuudessa vakavaa huolestumista lajin tulevaisuudesta.

Mikäli CAD-suunnittelu saadaan Taitaja 2005 lajiksi, sen lajikuvasta ja tehtäviä on muutettava siten, että kilpailun ratkaisisi kilpailijoiden taidot eikä käytössä olevat CAD-ohjelmien eroavuudet. Mahdollisuutena on nimetä käytettävä ohjelma tehtäväkohtaisesti tai rajata koko kilpailussa käytettävissä olevat ohjelmavaihtoehdot minimiin kuten esim. WSC -kilpailuissa on tehty.

Juha Niemi, lajivastaava
Matti Kankaanpää
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

5. Elektroniikka

Lajin alkuvalmistelut alkoivat jo syksyllä 2002, jolloin Juha Niemi määrättiin lajivastaavaksi. Tammikuussa 2003 kävimme hakemassa kokemusta omiin kisoihimme Jyväskylän Taitaja-kisoista. Keväällä 2003 Niemen siirtyessä opintovapaalle Matti Kankaanpää otti lajivastaavan tehtävät hoitaakseen osallistuen myös kilpailutehtävien laadintaan. Toukokuussa 2003 Kankaanpää neuvotteli mahdollisten uusien lajisponsorien kanssa alustavat sopimukset. Samaan aikaan hän teki tarjouspyynnöt kilpailussa tarvittavien mittalaitteiden ja elektroniikkapöytien hankkimisesta. Pöytien hankinta varmistui syksyllä. Toimittajaksi valittiin Teklab, joka oli myös yksi lajin sponsoreista.

Tarkentavat sopimukset lajin sponsorien kanssa neuvoteltiin päätökseen jo alkusyksystä, vaikka sopimuksia allekirjoitettiin vasta myöhemmin syksyllä, viimeisin marraskuussa. Tässä kohdin onkin syytä olla liikkeellä aikaisin, sillä uuden yrityksen mukaantulo vaatii asian ymmärtämisen myös yritystasolla. Lievä visiointikin on paikallaan. Elokuussa Niemi palasi taas projektiin mukaan. Niemi ja Kankaanpää jakoivat työt siten, että Kankaanpää hoiti aloittamansa sponsori- ja hankintatyöt loppuun ja keskittyi sitten elektroniikan ja tehtävien suunnitteluun yhdessä lajitiimin jäsenten kanssa. Niemi keskittyi kaikkeen mahdolliseen muuhun järjestelytyöhön (tuomarikansiot, projektihenkilöt, jne.) sekä kilpailupaikan ja sen rakentamisen varmistamiseen. Ilman työnjakoa olisimme voineet hyppiä toistemme saappaisiin, mutta tällainen työnjako toimi hyvin.

Elektroniikkalajin kilpailupaikka on melko helppo järjestää kuntoon. Raskaamman kaluston osalta kyseessä on yhden päivän siirto, ja työ valmistuu yhden–kahden päivän aikana. Itse kilpailutehtävien laatiminen onkin huomattavasti työlämpi toimenpide.

Kilpailutehtävien laadintaan osallistuivat Olavi Lähteinen, Erkki Äyri, Jari Mansikkaviita, Heikki Palomäki, Visa Viertola, Ismo Tupamäki ja Matti Kankaanpää.

Ensimmäinen Taitaja 2004 -kilpailujen tehtäväkokous pidettiin elokuussa 2003, jolloin hahmoteltiin tehtävät ja jaettiin vastualueet. Tuolloin päätettiin, että lajikuvauksessa ja tehtävissä pitäydyttäisiin Jyväskylän 2003 kilpailujen formaatissa. Tilaisuudessa totesimme myös yleisesti koko elektroniikkalajin erikoisluonteesta ja lajin näkymättömyyden suurelle yleisölle. Pyrimme parantamaan näkyvyyttä sopimalla yhden tehtävän olevan ledivaloilla toteutettava yleisönäyttö.

Kankaanpää oli jatkuvassa sähköpostiyhteydessä tehtävien tekijöihin keskustellen kaikista tehtäviin liittyvistä asioista mm. arvioinnista. Tehtävien tarkistuskokous pidettiin joulukuussa, jolloin tehtävät hyväksyttiin ja niiden tekijät ryhtyivät toteuttamaan niitä lopulliseen muotoonsa. Tehtävien valmistus- ja suunnittelutyötä (piirikortit, piirikaaviot ja mukaan tulevat dokumentit) jatkettiin vielä joululoman ja tammikuun 2004 alussa. Kilpailutehtävien materiaalit ja muu tarvittava oli tilattu sponsoreilta jo joulukuun alussa.

Tammikuun alussa tilattiin piirikorttien valmistus ja muu tehtävissä tarvittava alihankinta Ilmajoen Elektroniikka Oy:ltä. Kankaanpää jakoi valmistetun materiaalin tehtävien laatijoille tarkistukseen ja testaukseen, jonka jälkeen kaikki oli materiaalien osalta valmista kilpailujen aloittamiseen.

Kilpailupäivänä tehtävien laatijat toivat kaiken tarkistetun materiaalin (kasattavat laitteet, tarvittavat komponentit, dokumentit monistettuna) mukanaan kilpailupaikalle.

Tarkennuksia tehtävien pisteytyksistä ja arvioinnista

Kilpailussa käytetty Taituri-pistelaskuohjelma toi uuden ongelman pisteytyksen ja arviointien suorittamiseen. Kaikkien viiden kilpailutehtävän pisteytys piti tehdä pistelaskuohjelman ehdoilla. Pistelaskennan maksimipisteiden ollessa 100 ja pistelaskuohjelman tehtävätasojen ollessa maksimi kahdeksan piti tehtävien pisteytys rakentaa uudella tavalla. Lajin tehtäviä kilpailussa oli viisi, jolloin maksimi objektiivinen/subjektiivinen -määrittely kahdeksan tason mukaan ei toiminut. Tämä ratkaistiin siten, että kahdessa tehtävässä subjektiivinen osio jätettiin pois. Muu ratkaisu ei tullut kysymykseen, koska lajissamme jokainen tehtäväosio on itsenäinen ja täysin erillinen suoritus. Näitä tehtäväosioita ei tällöin voi jakaa muiden tehtävien subjektiivisille osioille. Onneksi tämä ei aiheuttanut muuta harmia kuin suuren työmäärän pisteytysten ja arvioinnin kohdentamisessa.

Onneksi eräät tehtävät olivat luonteeltaan vain objektiivisesti arvioitavia. Ohjelman käytön harjoittelussa pistesyötön rakenneongelmat eivät tulleet esiin, koska tehtävien monimutkaisuuden vuoksi arviointien luonne selviää vasta viimeisissä tarkasteluissa. Asiaan liittyy myös tietty jääviyskysymys lajivastaavien osalta. Pidimme huolen, että vain tehtävien laatijat tiesivät kaikki yksityiskohdat ennen kilpailua.

Kilpailutehtävät

Torstaina iltapäivällä kilpailu aloitettiin kaapelointitehtävällä jonka kokonaisuudessaan toimitti EPEC Oy/ Visa Viertola Seinäjoelta. Tehtävässä valmistettu kaapeli on normaali tuotannossa oleva näyttömoduulien ja PC:n signaalien kytkemiseen tarkoitettu tuote. Kaapelin valmistuksen ohjeistuksessa oli tarkat kytkentä- ja mitoitusohjeet sekä kuva valmiista kaapelista. Kaapelin valmistuksen yhteydessä tarvittiin kuumailmapuhaltimia, jotka jouduttiin hankkimaan viimehetkellä. Tulityökortti tehtävän valvomiseen oli Visa Viertolalla, joten pulmaa turvallisuusmielessä ei ollut. Kilpailijat suoriutuivat tehtävästä hyvin, tosin muutamalla kilpailijalla huolimattomuus vei pisteitä. Tehtävän luonne sopi hyvin aloitustehtäväksi.

Kilpailua jatkettiin vianhakutehtävällä. Vianhakutehtävään ei ole valmista laitetta, joka vastaisi opetus suunnitelmassa olevia elektroniikan perusasioita. Kuten Jyväskylässä 2003 myös Seinäjoen kilpailun vianhakutehtävien kortit ja kalustus oli valmistettu Jari Mansikkaviidan toimesta Jyväskylässä. Hän toimitti kilpailuun kaiken vianhakutehtävän materiaalin. Vianhakutehtävä oli asiallinen ja toimi kilpailijoilla hienosti. Tehtävässä laitekortin kytkimillä asetetaan työn edistyessä uusia vikoja kilpailijalle, jotka hän piirikaavion ja mittausten avulla yrittää selvittää. Varakortteja tarvittiin, koska pari laitetta rikkoutui kilpailun edetessä yleensä kilpailijan huolimattomuuden takia.

Perjantai-aamulla kilpailua jatkettiin ohjelmointitehtävällä. Ohjelmointitehtävä oli laadittu Seamk:n Heikki Palomäen toimesta, yhteistyössä oli myös Jari Koskinen, joka toimi toisena tuomarinakin. Tehtävässä kilpailijan piti laatia ohjelma joka syytti 4 x 4 ledimatriisitau- lussa kiertävän ledijonon, joka matki matopelin kaltaista liikettä.

Ohjelman vaativuustasoa muutettiin vielä kilpailua edeltävänä päivänä tuomarien yhteisessä neuvonpidossa. Tehtävän taso saattoi olla hieman vaativa kilpailun suoritusajaksi nähden, koska kukaan kilpailijoista ei saanut sitä täysin valmiiksi. Toimivia ohjelmia toki syntyi, mutta ei ihan sellaisia kuin laatijat odottivat. Erot syntyivät kuitenkin ohjelmointitekniikan osaamisessa, jolloin tuomarit saattoivat tehdä työnsä tasapuolisuutta noudattaen. Ehkä kilpailijoiden vähäinen ohjelmointitaito johtui vähäisestä harjoittelusta. Esimerkiksi yhdellä kilpailijalla ei ollut ohjelmoinnista kuin lyhyt kokemus. Ohjelmointitehtävän vaatimus ja -harjoittelutaso kilpailuun tulisi ehkä tarkistaa, vaikka lajiekuvauksessa tehtävien mallit ja taso on nähtävissä Tietomyrsky Oy:n sivuilla. Tehtävän hyvä puoli oli yleisön näytön näkyvyys. Ohjelmoidut valomatriisit jätettiin yleisön houkuttimiksi vielä viimeisellekin kilpailupäivälle.

Perjantapäivän päätti mittaustehtävä, jonka oli laatinut Erkki Äyri Vaasasta. Kilpailijoiden tuli mitata analogiasignaalin tasoja ja piirtää mittau tulokset graafeina. Tehtävässä mitoitettiin ali- ja ylipäästösuotimien läpäisykäyrät ja suotimien vahvistukset. Tehtävä oli vaatimustasoltaan perusopetuksen mukainen, ja kilpailijat suoriutuivat siitä hyvin. Ainut vaikeus oli tuomareilla tämän kaltaisen tehtävän pisteytyksen työläs ja hidas laskenta.

Lauantaipäivän aloituksessa kilpailtiin rakentelu- ja suunnittelutehtävän parissa. Tehtävänä oli kalustaa piirikortille tehonsäätökäytöntä ja säätää siihen annettujen parametrien mukainen toiminta. Jokainen kilpailija suoriutui tehtävästä. Tehtävän piirikortille oli tehty pieni vika, jonka jokainen löysi ilman eri ohjausta, vaikka siitä ei ollut etukäteen kerrottu. Tehtävässä arvosteltiin myös työn siisteys, juotosten laatu ja muu työn sujuminen. Tehtävän taso oli perustason mukainen, ehkä hieman liian helppokin mutta taas viimeisen päivän tehtäväksi sopivan kevyt.

Kokonaisuutena kilpailijoiden oman mielipiteen mukaan kilpailutehtävät olivat sopivan haastavia, osin vaativiakin. Kilpailijoiden yhden valmentajan suunnalta kuului hieman valitusta ohjelmointitehtävän tasosta, mutta keskustelujen jälkeen todettiin asian olevan kunnossa, eikä tehtävän taso vaikuttanut arvosteluun, koska arvostelukriteerit olivat kaikille samat. Kilpailu sujui niin, kuin olimme sen suunnitelleetkin.

Kilpailun sponsorit

Sponsoreina toimivat Nokia Oy, Teklab Oy, EPEC Oy (tehtävä), ELFA Oy (materiaalit ja komponentit), Suomen Huoltopalvelu Oy (materiaalit ja komponentit), Laitosjalkine Oy (kilpailijoille kengät). Sopimusten ulkopuolella Wacon Oy (ESD-takit lainaksi), Pohjois-Suomen Sähkö Oy ja muutama muu oheismateriaalin toimittaja.

Kilpailupaikka

Yleisön palvelemiseksi kilpailupaikalla oli kaksi kappaletta multimediatehtäviä, joista toinen saatiin lainaksi Seinäjoen Ammattikorkeakoululta (Tupamäki) ja toinen oli Aronetin

toimittama. Seamk:in projektorilla näytettiin lähes reaaliaikaisia väliaikatuloksia sekä lajin yleisesittelyä (omat Power Point -esitykset). Samalla screenillä näytettiin omaa kamerakuvaa itse kilpailijoiden suoriutumisesta. Tässä erikoisuutena oli lainaksi saatu kameralaitteisto, joka asennettiin valkoiseen työnjohtajan kypärään. Langaton kamerayhteys lähetti screenille reaaliaikaista kuvaa suoraan kilpailupaikalta. Kameran lainaamisesta ja näyttöscreenin nopeasta toimittamisesta voimme kiittää Pohjois-Suomen Sähkö Oy:n Jyrki Lounatvuorta.

Olavi Lähteinen **Tuomariraportti**

Seinäjoen kisojen tehtävärakenne poikkesi hieman kahden aikaisemman Taitaja-kisan rakenteesta. Yleensä tehtäväalueita on ollut neljä: rakentaminen, sulautettu järjestelmä, jossa on sekä ohjelma että hardware osuus, vianhaku sekä mittaus/testaus. Nyt sulautettu tehtävä muuntui pelkäksi ohjelmatehtäväksi ja hardware muodosti oman kokonaisuuden. Tämä muutos aiheutti sen, että pelkkä ohjelmointitehtävä ilman hardwareosuutta tuotti arvioinnissa hieman vaikeuksia, koska oli arvioitava ohjelmakoodin laatua. Toisaalta pelkkä hardwaretehtävä oli kilpailijaryhmälle ehkä vähän liian helppo.

Tehtävien laadinnan aikana pyrittiin jokaiseen tehtävään laatimaan selvä arviointikaavake, jossa arviointi oli jäsennelty riittävän yksityiskohtaisiin ja selvästi arvioitaviin kohtiin. Tämä tuotiin esiin tehtävienlaadintapalaverieissa, ja uusille tehtäväntekijöille annettiin ohjeistusta arvioinnin toteutuksessa. Tehtävien keskinäinen pisteytys laadittiin alun perin tehtävien vaikeusasteen mukaan ja sitä jouduttiin hieman muuttamaan, kun kokonaispistemäärä sovitettiin uuden arviointijärjestelmän 100 maksimipisteeseen. Uudessa arviointikaavakkeessa (ja -ohjelmistossa) käytettiin sekä subjektiivista että objektiivista arviointia. Elektrooniikan kilpailussa on aikaisemmin kaikki arviointi kirjattu objektiivisena (tuomariryhmässä muodostettu yksi pistearvo subjektiivisista arvioista). Kun nyt joissain kohdin käytettiin subjektiivista arviointia, se tuotti hieman ongelmia, ja usein tuomarit kirjasivat kaikki ohjelmaa subjektiivisessa arvioinnissa saman pistemäärän.

Kunkin tehtävän arvioinnista vastasi kolmen hengen ryhmä, jossa oli mukana tehtävän laatija, asiantuntija ja allekirjoittanut päätuomarina. Jokaisen tehtävän kohdalla arviointi sujui hyvin, ja alkuperäiset arviointikaavakkeet olivat siirtyneet pienien vaikeuksien jälkeen uuden järjestelmän malliin.

Tuomarien jääviysasiasta puhuttiin Seinäjoella aika paljon. Paikallisten järjestäjien taholta annettiin ymmärtää, että henkilöt, joilla on omia kilpailijoita, eivät saisi toimia tuomareina. Lajissa oli kuitenkin näin, eikä se tuottanut ongelmia. Tätä samantyyppistä tuomarointijärjestelmää käytetään WSC-kisoissa, ja siellä toiminta perustuu luottamukseen ja reilun pelin henkeen. Käytäntö toimii siellä pääosin hyvin. Näkisin, että näillä reilun pelin säännöillä selvittää hyvin myös kansallisissa kilpailuissa. Useissa lajeissa parhaat asiantuntijat edustavat myös niitä oppilaitoksia, jotka tuottavat parhaita kilpailijoita. Jos näiden oppilaitosten edustajat suljetaan pois tehtävä- ja tuomarityöskentelystä, on kisoja vaikea toteuttaa riittävän laadukkaalla tasolla.

Kisan kehittämisen kannalta virallinen päätuomari- tai kilpailunjohtajajärjestelmä välittäisi kilpailun rakennetta eteenpäin. Kansallisissa kilpailuissa voitaisiin siirtyä samaan järjestelmään kuin WSC-kisoissa, joissa päätuomari valitaan aina edellisissä kilpailuissa seura-

vaa kisaa varten. Myös edellisen kisan ohjausryhmä ja tuomaristo voisivat käydä kisan aikana lajikuvaukseen liittyvän keskustelun ja vahvistaa seuraavan kisan lajikuvauksen. Siihen voitaisiin jättää 20 % paikallista liikkumavaraa, ja näin myös mahdollistaa uusien innovaatioiden kokeilu. Päälinja kuitenkin pysyisi samana, ja näin kilpailun rakenne välittyisi eteenpäin.

Kokonaisuutena Seinäjoen Taitaja 2004 -kisat sujuivat elektroniikkalajin kohdalta hyvin. Päätuomarina olen kokonaisuuteen erittäin tyytyväinen.

Heli Ketola, lajivastaava
Järviseudun ammatti-instituutti, Kurejoen toimipiste
(06) 5577 2271

6. Kukkasidonta

Kukkasidonnan lajin tiimi oli pieni: lajivastaavan lisäksi siihen kuului varsinaisesti yksi jäsen. Käytännön asiat hoituivat hyvin, tosin töitä tehtiin hartiavoimin. Lajin yksi kilpailutehtävä oli luonnonmateriaalitehtävä, joten metsässä tuli vietettyä viimeisinä päivinä ennen kilpailua enemmän aikaa, kuin päivän valoa riitti. Vaiva palkittiin kuitenkin moninkertaisesti, sillä saimme erittäin hyvää palautetta tästä tehtävästä. Vastaavaa ei ole ollut koskaan aikaisemmin.

Järjestelyä, osaston rakentamista ja kilpailun sujumista helpotti suuresti se, että omat puutarha-alan oppilaamme olivat koko ajan mukana ja apuna.

Kukkasidonnan osasto oli ruhtinaallisen kokoinen ja meille mieluisalla paikalla. Yleisöllä oli hyvin tilaa seurata kilpailua, ja kilpailijat sekä valmiit kilpailutyöt olivat hyvin esillä. Osastolle tuli kylmä vesi, mutta lämmin vesi ja likainen vesi kuskattiin käsin oppilaiden avustuksella. Tulevaa ajatellen viemäri ja lämmin vesipiste olisivat kyllä mielestäni välttämättömiä, sillä likaisen veden kantaminen messuyleisön joukossa ei ole järkevää.

Valaistus osastolla oli juuri ja juuri riittävä. Suuria kohdevaloja olisi voinut olla enemmänkin, sillä messuhallin yleisvalaistus takkusi pahasti perjantaina.

Lajitolppia olisin kaivannut ainakin toisen lisää, sillä lähes kolmekymmentä metriä pitkältä osastolta yleisön ei ollut aina helppoa päästä ja löytää tolpan luo. Onneksi lajijuontajat osasivat hommansa.

Lajivastaavana halusin kukkasidonnan tehtävistä mahdollisimman monipuolisia, sellaisia, jotka kattavat puutarhatalouden perustutkinnon vaatimukset laaja-alaisesti. Niinpä perusidontatehtävien lisäksi syntyi idea luonnonmateriaalitehtävästä. Ohjausryhmän kokouksessa ideaa pidettiin hyvänä, joten tartuin tuumasta toimeen. Lähtökohtana toimi lajivastaavan puuladon ovi, ja siihen kilpailijat suunnittelivat ja toteuttivat ovikoristeen. Tällaista tehtävää suosittelen lämpimästi jatkossakin.

Toinen tavallisuudesta poikkeava tehtävä oli yhteistyötehtävä, joka toteutettiin yhdessä kosmetologien, parturi-kampaajien ja pukuompelijoiden kanssa. Aikatauluttaminen ja suunnitteleminen vaativat kovasti työtä, mutta lauantaina pidetty kavalkadi, jossa mallit esittelivät kilpailijoiden yhteistyössä suunnitteleman kokonaisuuden, oli yleisömenestys. Tässä tehtävässä arvioitiin myös kilpailijoiden ryhmässä toimimisen taitoja, joka on mielestäni näissä neljässä lajissa kaiken lähtökohta käytännön työssä.

Kaikki tehtävät onnistuivat hyvin, aika riitti ja materiaalia oli hyvin. Kukkasidonnassa tehtäviä oli seitsemän, joten kilpailijat olivat perjantaina melko väsyneitä, mutta pidempiä taukoja ei oikein yleisön takia voinut pitää.

Kuvassa lajivoittaja Birgitta Kulpin työnäyte

Tuomariraportti

Kukkasidonnan tehtäviä arvioi kolme tuomaria. Tuomarien kesken jaettiin osa-alueita joita kukin arvioi. Arviointi oli avointa ja keskustelevaa, ja tuomaristo yllättävän yksimielistä. Tuomareilla oli koko ajan tekemistä, koska arviointia käytiin koko kilpailutyön ajan, sekä jo valmiit työt odottivat arviointia. Aikataulussa pysyttiin hyvin ja ensimmäisen päivän tietokoneongelmien jälkeen tulokset saatiin näkyville kunkin tehtävän jälkeen heti kun arviointi oli suoritettu.

Jääviysongelmia ei tullut, koska kilpailijoina ei ollut tuomareiden omia kilpailijoita. Tuomariston työsarka oli lähes tauotonta, juuri ja juuri syömässä ehdittiin käydä.

Ari Heikkinen, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

7. Huonekalupuusepäntyö

Huonekalupuusepäntyön tiimissä oli mukana oman oppilaitoksen lisäksi Ilmajoen käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, joka vastasi semifinaali- ja finaalityön suunnittelusta. Erityiskiitoksen ansaitsee Martti Koivumäki, joka vapaaehtoisena ilmoittautui tiimiin mukaan ja otti vastuulle kilpailutehtäviin liittyvät asiat. Finaalityönä olleen tarjoiluvaunun suunnitteli Antti Latvala, ja hän onnistuikin tehtävässään hyvin. Työ toimi kilpailutehtävänä mainiosti. Sitä on myös tarjottu erään huonekaluvalmistajan mallistoon. Pienin muutoksin tuotteesta meeneekin kaksi prototyyppiä huonekalunäyttelyyn. Toivottavasti ”taitajavaunu” pääsee teolliseen tuotantoon. Kurikan ammattioppilaitoksen puuosaston oppilaat Ari Kohtamäen johdolla valmistivat työpöydät (höyläpenkit) ja jakkarat kilpailijoille.

Nämä edellä mainitut yhteistyökuviot sain sovittua Jyväskylän kisojen aikana. Niitä kisoja olin seuraamassa jo rakentamisesta lähtien. Siitä olikin paljon apua omaa kisaa ajatellen.

Lajisponsorina toimi Tekma Oy, joka toimitti osan koneista. Loput koneista siirrettiin käyttöön koulumme työsalista. Koneiden siirrosta ja työpajan rakentamisesta ja purkamisesta sekä koneiden kuntoon saattamisesta vastasivat puuosaston opettaja Matti Mark ja ammattimies Juho Seppälä. Koneiden kuljetukset ja nostotyöt hoitivat koulun logistiikka-alan oppilaat. Puruputkiston rakensi sponsorityönä Disa Oy.

Sponsoriasiat hoituivat laji-, kisälli- ja palkintosponsorien osalta edellisvuoden tapaan. Tarvittavan puutavaran toimitti Puukeskus, työasut Image Wear, liimat Kiilto ja 4.–8. palkinnot Suomen Kone ja Terä.

Kisapäivinä lajivastaavaa jo helpottikin, kun kaikki alkoi rullata mukavasti. Pari edellistä viikkoa kisat olivatkin melkein unissa asti. Lenkillä käyntejä en jättänyt väliin, mutta kisat pyörivät päässä, hiihtipä sitten vapaata tai perinteistä.

Kilpailijoiden taso oli tuomareiden mukaan tasainen ja korkea. Kilpailijat antoivat hyvää palautetta tehtävästä (paitsi semifinaalitehtävä) ja tuomareiden toiminnasta, joka oli heidän mielestään tarkkaa, kannustavaa ja ammattimaista.

Turvallinen työskentely kilpailussa edellyttää koneisiin ja laitteisiin perehtymistä Kilpailijoita opastamassa Juho Seppälä.

Kilpailu onnistui odotusten mukaan. Suurta paniikkia ei tullut, koska tehtäviä oli jaettu tiimin sisällä ja jokainen hoiti hommansa vastuuntuntoisesti. Ohjausryhmä oli taustalla vain kuunteluoppilaana. Ilmeisesti homma hoitui heidänkin mielestään kunnialla, kun viestejä ei juuri tullut takaisinpäin. Pari "pakollista" kokousta oli, mutta kaikkia jäseniä en nähnyt kertakaan.

Jatkossa kilpailutehtäviin ja niiden testaukseen tulisi paneutua huolella. Tehtävien tulisi mielestäni olla jonkun muun kuin kilpailujen järjestäjän huolena. Työtä ja tehtävää järjestäjällä on muutenkin yllin kyllin. Meille seinäjokelaisille oli suuri apu, että kilpailutehtävät olivat ilmajokelaisten murheena. Siitä huolimatta semifinaalitehtävässä sattui enemmän tai vähemmän kömmähdyksiä. Ei sitä niin vain hetkessä suunnitella ja valmistella ja testata kuuden tunnin ja 18 tunnin työtä, koneet laitteet sekä työn vaativuustaso huomioiden.

Kova homma mutta tulipahan tehtyä.

Olavi Rintala, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

8. Ilmastointiasennus

Ilmastointiasennuksen kilpailutehtävien perustana oli perustutkinnon opetussuunnitelman kiitettävän tason vaatimus. Aikataulua ja tehtävien kestoa oli ennakkoon testattu sekä tarkkaan mietitty edellisvuosien kokemuksiin turvautuen.

Kilpailutehtäviä oli yhteensä kuusi, joista ensimmäinen oli torstain asennustehtävä. Perjantaina tehtäviä oli neljä: kaksi tehtävää muodostui osien valmistuksesta, yksi oli ilmamäärien säätötyö sekä yksi kanavien mitoitus tehtävä. Lauantain tehtävänä oli sitten kanaviston asentaminen loppuun ja siinä kilpailijoiden oli käytettävä edellispäivänä valmistamiin kantikasta käyrää sekä muuntokappaletta. Joillekin kilpailijoille annettiin kantikas käyrä sekä muuntokappale käytettäväksi, sillä tuomaristo katsoi, ettei valmistetuilla osilla voinut jatkaa kilpailutehtävää. Perjantaina suoritti kaksi kilpailijaa annettuja tehtäviä aina samanaikaisesti.

Eri kilpailutehtäviin käytetty aika oli mietitty käyttäen pohjana todellisia asentajien käyttämiä aikoja, joita oli tietenkin hieman väljennettävä. Kilpailutilanteessa arvioidut ajat osoittautuivat oikein arvioiduiksi, sillä kaikki kilpailijat suoriutuivat tehtävistään eikä kellekään jäänyt suhteettoman pitkää aikaa odotella seuraavaa tehtävää.

Tilaa kilpailualueeksi oli alun perin varattu 6 x 24 m, mutta jostain syystä alue oli pienentynyt 6 x 22 m:ksi, johon kuitenkin sain projektipäällikön kanssa keskusteltuani yhden metrin lisää pituutta. Nyt alue riitti kyllä juuri ja juuri, mutta kaksi lisämetriä olisi kyllä ollut aika hyvä asia.

Kilpailijoiden yhteinen levytyötila oli melko ahdas mutta riittävä. Konetila saisi olla kyllä kuusi metriä leveä ja kuusi metriä pitkä, niin silloin olisi työtilassa enemmän väljyyttä ja tilaan voisi varastoida jonkin verran tarvikkeita. Samoin ilmamäärän säätötila jäi nyt hieman ahtaaksi, mutta säätö voitiin kyllä hyvin tässäkin tilassa suorittaa. Aivan kolme–neljä viikkoa ennen kilpailuja sovimme lajipäällikkö Immo Pylväsen kanssa, että otamme vielä yhden tehtävän lisää kilpailutehtäväksi. Kyseessä oli tuo kanavien mitoitus tehtävä. Tämänkin vuoksi kilpailutilat olivat hieman ahtaat, sillä tuomarien tietokone vei yhdeltä työpöydältä lähes kaiken tilan samoin kuin myös näyttöruutu. Tilaa voisi tällaisille tehtäville varata tulevaisuudessa ainakin 160–170 m². Kilpailijoiden työskentelytilat olivat nyt 4 x 3m.

Kilpailualueen sijainti oli erittäin hyvä. Yleisöllä oli mahdollisuus esteettä seurata työsuorituksia kilpailualueen kummaltakin puolelta, ja kilpailualueen läpi voitiin katsella aina kahden vierekkäisen kilpailijan suorituksia.

Lisämateriaalit kuten kanavat ja kantikkaat osat olivat varastoituina oppilaitoksessamme, josta tarvikkeet oli mahdollista noutaa suhteellisen nopeasti, sillä meillä oli koko kilpailun ajan käytössä osaston oma lava-auto.

Ilmastointiasennuksessa kilpailijoiden käsineiden käyttöön tulisi kiinnittää huomiota. Viiltohaava kilpailijan kädessä olisi johtanut kilpailun keskeyttämiseen ilman asiantuntevaa ensiapua.

Levytyökoneet meidän täytyi lainata, koska oppilaitoksessamme ei ole ilmastointiasentajan koulutusta. Lainauksessa ei ollut suurempia hankaluuksia: osa koneista tuli Lapualta, osa Kouvolaan sekä Lakeuden Ilmastoinnista.

Luulen ilmastointiasennuksen olleen yleisölle suhteellisen näyttävä. Kilpailupaikka oli erinomainen ja tehtävä oli näyttävä, koska kanavat ja osat olivat suurehkoja ja kilpailijat tekivät paljon näkyvää jälkeä päivittäin. Lisäksi aikataulut oli onnistunut, sillä ensimmäisenä kisapäivänä kilpailijat saivat paljon näkyvää aikaa, joskin toisena päivänä tehtävien luonteesta johtuen näkyvää jälkeä ei syntynyt niinkään paljon.

Materiaalihankinnat suoritettiin pääasiassa sponsorihankintoina. Suurimmat hankinnat olivatkin ilmastointikanavat osineen, kantikkaat kanavaosat, ilmanvaihtokojeet sekä tuloilmaelimet/päätelaitteet. Lisäksi saimme korvauksetta kilpailutilojen seinälevyt/lastulevyt. Kaikki hankinnat onnistuivat helposti, ja yritykset olivat heti mukana ajatuksessa ja olivat valmiit tulemaan mukaan ja tukemaan kilpailuja. Lajivastaavana suoritettiin materiaalihankinnat pääsääntöisesti itse. Tällöin itse tiesin koko ajan tilanteen ja henkilöt, joiden kanssa oli oltava yhteydessä.

Kilpailupäivien lähetessä oli hankittava huomattava määrä kaikenlaista pientarviketta, jotka sitten tilasinkin eri liikkeistä tarkkaillen koko ajan tehtyä budjettia. Näitä pientarvikkeita varsin täytyisi kyllä keskittyä hieman enemmän, ja siinä olisi hyvä, jos olisi joku henkilö apuna, ettei tarvitsisi itse puuttua jokaiseen pieneen nippeliin, sillä muitakin asioita oli hoidettavana aivan yllin kyllin.

Esa Halminen
Tuomariraportti

Ilmastointiasennuksen tuomareina ja arvioijina olivat allekirjoittaneen lisäksi yrittäjä Ossi Saarela Tervajoelta/(SIP Oy) ja asentaja Timo Haapa-aho K.T.Tähtinen Oy:stä Seinäjoen toimipisteestä.

Kilpailutehtävät muodostuivat viidestä eri työstä. Kanava-asennustyötä kilpailijat suorittivat kahtena päivänä, torstaina ja lauantaina. Tämän tehtävän pistemäärä oli suurin (50 p).

Yhteen päivään, perjantaihin, oli sijoitettu porrastetusti neljä eri tehtävää. Kantikkaan 90-asteisen käyrän valmistus (10 p), muuntokappaleen valmistus (15 p), kanavien mitoitus- ja piirustustehtävä (10 p) sekä ilmamäärien säätötyö (15 p).

Arviointi kohdistui kunkin työn kohdalta työturvallisuuteen, valmiin työn yleisarviointiin, mitattarkkuuteen, erikseen määrättyihin erityiskohtiin, materiaalien taloudelliseen ja oikeaan käyttöön sekä joidenkin tehtävien osalta kilpailijan käyttämään aikaan.

Arvioinnin suorittaminen oli pisteytyksestä johtuen suhteellisen selvää, mutta kylläkin työlästä. Eniten hankaluutta aiheuttivat joissakin kohdissa piirustusten ja arviointiohjeiden erillaisuus.

Tuomarien yhteistyö sujui hyvin. Kaikissa ongelmatilanteissa päästiin helposti yksimielisyyteen, koska arvioinnin pohjana olivat kuitenkin työelämälähtöisyys ja siellä noudatettavat hyväksyttävät ja oikeat käytännöt.

Tuomarointi ja arviointi oli, kuten edellä mainitsin melko työlästä. Taukojen pitämiseen ei juuri jäänyt varaa. Tulevaisuudessa kannattaisi asiaan kiinnittää huomiota ja järjestää ajankäyttö tuomarien osalta vähemmän raskaaksi, käyttämällä vaikka varatuomareita.

Loppu hyvin ja kaikki hyvin, ehkä näin. Toivon, että kilpailijat olivat tyytyväisiä suorituksiinsa ja suoritettuun arviointiin. Kaikki tuntuivat ainakin hyvin huojentuneilta kilpailun päättyessä. Suuret kiitokset kuuluvat Ossille ja Timolle ansiokkaasta arvioinnista ja hyvästä yhteistyöstä. Kiitokset taustatuesta myös Immolle ja Olaville.

Sakari Ermala, lajivastaava
Tampereen teknillinen yliopisto
(03) 3115 2769

9. Kivityö

Kilpailutehtävien laadinnasta vastasi Sakari Ermala Tampereen teknillisestä yliopistosta. Tehtävistä saatu palaute kerättiin osallistujilta ja tuomareilta. Saatu palaute oli erittäin myönteistä.

Kilpailutehtävässä pyrittiin yhdistämään suomalainen käsityömainen kivityöstötaito ja kansainvälisellä tasolla tapahtuva kilpailutyö. Tehtävät koettiin vaativiksi ja tehdyissä työssä korostuivat erityisesti kilpailijoiden ajan käytön hahmotus ja työhön käytettävän ajan mitoitus. Kilpailumateriaaleina olivat marmori ja kalkkikivi.

Kilpailutöiden toteutus

Kilpailutyöt suoritettiin sekä ulko- että sisätiloissa. Kilpailutöiden laadinnassa huomioitiin St. Gallenissa saadut kokemukset kilpailutehtävien materiaalisista sekä teknis-aidollisista kriteereistä.

Työt tehtiin sekä sisätiloissa että ulkona sijaitsevassa teltassa. Kilpailutehtävien tekemiseen varattu tekninen tuki sekä sähköliittymät toimivat moitteettomasti

Kilpailutyön kehittäminen

Tulevaisuuden haasteena ja tavoitteena on kehittää kansallisen tason kivityökilpailua lähemmäksi kansainvälisen tason kilpailutapahtumaa. Kilpailutöissä tehtävänä on laatia kaksi tehtävää joista toinen on kaiverrustehtävä ja toinen on muotoonveistotehtävä.

Tilat

Kivityön kilpailutyön suurimpana ongelmana on ollut ja on kilpailupaikka. Kivityön kilpailutehtävä tulisi tehdä sellaisissa tiloissa, joissa voidaan kiveä työstää, hakata ja hioa, tai siis messukeskuksien tyyppiset tilat eivät missään muotoa sovellu kivityön kilpailupaikaksi.

Kivityön kilpailutehtävistä osa onkin Taitaja-kilpailuissa sijoitettu telttaan. Teltassa tapahtuvalla työskentelyllä on erittäin paljon rajoituksia talviaikana: lämmitys, kivitöiden siirto ja kuljetus, ilmastointi ja rajatut ja puutteelliset tilat.

Kivityön laadullinen toteutus edellyttää riittävää resursointia joko erilliseen ilmastoituun ja äänieristettyyn työskentelyalueeseen kilpailupaikalla tai kilpailun järjestämistä erillisissä tiloissa esimerkiksi kivialan oppilaitoksessa tai yrityksessä.

Jarmo Paukku, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

10. Kondiittorintyö

Taitaja 2004 -projekti käynnistyi syksyllä 2002 saadessani kutsun ohjausryhmän kokoukseen. Liikkeellä oltiin ajoissa, ja projektin suuruus ja merkitys tulivat heti selväksi. Pääsin mielestäni riittävän ajoissa mukaan. Tietoa jaettiin auliisti, ja kaikki kokemukset ja tieto edellisistä kisoista tulivat tarpeeseen. Toki myös alallamme jo pitkään jatkunut kilpailupeerinne, kokemukset kisojen järjestelyistä ja osallistumisesta tapahtumiin auttoivat lieventämään levottomuutta. Taitaja 2004 -projekti oli alusta asti hyvin aikataulutettu. Projektin johto ja Taitaja-toimisto auttoivat merkittävästi projektin etenemisessä.

Kilpailu eteni täysin suunnitelman mukaan. Merkittävin muutos alkuperäiseen ideaan oli ensimmäisen kilpailupäivän tehtävien suorittaminen koululla. Päätös tästä kypsyi syksyllä 2003, kun sain tietooni, että St. Gallenissa oli toimittu samoin. Samaan aikaan kypsyi idea 2005 MM-valmennettavien työnäytöksestä ensimmäisenä kilpailupäivänä Seinäjoki Areenassa. Tästä suuri kiitos valmennettaville ja heidän valmentajilleen. Toivottavasti esiintyminen auttoi heitä suureen koitokseen valmistautumisessa. Tilojen ja välineiden hankinnassa ei näin ollen tarvinnut tehdä suuria investointeja, vaan saimme siirtää koululta tarvittavat koneet ja välineet.

Kilpailujen sponsorointiin osallistuivat kaikki samat yritykset kuin Jyväskylässäkin, ja mukaan saatiin joku uusikin. Sponsoriyhteistyön onnistumisen suurin aikaansaaja oli ohjausryhmän yrittäjä jäsen, leipurimestari Martti Lahdensuo, joka esimerkillisesti otti homman hoitaakseen. Yritykset saivat tarvittavan näkyvyyden, ja raaka-aine ynnä muu sponsorointi onnistui moitteettomasti.

Kondiittorin laji oli yleisön suosituimpia ja toimintaa seurattiin silmä tarkkana

Suunnittelu- ja järjestelyvaiheessa toiminta ei vielä tarvinnut kovin suurta tiimiyhteistyötä, mutta kun kisat lähestyivät, toimijoita kartoitettiin ja tiimin koko kasvoi lähes päivittäin. Toimijoiden – jotka olivat myös kisatapahtuman tekijöitä – henki ja ilmapiiri paranivat kisojen lähestyessä. Oli ilo toimia ihmisten kanssa, jotka osasivat ja halusivat auttaa kaikessa.

Lajin ohjausryhmä saatiin riittävän ajoissa nimettyä, ja yhteistyö oli avointa ja kannustavaa. Ohjausryhmä hoiti tehtävät, jotka yhdessä sovittiin, ja osa olisi halunnut tehdä enemmänkin. Loppuvaiheessa, kilpailutöitä päätettäessä nousi esiin joidenkin ohjausryhmän jäsenien jääviys, jolloin heitä ei voinut enää käyttää töiden suunnittelussa.

Kilpailun palaute, jota tuli kisojen aikana ja kisojen jälkeen, käsitellään seuraavien kisojen ohjausryhmän kokouksessa ja tehdään kaikki sellaiset muutokset, joilla kilpailu kehittyy paremmin koulutusalaan palvelevaksi siten, että kilpailun henki ja ilmapiiri säilyy. Vai pitääkö sanua notta pysyy ja paranoo.

Eila Kiilamaa **Tuomariraportti**

1. kilpailupäivän paikkana oli Seinäjoen ammattioppilaitos / Kondiittorien työsalin. Kilpailupaikaksi oli valittu oppilaitoksen työsalin, jossa olivat esimerkiksi uunit, joita ei olisi kannattanut tuoda kilpailupaikalle. Idea ensimmäisen päivän valmisteluista oppilaitoksen tiloissa oli hyvä, koska näin säästettiin lajikulustannuksia.

Kilpailijat valmistivat ensimmäisenä kilpailupäivänä kakkupohjat, leivospohjat, krokaanin osat sekä alustan emaljointityöhön. Päivä sujui hyvin: tuomarit seurasivat kilpailua, ja kilpailijat työskentelivät ammattitaitoisesti. Kilpailutilassa olivat ainoastaan tuomarit, kilpailijat sekä lajivastaava. Tuomarit antoivat palautteen kilpailijoille päivän päätteeksi.

Ensimmäisenä kilpailupäivänä Helsinki 2005 -valmennettavat nuoret valmistivat upeita sokeritöitä, kondiittorien lajialueella, kun varsinaiset Taitaja-kilpailijat työskentelivät koululla.

Mielestäni ratkaisu oli hyvä. Yleisön edessä työskenteleminen toi rutiinia tulevaa koitosta varten 2005-valmennettaville.

2 ja 3-kilpailupäivä oli Seinäjoki Areenalla. Lajin kilpailualue oli riittävä ja hyvin varustettu kahdeksalle kilpailijalle. Alueella olivat riittävät laitteet, työvälineet ja raaka-aineet.

Kilpailussa oli kahdeksan opiskelijaa, jotka kumpanakin päivänä valmistivat annettujen tehtävien perusteella konditoria-alan tuotteita. Kilpailijoilla oli mukanaan omat tarvitsemansa työvälineet, mikä on hyvä, koska lajin järjestäjän ei tarvitse järjestää niitä välineitä kilpailupaikalle.

Alueella oli tuomaritila, jossa oli tietokone kytketty verkkoon ja johon lajivastaava syötti tuomariston antamat pisteet kilpailupäivän päätteeksi. Pisteiden lasku toimi hyvin ja tulokset saatiin ajoissa.

Lajimme tuomarit hoitivat arvioinnin ammattitaidolla. Asioista keskusteltiin päivän päätteeksi. Kilpailijoille tuomarit antoivat kannustavaa palautetta jokaisen kilpailupäivän päätteeksi.

Palaute annettiin myös viimeisen kilpailupäivän loputtua ennen tulosten julkistamista. Osa tehtävistä oli tuomareiden sekä omasta mielestäni mestaritasoista töitä perustutkintotason verrattuna.

Opetussuunnitelmat vaihtelevat eri oppilaitoksissa, jolloin kilpailutöitä ei ole ollut kaikkien oppilaitosten opetuksessa. Jatkossa kannattaa kehittää tehtäviä, koska osa kilpailijoista on kakkosvuoden opiskelijoita. Lajivastaavamme oli onnistunut lajijärjestelyissä hyvin. Kaikki toimi kilpailupäivien aikana.

Taisto Pyymäki, lajivastaava
Seinäjoen Ammattioppilaitos
(06) 419 7111

11. Koneistus

Lajin suunnittelu alkoi tutustumisella Taitaja 2003 -kisaan Jyväskylässä. Sieltä saatujen vinkkien perusteella päätettiin yrittää soveltaa koneiden hankinnassa samaa periaatetta ”koneet kisojen kautta yrityksiin”. Tässä vaiheessa oli selvinnyt tilan koko, joka mahdollisti ainoastaan kuuden koneen käyttämisen ja senkin ainoastaan ilman lastunkuljettimia. Koneiden valinnassa päädyttiin CNC-sorveihin. Heti Jyväskylän jälkeen alkoivat neuvottelut yhteistyöyritysten kanssa. Hyvän yhteistyön ansiosta neuvottelut etenivät niin, että kesäkuun alussa kirjoitettiin sopimukset koneiden hankinnoista. Koneista neljä meni yhteistyöyrityksiin, yksi Lahden Ammatti-instituuttiin ja yksi omaan oppilaitokseemme.

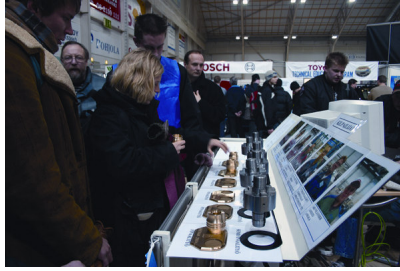
Koneiden toimittajaksi varmistui Fastems Oy Ab Tampereelta. Maahantuojan kanssa sovittiin hyvässä hengessä toimintaperiaatteista, jotka sisälsivät koneiden toimituksen kilpailupaikalle, niiden toimintakuntoon saattamisen, kilpailun aikaisen tuen ja koneiden siirtämisen asiakkaille kilpailun jälkeen. Tämä kaikki sujui loistavasti ja helpotti tietysti lajivastavaan työtä oleellisesti. Koneiden asennuksessa ja kilpailualueen rakentamisessa sekä purkamisessa olivat koko ajan mukana koulumme koneistaja-linjan kolmannen vuosikurssin oppilaat.

Yhtenä painopistealueena oli myös paremman näkyvyyden saavuttaminen. Tähän panostettiin koneiden sijoittelulla, kilpailu- ja semifinaalitöiden esittelyllä sekä kilpailutyötä vastaavan työn etukäteisvideoinnilla. Video pyöri non-stoppina kilpailualueella.

Varsinainen kilpailutapahtuma alkoi kilpailua edeltävänä päivänä klo 12.00, jolloin suoritettiin koneiden arvonta ja koneisiin tutustuminen alkoi. Tutustumisaikaa oli kuusi tuntia, ja mahdollisuus oli myös kilpailumateriaalin lastuamiseen.

Kilpailutehtävä koostui kahdesta osiosta, joista toinen oli kaksiosainen ja kokoonpantava. Kilpailumateriaalina oli messinki, jota koneistettiin ilman lastuamisnestettä. Materiaalin valintaan vaikutti kilpailutyö, jonka luonteeseen näyttävämpi materiaali sopi paremmin. Kilpailuaikaa oli kahtena päivänä yhteensä 14 tuntia.

Kolmas päivä (noin viisi tuntia) oli varattu mahdollisten lisäaikaa vaativien ongelmien varalle. Onneksi ongelmia ei ilmennyt, ja kolmas päivä käytettiin näytösluonteiseen sorvaamiseen. Ne kilpailijat, joiden työt vaativat vielä viimeistelyä, saivat tehdä työnsä valmiiksi (tietysti kilpailun ulkopuolella). Näin jäi kilpailijoilla myös mahdollisuus lyhyeen tutustumiseen muihin lajeihin.

Kuvassa manuaalikoneistuksen semifinaalityö ja varsinainen messinkinen CNC-kilpailutyö

Kilpailutyö oli vaativuudeltaan vaikeahko, ja selkeät erot syntyivätkin. Arvioinnissa painotettiin lopputulosta, ja objektiivisen arvioinnin osuus olikin noin 90 %. Arvioinnin apuna olivat, niin kuin monta kertaa aiemminkin, Teräskonttorin edustajat 3D-mittauskoneen kanssa. Tämä varmisti osaltaan arvioinnin objektiivisuuden ja helpotti tuomareiden tehtävää. Päätuomarina toimi Timo Leinonen apunaan neljä muuta tuomaria. Timon mittava kokemus aikaisemmista tuomaritehtävistä helpotti tehtävää merkittävästi, ja tuomarointi sujuikin rutiinilla.

Yleisesti ottaen kilpailu sujui hyvin, ja erityisesti pitää korostaa välitöntä tunnelmaa, joka vallitsi kilpailualueella. Kilpailualue oli suhteellisen hyvässä paikassa, ja yleisöä kävi runsaasti.

Jos jotakin negatiivista pitäisi hakea, niin ehkä kilpailualueen koko olisi voinut olla vähän suurempi. Tällöin kilpailijat olisi saatu aavistuksen kauemmaksi yleisöstä, ja olisi ollut ehkä vähän parempi keskittymisrauha.

Kilpailujen onnistumisesta erityiskiitos kuuluu yhteistyöyrittäjillemme, joiden ansiosta saimme rakennettua ehkä kaikkien aikojen kilpailun.

Timo Leinonen **Tuomariraportti**

Kokonaisuudessaan järjestelyt koneistuslajissa olivat onnistuneet. Laitteet ja työkalut olivat ennakkoilmoituksen mukaiset, ja ne olivat toimintakuntoisia koko kisojen ajan (myös harjoittelupäivänä). Tekniset tukihenkilöt olivat paikalla jatkuvasti, jolloin kilpailijoilla oli mahdollisissa ongelmatilanteissa apu välittömässä läheisyydessä.

Kilpailukoneet arvottiin ennen harjoittelua. Harjoittelupäivänä oli mahdollista lastuta kilpailumateriaaliin (messinki). Harjoittelu tapahtui kilpailua edeltävänä päivänä (keskiviikkona (21.1) ja kilpailusuoritukset kahtena päivänä (22.–23.1). Taitaja-kisojen viimeinen päivä oli varattu mahdollisista konerikoista tai -ongelmista johtuviin aikataulumuutoksiin. Koska mitään teknisiä ongelmia ei esiintynyt, lauantaina kilpailijat palvelivat yleisöä, katselivat porrastetusti muita lajeja sekä tarvittaessa viimeistelivät jo arvioidut kisakappaleet omatoimisesti (kisasuorituksen ulkopuolella tietysti).

Arviointi

Arvioinnissa käytettiin samaa runkoa, joka on käytössä World Skills -kilpailuissa, jossa objektiivinen arviointi antaa 90 % kokonaispistemääristä. Näin menetellen tuomarointi on selvää ja oikeudenmukaista, koska liian suuri subjektiivisen arvioinnin osuus koneistuksessa antaisi ”musta tuntuu” -pisteitä liikaa.

Kappaleiden mittauksessa (objektiiviset arvoinnit) käytettiin 3D-koordinaattimittalaitetta, jonka käyttäjät olivat Teräskonttori Oy:stä, joka on myös kyseisen laitteen maahantuoja. Heillä oli myös pinnankarheusmittari, jonka käytöstä he vastasivat. Mittausta tarkkaili aina joku tuomareista mahdollisten mittausvirheiden varalta. Tuomarit mittasivat käsin ne mitat, joita 3D-kone ei voinut mitata luotettavasti. Mittaustulokset siirrettiin arviointilomakkeille.

Kilpailun jälkeen finalistit saivat mukaansa kisakappaleet sekä mittaustulokset jälkipuheiden eliminoimiseksi.

Kilpailun kulku

Kilpailijat saivat jokaisen päivän alussa viisi minuuttia aikaa vapaasti tutustua piirustukseen. Tuona aikana he saivat esittää kysymyksiä, jotta kilpailutehtävä olisi ennen kisasuoritusta kaikille selvä.

Kilpailijat tekivät työsuunnitelman, ohjelmat ja teräasetukset itsenäisesti. Ennen lastuamista tuomarit tarkistivat kilpailijoiden ohjelmat ja koneasetukset konerikkojen välttämiseksi. Tuomarien hyväksynnän jälkeen kilpailijat saivat käynnistää lastuamisen. Edellä kerrottu tapahtuma toistui jokaisena kilpailupäivänä.

Lopuksi

Taitaja 2004 -tapahtuma oli loistavasti järjestetty, ja puitteet olivat komeat. Koneistuslajin järjestelyissä oli panostettu aikaisempia kilpailuja enemmän yleisön palvelemiseen. Yleisö pystyi tutustumaan kilpailijoiden semifinaalitöihin (kuvat + kappaleet), jotka olivat näyttävästi esillä. Koneistusta esiteltiin niin lajiesittelijöiden kuin videoidenkin toimesta.

Kokonaisuudessaan Seinäjoen Taitaja-finaalit olivat koneistuslajin osalta erittäin onnistuneet. Hyvä ja avoin ilmapiiri sekä valmentajien että kisavirkailijoiden kesken loivat tapahtumasta finaalin arvoisen tapahtuman.

Turulla on edessä suuri haaste koneistuslajissa. Tarkoituksena on järjestää finaali, jossa kilpailijat käyttävät sekä CNC-sorvia että CNC-työstökeskusta. Tämä *ei* saanut kannatusta tänä vuonna mukana olleilta oppilaitoksilta. Koulujen opetussuunnitelmat eivät palvele kahden CNC-koneen opettelua finaalin vaatimalle tasolle. Kahden hengen tiimi voisi Turun finaalissa toimia.

Haluan kiittää kaikkia Seinäjoen finaalijärjestäjiä – etenkin heidän lajivastaaviaan, joka koneistuksessa oli Taisto Pyymäki.

Tea Lehtikevari, lajivastaava
Vaasan ammattiopisto
(06) 326 7411

12. Kosmetologintyö

Tapasin Jorma Sihvosen koulussamme joulukuussa 2002. Hän oli etsimässä yhteistyökumppaneita Taitaja 2004 -kisoihin. Olin toki kuullut Taitaja-kisoista, mutta koskaan en kisoissa ollut käynyt. Kiinnostuin kisoista samalla hetkellä, ja päätin lähteä mukaan. Jälkeenpäin ajateltuna se oli kuin olisi alkanut ajaa autoa ilman autokoulua ja -korttia (onneksi kuitenkin laillista). Muutamia kertoja kyllä kävimme ojan puolella, mutta aina ajopeli saatiin suunnattua eteenpäin omin voimin ainoastaan pintanaarmuja saaneena.

Tammikuussa 2003 suuntasimme Jyväskylän kisoihin. Teimme kovasti tutkimustyötä ja muistiinpanoja koko kisojen aikana. Jyväskylässä käynti oli opettava kokemus ja ehdottomasti ainakin omalta osaltani avarsi käsitystäni kisoista.

Teimme heti keväällä paljon suunnitelmia ja aloimme jo muun muassa testailla tehtäviä ja suunnitella layoutia. Tässä suhteessa teimme innostuksissamme hieman turhaakin työtä. Myös oikean lajia koskevan tiedon puutteen koin ongelmaksi. – Varmasti minua olisi neuvottu, mutta en osannut kysyä oikeita kysymyksiä. Tässä suhteessa mielestäni kisoja järjestäjien panos olisi tärkeää, samoin lajipäällikön. Itse en saanut aivan sellaista apua, kuin olisin toivonut, tosin tässä suhteessa tapahtui muutos kilpailujen lähetessä. Lieneekö ihmiskemioissa tapahtunut jotain vai mistä syystä? Tarkoitukseni ei ole osoitella ketään sormella, vaan katson itse peiliin. Joka tapauksessa olisi mielestäni hyvä olla niin sanottu lajikohtainen aloituskansio, joka kulkisi lajivastaavalta toiselle. Ehkä myös olisi syytä miettiä, voisiko entinen lajivastaava olla aluksi mukana uuden lajivastaavan tukena ja saada siitä myös korvauksen. Uskoisin näin kokonaiskulujen olevan pienemmät, kun turha työ jäisi pois.

Aika kulki eteenpäin. Taitaja 2004 tuntui olevan valovuosien päässä, mutta silti se oli mielessä aamulla ensimmäisenä ja illalla viimeisenä. Kisällisponsorit oli melko helppo hankkia, mutta työtä sitä vastoin teettivät palkintosponsorit sekä tuomarit – tuomarit siksi, että he tulivat täysin omalla kustannuksellaan. Tuomareille soisin ainakin omassa lajissani heidän päivärahansa sekä yöpymis- ja matkakulut, sillä meillä ei ole takana suuria yrityksiä, jotka maksaisivat kustannukset. Kuitenkin tuomarien työ on se vastuullisin, enkä haluaisi, että hyvien tuomareiden hankkiminen kaatuu kustannuskysymyksiin. Itselläni oli onni mukana, kun sain hankituksi mielestäni ammatillisesti erittäin pätevät ja monipuoliset tuomarit. Kustannussyistä kuitenkin kaksi tuomareista vaihtui päivittäin, ja samasta syystä kävin itse tiimijäsenen Tanjan kanssa tuomarikoulutuksen. Ja edelleen tästä syystä päätimme vastata pistelaskusta itse kilpailupäivinä.

Sponsoreitten kanssa yhteistyö sujui hyvin, ja siinä varmasti auttoi pitkä asiakassuhde kyseisiin maahantuojiin. Oli mukavaa saada palkintosponsorit jakamaan palkinnot. Myös muiden alamme koulujen avustukset laitteiden osalta kevensivät hieman työtaakkaa.

Ohjausryhmä ei mielestäni toiminut tarpeeksi hyvin. Esimerkiksi yksi ohjausryhmään nimetty ei ollut kuullut asiasta ennen yhteydenottoani. Mielestäni riittävä ryhmä olisi vanha

lajivastaava, lajivastaava, (seuraavan Taitaja-järjestäjän lajivastaava), lajipäällikkö ja lähi-alueen työelämän edustaja sekä Opetushallituksen jäsen.

Lajivastaavaksi ryhdyttyäni päätin, ettei tiimistä saisi tulla liian suuri. Käytännössä sen muodostivat minä ja yksi toinen henkilö. Eikä sitä ylitarjontaa tässä suhteessa ollutkaan. Tiimimme toimi hyvin, ja aloimme jossain vaiheessa ymmärtää jo toistemme ajatuksetkin.

Myös Taitaja-toimiston, muiden lajien tiimien sekä Jorma Sihvosen kanssa yhteistyö sujui hyvin, ja saimme apua aina sitä tarvitessamme. Välillä tosin koin ongelmaksi sen, että varsinainen työpaikka oli ”väärässä” kaupungissa.

Semifinaaleissa osallistujia oli 20. Se oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin, ja mikä parasta

kouluja oli mukana yhdeksän kattaen koko maan. Semifinaalit pidettiin Porin Palveluopistossa. Semifinaalit oli hyvin järjestetty ja sujuivatkin hyvin. Itse tapasin semifinaalivastavaan Leena Saarhelon noin kuukautta ennen semifinaaleja semifinaalisuunnitelman merkeissä sekä varsinaisissa kisoissa. Myös hän koki saaneensa melko niukasti tietoa järjestämisestä sitä kysellessään. Kilpailijat saivat nähdä sijoituksensa semifinaalissa, mikä aiheutti ehkä tietynlaisia ennakko-odotuksia varsinaiseen finaaliin.

Taitaja 2004 oli ensin valovuosien päässä, ja sitten se olikin viikon päässä. Vaikka oli yritänyt aloittaa riittävän ajoissa, aika loppui kuitenkin kesken, vai siltäkö se vain tuntui? Ehkä samat virheet olisi tehnyt, vaikka aikaa olisi ollut kaksikin verroin.

Mielestäni kisa-alueemme oli tilava, siisti ja näyttävä. Suuri työ oli kuljettaa tai muistaa kuljettaa kaikki tavarat Vaasasta Seinäjoelle. Mitään ei kuitenkaan puuttanut. Aikataulua jouduimme muuttamaan viime hetkellä, koska emme tienneet varmasti sponsorilaitteiden määrää. Se oli ehkä suurin virheemme, joka vaivasi kilpailijoita ja jonka olisi voinut välttää paremmalla suunnittelulla.

Arviointia, tuomaristo on ilmeistä päätellen hyvin tarkkana

Alun alkaen kilpailijakirjeen mukana lähti toimistosta väärä aikataulu, joten jouduimme tarkentamaan aikataulua kaksi kertaa jälkeinpäin. Lisäksi meiltä puuttui ensimmäisenä kilpailupäivänä arvostelulomakkeita ja asiakaspalautelomake, mutta onneksi toimistossa olivat koneet käyttövalmiina ja tuomarit ymmärtäväisiä.

Jännitin myös etukäteen, miten kaikki mallit pääsevät perille, mutta onneksi kaikki olivat ajoissa paikalla. Sopivien, mahdollisimman tasapuolisten mallien etsimiseen kului yllättävän paljon aikaa. Ja juuri kun oikea määrä oli koossa, joku perui tulonsa. Vielä kisaä edeltäneenä iltana etsin viimeisiä malleja.

Kisapäivämme olivat liian tiukkoja. Olisimme hyvin voineet jättää ainakin yhden työn pois.

Vartalonhoito-osuus oli uutta, ja se sujui hyvin. Myös tuomareiden aamulla tekemä pieni yllätys tehtäviin toi jännitystä päivään. (Lajissamme tehtävät olivat kilpailijoiden tiedossa, koska lajissamme on vaikea tehdä erilaisia, yllättäviä tehtäviä).

Kilpailijamme olivat aivan ihastuttavia nuoria naisia, ja yhteishenki oli hyvä. Uskoisin, että saimme luotua rennon ja reilun kilpailun hengen, ja sitä pidän parhaan saavutuksena. Valmentajien ja kilpailijoiden pelistä kuulin kommentteja ja ihmetystä siitä, miten kilpailijat liikkuvat ilman vahtia kilpailuaikana. Muun muassa tämä oli asia, jota en ollut ymmärtänyt kysyä, enkä olettanut, että vahtiminen kuuluisi lajin tehtäviin. Keskustelin asiasta Lähteenaron kanssa ja rauhoituin, vaikka asia tietenkin hieman jäi harmittamaan. Tuskin se kuitenkaan lopputuloksia suuresti muutti.

Lajivastaavana oleminen oli rankka mutta ihana kokemus. Jälkeenpäin olen ajatellut, miten uskalsin ottaa näin suuren vastuun, mutta silti tekisin sen uudestaan, tosin huomattavasti paremmin.

Lyhyesti vielä saamaani palautetta semifinaalijärjestäjältä, Leena Saarhelolta. Hänen mielestään myös semifinaalien järjestäminen oli rankka ja opettavainen urakka. Hän piti puutteena resurssien vähyyttä. Ei voida olettaa, että aina joku tekee ilmaista työtä. Myös hän pitäisi hyvänä järjestelynä lajikansiota, jonka tekisi mahdollisesti erillinen työryhmä ja jota sitten noudatettaisiin maata kattavasti ja josta olisi apuna uusille järjestäjille.

Tuomariraportti

Tuomarit olivat kilpailualueen kokoon ja järjestelyihin tyytyväisiä. Tehtävät olivat kosmetologin opetussuunnitelman mukaisia perustöitä. Ensimmäistä kertaa mukana oli myös vartalonhoito-osuus. Yksittäiset tehtävät sujuivat hyvin ja aikataulussa, mutta aikataulu oli erityisesti tuomarien kannalta liian tiukka. Varsinkin ensimmäisenä päivänä yhteenveto meni kaikkien osuuksien osalta iltaan. Tehtävistä olisi jonkun voinut jättää pois. Myöskään päivittäiseen palautteenantoon ei jäänyt aikaa, jota osa tuomareista olisi kaivannut.

Markkinointi- ja myyntityötehtävää tuomarit kaipailivat tai ainakin mieltivät, miten siitä voitaisiin tehdä mielekäs kilpailuosio.

Osa tuomareista piti hyvänä käytäntönä sitä, että tuomareita vaihtui päivittäin. Osan mielestä olisi parempi, että tuomarit olisivat samoja kaikki kolme päivää. Tuomareiden vaihtumisessa koettiin hyötynä muun muassa se, ettei ollut ennakoasenteita, kun taas kolme päivää arvostellut tuomari sai kilpailijoista paremman kokonaiskuvan. Kilpailijat olivat tuomareitten mielestä osaavia ja edustavia, ja pisteiden antaminen oli välillä vaikeaa. Myös malleihin tuomarit olivat tyytyväisiä: mallit olivat tasalaatuisia, joten kilpailijat lähtivät samalta viivalta.

Pertti Lepola, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

13. Levy- ja hitsaustyö

Levy- ja hitsaustyön rakenteet, kilpailualue ja näkyvyys

Lajilla käytettävissä olleet rakenteet suunniteltiin ja valmistettiin ennalta kilpailualueelle koottaviksi moduleiksi. Lähtökohtana oli lajin ja kilpailijan näkyvyys koko prosessin ajan. Jokaisella kilpailijalla oli henkilökohtaisessa käytössään noin 4 m²:n työpiste, johon oli varattu kaikille samanlaiset hitsauslaitteet ja työkalut. Työpisteet oli liitetty yhteiseen hitsauskaasujen poistolinjaan. Kilpailijan työpisteestä oli yleisön puoleinen seinä osittain läpinäkyvää ja osittain hitsauksen aikana tummuvaa pleksiä. Lajin käytössä oleva alue oli riittävän suuri, noin 160 m², ja tämä mahdollisti yhteisten levy- ym. työvälineiden ja tarkastustoimenpiteiden vaatimien laitteiden hyvän ja toimivan sijoittelun alueelle. Myös yleisön oli helppo seurata kilpailun edistymistä laitteiden ollessa hyvin esillä. Kilpailualue, siihen kuuluvat rakenteet ja järjestelyt toimivat koko kisan ajan erittäin hyvin. Kaikki meni täsmälleen suunnitelmien mukaisesti. Saimme yleisöltä hyvin positiivista palautetta lajimme näkyvyyden suhteen.

Kilpailutehtävä oli vaativa, mutta mielenkiintoinen. Aikaisempien vuosien kilpailutehtävistä se oli täysin poikkeava.

Kilpailutehtävä

Kilpailutehtävänä oli valmistaa säiliöauto. Kaikki tehtävään liittyvät työvaiheet tehtiin kilpailupaikalla. Tehtävää varten oli kilpailupaikalle varattu raaka-ainetta, puolivalmiita ja viimeistelyä vaille olevia, lähes valmiita osia. Valmis kilpailutyö annettiin kilpailijoiden nähtäväksi puoli tuntia ennen kisan aloittamista. Jatkossa työ oli heidän sekä yleisön nähtävissä koko kilpailujen ajan.

Kilpailutehtävä oli moduloitu kolmeen pääosiin: alusrunko ja siihen kuuluvat laitteistot, säiliörakenne ja loppukokoonpano. Kilpailijat ohjattiin aloittamaan alusrunkomodulista, jatkamaan säiliömodulista, ja tämän jälkeen kokoonpano-osassa eteneminen oli jo valittavissa. Tällä saimme työn juoheasti liikkeelle, päällekkäisyyksiä työskentelyssä ei tullut ja tuomaritoiminta oli helposti liitettävissä toimintaan.

Kilpailutehtävästä oli normaalien konepajapiirustusten lisäksi tehty 3D-kuvat kokoonpanovaiheista. Tehtävään kuului MAG-, TIG- ja puikkohitsausta, polttoleikkausta, särmäystä ja levyn pyöristämistä. Tehtävä vaati tekijältään oikeiden työmenetelmien, hitsausmerkkien ja

vaadittujen hitsausasentojen tuntemisen lisäksi ymmärtämistä, jotta erilaiset valmisteet voitiin koota kokonaisuudeksi.

Kilpailun ihannejaksi oli määritelty 16 tuntia. Kilpailutehtävään kilpailijat käyttivät 14–16 tuntia, ja kaikki saivat työnsä valmiiksi. Kilpailijoiden mielestä tehtävä oli mielenkiintoinen, riittävän haastava ja hyvin erilainen aikaisempiin verrattuna. Heidän mielestään oli hyvä ajatus tuoda valmis kilpailutehtävä nähtäväksi ennen kilpailun aloittamista ja koko kilpailun ajaksi. On hyvä nähdä konkreettinen tuote valmiina se tuo mielekkyyttä työhön.

Myös kilpailussa käytetyt kokoonpanon 3D-kuvat saivat positiivisen vastaanoton. Oma työpiste, väljät yhteiset työtilat, koko työn valmistaminen kilpailupaikalla ja tuomaritoiminnan näkyminen saivat kilpailijoiden taholta hyvää palautetta. Myös yleisöltä saatu palaute kilpailutehtävästä ja sen näkyvillä olosta koko kilpailun ajan oli positiivista.

Ohjausryhmä ja tuomarit

Lajilla oli valtakunnallisen ohjausryhmän lisäksi paikallinen lajitiimi. Tämä koostui yrityksen ja koulumaailman edustajista. Käytännössä tällainen pieni tehokas tiimi on tarvittaessa hyvä selkänöja lajivastaavalle. Usein suuret valtakunnalliset elimet eivät ole sitä oman kaukaisuutensa ja laaja-alaisuutensa vuoksi. Tuomaristo koostui kolmesta tuomarista, joista yksi toimi päätuomarina. Tuomaristoon pyrittiin saamaan koulutus- ja näyttötutkintokemusta, lajin kansainvälistä tuomarikokemusta ja näkemystä sekä teollisuuden hitsaus-tarkastus- ja työmenetelmiä tuntevaa ryhmitystä. Asiassa päästiin työn kannalta optimiratkaisuun. Tuomareiden apuna toimi pisteytyksen ja kirjaamisen hoitava toimitsija, mikä vapautti tuomarit keskittymään tuomarointiin ja kilpailijoiden seuraamiseen. Tuomaritoiminnan kannalta työn modulointi oli hyvä ratkaisu: toiminnan kannalta ei syntynyt pullonkaulaa.

Tulospalvelu

Tulospalveluun oli käytettävissä plasmanäyttö. Kilpailijoiden pisteiden oli tarkoitus tulla reaaliajassa yleisön näkyviin. Kaikki valmistelut ja edellytykset olivat lajin osalta valmiina. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toiminut. Näyttö oli päivät sponsoreiden käytössä (hyvä näin), illalla laskettiin tulokset, aamulla ne ”jo” pyörivät mainosten joukossa. Jatkossa näyttöihin tulee olla syötettävissä reaaliajan tulokset. Kyllä useampi ohjelma pyörii nykyteknikalla yhtä aikaa. Esim. näyttöstä vapautetaan siivu tuloksia varten.

Sponsorit ja palkinnot

Lajille oli saatavissa ydinasioihin tarvittava määrä sponsoreita hyvinkin helposti. Laite- ja raaka-ainetoimittajat sekä yrittäjät ymmärsivät asian tärkeyden ja olivat mielellään mukana, siitä heille suuri kiitos. Kilpailijoiden palkitseminen rahapalkinnoilla on ihan ok. Kolme ensimmäistä saivat perinteisesti jo säännöissäkkin määritellyt palkinnot. On kuitenkin hyvä muistaa, että loputkin kilpailijoista olivat tehneet kovan työn asian eteen. Hankimme myös heille paikallisten yrittäjien hyvällä avustuksella raha- ja kirjapalkinnot. Tämän kilpailijat kokivat mieluisana asiana – kukaan ei ollut heikoin lenkki.

Juho Muhonen
Tuomariraportti

Kilpailutyö edusti erittäin monipuolisesti levyseppähitsaajien näyttötutkintojen perustutkintotyötasoa. Kilpailutyö oli pysynyt erittäin hyvin salassa kilpailunjärjestäjällä ja oli suuri yllätys kilpailijoille. Kilpailutyöhön käytettävä aika oli hyvin arvioitu ja testattu: kaikki kilpailijat saivat kilpailutyönsä valmiiksi annetussa kilpailuajassa.

Tieto- ja taitotasovaatimukset tulivat hyvin monipuolisesti esille piirustuksien, käytettävien materiaalien ja monipuolisten käytettävien työmenetelmä vaatimuksien kautta. Kilpailutyön tekeminen suuren yleisömäärän silmien alla antoi paineita työn onnistumisesta kilpailijoille, ja näitä taitoja erityisesti tarvitaan kansainvälisissä kilpailuissa.

Työn luonteesta johtuen toteuttaminen antoi kovan haasteen ja korkean motivaation kilpailijoille. Työ oli jaettu kolmeen modulaariseen osaan, mikä helpotti ja nopeutti arviointityötä, joten tulokset osamodulista saatiin nopeasti sitä mukaan, miten kilpailijat etenivät työssään.

Arviointikohteista objektiivisesti mitattavia kohteita edustivat 60 % ja subjektiivisesti mitattavia kohteita 40 %. Hitsauksen laatua arvioitiin kansainvälisen EN-SFS-25817 standardin laatuluokan C mukaisesti.

Levytyön mitat/laatu mitattiin ja arvioitiin toleranssimittojen rajoissa. Työkoneiden käyttö, yhteistyötaidot, työskentelytekniikka ja työturvallisuus arvioitiin yhteisen kolmen tuomarin arvioinnin pohjalta.

Arvioinnissa ja pistelaskussa käytettiin kansainvälistä, MM-kilpailuissa käytettyä tapaa. Tuomaritoiminta sujui erittäin hyvin ja ammattitaitoisesti yhteisten näkemyksien mukaisesti, eikä kilpailun aikana ei äänestetty kertaakaan erilaisista arviointinäkemysistä.

Hellevi Lassila, lajivastaava
Seinäjoen palvelualojen oppilaitos, sosiaali- ja terveystalouden yksikkö
020 124 5565

14. Lähihoitajatyö

Lähihoitajatyö oli mukana Taitaja-kilpailuissa kolmatta kertaa. Lajin suosio on kasvanut vuosi vuodelta. Marraskuun Jyväskylän semifinaaleissa 56 kilpailijaa kisasi 12 loppukilpailupaikasta. Lähihoitajatyö kiinnostaa myös katsojia, sillä laji keräsi sankan katsojajoukon jokaisena kolmena kilpailupäivänä.

Kilpailutehtävät

Lähihoitajatyön tehtävät perustuvat sosiaali- ja terveystalouden perustutkinnon yhteisiin ammatillisiin perusopintoihin. Kilpailu on parityöskentelyä. Kilpailutehtävät pyrkivät nostamaan esiin kilpailijoiden ammatillisen osaamisen laajasti ja monipuolisesti. Tehtävät laadittiin aktiivisen ja tehtävänsä sitoutuneen ohjausryhmän johdolla. Työelämän edustajat osallistuivat erittäin tiiviisti sekä tehtävien laadintaan että testaamiseen.

Jokaisena kilpailupäivänä kisailtiin eri kokonaisuuden puitteissa. Itse kilpailutehtävät olivat kaikille kilpailijoille aina samat. Kilpailujärjestys arvottiin ensimmäisenä kilpailupäivänä. Kilpailu tapahtui yhdellä kisa-areenalla, joten yleisö pääsi seuraamaan kilpailusuorituksia koko Taitaja-kisojen aukioloajan.

Kilpailijat eivät saaneet nähdä toistensa kilpailusuorituksia. Kilpailijoille turvattiin laadukas oman vuoron odotusaika ja rauhallinen kilpailusuorituksen suunnittelu Seinäjoen palvelualojen oppilaitoksen sosiaali- ja terveystalouden yksikössä. Kiitos erittäin toimivan Seinäjoen ammattioppilaitoksen organisoiman kuljetuspalvelun, siirtymiset sujuivat saumattomasti ja aikataulussa.

Ohjausryhmä, tuomarit ja lajitiimi

Lähihoitajatyön ohjausryhmään oli koottu kattavasti huomioiden eri yhteistyötahot. Ohjausryhmä kokoontui fyysisesti kaksi kertaa Seinäjoella ja piti tiiviisti yhteyttä sähköpostitse. Tuomari tiimit koostuivat päätuomarista ja päivittäin vaihtuvista asiantuntijatuomareista. Asiantuntijatuomareina toimivat oppilaitoksen opettajatuomari sekä työelämää edustava lähihoitajatuomari. Hieno asia tämän vuoden kisoissa oli se, että työelämätuomareina olivat nimenomaan lähihoitajakoulutuksen saaneet henkilöt.

Tuomari tiimien vetäjinä toimivat jokaisena kilpailupäivänä Aira Rajamäki opetushallituksesta ja Lena Öhman-Jokinen Suomen lähi- ja perushoitajien liitosta. Näin taattiin kilpailujen arvioinnin kokonaisnäkemys ja tasapuolisuus. Kaikki lähihoitajatyön tuomarit kävivät Hämeen ammattikorkeakoulun järjestämän 2 ov:n tuomarikoulutuksen. Lisäksi tuomarit koontuivat etukäteen tutustumaan arviointikriteereihin ja sekä keskustelemaan niiden soveltamisesta ko. tehtävään.

Lähihoitajatyön lajitiimiin kuului lajivastaava Hellevi Lassila, Keijo Pohjoispää ja Kyllikki Anttila. Tiimin joustava ja saumaton yhteistoiminta oli ehdoton edellytys koko kilpailun organisoinnin onnistumiselle. Lajitiimin apuna toimi oppilaitoksen opiskelijaryhmiä opettajien johdolla.

Lajin kehittäminen

Kolme eri kilpailutehtävää kolmena eri kilpailupäivänä tuntuu vakiintuneen käytännöksi lähihoitajatyön lajissa. Tänäkin vuonna se toimi hyvin. Ehdottoman hyvänä asiana pidän myös sitä, että kilpailupaikkoja oli vain yksi, ja näin yleisö pääsi katsomaan itse kilpailua lähestulkoon koko Taitaja-kisojen aukioloajan.

Ongelman lähihoitajatyön kilpailulajissa muodostaa äänentoisto. Vaikka olimme parantaneet äänen toistoa viimevuodesta siten, että se palveli tuomarityöskentelyä ja arviointia, olisi ehdottoman tärkeää, että se laajennettaisiin palvelemaan myös yleisöä. Lähihoitajatyö on laji, jonka olennaisen osan muodostaa vuorovaikutus potilaan/asiakkaan ja lähihoitajan välillä. Jos katsojat eivät pääse osalliseksi keskusteluista, menettää laji suuren osan kiinnostavuudestaan. Tulevien kilpailujen järjestäjien olisi syytä valita lähihoitajatyön kilpailupaikka siten, että ympärillä ei ole äänentoistosta häiriintyviä lajeja ja taata näin lajille mahdollisuus riittävään äänentoistoon.

Lajina lähihoitajatyö on järjestäjille hyvin mielenkiintoinen. Kilpailupaikka rakennetaan joka päivä uudelleen niin, että yön yli nukuttaessa terveyskeskus on muuttunut asiakkaan kodiksi. Asiakkaina/potilaina täytyy olla tehtävään erikseen valmenneet henkilöt, ja tuomareita lajissamme oli yhteensä peräti 14. Tällainen kysyy paljon voimavaroja niin organisointi-, järjestely- kuin rahoituspuoleltakin.

Kokonaisuutena olemme kisoihin lähihoitajatyön osalta hyvin tyytyväisiä. Lämmöllä muistamme kilpailijoiden positiivista palautetta mukavasta ja leppoisasta kisatunnelmasta.

Lähihoitajatyössä kilpailijat osoittivat taitojaan kasvun tukemisessa ja ohjaamisessa, hoidossa ja huolenpidossa sekä kuntoutumisen tukemisessa.

Aira Rajamäki Tuomariraportti

Taitaja-kilpailujen suunnittelu käynnistyi Seinäjoella jo keväällä 2003. Lajivastaava piti yhteyttä aktiivisesti kilpailutehtävien suunnittelun eri vaiheissa ja järjesti niiden kehittämistä koskevia tapaamisia. Työryhmässä oli asiantuntevia edustajia ammatillisten perusopinto-

jen tavoitteiden ja sisältöjen vaatimista työympäristöistä. Kilpailutehtävien näyttelijöiksi oli saatu edustavat näyttelijät jokaiselle päivälle.

Kilpailuympäristö ja toimijat

Kaikille kolmelle kilpailupäivälle suunnitellut kilpailutehtävät ja niiden niin sanotut fyysiset toteutuksen puitteet mahdollistivat kilpailijoille tasapuolisesti onnistuneen suorituksen saavuttamisen. Tilat, välineet ja laitteet olivat kaikille kilpailijoille samat. Paikalliset järjestelyistä vastaavat henkilöt tekivät työnsä oikein hyvin, ja aikataulussa pysyttiin. Kilpailutila oli myös katsojaystävällinen, ja lähihoitajan työ keräsi runsaasti katsojia jokaisena kilpailupäivänä.

Kuuluvuus toimi mutta olisi voinut olla parempikin tuomareiden työskentelyä ajatellen. Toiminnan perusteiden kannalta välttämätön viestintä onnistuttiin kuitenkin saamaan selville kaikilta pareilta. Tuomarit tekivät havainnointityötään lähellä tilanteita. Yleisö sai informaatiota ennen kilpailutilannetta ja sen jälkeen toimitsijoilta.

Luonnollinen vuorovaikutus potilaiden /asiakkaiden kanssa toteutui pääasiassa hyvin, vaikka kilpailijat jonkin verran jännittivätkin. Näyttelijät oli valmennettu tehtäväänsä ja rooliinsa. He noudattivat rooliaan tilanteen loppuun asti ja ottivat huomioon tavalla tai toisella jokaisen kilpailijaparin kohdalla ne välttämättömät asiat, joihin tuli arvioinnissakin tuli puuttua.

Kilpailutehtävien taso

Kilpailutehtävät perustuivat yhteisten ammatillisten perusopintojen alueeseen sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa. Tehtävät olivat mielestäni vaativia. Ne eivät kuitenkaan olleet liian vaikeita. Taso pitää säilyttää jatkossakin. Todennäköistä on, että kilpailijoiden taso tulee tästä vielä nousemaankin. Kilpailutehtävät erottelevat hyvin kilpailijoiden osaamisen tasoa.

Arviointi

Tuomareiden työskentely ohjeistettiin jokaisen kilpailupäivän alussa yhteisessä tuomarikouksessa. Arvioinneissa ei tullut esille suuria eroja. Pienetkin erot voitiin perustellen keskustella, ja arvosanan antaminen kilpailusuorituksista oli perusteltua ja hyvin yksimielistä. On hyvä, että tuomarina on jokaisena kilpailupäivänä asiantunteva työelämän edustaja, joka on suorittanut lähihoitajan tutkinnon tai vastaavan, opettajatuomarin lisäksi. Arvioinnissa käytetyt lomakkeet olivat selkeitä. Pistelasku toimi sähköisesti hyvin.

Kilpailut osoittivat joitain selkeitä koulutuksen kehittämiseen liittyviä tarpeita, joihin viitattiin kilpailijoille annetuissa palautteissa. Esimerkiksi lääkehoidon toteutuksessa tuli esiin aika monella kilpailijalla epävarmaa toimintaa.

Kolmen päivän aikana päätuomarin työ antoi melko kattavan kuvan opiskelijoiden osaamisesta vuoden 2004 Taitaja-kilpailuissa. Pidän sitä arvokkaana kokemuksena alakohtaisen asiantuntijan työssäni.

Jouko Peltokangas, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

15. Maalaus- ja tapetointityö

Lähdimme liikkeelle tutustumalla ja osallistumalla Jyväskylän Taitaja 2003 -kilpailuun. Vuoden 2003 maalaus- ja tapetointityön kilpailun työselitys oli runkona, kun aloitin oman kilpailutehtävän suunnittelun. Kilpailupaikka pyrittiin suunnittelemaan yleisöystävällisemmäksi muun muassa viimeistellyllä ulkonäöllä sekä järjestämällä oheisohjelmaa.

Kilpailutehtävän ohjeistus ja työselitys pyrittiin tekemään niin, että kaikki tehtävän osiot olisivat mitattavissa. Tämä kuitenkin osoittautui alan omaleimaisuuden takia hiukan hankalaksi, joten suurin osa arvioinnista jouduttiin tekemään kuitenkin subjektiivisesti. Työselitys vaatii jatkossa huomattavaa parannusta.

Miten toteutus onnistui suunnitelmiin nähden?

Tilasuunnittelussa ja rakentamisessa käytimme hyväksi oppilaitoksemme rakentamisosaston ammattitaitoa. Kilpailutehtävissä käytimme kilpailuseiniä, jotka avautuivat hyvin näkyvästi yleisölle.

Neuvottelujen ja suunnittelun jälkeen päädyimme seinäelementtielementtiratkaisuun, joka nopeutti kilpailupaikan rakentamista ja myöhemmin myös purkamista. Syksyn kurssien aikana saimme oppilastyönä elementtien liitoskohdat näyttäväksi erilaisin peitelevyihin. Peitelevyihin asetettiin näkyville alan erikoisosaamista.

Kilpailutehtävään laadittu työohje oli liian tulkinnanvarainen, mutta tuomarit löysivät yhteistyössä ne seikat, joihin huomio arvioinnissa piti kiinnittää. Tuomareiden osallistuminen koulutuksiin oli vähäistä, mutta heillä on kuitenkin vankka kokemus edellisiltä vuosilta, joten ongelmia ei syntynyt järjestelyjen ja arvioinnin suhteen.

Tuomariston puheenjohtajana toiminut Kalevi Pelkonen piti tiukasti kisan ohjaketkäsi- sään, ja jokaisen kilpailupäivän aamuna hän kävi kilpailijoiden kanssa läpi päivän ohjelman ja ohjeistukset.

Loppupuheenvuoroissa annoimme kaikille kilpailijoille myönteistä palautetta tehtävien kohdista, joissa he olivat onnistuneet parhaiten.

Tiimityöskentely lajitiimissä ja rakentamisosaston kanssa sujui erinomaisesti. Ohjausryhmällä hyväksyttiin kilpailutehtävä ja siihen liittyvät ohjeet.

Kalevi Pelkonen
Tuomariraportti

Seinäjoen Taitaja 2004 -kilpailu onnistui erittäin hyvin. Kilpailujärjestelyt oli suunniteltu huolella ja ammattitaidolla. Aikataulullisesti kilpailutehtävät oli mitoitettu esimerkillisen taitavasti niin, että kaikki kilpailijat saivat työt määräaikaan valmiiksi. Lauantain aikataulussa kilpailijoille oli varattu aikaa tutustua Taitaja 2004 -tapahtuman muihin lajeihin.

Kilpailutehtävien suoritusjärjestys oli laadittu taitavasti yleisöystävälliseksi – nähtävää ja näyttävää alkoi syntyä heti kilpailun alkuvaiheessa. Kilpailupaikalla olikin runsaasti yleisöä, ja lajimme näytti herättävän paljon mielenkiintoa.

Kilpailupaikalla vallitsi kokoajan hyvä ”fiilinki”. Esille tulleet ongelmat ratkaistiin hyvässä yhteisymmärryksessä.

Tuomaristo kokoontui jo keskiviikkona lajivastaavan johdolla kilpailupaikkaan. Katselmuksessa todettiin puitteiden kuten rakenteiden, valaistuksen, materiaalien ja työvälineiden olevan kunnossa sekä kirjattiin esille nousseet kysymykset aamun tuomarikokousta varten. Torstai-aamuna päätettiin kokoontua kaksi tuntia ennen kilpailun alkua.

Tuomareita oli viisi, joista oli kolme yhtä aikaa työvuorossa. Kalevi Pelkonen osallistui tuomariston puheenjohtajana ainoastaan mittatarkkuusosioiden tuomari tehtäviin.

Todettiin, että seinärakenteiden mittatoleransseista johtuen tasoitetyöosion arvioinnissa ei käytettäisi RT-14-10373 mukaista mittausta. Täsmennettiin työohjetta rajoitusten ja Taitaja-tekstin asemoinnin osalta.

Uutuutena kilpailussa oli ”pikavisailu”, mikä toi paikalle paljon yleisöä. Se oli erittäin onnistunut idea!

Kehitettäviä asioita:

- Kirjalliset ohjeet yksiselitteisiksi.
- Tehtävän kokonaisuus kärsii yleisöystävällisyydestä: sen tulisi olla joka suhteessa mallikelpoinen suoritus, eikä muodostua osakokonaisuuksista.
- Lajikuvaukset suuremmalla tekstillä yleisöystävällisemmäksi.

Tuomaristo kiittää lajivastaava Jouko Peltokangasta hyvin tehdystä työstä!

Jaakko Korkonen, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

16. Mekatroniikka

Mekatroniikkalajin osalta valmistautuminen alkoi täysipainoisesti kaksi päivää ennen Jyväskylän kisojen alkua. Jyväskylän lajivastaavan kanssa sovimme, että osallistun heidän kisojensa alkuvalmisteluihin. Näiden kilpailupäiviä edeltävien toimien havainnoinnilla ja ylöskirjaamisella oli tärkeä merkitys valmistautuessani omiin kisoihin. Myös mahdollisuus kilpailujen seuraamiseen tuomarina antoi hyvän tuntuman tulevasta.

Mekatroniikkalajille on ominaista se, että siihen liittyvät ammatilliset sisällöt koulutetaan sähköalan automaatiotekniikan- ja kunnossapidon koulutusohjelmassa sekä kone- ja metallialan mekatroniikkapainotteisilla koulutusohjelmilla. Nämä huomioiden oli omat kilpailut aloitettava suunnittelemalla alustavasti kilpailutehtävät sekä laitteisto, jolla tehtävät voitaisiin suorittaa.

Aikaisempien kilpailujen, kansallisten ja kansainvälisten, pohjalta Festo Oy oli tarjonnut ja toimittanut automaattisen kappaleenkäsittelylinjan kilpailujen pohjaksi. Jyväskylän kisapalautteen pohjalta nousi esille muun muassa lajin kehittäminen ja toteutusvaihtoehtojen puntarointi. Lisäksi eräiden muiden laitetoimittajien taholta oli kyseenalaistettu hankintamenettely ja vaadittu päästä mukaan Taitaja-tapahtumaan. Nämä huomioiden päätettiin kilpailu toteuttaa teknisesti kuljetinjärjestelmällä mutta laatimalla avoin tarjouspyyntö kaikille mahdollisille toimittajille.

Lajin kehittymisen, opetusmenetelmien kehittymisen, kustannusrakenteen kurissapitämisen ja eri laitteiden ja laitetoimittajien mukana olemisen kannalta on lajin toteutuskehitys mielestäni liian kaavamainen ja sidottu. Toisaalta kilpailut tällä tavalla järjestettyinä toimivat hyvin, vaikka mielestäni ne mittaavatkin em. koulutusohjelmien sisällöistä vain noin 30–40 %. Edellä mainittu koskee myös esikarsintoja, jotka järjestettiin Kuopiossa. Puitteet ja järjestelyt olivat erinomaiset, mutta lajin kannalta olisi tärkeää saada mukaan useampia karsintapaikkakuntia yksinomaan ilmoittautuneiden määrän kasvun vuoksi. Alkukarsintojen problematiikka on hyvin tiedossa lajiexpertillä, ja sitä pyritään kehittämään.

Sponsoriyhteistyö vaati suuren ajallisen panostuksen yhteydenottoineen kirjeitse, sähköpostitse ja puhelimitse. Isot maanlaajuiset alan toimijat vaativat perusteellisen selvityksen tapahtumasta ja sen sisällöstä. Alkualettamus, että Taitajan tuntevat kaikki, oli liian optimistinen. Tapahtuman pitää osua heidän segmentilleen, kuten eräskin toimitusjohtaja ilmoitti. Paikalliset toimijat, erityisesti työssäoppimisen kautta yhteistyössä olevat yritykset, lähtivät hyvin mukaan. Mielestäni töitä on tehtävä juuri kansallisen kilpailun näkökulmasta ja pyrittävä saamaan valtakunnallisesti toimivia yritys yhteisöjä mukaan. Uskon, että muutama nyt mukaan saatu on kiinnostunut olemaan mukana myös Turussa palkintosponsori- ja erityisesti tavarantoimittajana. Paikalliset, maakunnan omat yritykset tulisi kattavammin valjastaa ilmoituksilla esimerkiksi Taitaja-julkaisuun. Ilmoitusmyynti oli nyt jokaisen oman aktiivisuuden varassa ilman mitään ”porkkanaa”. Opettajilla, henkilökunnalla ja opiskelijoilla oli henkilökohtaisia yhteyksiä eri yrityksiin. Nämä jäivät mielestäni suurimmilta osiltaan käyttämättä.

Lajivastaavan kannalta tiedottaminen ja yhteistyö sujuivat hyvin lajin organisaation kanssa. Joitakin päällekkäisyyksiä ja tuplakyselyjä oli, mutta niin sanottua turhaa työtä ei mielestäni teetetty. Hyviä käytänteitä olivat mielestäni projektisihteerin tiedotteet joka viikko sekä rasti ruutuun -lista toteutettavista, tärkeimmistä, asioista. Myös tehtäville varatut ajat olivat riittäviä esimerkiksi rakentamisen ja purun suhteen.

Lajin tuomariryhmä toimi koko ajan samalla kokoonpanolla, mutta ohjausryhmän edustajista vain yksi vastasi kerran kokouskutsuun. Ymmärrän, mitä ohjausryhmällä tavoitellaan, mutta nykyisellä toimintatavalla pidän koko kokoonpanoa lähinnä vitsinä. Tuomariryhmän toiminta ansaitsee kiitettävän arvosanan. Lajilla oli mahdollisuus saada yhteistyöyritysten kautta kaksi yritysedustajaa tuomariksi kahden opetusalan ammattilaisen seuraksi. Monialainen asiantuntemus vaikutti positiivisesti niin tehtävien laadintaan kuin kilpailusuoritusten arviointiin. Itse kilpailu ja sen kulku ilmenee tuomariraportista.

Jatkossa pitäisin tärkeänä kehittää automaatiotekniikan ja kunnossapidon koulutusohjelman tavoitteita laajemmin mittaava kilpailulaji. Tämä edellyttäisi uutta kilpailulajia, koska muun muassa analogiset mittausten menetelmät, säätöpiirien- ja moottorilähtöjen käytöt sekä kiinteistöautomaatio eivät voi sisältyä nykyiseen mekatroniikan kilpailulajiin. Tämä seikka on hyvin Turun Taitaja 2005 -järjestäjillä tiedossa, ja heillä on jo kehitteellä ideoita asian korjaamiseksi.

Juha Liitola
Tuomariraportti

Kilpailut olivat kokonaisuutena erinomaiset. Yleisjärjestelyt sekä lajikohtaiset järjestelyt toimivat toivotulla tavalla. Myös lajikohtainen tekniikka toimi kilpailupaikalla moitteettomasti koko kilpailun ajan. Kokonaisuutena kilpailun puitteet olivat kunnossa, ja sitä kautta edellytykset onnistuneelle kilpailulle olivat olemassa.

Kilpailutehtävät

Kilpailutehtäviä (osioita) oli kolmelle kilpailupäivälle kaiken kaikkiaan kahdeksan kappaletta. Tehtävät olivat erittäin onnistuneita, ja ne saivat paljon positiivista palautetta osakseen.

Mekatroniikka on parityöskentelyä parhaimmillaan. Kuvassa Johanna Salkimo ja Tuomas Rainio, heidän sijoituksensa oli kolmas ja oppilaitos on Turun ammatti-instituutti.

Arviointi

Kilpailussa kaikki osa-alueet arvioitiin objektiivisen arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Arviointi toimi moitteettomasti koko kilpailun ajan. Arviointilomakkeet oli laadittu siten, ettei tulkinnoille juurikaan jäänyt varaa. Näin ollen arviointi toimi mielestäni hyvin puolueettomasti.

Arvioinnin tasapuolisuudesta vastasivat arviointiryhmän puolueettomat jäsenet. Tuomaris-toon kuului myös kaksi yritysedustajaa, joiden tehtävänä oli tuoda kilpailuun mukaan teollisuuden näkemyksiä. Kilpailijoille kerrottiin avoimesti kilpailun edetessä arvioinnin ongelmakohdista sekä vaadittavasta työn laadusta. Lisäksi kilpailijat saivat palautetta kunkin tehtäväosion jälkeen.

Tällä kertaa arvioinnissa oli huomioitu työtavat sekä työturvallisuus. Lisäksi arvioinnissa pyrittiin koko ajan huomioimaan objektiivisesti työn laatua erikseen laaditun kriteeristön avulla. Ratkaisumalli oli lainattu World Skills -tason mekatroniikkakilpailuista ja mielestäni se toimi Taitajassakin erinomaisesti.

Kehittämiskohteita

Lajikuvausta tulisi edelleen kehittää tarkemmaksi. Lisäksi lajikuvaukseen voisi liittää tiettyä aineistoa kilpailuun liittyvistä pelisäännöistä. Myös työn laadulliset kriteerit voisi olla hyvä liittää osaksi lajikuvausta. Tällöin lajikuvauksen avulla voisi taata kaikille osanottajille tasaisemmat lähtökohdat harjoitteluun.

Mauri Pienimaa, lajivastaava
Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tuomarniemen metsäoppilaitos
020 124 5507

17. Metsäkoneen käyttö

Itse kilpailun järjestäminen vaikutti aluksi hyvin selkeältä tehtävältä. Matkan varrella kuitenkin asiat mutkistuivat ja työn määrä tuli suunniteltua suuremmaksi. Eniten päänvaivaa aiheutti edellisen kilpailun lajisponsorin vetäytyminen kisaruljanssista. Tämä tapahtui alkukesästä. Onneksi Partek-Forest Oy neuvottelujen jälkeen lupautui yhteistyökumppaniksi ottaen vieläpä ennakoitua suuremman siivun sponsoroinnista. Kilpailutehtävä oli jo aiemmista kisoista hyväksi havaittu, joten sen suunnitteluun ja testaamiseen ei tarvinnut aikaa tuhлата. Kisarakenteiden tekoon oli varattu aikaa neljä täyttä päivää, jotka kuuluivatkin tarkkaan. Kiitos ammattitaitoisten hirsirakentajien, rakenteet tulivat valmiiksi ajoissa ja osoitautuivat kilpailun aikana toimiviksi ja kestäviksi.

Kilpailu järjestettiin Areenan läheisellä peltoaukealla vilkkaiden kulkuteiden tuntumassa. Näin kilpailuja seurasi ajoittain hyvinkin runsas yleisö. Kilpailut pysyivät hyvin suunnitellussa aikataulussa, vaikka koneiden huoltoon ja säätämiseen kului ensimmäisenä päivänä ennakoitua enemmän aikaa. Laitetoimittajan huoltomiehet olivat kisojen ajan hälytysvalmiudessa, joten pienistä hämmingeistä selvittiin laaditun aikataulun puitteissa.

Kilpailijoiden ja heidän valmentajiensa antama palaute oli poikkeuksetta positiivista ja järjestelyjä kiittävää. Kaikkien mielestä käytetyt kuormatraktorit olivat kilpailuun soveltuvia ja säädöiltään ja toiminnoiltaan riittävän lähellä toisiaan. Myös kilpailuissa käytetty pudotuskilpailumenettely sai kiitosta sekä osallistujilta että yleisöltä. Kaikkien mielestä lopulta paras kuljettaja saatiin voittajaksi.

Lajin ohjausryhmä ei toiminut aiotulla tavalla johtuen lähinnä jäsenten huonosta osallistumisesta kokouksiin. Lajitiimi sen sijaan oli yhteistyökykyinen ja -haluinen toimien aktiivisesti hyvän kisatapahtuman aikaansaamiseksi. Tiimin voidaankin todeta pyrkimyksissään onnistuneen.

Ari Halme, lajivastaava
Jyväskylän teknillinen ammattioppilaitos
(014) 444 5667

18. Painotekniikka

Painotekniikan kilpailulaji oli mukana toista kertaa Seinäjoella. Lähtökohtana pidettiin Jyväskylässä hankittujen kokemusten hyödyntäminen. Järjestelyvastuu oli Jyväskylän ammattiopiston teknisellä oppilaitoksella. Aluksi arvelutti lähteä järjestelemään näinkin vaativaa lajia eri paikkakunnalle, jossa kyseistä alan opetusta ei anneta. Tämä lähinnä siksi, että mahdollisten ongelmien sattuessa avunsaanti saattaisi olla vaikeaa. Lähdimme rakentamaan projektia tarjoamalla Jyväskylässä olleille yhteistyökumppaneille mahdollisuuden olla mukana Seinäjoen tapahtumassa. Ilahduttavasti he olivatkin tulossa mukaan myös Seinäjoelle. Heidelberg Finland Oy:n merkittävä panos mahdollisti painokoneiden siirtämisen Turusta, Helsingistä ja Jyväskylästä Seinäjoelle. Voidaan todeta, että olemme saaneet näiden kahden (Jyväskylä, Seinäjoki) tapahtuman avulla muodostumaan merkittävää yhteistyötä graafisen alan laite- ja materiaalityöntekijien välillä. Tämä yhteistyö on avannut oppilaitoksille uudenlaista toimintakulttuuria.

Kilpailun osanottomäärä saatiin kasvatettua kahdeksaan. Myös kilpailijoiden käyttöön saatiin kolme painokonetta. Kilpailijoista kuusi oli poikia ja kaksi tyttöjä. Graafisen alan koulutusta annetaan Suomessa kuudella paikkakunnalla. Harmillista on, että emme saa kaikista alan oppilaitoksista kilpailijoita. Näkisikin erittäin tärkeänä sen, että painotekniikassa järjestetään semifinaalit. Lisäksi osallistujia tulisi saada alan kaikista oppilaitoksista.

Tuomaritoimintaan pyrimme saamaan mukaan alueellista edustusta. Saimmekin erittäin myönteistä innostusta olla mukana kilpailun tuomarinissa I-printin osalta. Timo Järvilehto I-printistä, Harri Pehkonen Hämeen Sanomista ja Ari Muhonen AEL:tä (päätuomari) toimivat lajin tuomareina. Tuomaritoiminta oli mielestäni hyvää ja rakentavaa.

Arviointi ja pistelaskenta toimivat Seinäjoella esimerkillisen hyvin. Siitä suuri kiitos järjestelmän kehittäjille ja siitä tapahtumassa vastanneille henkilöille.

Kilpailutehtävä muodostui asiakastyön painamisesta, ja sen vaativuus toteutui kilpailussa hyvin. Kilpailutyön suunnittelu ja toteutus tapahtuivat Jyväskylän ammattiopiston Imago-hankkeen toimesta. Itse olen kokenut hieman rasittavaksi suunnitella yksin lajin arviointijärjestelmää. Koko painotekniikan lajin sisältö ynnä muut seikat kaipaavat kehittämistä tulevaisuudessa. Mielestäni jatkossa olisi huolehdittava lajin järjestämisestä kiinnostuneiden henkilöiden verkottumisesta. Lajin järjestäminen ei saa jäädä muutamien ihmisten harteille.

Kokonaisuudessaan Seinäjoen tapahtuma oli miellyttävä kokemus, ja yhteistyö seinäjoke-laisten kanssa sujui hyvin. Tapahtuma oli pohjalaisen karu mutta jämpä. Kiitos hyvin järjestetyistä kisoista.

Susanna Järvensivu-Ikonen, lajivastaava
Tampereen ammatti-instituutti, Hervannan ammattioppilaitos
(03) 3146 74469

19. Painotuotteen suunnittelu

Lähtökohta

Painotuotteen suunnittelu -laji järjestettiin viimevuonna Jyväskylässä kolmipäiväisenä. Tämän vuotinen kilpailu suunniteltiin samalta pohjalta. Tarkoituksena oli suunnitella avoin kilpailuareena ja riittävän vaativat kilpailutehtävät. Avoimen areenan tehtävänä oli markkinoida graafisen alan koulutusta, joten kilpailustandinkin oli oltava näyttävän näköinen.

Sponsorit

Painotuotteen suunnittelu ei ole varsinaisesti mikään ammatti, vaan se sisältyy usean koulutusohjelman aineisiin kuten paino- ja av-viestintään. Siten suoranaista ammatillista sponsoria ei ole löydettävissä.

Pääsponsorina toimi I-print, ja muut lajin sponsorit olivat laitteita ja asennuksia koululle toimittaneita yrityksiä (Varimport ja Xerox). Palkinnot saatiin Viestintäalan- ja Viestintätyönantajat VTA ry liitolta.

Järjestelyt

Aluksi ajatuksena oli, että kilpailijat tekisivät tehtävät Mac G5 työasemalla ja OS-X käyttöjärjestelmällä. Varimport Oy olisi mielellään sponsoroinut koneet ohjelmiseen kisapaikalle. Totesimme kuitenkin, että kilpailijat joutuisivat varsin eriarvoiseen asemaan, koska eri oppilaitoksista tulevat opiskelijat eivät välttämättä ole edes nähneet kyseistä käyttöjärjestelmää. Päädyimme siihen, että käyttöjärjestelmänä ja koneena on kaikille tuttu OS 9/ G4. Semifinaalissa osalla oli käytössään uusi OS-X, mikä tuntui varmasti hankalalta, mikäli ei ollut aiemmin tutustunut kyseiseen käyttöjärjestelmään. Koneista ilmoitettiin aikaisessa vaiheessa nettisivuilla, ja asia oli kilpailijoiden tiedossa, eikä siitä tullut huomauttamista.

Koneet tulivat koululta, ja Katri Vuorijärvi-Rautiola huolsi ne ennen kilpailupaikalle vientiä. Käyttöjärjestelmä ja ohjelmat ladattiin uudelleen koneisiin alusta lähtien. Juha Piippo Varimportista rakensi verkon kilpailupaikalle ja käytetyt johdotukset, joten niistä ei tullut kustannuksia kilpailulle.

Koneet toimivat kilpailutilanteessa hyvin. Yksi kone kaatui muutaman kerran, mutta tilanteesta selvittiin nopeasti vaihtamalla varakone tilalle, eikä näin ollen kilpailijalle aiheutunut suuremmin häiriötä. Myös verkko toimi hyvin, ja pelko tulostusten ruuhkautumisesta oli turha. Tulostuksia rajoitettiin kolmeen tulosteeseen työtä kohden.

Kilpailussa käytetyt koneet, laitteet ja ohjelmat:

- tietokone Mac G4
- Microsoft Office 10, englanninkielinen
- suomenkielinen tavutusohjelma

- Macromedia Freehand 9.0 /10
- Adobe PhotoShop 7.0 (suomenkielinen)
- Adobe PageMaker 7
- Adobe InDesign 2
- Xerox 3535 väritulostin

Standin pohjasuunnitelma tehtiin. Työpöydät olivat Seinäjoki Areenan kalusteita, ja tuolit saimme lainattua Seaol:ta.

Kilpailutehtävästä

Kilpailutehtävä tehtiin yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Opetushallituksella on niin kutsuttu nuorten näytöt -projekti, ja siitä poiki ajatus, että olisi mainiota saada materiaali-paketti, jolla voitaisiin nuorille tiedottaa kouluissa, mitä mahdollisuuksia näytöt antavat.

Kilpailutehtävät liittyivät tähän projektiin. Varsinainen tehtävä saatiin hyvissä ajoin marras-kuussa, mutta kuvien kanssa oli tehtävä työtä sen suhteen, mistä saada aiheeseen liittyvät tarpeeksi hyvälaatuiset kuvamateriaalit. Käytimme viestinnän opiskelijoiden ottamaa kuvamateriaalia sekä ammattikuvaaja Harri Hinkan opiston esitteeseen tekemää materiaalia.

Tehtävät olivat sopivan haastavia. Aikataulutus oli sopivan löysä, kiirettä ei varmasti tullut kenellekään. Ensimmäisenä päivänä oli havaittavissa jännitettä, mutta seuraavina päivinä tunnelma oli jo leppoisampi, mikä näkyi tuotoksissa.

Jatkossa projekti käyttää kilpailijoiden aikaansaannoksia painotuotannossaan.

Pistelaskusta

Uusi pistelaskusysteemi toimi hyvin. Pistetiedot syötettiin kisapäivän päätyttyä ohjelmaan, ja aamulla tulokset olivat tarkasteltavissa lajiscreenillä. Tuomarit käyttivät pisteytyksessä excel-taulukointia, josta he siirsivät tiedot varsinaiseen pisteytysohjelmaan.

Painotukset ovat minun laatimiani, ja jatkossa pitää tarkastella, onko niissä muutettavaa ja miten ne muutettaisiin.

Pidimme viimehetken palaverin kisoja edeltävänä iltana, jossa kävimme läpi pisteytyksen painotuksen ja arvioinnin kriteeristön, mikä varmasti auttoi tuomareita. Tuomarointi ja pisteytys sujuivat mutkattomasti.

Kilpailijoiden palautteesta

Pyysimme opiskelijoilta kirjallisen palautteen kilpaluista. Saimme hyvät arvosanat heiltä. Puutteena mainittiin ainoastaan arvioinnin painotusten ymmärtäminen. Ehkä suullinen palautteen anto päivittäin auttaisi tilannetta.

Lopuksi

Kilpailu sujui lähtökohtiin nähden erittäin hyvin, ja saavutimme sen, mitä haimme: leppoisan tuntuisen kilpailun riittävän vaativien tehtävien kanssa. Kävijöitäkin osastolla oli runsaasti.

Taina Lehto

Tuomariraportti

Tuomarikoulutus

Koulutus keskittyi pistejärjestelmään. Varsinaisesta tuomaroinnista ja arvioinnista tarvittaisiin enemmän koulutusta.

Lajikohtaisia tapaamisia tarvittaisiin lajivastaavan ja tuomarien kesken (+ muut tarpeelliset henkilöt) ennen kisoja. Tämä selkeyttäisi tilannetta ennen kisoja ja loisi yhtenäistä linjaa.

Yleistä

Kisat olivat hyvin järjestetyt, ja kaikki toimi hyvin. Lajivastaava ryhmineen oli onnistunut hyvin!

Tehtävät

Kolmen päivän kilpailutehtävät liittyivät kaikki toisiinsa, ja niissä käytettiin aikaisempina päivinä tehtyjä logoja ym. Tämä vaikutti väistämättä visuaalisella puolella. Voisiko tätä kehittää jotenkin?

Jouni Tankka:

Tuomariraportti

Minulle jäi tosi positiivinen kuva kilpailuista. Painotuotteen suunnittelun osastolla tuomarointi sujui pitkälti niin, että katsoimme yhdessä Tainan ja Larsin kanssa kilpailijoiden tehtävien suoritukset, joten siltä osin tulos on varmasti tasapuolinen (tuskin kukaan sitä epäilkään).

- Visuaalisen osion osalta teimme Lassen ehdottamalla tavalla näyttämällä numeroita kunkin arvosteluperusteen jälkeen.

Tuosta kaikesta oli meidän osastolla yksi kommentti, että "arvallako" sitä heitellään... Teimme niin, että kahta numeroa suurempaa eroa ei voinut olla, joten kyllä silläkin puolella pääsimme yleensä hyvin yksimielisyyteen.

Muuta palautetta

- Tampereen likat huolehtivat hienosti koneet ja systeemit. Ainoastaan yksi kone viimeisenä päivä hieman prakasi, mutta sekin huomioitiin arvioissa niin, että arvioimme koneen vaihtoihin ynnä muuhun kuluneen ajan ja hyvitimme sen pisteissä.

- Osaston ja kilpailulajin mainostamiseen voisi ehkä panostaa tuotteiden esillepanolla enemmän. Myös annetut tehtävät riittävän suurella ja näkyvillä, jotta yleisö tietää mitä osastolla tehdään.
- Keräsimme koko kilpailun ajan positiivista palautetta kaikista kilpailijoista ja kaikista töistä. Vedimme ne yhteen, ja palkintojen jaon yhteydessä Lasse kävi ne läpi. Minusta tuntuu, että se oli kilpailijoiden mielestä hyvä. Myös suurimmat ongelmat ja puutteet käytiin läpi mutta positiivisella asennoitumisella halusimme antaa kannustavaa palautetta.
- Kaikki osastomme kilpailijat olivat niin ammattitaitoisia ja osaavia, ettei ollut mitään suurempaa huomauttamista.
- Tilaisuus oli loistava, tapahtuma oli loistava ja kilpailijat olivat eri osastoilla tosi ammattilaisia. Tuli hyvä olo siitä että työtä arvostetaan ja ammattilaiset osaavat asiansa.
- Erittäin positiivinen ja mielenkiintoinen kokemus.

Lars Gardberg
Tuomariraportti

Arvioinnin kohteet olivat logon ulkoasu, graafinen ulkoasu, ohjelmien käyttö ja muut tekniset ominaisuudet. Logon suunnittelussa ja graafisessa ulkoasussa arvioitiin erikseen sopivuus kohderyhmälle, kekseliäisyys ja typografinen ulkoasu. Ohjelmien käytössä arviointi jakautui ohjelmien käyttötekniikkaan ja tekniseen toimivuuteen sekä laatuun. Kuvankäsittely, grafiikka ja taitto arvioitiin erikseen. Muissa teknisissä ominaisuuksissa arvioitavana oli ajankäyttö ja järjestelmällisyys.

Mielestäni kilpailun taso oli korkea. Kaikilla kilpailijoilla oli tekniikka hyvin hallussa, ja he kykenivät itsenäiseen työskentelyyn. Kilpailutöitä pidettiin persoonallisina, ja niiden valmistuksessa oli käytetty ohjelmia monipuolisesti.

Antti Kahila, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

20. Lihatuotteiden valmistus

Mistä kaikki alkoi?

Päätös lihatuotteiden valmistuksen ottamisesta mukaan Taitaja 2004 -kisaan näytöslajiksi tehtiin syksyllä 2002. Laji haluttiin mukaan, koska Etelä-Pohjanmaa on voimakasta lihan-
tuotanto- ja jalostusaluetta. Alan ammattikoulutusta on annettu Seinäjoella jo kahden vuosikymmenen ajan. Alkuunpääsyä edesauttoi liha-alan kollegaopettajien innostuneisuus lähteä mukaan lajitiimiin. Myös teollisuuden edustajien mukaantulo oli ongelmatonta.

Ensimmäisessä lajitiimin kokouksessa keskusteltiin erilaisista kilpailutehtävistä ja päätettiin sianpuolikkaan leikkaukseen. Myöhemmin kilpailutehtävät tarkentuivat seuraavasti:

1. kilpailupäivänä: suoraan katkaistun kinkun käsittely joulukinkuksi ja edelleen lajitelmiksi

Katkaistunkinkun käsittelyä, Atria Oyj toimi odotetusti lajin sponsorina ja oli hyvin esillä koko tapahtuman ajan

2. kilpailupäivänä: sian etuneljänneksen anatominen leikkaus ja saantolaskelman laatiminen
3. kilpailupäivänä: keskiosan käsittely fileiksi ja kylkirullan valmistus

Seuraavassa lajitiimin kokouksessa testattiin tehtäviä tiimin jäsenten kesken. Tämän perusteella harjoiteltiin jokaisessa oppilaitoksessa, ja opettajat valitsivat halukkaista kilpailijat kilpailuun. Koska laji oli mukana ensimmäisen kerran ja kyseessä oli näytöslaji, kokoonnuimme kilpailijoiden ja tuomareiden kera viimeisen kerran testaamaan lajikokonaisuutta Seinäjoelle marraskuussa 2003.

Tuomaritoiminta

Tuomarit, jotka tulivat Atria Oyj:stä ja Kokkolan ammattiopistosta, osallistuivat Skills-organisaation järjestämään tuomarointikoulutukseen. Arvioinnin perusta pohjautui opetussuunnitelman kiitettävään tasoon. Tarkemmat kriteerit ja painopistealueet laadittiin tuomareiden ja lajitiimin kesken.

Areena kilpailupaikkana

Kilpailupaikka oli kooltaan 150 m² ja sijainniltaan hyvin edullinen yleisöön nähden. Näytöslajin luonteesta johtuen paikalle oli rakennettu varsinaisten lihanleikkauspöytien ja kylmävaunun lisäksi myymälän kylmätiski, jossa esiteltiin Seaol:n lihalinjan oppilaiden valmistamia erikoislihavalmisteita. Niiden avulla haluttiin luoda kuva monipuolisesta ammattialasta; liha-ala ei ole pelkästään raa'an lihan käsittelyä vaan paljon muutakin.

Lisäksi saatiin lupa pienimuotoiseen maistatukseen.

Viranomaisille esitettiin ennen ensimmäisiäkään toimenpiteitä omavalvontasuunnitelma kilpailutoiminnasta. Seinäjoen johtava hygieenikko edellytti kylmäketjun toimivuutta lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi osaston edustalle tuli rakentaa pleksisuojaus hygienian varmistamiseksi. Johtava hygieenikko teki hygieniatarkastuksen ennen kilpailua.

Taloudelliset yhteistyökumppanit

Päätukijamme Atria Oyj lähti mukaan kumppanuussopimuksella. Muina sponsoreina olivat Suomen Elintarviketyöntekijäin Liitto, Lihateollisuusteknikot ry, JTJ-sales Oy sekä Vesantti Oy.

Atria Oyj:n lahjoittaman pääpalkinnon luovutti voittajalle vuorineuvos Seppo Paatelainen.

Miten toimittiin ja onnistuttiin?

Kilpailu sujui suunnitelmien mukaan. Tehtävät olivat sopivia vaikeudeltaan, ja riittäviä eroja syntyi kilpailijoiden välille. Ehkä tehtäville varattu aika olisi voinut olla kireämpikin. Yleisöä kiinnostivat sekä itse kilpailu että näytteillä olleet erikoistuotteet, ja innokkaita tuotemaistajia riitti. Raaka-aineiden kylmäkuljetukset aamuisin Atrialta kilpailupaikalle ja lihalajitelmien siirto pakattavaksi ja pakastettavaksi koululle toimivat suunnitellulla minuuttiaikataululla. Veitset, turvakäsineet ynnä muut sekä lihanleikkauspöytien irrotettavat leikkaustasot toimitettiin pestäviksi ja desinfioitaviksi oppilaitokseen ja tuotiin uudelleen aamuvarhaisella kilpailupaikalle.

Esillä Seinäjoen ammattioppilaitoksen opiskelijoiden valmistamia erikoislihavalmisteita

Kehittämiskohteita

Näytöslajin muuttuessa varsinaiseksi kilpailulajiksi kilpailutehtävien luonteen voisi muuttaa yllätyksellisemmäksi. Tämä asettaa tehtävien laatijoille suuren haasteen, ja siihen on va-

rattava riittävästi aikaa huomioiden opetussuunnitelmat ja tuomarityöskentelyyn. Lajikilpailun aikataulutusta tulisi testata ennakolta paremmin. Raaka-aineiden kuljetusreittien esitteellisyys tulee varmistaa kovassakin ruuhkassa.

Tupakkapaikan sijainti ei voi olla lähellä elintarvikeosastoja.

Jatkossakin olisi hyvä, että raa'an lihan käsittelyä kilpailussa voisi "pehmentää" esimerkiksi oppilaitoksen valmistamilla tuote-esittelyillä tai muilla sellaisilla.

Kaiken kaikkiaan lihatuotteiden valmistus osana Taitaja 2004-tapahtumaa sai näytöslajille erinomaiset puitteet ja näkyvyyden itse kilpailupaikalla ja mediassa. Kilpailu oli tasaväkinen, jännitys säilyi loppuun saakka. Kaikki onnelliset mutta väsyneet kilpailijat palkittiin, kolme parasta erikoispalkinnoin. Seuraavan kerran tavataan Turussa 2005!

Margit Pirjamo, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

21. Parturikampaajantyö

Taitaja 2004 -kisan järjestelyt pyörähtivät käyntiin jo Jyväskylän Taitaja-kisoissa 2003, joissa olimme mukana seuraamassa heidän järjestelyjä ja toimintamalleja.

Taitaja 2004 -kilpailuun oli tulossa niin paljon innokkaita osallistujia, että semifinaalien järjestäminen oli välttämätöntä. Asiaa hetken ohjausryhmässä puntaroituamme tulimme siihen tulokseen, että kysyisimme Turun halukkuutta järjestää semifinaali harjoittelumielessä heidän tulevaa Taitaja 2005 -koitosta silmälläpitäen. Vaikka semifinaaliin oli tulossa lähes 50 kilpailijaa, päätimme arvioinnin tasapuolisuuden vuoksi järjestää vain yhden karsinnan.

Päädymme samaan käytänteeseen kuin 2003-semifinaalissa, eli työt tehtiin harjoituspäihin, vaikka varsinaisessa kilpailussa tulisikin olemaan oikeat asiakkaat. Tähän päädyttiin siksi, että 50 samanlaisen mallin hankkiminen on mahdoton tehtävä. Yhdeksi semifinaalin toteuttamisvaihtoehdoksi voisi kuitenkin jatkossa ajatella esimerkiksi sitä, että jokainen osallistuja toisi mukanaan oman mallin, jonka he itse ovat valinneet annettujen kriteerien mukaan, ja kilpailupaikalla tuodut mallit arvottaisiin tekijöiden kesken. Mielestäni tällainen käytänte on ainakin joskus ollut käytössä ammattilaistason kilpailuissa.

Semifinaalintöiden suunnittelusta vastasi Minna Pilvinen yhteistyössä Helmi Halabin ja allekirjoittaneen kanssa.

Edellisessä Taitajassa oli ensimmäisen kerran yhdistettynä parturi- ja kampaajatyöskentely ja työt toteutettiin asiakkaille. Pidimme tätä käytäntöä toimivana, ja pyrimme jalostamaan ideaa vastaamaan vielä enemmän todellista liiketyöskentelyä. Kilpailijoille arvottiin joka työn alussa kilpailupaikka, ja sen perusteella he katsoivat tilauskirjasta asiakkaansa nimen pyytäen häntä siirtymään työpisteeseen. Tämä tuntui toimivan hyvin ja joustavasti, ja tuomarit arvioivat samalla jokaisen kilpailijan asiakaspalvelutaitoja. Tunnelma kilpailualueella oli koko kisan ajan hyvin rento, työskentelyaikaa oli riittävästi ja tuomareiden suhtautuminen kilpailijoihin edesauttoi osaltaan leppoisan ilmapiirin luomisessa.

Kilpailuissa asiakkaan ominaisuudessa olleet mallit hankki kilpailun järjestäjä. Malleista ja kilpailutehtävien valinnasta tuli positiivista palautetta. Itse jännitin, miten kilpailijat ja varsinkin valmentajat suhtautuvat ensimmäiseen työhön, joka oli parranajo, mutta siihenkin tehtävään oltiin yleisesti tyytyväisiä. Viimeisenä päivänä yhteistyönä vaatetus-, kosmetologi-, kukkasidonta- ja parturi-kampaaja-alan kanssa toteutettu juhlakokonaisuus oli mielestäni upea huipennus kolmipäiväiselle kilpailulle. Eri alojen kilpailijat kokivat itsekkin ryhmätyön innostavana kilpailumuotona, ja lopputulos oli näyttävä – olihan siinä huomioitu asiakkaalle tehtävä työ aikaisempaa laajempaa kokonaisuutena.

Osaston koko, 96 m², oli riittävä, vaikkakin osaston sijainti rajoitti katselumahdollisuuden vain yhdelle kapealle sivulle, mikä aiheutti ajoittain kovan ruuhkan osaston eteen. Pääsponsorina toiminut Goldwell loihti kalusteillaan osastollemme oikean salongin tunnelman. Lisäsimme aitoutta tuomalla alueelle normaaliinkin liikkeeseen kuuluvan vastaanottotiskin ja myyntituotehylykkeitä aineineen. Kisällisponsorsoreina olivat Hakanit, Loreal, Cutrin/Lumene

ja Kinnunen Oy. Muina tukijoina mukana olivat Suomen Hiusyrittäjät, Käherryshuolto, Hair Mail ja Wella. Sponsoreita tämänkaltaiseen tapahtumaan oli helppo saada, ja kaikki lähtivät mielellään mukaan.

Ohjausryhmälle ei juuri tehtäviä ollut, ja pitämämme yksi tapaaminen riitti mainiosti. Jonkin verran vaihdoimme mielipiteitä vielä puhelimitse, mutta suurin rooli oli kuitenkin lajitiimillä. Pysin pitämään lajitiiminkin henkilömäärän mahdollisimman pienenä, koska yhteisten kokousaikojen sovittelu on suurella joukolla aina hankalaa ja aikaa kuluu jonninjoutavuuksiin. Pieni mutta tehokas tiimi, jossa tehtävät ja vastualueet on selkeästi jaettu, toimii parhaiten. Tästä hyvänä esimerkkinä oli osaston rakentaminen ja purkaminen, joka tapahtui oppilasvoimin asiasta vastuussa olevan tiimin jäsenen Minna Buschin ohjauksella. Paikat olivat järjestyksessä muutamassa tunnissa, ja lajivastaava pystyi sillä aikaa keskittymään muihin tehtäviin, joita oli riittämiin.

Kehittämiskohteita

Taitaja-kilpailu on mielestäni kehittynyt vuosien varrella vastaamaan paremmin työelämän vaatimuksia, mutta kehitettävää on aina. Kehittämisen suurimpana esteenä koin aikapulan, koska kaikki materiaali ja suunnittelutyö täytyi tehdä alusta asti niillä eväillä, mitä Jyväskylän kisaa vakoilemalla oli saanut. Varsinaiseen kilpailun kehittämiseen eivät näin ollen resurssit riittäneet. Siksi annankin kokoamani materiaalin eteenpäin Turkuun toivoen, että se helpottaisi edes hiukan seuraavan lajivastaavan työtaakkaa ja jättäisi voimia kehittää kilpailua eteenpäin.

Mukana olleena voin sanoa, että vaikka kolmannen päivän iltana takki oli tyhjä, niin päällimmäiseksi jäi kuitenkin hyvä mieli onnistuneista kisoista.

Kuvassa oikealla lajin voittaja Saara Hyppönen, Etelä-Karjalan ammattiopisto ja keskellä Jenni Vainio, Turun ammatti-instituutti sijoitus 6.

Jari Saransalmi Tuomariraportti

Kisojen pitopaikkana Seinäjoen Areena oli mielestäni loistava edellä mainitun tilaisuuden järjestämiseen. Kisajärjestelyt toimivat moitteettomasti, ainakin kauneudenhoitoalan / kampaamo-osastolla.

Parturi-kampaamo-osaston kilpailujen vetäjänä toiminut Margit Pirjamo oli huolehtinut kaikista järjestelyistä loistavasti.

Kaikki tuomarit kutsuttiin yhteiseen palaveriin kisoja edeltävänä iltana 21.1.2004, jolloin selvitettiin tuomareiden toiminta. Palaverissa käytiin läpi kaikki kilpailutyöt, arvostelut, arvosteluihin vaikuttavat seikat, pisteiden antaminen, raportointi ja niin edelleen. Oli hyvä käydä ennakkoon perusteellisesti läpi nämä seikat, jotka siten helpottivat ja nopeuttivat huomattavasti tuomarointia varsinaisina kilpailupäivinä.

Tuomariston valinta oli onnistunut. Parturi-kampaamo-osaston tuomareihin kuului kokeneita alan ammattilaisia: yksi jo pitkään ammatissa ollut ja nuorekas alaansa seuraavaa ammattioppilaitoksen opettaja, paikkakunnalla itsenäisenä yrittäjänä toimiva ja arvostettu parturi-kampaaja sekä tukkuliikkeen edustaja, jolla on pitkä kokemus opetustyöstä alalla arvostetussa kampaajien jatkokoulutuspaikassa, sekä itsellään kampaajan mestarintutkinto suoritettuna. Ei siis ihme, että tuomareiden toiminta ja arvostelut olivat hyvin yksimielisiä ja hyvin samansuuntaisia kilpailutöitä arvosteltaessa. Tuomareiden kesken ei syntynyt kertaakaan merkittäviä eriäviä arvioita kilpailutöistä.

Myös majoitusjärjestelyt, ruokailut ynnä muut käytännön seikat oli hyvin hoidettu.

Kaiken kaikkiaan allekirjoittanut koki kisat ja kisajärjestelyt hyvin miellyttävänä kokemuksena. Oli hienoa havaita nuorten innostunut osallistuminen kaikkiin suoritettuihin kilpailutöihin ja sijoitusten muuttuminen joka päivän aikana. Ensimmäisen kilpailutyön jälkeen johdossa olleiden sijoitus muuttui kilpailun edetessä. Lopullisissa tuloksissa viimeinen kilpailutyö juhlakampaus muutti sijoitukset jälleen pääläelleen. Tämä osoitti sen, että loppuun saakka kannattaa taistella, niin kuin urheilukilpailuissa, ja kun ollaan pisteissä hyvin lähellä toisia, viimeinen työ saattaa muuttaa vielä ratkaisevasti lopputuloksia.

Pirjo Yli-Pelkonen, lajivastaava
Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
(06) 418 4555

22. Puhdistuspalvelu

Suunnittelu

Lajin suunnittelu käynnistyi jossakin vaiheessa loppusyksyllä 2002, jolloin minulle lankesi lajivastaavan tehtävä. Samoihin aikoihin oli ilmoittautumiset Jyväskylän kisoihin, ja oppilaitoksestamme ilmoittautui kaksi opiskelijaa, joiden valmentajaksi ryhdyin. He olivat nimittäin kolmannen vuoden kotitalousyrittäjäopiskelijoita, joilla ei ollut puhdistuspalvelujen tunteja enää lainkaan jäljellä. Siispä lajivastaavan tehtävä oli ensimmäiseksi tämä valmentajan tehtävä. Jyväskylän kisoissa olin mukana tiiviisti toimien kirjuriina lajissa kaikkien kolmen kilpailupäivän ajan. Se olikin hyvä käytäntö, ja samaa käytäntöä jatkoin Seinäjoen kisoissa pyytämällä Turun lajivastaavan kirjuriksi.

Lajitiimin kokoaminen ja toiminta

Jyväskylän kisojen jälkeen alkoi oman kisan kehittäminen lajitiimin kokoamisella. Tiimiin tulivat mukaan toinen opettaja ja työelämästä kaksi siivoustyönjohtajaa. Tämä koostumus oli erittäin hyvä; sen tulin huomaamaan kilpailun suunnittelun ja itse kilpailupäivien aikana.

Tiimimme oli toimiva ja työelämän edustajat olivat hyvänä apuna tavarantoimittajiin päin: heillä on suhteita siivousaineita ja -välineitä myyviin yrityksiin, ja saimme sitä kautta todella paljon lahjoituksina ainepulloja ja välineitä annettavaksi kilpailijoille. Kaikki kilpailijat palkittiin runsaasti – ei ainoastaan kolme parasta. Samoin tämä työelämäyhteys oli erittäin merkittävä, kun kalustimme osastoa sairaalan lastenosastoksi: saimme lainaksi kaikki kalusteet osastolle tiimin jäsenten työpaikoilta ja muilta hyviltä yhteistyökumppaneilta.

Muutenkin tiimimme toimi todella hyvin. Tiimikokouksia meillä oli hyvin rajoitetusti ennen kilpailua – säästimme aikaa. Kokoonnuimme ennen kilpailuviikkoa neljä kertaa puolen päivän mittaisiin kokouksiin. Lajivastaava valmisteli kokoukset ja kirjoitti pöytäkirjat kokouksen jälkeen. Tällä tavalla ei kulutettu tiimin jäsenten työaikaa, vaan he tulivat kokouksiin oman työnantajansa kustantamana samoin kuin itse kilpailupäiviin, jolloin he olivat paikalla lähes koko ajan.

Pidimme yhteyttä sähköpostilla näiden kokouksien välillä, jotka olivat toukokuussa 2003 ja sitten loka–joulukuussa aina yksi kokouksia kuukaudessa.

Kilpailun toteutuminen

Kilpailijoina meillä oli neljästä eri oppilaitoksesta seitsemän opiskelijaa, jotka olivat iältään 18–20 vuotta. Semifinaaleja puhdistuspalveluissa ei ole milloinkaan järjestetty.

Kilpailun rakentaminen sujui hienosti tiimin yhteistyöllä. Kaikki oli valmiina osastolla kilpailua edeltävänä iltana klo 18. Kilpailu sujui suunnitellusti. Aikataulu pysyi myös kilpailun ku-

luessa suunniteltuna. Ensimmäinen kilpailupäivä oli melko raskas kaikille, niin tiimille, kilpailijoille kuin tuomareillekin, sillä päivän aikana oli niin monta erilaista tehtävää. Asia tiedostettiin kyllä etukäteen ja tehtiin tarkka työnjako vastuista niin lajitiimin kuin tuomaristonkin kesken. Sillä tavalla saimme päivän ja myös arvioinnin hoidettua.

Seuraavat päivät olivatkin jo helpompia ainakin lajitiimille ja tuomaristolle: oli vähemmän ja laajempia tehtäviä. Myös kilpailijoilla helpotti pahin jännitys, ja tunnelma oli jo välittömämpi. Ensimmäisen päivän tuomareilla – samoin kuin tietenkin lajivastaavalla ja tiimillä – on merkittävä rooli poistaa jännitystä kilpailijoilta ja vapauttaa tunnelmaa.

Kilpailijoiden palautteet kilpailusta olivat hyvin positiivisia. Ainut huono puoli oli vesipisteen puuttuminen osastolta. Vesi haettiin ja vietiin lähetyvillä olevaan inva-WC:en, joka oli varattu siivouskeskukseksi.

Sponsoriyhteistyö

Sponsoriyhteistyö toimi pääasiassa. Vain yhden palkintosponsorin kanssa oli vaikeuksia saada alekirjoitettua sopimusta palautumaan minulle. Pääsponsor SOL-palvelut hoiti tehtävänsä hienosti ja hyvällä yhteistyöllä. Koneet, jotka tulivat myös SOL:n kautta mutta jotka tuotiin suoraan osastollemme, olivat myöhässä. Myös koneiden käyttöopastus lajitiimille jäi kilpailupäivän aamupäivään. Se olisi pitänyt hoitaa jo edellisenä päivänä.

Ohjausryhmän toiminta

Ohjausryhmän kokoamisessa oli epätietoisuutta. Sain valmiin listan ohjausryhmän jäsenistä, ja siinä esimerkiksi lajiasiantuntija oli minulle täysin tuntematon henkilö Jyväskylästä. Ottaessani häneen yhteyttä ilmeni, ettei hän ollut lainkaan puhdistuspalvelujen asiantuntija eikä omasta mielestään eikä minunkaan mielestäni ollut oikea henkilö lajiasiantuntijaksi. Lajiasiantuntija onkin sellainen henkilö, jonka kutsuminen on jätettävä lajivastaavan tehtäväksi. Lajiasiantuntijan tulee olla todella alan asiantuntija, mielellään alan opettaja ja kilpailupaikkakunnalta, jolloin häntä voi hyödyntää tehtävien suunnittelussa jo alkuvaiheessa.

Roolit on siis tehtävä selväksi: kuka kutsuu ohjausryhmän jäsenet. Minulle tämä oli ainakin täysin epäselvä asia vielä siinä vaiheessa, kun oli jo ensimmäinen ohjausryhmien kokoontuminen eikä sitten lajistani ollutkaan paikalla kuin yksi ohjausryhmän jäsen.

Toisessa kokoontumisessa taas, jossa kilpailutehtävät hyväksytettiin, asia oli jo annettu lajivastaavan hoidettavaksi, ja paikalla olivat kaikki ohjausryhmän jäsenet edellisen kilpailun lajivastaavaa lukuun ottamatta, ja ohjausryhmäkokous sujui erittäin hienosti: kaikki ohjausryhmän jäsenet ottivat kantaa kilpailutehtäviin, ja tehtäviin tehtiin ryhmän tekemät muutosehdotukset.

Loppuluku

Kaiken kaikkiaan onnistuimme mielestäni erittäin hyvin, ja kaikki lajiin osallistuneet olivat tyytyväisiä. Ennen kaikkea oli aivan ihanaa seurata pääosassa esiintyneiden nuorten kil-

pailijoiden toimintaa. He olivat reippaita, iloisia nuoria ihmisiä, ja heillä oli hieno yhteishenki koko kilpailun ajan. Mikä upea kokemus heille olikaan tällainen kilpailu!

Eija Ahtikallio

Tuomariraportti

Puhdistuspalveluissa Taitaja-kilpailuun osallistui tänä vuonna seitsemän kilpailijaa. Heistä neljä oli puhdistuspalveluiden, kaksi catering-alan ja yksi koti- ja kuluttajapalveluiden perustutkinnon opiskelijaa. Kaikki olivat toisen vuoden opiskelijoita. Oli hienoa havaita, että eri perustutkintojen opiskelijoilta löytyy rohkeutta osallistua puhdistuspalvelujen kilpailuun.

Tuomareita kolmen päivän aikana oli yhteensä seitsemän. Tuomareille oli järjestetty ennen kilpailuja yksi koulutustilaisuus. Jokaisen kilpailupäivän alussa pidettiin puolentunnin mittainen tuomarikokous, jossa kertosimme kilpailupäivän tehtävät, arviointikohteet ja -kriteerit. Tätä kokousta johti lajivastaava, ja tällainen toimintatapa oli erittäin hyvä.

Päätuomari oli joka päivä mukana arvioinnissa. Muut tuomarit vaihtuivat päivittäin. Näin ollen kokonaisvaltaisimman näkemyksen kilpailijoiden taidoista sai päätuomari. Ensimmäisen päivän tuomarointia vaikeutti kuuden kilpailijan samanaikainen työskentely erilaisissa työtehtävissä. Tästä aiheutui se, että kaikki tuomarit eivät pystyneet arvioimaan kaikkia työsuorituksia yhtä syvällisesti, vaan oli pakko keskittyä seuraamaan jotain paremmin ja jotain hieman pinnallisemmin. Tämä oli arvattavissa jo ennen kilpailupäivän alkua, ja päätimme jo tuomarikokouksessa, kenen tehtävänä oli minkäkin työsuorituksen tarkka arviointi. Muut kilpailupäivät sujuivat tuomaritoiminnan näkökulmasta erittäin hyvin ja rauhallisesti.

Kilpailutehtävät vastasivat tasoltaan toimitilahuoltajan koulutusohjelmaopintojen aikana saavutettua ammatillista osaamista. Tehtävien hallinnassa näkyi se, että kilpailijoilla oli opiskelua jäljellä vielä puolitoista vuotta. Sairaalamailma (mikä oli kilpailujen toimintaympäristönä) tuntui vieraalta, vuodehuoltoineen ja käsihuuhteineen. Tämä ei kuitenkaan ollut painoarvoltaan kovinkaan merkittävä lopullisia pisteitä annettaessa.

Päätuomarina jonkin verran askarrutti kysymys, kuinka paljon yksittäiselle kilpailijalle annetaan ohjeita ja neuvoja, jotta tämä selviytyy tehtävästään. Keskeytetäänkö kilpailu kokonaan, jos kilpailija ei pääse tehtävässään eteenpäin tai aikoo tehdä tehtävän väärin? Mikä on tasapuolista muita kilpailijoita kohtaan? Kilpailutilanteessa ratkaisu on tehtävä nopeasti. Onneksi on useampi tuomari siitä päättämässä.

Tekstiilimateriaalien ja pintamateriaalien tunnistamistehtävä sekä jätehuollon tehtävä olivat hyviä. Niistä saatiin näppärästi myös yleisötehtävä. Oikeat vastaukset olisi voinut myös julkaista kilpailijoille. Pintamateriaalien tunnistamistehtävässä olisi voinut vielä pohtia, kuinka tarkasti materiaali vaaditaan tunnistettavaksi (esimerkiksi parketti vai sauvaparketti).

Toimitilapalveluiden tehtävän arviointikohteissa oli jonkin verran päällekkäisyyttä. Samaa tai lähellä samaa asiaa arvioitiin useamman arviointikohteen/-kriteerin alla (esimerkiksi palveluasenne – asiakkaan kohtaaminen – yhteistyötaidot) Tämä vaikeutti tuomarointia.

Tuomaroinnin kannalta oli suuri hyöty siitä, että olin edellisenä vuonna lajitiimin jäsenen toimien kaikissa kilpailuun liittyvissä suunnittelutehtävissä lajivastaavan apuna sekä lajijuontajana. Tiesin, mitä oli tulossa, ja osasin varautua asioihin jo etukäteen. Helpotusta ja nopeutta päivittäisten tulosten julkistamiseen toi se, että lajivastaava syötti pisteet pistelaskujärjestelmään jo osastolla.

Kilpailijat saivat päätuomarilta (joka oli kerännyt eri päivien tuomareilta näkemyksiä kilpailijoiden vahvuuksista/kehittämishaasteista) henkilökohtaisen palautteen viimeisenä kilpailupäivänä, ja he kokivat sen hyvänä toimintatapana. Kilpailijat antoivat myös palautetta kilpailusta. He olivat tyytyväisiä kilpailujärjestelyihin ja tuomaritoimintaan. Kilpailun aikana oli havaittavissa kilpailijoiden keskuudessa me-henki eikä niinkään keskinäinen kilpailu. Oli ilo seurata nuorten yhteistyötä ja iloista kilpailumieltä.

Kilpailut sujuivat hyvin ja siitä kiitos Seinäjoen lajivastaavalle ja lajitiimille, joka oli toiminut aktiivisesti.

Sisko Latva-Karjanmaa
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

23. Pukuompeijantyö

Varsinaisen kilpailutehtävän suunnittelu alkoi heti Jyväskylän palautepäivien jälkeen. Lajivastaavien kokoontumisessa parturikampaajien opettaja Margit Pirjamo heitti ajatuksen neljän opintolinjan yhteistyöstä, mikä poikikin varsin haasteellisen ja edellisistä vuosista poikkeavan työn meille pukuompeijajoille. Kehittelin ajatusta, ja kokonaisuuden hahmotetuani soittelin lajipäällikkö Annamaija Arolle, joka hyväksyi ajatuksen. Siitä sitten lähdin luomaan työtehtävää yhteistyössä parturikampaajan-, kosmetologin- ja kukkasidonnantyön kanssa, jolloin sovitimme yhteen osan kilpailijoiden töistä. Oma kokemukseni Jyväskylän tuomarinista auttoi minua ainakin kilpailun tilojen vaatimusten suhteen.

Lajibudjetti oli tehtävä jo helmikuussa. Vaikeuksia tuotti se, että ei ollut mitään mallia eikä käsitystä kokonaisuudesta. Sen tajusin, että tarvikkeet ja työvälineet eivät vie resurssia. Kilpailijoiden työasuihin saatiinkin lahjoituskankaat, minkä olin resursoinut. Monen alan yhteistyöhanke ja kilpailutyön asiakaslähtöisyys suurensi työmäärää enemmän kuin arvioin. Asiakkaiden tapaaminen, kaavojen työstäminen, sovitukset, muutosten teko ja uudelleen sovitus olivat asioita, joita ei voinut teettää oppilastyönäkään, vaan ilta- ja viikonlopputöinä, asian salassapidon takia.

Toukokuussa tein projektiaikataulun ja tuomarien valinnat sekä lajikuvakset ja esimerkki-tehtävän www-sivuja varten. Valitsin myös varalle tuomarin, mikä oli hyvä, koska päätuomarimme ilmoitti kilpailuja edeltävällä viikolla esteestään olla saapumatta kisoihin. Tavaruettelot, rakenne ja sähkösuunnitelmat oli tehtävä myös ennen lomille lähtöä. Hyvissä ajoin varasin vaatetusmerkonomin lehtihaastattelun Taitaja-lehteen. Kilpailutyön kankaanetsintä alkoi syksyllä, ja päädyimme Annamaija Aron esittämään Marimekon sponsoimaan Pellava-silkkiin. Kaikki muutkin materiaalit saimme lahjoituksina eri yrityksistä.

Sponsorirumba alkoi keväällä paikallisesta kangastukusta, joka oli erittäin myötämielinen kilpailuamme kohtaan. Tuomarin työpanoksen luovuttava yritys suhtautui myös erinomaisesti hankkeeseemme. Sponsorien, joita meillä oli paljon, saaminen mukaan oli vaivatonta, mutta heidän lupaustensa täyttäminen aiheuttikin päänvaivaa. Jouduin soittelemaan muutamalle useita kertoja ja lähettämään sähköposteja. Takkuja oli lähinnä sopimusten palautuksessa sekä luvattujen tavaroiden ja logojen toimittamiseen liittyvissä asioissa.

Ohjausryhmämme oli mielestäni liian iso ja kankeasti liikuteltava jo kokouksiemme sujuvuudenkin kannalta, mutta aktiivinen ja erinomainen ryhmä se silti oli. Ohjausryhmän kokouksissa käsitelimme semifinaalityötä ja yli opintoalojen yltävää kilpailutyötämme. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa, ja viestit kulkivat monin tavoin ja moniin suuntiin. Jokaiseen kokoukseen tein tehtävät, aikataulut ynnä muut valmiiksi. Niistä oli sitten helpompi muokata. Aikataulun kanssa oli eniten töitä. Semifinaalit käytiin Turussa, Helsingissä ja Oulussa, joissa jokaisessa oli kaksi tai kolme ohjausryhmäläistä paikalla.

Lajitiimille selvitin kilpailutehtävän luonnetta, yleisiä järjestelyitä ja tulossa olevia opiskelijoitten ja opettajien työtehtäviä viikoittain tai asioitten edetessä ja selvitystä vaatiessa. Tii-

millä ei ollut varsinaisia etukäteistöitä, ja se hajosikin loppumetreillä Taitaja 9 -kisaan ja juontotehtäviin.

Rakentamisessa ja kilpailussa kaikki olivat mukana, mutta siihen heillä oli eri resurssi. Tiimin jäsenille kertyi töitä laskuttamattomia tunteja 13, laskutettavia tunteja 23 sekä lajivastaavalle laskuttamattomia tunteja 40 ja laskutettavia tunteja 313. Tiimillä oli kolme palaveria, joiden tunnit sisältyivät laskutettuihin tunteihin. Lajivastaavien kokoontumispäivänä me neljän opintoalan lajivastaavaa kahlasimme myös yhteistä tehtäväajatustamme läpi. Meitä ei huomioitu ajallisesti eikä muutenkaan koko kilpailun aikana, vaikka ensimmäisissä lajivastaavien kokoontumisissa oli kehoitettu jonkun ryhtymään tällaiseen yhteistyöhön. Teimme sen ja vähän vielä laajempanakin, asiakaslähtöisenä kaiken lisäksi. Yhteydenpito parturi-kampaajan-, kukkasidonnan- ja kosmetologintyön välillä oli tiivistä ja pidimme todella tärkeän ja yhteensovittavan kokouksen syyskuun lopussa.

Tuomareille lähettelin ja soittelin tilannetietoa harvaksen keväästä lähtien. Koulutustilaisuuksissa olin osan porukan ja koko porukan kanssa kaksi kertaa. Hyvissä ajoin syöttelin arviointitietojamme cd:lle, mikä oli hyvä, koska atk-asiiantuntijat ehtivät sitten palautteitteni perusteella muuttaa ohjelmaa vastaanottavaiseksi meidänkin syöttötiedoillemme. Kolmas cd oli jo hyvä. Kilpailutilanteessa pisteytysohjeet ja syöttö koneelle sekä yhteistyö pistelas-kutoimiston kanssa sujuivat erittäin hyvin.

Sähköposteja ja tiedotteita tuli kuin kaatosadetta. Kannatti tehdä ”just on time”, sillä muuten työt kasaantuivat ja jäivät kuorman alle. Muistutuksia kyllä tuli, mutta omakin muisti alkoi pettää, mitä oli tehnyt ja mitä ei, kun joutui muistuttamaan toisia. Kuljetusta varten koneiden ja laitteiden painot ja mitat sekä arviot kuormien määrästä olivat turhia, kun ei edes tiedetty, millaisilla kärryillä niitä kuljetetaan. Kuljetukset sujuivat todella liukkaasti, ja omat opiskelijat pakkasivat ja kelmuttivat kaikki lavoille ripeästi ja hyvin. Eri osapuolten asut, tunnisteet ja lajitolpan tekstit sekä screenille laitettavat kuvat, tekstit ja vakuutukset tuottivat vähän päänvaivaa, mutta tehtyä nekin tulivat. Opiskelijat ompelivat pussukoita, joihin he pakkasivat kilpailijoille, tuomareille, ohjausryhmälle ja tiimille pienet lahjat. Opiskelija monisti ja kokosi juontajille, kilpailijoille, valmentajille ja tuomareille kansiot.

Yhteistyö neljän lajin kesken sujui mallikkaasti ja lopputulos oli silmiä hivelevää. Puvut ovat pukuompelioiden tuotoksia, kukat kukkasitojen, kampaukset parturikampaajien ja meikkaukset kosmetologien käden taitoa.

Kilpailutyön asiakkaita sain vasta joulukuun puolivälissä mitanotolle. Tein atk-kaavoja ja kuositelin ne sitten joulua ennen ja joulun jälkeen välipäivinä. Neljä asiakasta saatiin vasta tammikuussa. Kilpailuviikolla sovitin muutosten jälkeen kuositellut kaavat vielä kaikille ja piirsin ne puhtaaksi. Sairastumisvaran takia asiakkaita oli oltava kymmenen. Niin kävikin, ettei yksi ollut paikalla tarkoin sovittuna aikana, ja oli otettava vara-asiakas.

Viimeinen kilpailua edeltävä päivä oli liian tiukka palaverineen, tarkastuksineen ja kokouksineen, kun osastolla kävi muutamia vieraitakin, joilla oli monenlaista kyseltävää. Minulle ei jäänyt sitä puolta tuntia, jona olisin halunnut itse käydä kaikki koneet laitteet ja lan-goitukset läpi. Klo 17–21 oli kilpailutehtävät hyväksyvä kokous, jossa olivat kaikki mahdolliset kilpailumme toteutuksessa mukana olleet ryhmät.

Taitaja 2004 -kilpailutöitä oli esillä oheismateriaaleineen Taikasormet-messuilla helmikuun alussa, minkä jälkeen lähetin kouluille katsottaviksi puvut ja laukut sekä kaiken tekstimateriaalin, valokuvia ja vielä tuloksista kopiot, kun kaivattiin selvitystä, millä alueella opiskelija oli parhaiten menestynyt. Sitä oli nimittäin vaikea antaa niin tarkasti heti kilpailun jälkeen palautteessa, sillä paperit olivat pistelaskutoimistolla. Vain muutama kysyi kilpailun jälkeen palautetta. Kilpailija sai lopun kilpailutyökankaasta, noin 1,5 metriä Marimekon pellava-silkkiä. Kun saan kouluilta puvut ja laukut takaisin, silitän ne ja annan puvut asiakkaille. Asiakkaat saivat ehostuksen, kampauksen ja puvun sekä laukun lisäksi kosmetiikka-alan tuotteita.

Osaston purku sujui muutaman aktiivisen ensimmäisen luokan opiskelijan johdolla niin, että lauantaina päättöjuhlan jälkeen tiimin saapuessa Areena-halliin osastomme oli lastatuna kuorma-autoihin ja illalla klo 21.00 tavarat olivat koulun aulassa sisätiloissa kuljetuspoikien ripeän toiminnan tuloksena.

Kilpailu sujui mukavasti, ja yhteistyö asiakkaan ja kilpailijan välillä näytti luonteelta. Yhteiset palaverit, joissa oli neljä eri alan kilpailijaa ja asiakas, sujuivat myös tuloksellisesti, eikä joka alan kilpailutuomareittenkaan pyöriminen kohteissa näyttänyt haittaavan. Tämä palaveri sattui perjantain ruuhka-aikaan, mikä vaikeutti hiukan kaikkien osapuolten siirtymistä käytävillä osastoilta toisille. Kilpailijatkin kulkivat katsellen toisten opintoalojen materiaali-mahdollisuuksia, joita tarvitsivat yhteisten suunnitelmiansa toteutuksiin.

Aikataulu piti muuten, mutta työn loppuunsaattamiseen oli otettava ruokatunnista lisäaikaa.

Arto Martikkala
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

24. Putkiasennus

Kilpailutehtävä oli jaettu kolmelle päivälle. Jokainen päivä sisälsi osion, ja kaikki osiot liittyivät yhteen kokonaisuuteen. Kilpailuaika oli 18,5 tuntia. Kilpailutehtävänä oli kaukolämpösiirtimeen liittyvät kytkennät, viemärin asennus ja lattialämmityksen asennus. Kilpailun pohjana olivat päivittäiset piirustukset. Piirustuksissa näkyivät ainoastaan kyseisen päivän työt. Seuraavassa piirustuksessa oli lisätty uudet asennettavat ja edelleen seuraavat. Kilpailijoilla oli käytössä pohjakuvat ja leikkauskuvat. Yleisölle tarjottiin jokaisena iltapäivänä kilpailutehtävästä 3D-kuva värillisenä.

Kilpailualue oli nostettu yleisöystävällisesti 0,5 metriä lattiapinnan yläpuolelle, ja se koostui rakennustelineistä ja puurakenteista, jolloin rakenne oli avonainen ja kilpailijat näkivät toisensa. Kilpailualue oli kooltaan 1,5 x 2,5 metriä. Lisäksi vieressä oli samankokoinen työtila putkien käsittelyyn (taivutus ja katkaisu).

Pieni kilpailualue teki tehtävän laadinnasta haasteellisen. Tehtävä koerakennettiin etukäteen, ja sitä muokattiin astetta vaikeammaksi. Suuri työ oli saada mietittyä tehtävän lopullinen muoto ja asennukseen käytettävä aika. Kilpailutehtävää ei varsinaisesti ajallisesti testattu, vaan käytettiin ajallisessa kestossa ammattilaisten apua. Tehtävien aikataulut osuivat erittäin hyvin kohdalleen. Ensimmäisenä päivänä noin puolet saivat työnsä täysin valmiiksi oikeassa ajassa. Toisena päivänä kaikki saivat tehtävän valmiiksi juuri ja juuri. Viimeisenä päivänä kaikille jäi hieman aikaakin.

Ensimmäisenä päivänä kilpailijat asensivat kaukolämmön ensiöpuolen ja eristivät ja pinnoittivat putken. Lisäksi asennettiin lämmityksen toisiopuoli jakotukille saakka. Toisena päivänä kilpailijat asensivat viemärit ja vesijohtodot piirustusten mukaisesti. Kolmantena päivänä asennettiin lattialämmitys ja käyttövesipatteri.

Kilpailun tulokset olivat nähtävillä aina seuraavan päivän aamuna lajiskreenillä. Tuomarointi onnistui loistavasti, ja tulokset olivat oikeudenmukaiset. Yleisö viihtyi hyvin ja oli kiinnostunut kilpailijoista ja kilpailutehtävästä. Mielestäni onnistuimme loistavasti kokonaisuudessa.

Projekti alkoi aika rauhallisesti yrittämällä päästä juonesta kiinni, mikä oli aika lohduton tilanne, mutta vähitellen asiaan päästiin paremmin kiinni. Onneksi oli käyty katsomassa muitakin kisoja.

Kokonaisuus onnistui jopa paremmin, mitä oli edes ajateltu. Sponsorien hankinta ja yhteistyö sujui hyvin. Oma tiimini toimi hyvin, jopa erinomaisesti. Ohjausryhmältä sai hyvää taustatietoa ja ohjeita. Palautteen positiivinen kannustin lisäsi tietoa, miten opetusta voidaan kehittää eteenpäin ja millaisiin asioihin kannattaa kiinnittää huomiota tuomaroinnin kautta harjoituksissa. Todella hienosti onnistuneet kisat.

Putkiasennuslajin kilpailijat lajipalkintojen jaossa

Kari Hongisto Tuomariraportti

Seinäjoki järjesti ammattitaidon Suomen mestaruuskilpailut 22.1.–24.1.2004. Kilpailu järjestettiin messuhallikilpailuna, ja lajeja oli 36. Tässä raportissa on yhteenveto putkiasennuslajin osalta sekä SM-kilpailusta että Kurikan karsintakilpailusta.

Putkiasennuksen karsintakilpailu järjestettiin Kurikassa lokakuussa 2003. Karsintakilpailussa oli 47 osallistujaa yli kahdestakymmenestä koulusta. Kilpailutöinä olivat putkiasennustyö ja hitsaustyö. Kahdeksan parasta pääsi valtakunnalliseen finaaliin. Loppukilpailussa tehtävänä oli lattialämmityksen asennus, KL-putkien asennus, vesi- ja viemäriputkien sekä laitteiden asennus.

Kurikan karsintakilpailun tarkoituksena oli saada selville pääasiassa hitsaustaito. Lisänä oli myös pienimuotoinen asennustyö. Loppukilpailussa asentajista saatiin selville asentajien ammatilliset perustiedot- ja taidot. Myös heidän asennustekniikkansa, työturvallisuutensa, työvälineiden käyttönsä ja asennusten laatunsa tuli esille. Asentajien oma päättely ja työn suunnittelu oli myös osana arviointia.

Seinäjoen finaalityö oli paljon haastavampi asennustyön osalta. Kaukolämmönvaihtimen kytkentä, vesi- ja viemärijohtojen asennus sekä lattialämmön asennus toivat esiin alan perustaidot. Kilpailun järjestelyvastuu oli Seinäjoen ammattioppilaitoksella. Päävastuu oli Arto Martikkalalla.

Kilpailujen järjestely oli hoidettu todella hyvin. Suurkiitokset Arto Martikkalalle Seinäjoen ammattioppilaitoksesta ja Heikki Rantamäelle Kurikan ammattioppilaitoksesta.

Tuomarointi on vaikeutunut vuosi vuodelta. Kilpailujen markkina-arvon nousun myötä oppilaitokset panostavat kisoihin paljon enemmän. Kilpailijoiden taso on noussut, ja tasoerot ovat marginaalisia. Kummassakin kilpailuissa oli kolme tuomaria. Muut paitsi päätuomari eli allekirjoittanut vaihtuivat SM-kilpailuun. Päätuomarin tehtävänä on pitää kilpailun tuomarointi tasapuolisena kaikille ja saada selville kyvykkäimmät kilpailijat. Tuomarointikriteereistä ja kilpailukuvista voi kysellä allekirjoittaneelta kari.hongisto@metso.com tai 040 771 2002.

Kilpailujen kokonaiskuva oli hyvä. Muutama muutos olisi silti paikallaan. Karsintakilpailussa tuli esiin, että ensimmäisen vuosikurssin oppilaita ei vielä kannata ottaa kisoihin edes niin sanotusti kasvamaan, koska kokemus voi niillä perustaidoilla olla kaikkea muuta kuin kasvattava. Kilpailijoiden määrä olisi parempi olla enintään kaksi kuin kolme oppilaitosta

kohden. Kilpailut ovat nimittäin myös suuri mediatapahtuma alan esiin tuonnissa, joten ammattitaito täytyy tuoda näytille ja huolehtia, etteivät osallistujamäärät nouse liian suuriksi.

Myös opettajille olisi hyvä järjestää tämän tason kisoja, koska hyviä putkimiehiä ei tule, jos ei ole hyviä opettajia. Ei voi olla nykyajan nuorten vika, jos oppilaitoksen parhaat kilpailijat – osa kolmannen vuosikurssin opiskelijoista – ei osaa edes perusasioita: kaasupillin sytytystä, kaasuhitsausta/juotosta, taivuttamista ja niin edelleen. Tätä palautetta ei ole tarkoitettu kaikille opettajille, mutta ne, joita asia koskee, tietävät sen itsekin. Ammattitaitokilpailu on myös mittari opettajille. Se tuo väkisin opetuksen tason tietyllä tavalla esiin. Opettajilta olisi hyvä saada palautetta kisoista.

Pirjo Kivelä, lajivastaava
Kauhajoen ammatti-instituutti
(06) 231 8500

25. Ravintolakokintyö

Työskentely aloitettiin yhteissuunnittelulla suurtalouskokki- ja tarjoilijatiimien kanssa. Ensin sovittiin kilpailuaikataulut yhdessä suurtalouskokkiin kanssa, ja sen jälkeen laadittiin tarjoilijatiimin kanssa yhteiset kilpailutehtävien rungot: ravintolakokkikiipailijat valmistaisivat ateriat, jotka tarjoilijakiipailijat tarjoilisivat. Sitten sorvattiin minuuttiaikataulut kolmeen kilpailupäivään.

Kilpailukutsun mukana kiipailijat saivat laite- ja välineluettelot sekä kilpailutehtävien rungot ja tarjollepanotavat. Raaka-ainekori annettiin ilmoittautumisen yhteydessä ja pakolliset raaka-aineet vasta aamulla kilpailupäiväohjeistuksessa.

Ensimmäisenä kilpailupäivänä oli yhteissuunnittelu kahden päivän toteutuksiin, laite-, keittiö- ja työturvallisuusopastus sekä esivalmisteluaikaa kaksi tuntia seuraavan päivän toteutukseen.

Toisena kilpailupäivänä valmistettiin kolmen ruokalajin juhlaillallinen kansainvälisen kongressin vieraille. Toteutuksen jälkeen kiipailijat laativat itsearviointin ja saivat tuomareilta palautteen. Päivän päätteeksi oli varattu esivalmisteluun aikaa kaksi tuntia, jotka jokainen kiipailija käytti.

Kolmannen kilpailupäivän tehtävänä oli valmistaa päivän lista -tyyppinen menu, johon kuuluivat kaksi erilaista alkuruokaa ja pääruokaa sekä jälkiruoka. Toteutuksen jälkeen kiipailijat tekivät itsearviointin ja saivat tuomaripalautteen.

Tehtäväkokonaisuudet vastasivat työelämän toteutuksia ja perustuivat ravintolakokin opetussuunnitelman ravintolaruokien valmistuksen opintokokonaisuuteen. Arviointi pohjautui kiitettävään tasoon.

Yhteissuunnittelu sujui erittäin hyvin, ja toteutus toimi täysin suunnitelman mukaisesti. Kiitos tarjoilijatiimille, kilpailun toteuttaminen vaati koko ajan toisen tiimin huomioimisen ja yhteistyöskentelyn. Meillä se pelasi uskomattoman hienosti, ja koin tiimiyhteistyön hyvin positiivisena voimavarana.

Kiipailijoiden yhteissuunnitteluun varattu kolme tuntia oli vähän niukka. Parempia kirjallisia tuotoksia olisi varmaankin saatu, jos aikaa olisi ollut esimerkiksi tunti enemmän. Toteutukseen ja esivalmisteluihin varattu aika oli riittävä mutta tiukka.

Kiipailijoiden yhteissuunnitteluun varattu tila oli hyvä, mutta sosiaalituloista oli kova puute, ja muun muassa pukukaappeja ei ollut läheskään kaikille. Suurimmat ongelmat olivat kuitenkin ruokailussa: päivittäin ruokailuun varattu tunti ei riittänyt, sillä jonotus ja istumapaikkojen puute tekivät ruokailun mahdottomaksi. Huonojen ruokailujärjestelyjen lisäksi sekä kiipailijat että tuomarit toivat terveisiä, että tarjottu ruoka oli huonoa. Välipalaa oli tuotava kiipailijoille, tiimiläisille sekä tuomareille keskustan ammattioppilaitoksesta, koska Amican palvelut eivät toimineet.

Tiimissä jokaiselle kolmelle oli tarkkaan määrätty omat tehtävänsä ja jokainen hoiti osuutensa kiitettävästi.

Arvioinnissa olivat erikseen tekniikkatuomarit ja makutuomarit. Arviointi sujui hyvin ja ajallaan. Tuomarit olivat ammattitaitoisia ja perehtyneitä tehtäväänsä. Annettu palaute oli kehittävää ja kannustavaa.

Sponsoriyhteistyö vei hirvittävän paljon aikaa, sillä olin yhteydessä 16 eri yritykseen. Yhteydenpitoa jokaiseen yritykseen oli tehtävä viidestä kahdeksaan kertaa, että saatiin sopimukset kuntoon. Raaka-aineiden saanti (kummissopimukset ja kisällisopimukset) oli helppoa, mutta eurojen saanti palkintostipendeihin olikin sitten paljon vaikeampaa. Tavara-palkintoja sain ihan mukavasti.

Ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa, ja asioita hoidettiin muuten sähköpostin ja puhelimen kautta. Yhteistyö oli antoisaa ja toimi hyvin.

Kevään ohjausryhmäkokouksessa päätettiin, että jokainen koulu pitäisi omat karsintansa ja saisi ilmoittaa kaksi kilpailijaa mukaan. Aluekilpailut pidettäisiin kolmessa lohossa eri puolella Suomea, ja aluekilpailujen 16 parasta kisailisi semifinaalissa, josta kahdeksan parasta jatkaisi finaaliin. Tämä kokeilu oli toimiva mutta työläs – toivonkin, että joku muu kuin lajivastaava hoitaisi alue- ja semikilpailujen organisoinnin. Lisäksi jostain olisi löydettävä resursseja niiden hoitamiseen, sillä tunteja yhteydenpitoon ja suunnitteluun kului melkoisesti ja se tehtiin aivan ilman palkkaa.

Syksyn kokouksessa hyväksyttiin kilpailutehtävät, tuomarit ja muut järjestelyihin liittyvät seikat.

Kokonaisuudessaan Taitaja-projekti oli antoisaa aikaa ja kehitti omaa opetustyötäni. Sanoisin, että tämä sopii kyllä opetustyönäytöksiksi! Kiitos, että sain olla mukana!

Hans Välimäki
Tuomariraportti

Tekniikkatuomarit:

Tehtävät olivat haasteellisia. Tilat ja laitteet olivat hyvät. Järjestelyt toimivat kiitettävästi. Osan aikaa keittiöissä oli liian pimeä – saisiko sinne omat valaisimet? Kellot eivät näyttäneet samaa aikaa.

Makutuomarit:

Kilpailu oli hyvin järjestetty. Ehdotus Turkuun: yhtenä päivänä tehtävään annetaan raaka-aineet etukäteen ja toisena päivänä on yllätyskori.

Päätuomari:

Järjestelyt toimivat pääpiirteittäin hyvin muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Näitä olivat mielestäni ruokailumahdollisuuden puutteellisuus, pitkät jonot, mihinkään ei päässyt istumaan ja ruokailuun varattu tunti ei riittänyt alkuunkaan. Lisäksi tuomareille olisi voinut olla illallinenkin. Toiseksi majoituksen puutteellisuus (en haluaisi diivailla, mutta mielestäni aikuiset miehet voisivat asua omissa huoneissaan). Itse kisassa aikataulun tiukkuus aiheutti jossain vaiheessa ruuhkaa tuomaripöydässä. Astioiden plokkaus ja lisätilan järjestäminen kyseisissä tilanteissa helpottaa tuomaryöskentelyä. Muuten en varsinaisesti jäänyt kaipaamaan mitään, vaan kaikki toimi hienosti, ja tehtävät sekä niiden toteutus ja arviointi oli hyvin suunniteltu ja toteutettu. Paikallisten ihmisten vieraanvaraisuus yllätti minut täysin. Kiitos kaikista järjestelyistä ja hyvää jatkoa.

Paula Takamaa, lajivastaava
Seinäjoen palvelualueen oppilaitos, liikeala
020 124 5507

26. Somistajantyö

Somistajantyö järjestettiin Taitaja-kilpailuissa nyt neljännen kerran. Edelleenkin kilpailijoiden määrä kasvoi, Taitaja 2004 -semifinaaliin Tampereella 28.11.2003 osallistui 23 kilpailijaa. Semifinaalin järjestäjä oli Pirkanmaan Taitokeskus, Kulttuuriala. Somistajantyön semifinaalin kilpailutehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa kauneusmessuille *tuote-esittelypiste*. Aikaa tehtävän tekemiseen oli viisi tuntia. Kaikilla olivat käytettävissä samat tuotteet ja esitemateriaalit sekä samat kankaat ja tilana samanlaiset kulmaukset. Niin tuomareiden, kilpailijoiden kuin valmentajienkin mielestä tämä tapa oli oikeudenmukainen, koska nyt pääsi esille myös varsinainen somistustaito, ei niinkään piirtäjän taito.

Lajin finaalissa tehtävä perustui jälleen kerran Marimekon tuotteisiin. Tällä kertaa lajisponsorina ei tosin toiminut Marimekko Oyj vaan seinäjokelainen paikallinen Marimekon jälleenmyyjä Elisse Oy. Nyt kilpailijoille ei ollut valmiita tuotelaatikoita, vaan kun kilpailutehtävät oli arvottu, kilpailijat vietiin Elisse Oy:öön, jossa he saivat itse valita tarpeelliseksi katsomansa tuotteet. Näin toimien tehtävä oli mahdollisimman lähellä autenttista somistustilannetta. Liike sijaitsi lähellä Areena-hallia, ja kuljetukset liikkeeseen ja takaisin sujuivat mukavasti.

Etukäteen ilmoitettu teema oli "Ihmisen elämänkaari kehdestä hautaan", ja tästä oli johdettu kilpailutehtävät, jotka olivat ristiäiset, lasten juhlat, rippijuhlat, ammattiin valmistuminen, kihlajaiset, 50-vuotisjuhlat, eläkkeelle siirtyminen ja hautajaiset. Osa kilpailijoista koki arvottavat aiheet eriarvoisiksi: esimerkiksi kilpailija, jonka kohdalle osui hautajaiset, ei ollut koskaan ollut hautajaisissa. Ikkunarakenteet olivat vuokratut alumiinirunkoiset messuseinäkkeet. Kunkin ikkunan edessä oli työskentelytilaa sekä pöytä ja tuoli. Kilpailijoiden käytettävissä oli myös säilytystilaa, mutta sinne kulku osoittautui kilpailujen aikana hieman hankalaksi, koska Areena-halli oli täyteen rakennettu.

Lajitiimissä oli jäseniä ainoastaan kaksi kappaletta. Ohjausryhmä tapasi fyysisesti kaksi kertaa, ja suurin osa kontakteista hoidettiin sähköpostitse. Arviointikriteereitä muokattiin jonkin verran Jyväskylän kilpailuista pisteytysten osalta, ja kriteereitä myös "aukikirjoitettiin". Uusi arviointi toimi hyvin. Kilpailun aikana osastolla toimi useita asiakaspalvelun ja markkinoinnin opiskelijoita lajioppaina. He itse kokivat puutteeksi sen, että heidän tietämyksensä somistuksesta oli tässä opiskelujen vaiheessa melko niukka.

Kilpailun yhteydessä järjestettiin myös yleisökilpailu, johon tulikin melko runsaasti vastauksia. Kokonaisuutena kuitenkin somistajantyön sijainti ei ollut paras mahdollinen: se oli niin sanotulla ylätasanteella eikä alhaalla Areena-hallin varsinaisessa näyttelytilassa. Tästä johtuen suuri osa yleisöstä ja jopa kilpailijoista oli täysin tietämättömiä näyttävästä osastosta.

Kaiken kaikkiaan lajin järjestelyihin oltiin tyytyväisiä, fiilis kilpailussa oli hyvä ja tuomareiden työskentelyä pidettiin rentona ja oikeudenmukaisena. Ruokailu sai useammaltakin kilpailijalta negatiivista palautetta.

Ykäjuhani Kokkonen
Tuomariraportti

Somistaminen kilpailulajina oli Seinäjoella neljättä kertaa. Tavoitteena on ollut saada laji näytöslajiksi vuoden 2005 Helsingin kansainvälisiin Taitaja-kilpailuihin. Allekirjoittaneelle Seinäjoen kisat ovat jo kolmas Taitaja-kilpailu, jossa toimin alan päätuomarina. Näiden kokemuksen perusteella, mitä tähänastiset kisat ovat antaneet sekä kilpailijoille, yleisölle ja yleensä ammattialalle, olen vakuuttunut, että ala on mitä sopivin laji vakinaistettavaksi Taitaja-kilpailuihin. Perusteluina on muun muassa se, että yleisön mielenkiinnon ja kommenttien perusteella somistajantyö on erittäin yleisöön menevää ja huomiota herättävää.

Myös järjestelyt ja muu organisointi oli ammattitaidolla tehty. Marimekko on ollut sponsori-
na sekä Jyväskylässä 2003 että nyt Seinäjoella. Yhteistyö on toiminut hyvin, ja Marimekko on tuonut mukanaan kilpailuun väriä ja arvokkuutta. Tänä vuonna teemana oli Ihmisen elinkaari kehdestä hautaan.

Toivottavasti eivät pidä paikkaansa kuulemani huhut, että vuoden 2005 järjestäjä Turku jättäisi somistajantyön pois Taitaja-kilpailuista. Tämä olisi erittäin huono ratkaisu ja tekisi tyhjäksi kaiken työn, jota olemme alan vuoksi tehneet viimeiset neljä vuotta. Toivon, että Turusta löytyy alan vastaajia, joilla olisi kykyä ja halua ajatella kauaskantoisemmin. Tuomareilla ei ole mitään kritisoitavaa järjestelyjen suhteen koskien itse kilpailulajia. Tästä suuri kiitos lajivastaaja Paula Takamaalle. Sen sijaan suurta kritiikkiä voisi esittää Amicalle heidän järjestämästään ruokailusta. Kuten jo viime vuonna Jyväskylässä tarjottava ruoka oli täysin ala-arvoista, jopa suorastaan yleisön pilkkaamista.

Aikaisemmista kisoista poiketen tuomareiden päätöksellä muutettiin aikataulua siten, että viimeisenä päivänä ei ollut enää työskentelyä, vaan lauantaipäivänä oli kilpailijoiden itsearviointia ja kilpailun tulosten julkaiseminen. Tämä ratkaisu koettiin onnistuneeksi. Kilpailijoiden palautteen perusteella he kokivat kilpailutilanteen ja tuomareiden työskentelyn rennoksi, mielenkiintoiseksi ja hyväksi. Myös tuomareiden mielestä työskentely oli erittäin mielenkiintoista ja opettavaa. Muut tuomarit olivat Merja Juppo (amm.ain.lehtori, tekstiili, Jurvan käsi- ja taideteollisuusoppilaitos) sekä Marja Malmsted, (toimitusjohtaja, Awain Production Oy).

Muita tuomareiden kommentteja:

- Tuomareiden briiffaus tehtävään: hyvä ja perusteellinen kansio ja tuomareiden tappaaminen ennen kilpailua
- selvät lomakkeet, tiesi mitä teki
- somistustila huonossa paikassa, ahdas tunnelma, tuomareiden työskentelytila alarvoinen
- arviointi hyvä ja antoisa opetustapahtuma
- mietittävä, tulisiko kilpailijoiden aiheet olla tasapuolisemmat. Nyt toiset olivat epäedullisemmassa asemassa saadun aiheen vuoksi. Ehdotus, että aihe/teema olisi kaikille sama.
- Työelämäedustajille ei ilmoitettu etukäteen, kuinka paljon tehtävä vie aikaa. On kohtuutonta vaatia yksityisyrittäjää tekemään 40 tuntia ilmaista työtä, josta hänelle tulee ansionmenetyksiä.

Raija Puska
Vaasan ammattiopisto
(06) 326 7411

27. Suurtalouskokintyö

Suurtalouskokintyön suunnittelun aloitimme tammikuussa 2003. Ensin tutustuimme Jyväskylässä Taitaja 2003 -tapahtumaan, jossa meille syntyi runsaasti ideoita kilpailujen järjestämisestä. Alustava tehtävä syntyikin melko nopeasti.

Sen jälkeen laadimme nettisivuille lajikuvauksen suurtaulukokintyöstä. Ohjausryhmän kokoaminen oli myös ensimmäisiä tehtäviämme. Ohjausryhmä kokoontui kerran keväällä ja syksyllä. Jyväskylässä pidettiin 7.3. Taitaja 2003 -palautepäivä, josta saimme myös paljon ideoita.

Toukokuussa neuvottelimme Seinäjoen ammattioppilaitoksen kanssa tarvittavista astioista. Teimme myös listat kilpailuissa tarvittavista astioista sekä raaka-aineista. Raaka-aineet pyrimme saamaan kaikki sponsoreiltamme. Raaka-aineita saimmekin niin runsaasti, että varastot Seinäjoen ammattioppilaitoksessa olivat täynnä. Ehkä meidän olisi pitänyt rajoittaa sponsoreilta saatavien raaka-aineiden määrää, sillä emme huomioineet varastonhoitajan työurakkaa tältä osin. Loput raaka-aineet käytettiin myöhemmin Seinäjoen ammattioppilaitoksen oppilasruokailussa.

Kilpailupaikalla toimimme samassa tilassa ravintolakokkien ja tarjoilijoiden kanssa,. Tämä vaikutti myös meidän kilpailutehtäväämme ja ajoitukseemme merkittävästi.

Keittiössä meillä oli Metoksen toimittamat kilpailukeittiöt. Keittiöitä oli kahdeksan, joten jokaiselle kilpailuparilla oli kaksi keittiötä käytössä.

Tänä vuonna kokeilimme ennakkotehtävän antamista. Annoimme kilpailijoille suunniteltavaksi osan ensimmäisen päivän tehtävästä, ja näin he pystyivät liinoittamaan, kattamaan ja laatimaan kauniin kasvisasetelman osaston silmän iloksi. Ennakkotehtävä osoittautuikin mielekkääksi vaihtoehdoksi, joka säästi aikaa ja nosti tasoa. Kilpailijat myös pitivät ennakkotehtävästä.

Toisena kilpailupäivänä aloitimme jo klo 7.00, että saimme ruuat valmistettua ja tarjottua ennen klo 13.00, sillä silloin osastolle saapuivat ravintolakokit ja tarjoilijat.

Jokaisella parilla oli katettu noutopöytä, josta ruokaili noin 25 kutsuttua ”kongressivierasta”. Pääraaka-aineena tässä tehtävässä oli naudan sous vide, joka olisi ollut nopeasti valmistettavissa herkulliseksi. Kilpailijoille tuote oli kuitenkin vieras, ja siksi lopputulos jäi vaatimattomaksi. Tuote on melko hintava, ja siksi koulut ehkä käyttävät vähemmän tätä tuotetta. Tämän takia kilpailijat pitivätkin tätä tehtävää erittäin vaikeana.

Viimeisenä päivänä oppilaat annostelivat erityisruokavalioita ja ohjasivat asiakkaitaan erityisvalioiden suhteen. Tästä tehtävästä erityisesti katsojat pitivät. Ainoa ongelma oli kuuluvuus, sillä jossain vaiheessa tarjoilijat sulki keskikäytävän osastollamme.

Ajoitus pelasi hyvin koko kilpailun ajan, ainoastaan tuomareiden palautteiden anto venyi aikataulustaan. Syynä venymiseen oli se, että kilpailuparit ja heidän ohjaajansa halusivat hyvin tarkasti tietää työssä onnistumiset ja kehittämistä vaativat asiat.

Vaikka kaikki kirjalliset suunnittelut toteutettiin Seinäjoen ammattioppilaitoksen atk-luokassa, ei se tuottanut minkäänlaista ongelmaa, koska kuljetukset pelasivat minuuttiaikataululla.

Seinäjoen ammattioppilaitoksen catering-osasto teki merkittävän työn kilpailujen kanssa. He pakkasivat kaikki meidän sponsoreiltamme pyytämät tavarat Areenaan, toimittivat astiat tilauslistamme mukaan Areenaan ja huolehtivat astioiden pesusta osastollamme. Yhteistyö todella toimi.

Astiavalinnoin ja erilaisin esteettisin keinoin pyrimme korostamaan lajin näkyvyyttä, sillä suurtaloukokit jäävät yleensä kilpailuissa huomiotta

Sari Vuolle

Tuomariraportti

Tuomaristo käsitteli tuomarikansion sisällön ja jakoi tehtävät keskenään. Päätuomarina toimi Sari Vuolle ja päätuomarin sijaisena Merja Tomperi-Olkkonen. Pisteiden tietokoneelle syöttämisestä vastasi yksi tuomareista, Tarja Keppo. Käsiteltiin kilpailupäivän aikataulu ja kilpailutehtävät. Tuomarit olivat tutustuneet kilpailutehtäviin ja arviointiin jo etukäteen. Arviointi perustuu tehtävien arviointikriteereihin, ja jokainen osa-alue arvioitiin pisteytyksellä 1–5.

Tuomarit arvioivat kilpailun kuluessa kukin henkilökohtaisesti jokaisen kilpailuparin. Mahdollisista muutoksista kilpailuissa tai arvioinnissa tuomaristo päätti yhdessä. Kilpailutehtävän lopuksi tuomaristo kokoontui, ja jokainen tuomari antoi pisteytyksen oman arvion mukaan. Jos pisteissä oli eroja enemmän kuin yksi numero, tuomaristo neuvotteli eron syistä ja päätyi nostamaan tai laskemaan pisteitä.

Lajivastaavat huolehtivat kilpailun kulun informoinnista kilpailupareille ja tuomareille. Arvioinnin lopuksi pisteet vietiin koneelle ja pisteytys tarkistettiin. Tuomarit allekirjoittivat tulokset. Kilpailutehtävien ja arvioinnin todettiin olevan kunnossa jokaisen päivän osalta. Tarkistimme kilpailuparien opiskelu- ja salmonellatodistukset, ja kaikki oli kunnossa.

Kilpailu eteni hyvin tasaisesti, ja arvioinnin lopputulokset selvisivät tuomareillekin vasta koneelta. Viimeisen päivän tehtävä oli myös hyvin keskeinen ja piti voittajan piilossa loppuun asti.

Kilpailuhenki oli hyvä niin kilpailijoiden kuin tuomareiden kesken.

Lauantain loppuarvioinnin jälkeen annoimme kilpailijoille henkilökohtaisen palautteen kaikista kilpailutehtävistä. Pyrimme olemaan rakentavia ja positiivisia, missä ilmeisesti onnistuimme. Palautearviointi loppui 14.45, ja klo 15.00 jaoimme voittajille palkinnot.

Jari Kiiikka, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

28. Talonrakennustyö

Tehtäväkokonaisuus suunniteltiin vastaamaan opetussuunnitelman kiitettävää tasoa. Tehtävä jaettiin puurunko-, laatoitus- ja muuraustyöosioon. Lisäksi kokeiltiin lajien yhteistyön onnistumista pienimuotoisella yllätyksellä, jossa sähkö-asennuslajin kilpailija suoritti arvotun kilpailupaikan muuraukseen kojerasia-asennuksen.

Pistetilanne julkistettiin päivittäin. Kilpailu osoittautui käytettävissä olevaan aikaan nähden sopivan vaikeaksi ja haasteelliseksi. Ainoastaan kirvestyöosio oli hieman liian suuritöinen, mikä aiheutti monelle kovan kiireen, ja laatu ehkä kärsi sen vuoksi jonkin verran. Kärjen osalta pistetilanne pysyi tiukkana loppuun saakka, mutta kokonaisuutena erot kasvoivat melko suuriksi. Olisiko semifinaalitehtävien ennakkojulkistamista syytä harkita? Tähän ehkä seuraava ohjausryhmä voi ottaa kantaa. Ohjausryhmän osuutta suunnittelun ohjauksessa on syytä edelleen korostaa, sillä sen toiminta parhaimmillaan antaa lajin suunnittelulle jatkuvuutta ja tukea ratkaisuisissa.

Jokaisella kilpailijalla oli käytössään avustajana talonrakennustyön 3. vuosikurssin opiskelija, jonka harkittu käyttö kuvasti osaltaan kilpailijan ammattimaista asennetta.

Järjestelyissä lajitiimi toimi työnjaon mukaisesti hyvin. Erittäin tärkeää valmistelussa on riittävän ajoissa sovittu sponsoriyhteistyö. Tällöin tehtäväsuoritukseen vaikuttavat kone- ja laitesponsorit voidaan huomioida jo suunnittelussa. Meillä esimerkiksi akkupuukkosahat ja laastisekoittimet olivat monelle uusia välineitä.

Sponsoriyhteistyö sujui erittäin hyvin, ja tarvittavat materiaalit ja laitteet saatiin moitteettomasti ajoissa käyttöön, ja tukijat saivat haluamansa näkyvyyden. Erityinen lisänäkyvyys syntyi TV 1:n tuottaman Taitaja 2004 -ohjelman kautta, jossa talonrakennus oli erittäin hyvin esillä. Esillepääsyyn vaikutti luonnollisesti talonrakennuksen yleisöystävällisyys lajina: kilpailun edetessä on helppo hahmottaa suorituksen eri vaiheet ja niiden nivoutuminen toisiinsa. Tuotokset ovat näyttäviä, ja rakentaminen palveluna koskettaa jokaista, joten yleisön kiinnostus lajiin on suuri.

Kisapaikan suunnittelussa käytettävissä olevat tilat rajoittavat toisaalta yleisön seuraamismahdollisuutta, toisaalta kilpailijoiden työrauhan takaamista toisten kilpailijoiden suhteen. Tällä kertaa onnistuimme näissä tavoitteissa mielestäni kohtuullisesti. Yleisön ”viihdyttämiseksi” screenille voisi tuottaa enemmän lajia kuvaavaa yleisinformaatiota.

Kaikkiaan tapahtuman kehittämisen kannalta tiedon ja kokemusten siirto seuraaville järjestäjille on hyvin tärkeää, mikä näkyi nytkin sekä omassa suunnittelutyössäni että hyvin toimineessa tuomariryöskentelyssä.

Rakentajan työ on monipuolista, se on mittaamista, rungon tekoa, muuraamista, laatoitusta jne.. Kultamitalin lajissa korjasi Seinäjoen ammattioppilaitoksen Niko Myllyniemi

Sami Asumus Tuomariraportti

Arviointiperusteet

Arvioinnin perusteina olivat Taitaja 2004 -säännöt, lajikuvaus sekä talonrakennusalan perustutkinnon perusteiden kiitettävä taso. Koko kilpailu arvioitiin tuomareiden subjektiivisena arviointina. Tehtävä jakautui kolmeen pääosiin: kirvestyö, laatoitus ja muuraustyö. Jokainen pääosio suoritettiin omana päivänään. Tuomareilla oli arviointilomake jokaiselle pääosiolle erikseen eli yhteensä kolme lomaketta. Jokainen arviointilomake oli jaettu pienempiin arviotaviin alaosiioihin, joita oli pääosioista riippuen 7–8. Tuomarityössä arvioitiin ja annettiin arvosana kokonaislukuna jokaiselle alaosiolle erikseen asteikolla 0–5. Näiden alaosioiden arvosanojen perusteella, niitä erilailla painottamalla ja keskiarvoja laskemalla, kilpailijalle saatiin kokonaispistemäärä kyseiselle pääosiolle. Painotuksista eri pää- ja alaosiolle olivat tuomarit sopineet kilpailua edeltävissä tuomaripalaverieissaan. Laskentaohjelma perustui World Skills -laskentamenettelyyn.

Kilpailun kulku

Ensimmäisenä kilpailupäivänä oli kirvestyön tehtäväosio. Kilpailijoilla oli tehtävänä rakentaa seinän ulkonurkkaosuus piirustusten ja tehtävänannon mukaisesti. Tuomarit tarkkailivat rungon rakentamista, oven asentamista, työturvallisuuden huomioonottamista ja valmista kokonaisuutta. Työskentelyaikaa oli varattu noin seitsemän tuntia. Kokonaisuudessaan tuomaristo ja lajivastaava antoivat aikaa päivän työhön noin kahdeksan tuntia. Kilpailu aloitettiin aikataulusta aikaisemmin ja lopetettiin myöhemmin, koska työsuoritus oli usealla liian pahoin kesken seuraavaa päivää ajatellen.

Tuomarit arvioivat ja tarkkailivat työn etenemistä, työmenetelmiä, mittatarkkuutta ja huolellisuutta. Tuomareilla oli käytössään rullamitat, suorakulmavaneri sekä kilpailijoiden käyttämät vatupassit. Arvioinnissa otettiin huomioon kilpailijan käyttämä aika verrattuna saavutettuun työtulokseen. Vain kaksi kilpailijaa sai päivän suorituksen valmiiksi. Tuomareiden mielestä aikaa oli kuitenkin varattu ja jatkettu riittävästi.

Toisen kilpailupäivän tehtävänä oli laatoitustyö. Järjestävän oppilaitoksen opiskelijat olivat edellisen illan aikana asentaneet laatoituksen alle valmiiksi kosteussulkukäsittelyn. Näin varmistettiin osaltaan laatoituksen tartunta kipsilevyyn. Laatoitustehtävänä oli laatoittaa ja saumata annetun kuvan mukainen seinäosio työselosteen mukaan. Aikaa oli käytettävissä

noin yhdeksän tuntia. Jokainen kilpailija suoriutui tehtävästä annetussa ajassa! Laatoitustyö koostui peruslaatoituksesta, suorista leikkauskuvioista sekä kaarevista leikkauskuvioista. Tuomarit arvioivat muun muassa työmenetelmiä, kuviotarkkuutta ja työn siisteyttä.

Tehtävä oli juuri sopivan vaikea. Tuomarit pystyivät arvioimaan suorituksia ja kokonaisuuksia sekä mittaamalla että silmämääräisesti. Arviointikaavakkeen alaosiot olivat juuri oikean tyyppiset ja kohdistuivat hyvin laatoitustyön olennaisiin kohtiin. Arvioinnissa ja pisteissä syntyi eroja. Hienosti laadittu tehtävä. Kelpaa erinomaiseksi malliksi seuraaville kisoille.

Kolmantena kilpailupäivänä oli muuraustyön osio. Kilpailijoiden tuli muurata julkisivuverho-
us piirustusten ja työselityksen mukaan. Tehtävään kuuluivat arvosteltavana alaosiona jo edellisenä päivänä laatoitustyön ohessa tehdyt muurausjohteet. Aikaa oli varattu viisi tuntia. Kilpailijoista puolet sai suorituksen valmiiksi. Muuraustehtävässä oli perusmuurauksen lisäksi arvioitavia asioita muun muassa nurkan muuraus, tuuletussaumat, ulos- ja sisäänvedon kuvio. Valmista kokonaisuutta arvioitaessa tuli suuriakin eroja.

Tehtävä oli sopivan vaikea, mutta aikaa olisi saanut olla hieman enemmän. Arvioitavat valmiit kokonaisuudet jäivät osittain heikolle pohjalle, koska kilpailijat eivät ehtineet viimeisteillä töitään esimerkiksi siisteyden ja puhtauden osalta. Vaikka lopullisten tuomaripisteiden anto tulikin tehtyä melko nopeasti lopputuloksia odoteltaessa, saivat tuomarit tarkasteltua jokaisen kilpailijan työt tarpeellisin osin.

Lopuksi

Taitaja 2004 -kilpailut olivat kokonaisuudessaan loistavasti järjestetyt, ja kisapuitteet olivat hyvät. Hienoisesta tilanpuutteesta huolimatta myös talonrakennuksen osasto oli hyvin esillä. Jos jatkossa on suinkin mahdollista, olisi talonrakennuksen kilpailupaikka yleisön kannalta vielä parempi sijoittaa siten, että sitä pystyisi katselemaan useammalta kuin kahdelta kantilta. Kilpailijoiden ja tuomareiden tehtäviä selkeyttämään taas olisi hyvä, jos kilpailijat eivät näkisi kovinkaan paljon toisten kilpailijoiden töitä. Tämä tarkoittaisi erillisten loosien tekemistä. Järjestäjän resurssien puitteissa on pohdittava, mikä on järkevää.

Tuomareilla oli antamiensa pisteiden ja niiden päättämisen suhteen hieman ongelmia ensimmäisenä kilpailupäivänä. Kilpailijat olivat tasaisia kirvestöiden osalta, eikä arviointilomakkeessa ollut sellaisia kohtia, joissa olisi saatu selviä eroja. Todettiin, että ainakin tässä kirvestyön pääosiossa voisi harkita ainakin puolikkaiden pisteiden käyttöönottamista! Myös muissa osioissa oli silloin tällöin vaikea päättää, minkä kokonaisluvun antaa.

Kilpailutehtävät olivat kaikki subjektiivisesti arvioitavia, mikä toimi mielestämme hyvin. Varsinkin työmenetelmiä ja -tapoja arvioitaessa saattaa ja pitääkin tulla erilaisia mielipiteitä. Niissä on nimittäin olemassa erilaisia menetelmiä, eikä mikään välttämättä ole juuri se oikea. Vaikka arviointi tapahtuikin tuomareittain ja heidän omien kriteereittensä mukaan, antoivat kuitenkin mittaustulokset selvää yhtenäisyyttä arviointiin. Hyvä asia oli, että tuomareiden alaosiopisteet saivat olla korkeintaan yhden pisteen hajonnalla. Jos erimielisyyksiä oli, niistä keskusteltiin ja päästiin selville. Tämä toimi hyvin ja on suositeltavaa jatkosakin.

Ajankäyttö eri tehtäväosioissa oli hyvin mietitty ja rytmitetty. Ongelmia ajan suhteen ei esiintynyt, vaikka siitä oli pieni pelko edellisistä kisoista jäänyt. Viimeisen kilpailupäivän ajankäyttö tulee kuitenkin tarkoin miettiä. Muun muassa tuomaripalautekeskustelua ei ehditty kunnolla järjestämään, joten kirjallinen palaute taitaa jäädä tämän raportin varaan.

Antero Mattsson, lajivastaava
Asko Valtti
Vaasan ammattiopisto
(06) 326 7411

29. Tarjoilijantyö

Seinäjoki oli saanut vuoron pitää Taitaja-kisat, ja meillä vaasalaisilla oli ilo päästä mukaan järjestämään muun muassa tarjoilijoiden kilpailut. Lähtötilanne oli mielenkiintoinen. Kisojen järjestämisestä tarjoilijatyön osalta kokemustahan jo oli. Ravintolakouluilla on perinteisesti järjestetty tarjoilijoiden ja kokkien suomenmestaruuskisoja sekä astetta vaativampia pohjoismaisia kisoja. Taitaja-kisat olivat luonteeltaan samantyyppiset mutta omalla tavallaan laajemmat ja enemmän yleisölle suuntautuneet. Hyvää oppia Seinäjoen kisoja varten haettiin edellisen vuoden kisojen järjestäjältä Jyväskylästä. Brita Räikkönen, joka oli edellisenä vuotena tarjoilijatyön lajivastaava, värväsi meidät neljäksi päiväksi lajivastaavan avustajiksi Jyväskylään. Tämä jos jokin oli hyvää valmennusta omaa tehtäväämme ajatellen.

Eräs näyttävimmistä lajeista oli tarjoilijantyö. Asiakkaita hemmoteltiin "pitkän kaavan" mukaan.

Kisoja suunniteltiin etukäteen olan takaa. Ison messutapahtuman suunnittelu vaatii toki tovin. Oman osastomme osalta katson suunnitelmien toteutuneen mallikkaasti. Kilpailijat noudattivat annettuja aikatauluja kiitettävästi. Itse kilpailusta kehkeytyi myös asiakkaina olleille nautittava hetki, ja sehän on tarjoilijatyön päätarkoitus. Tokihan oli paljon asioita, joita ei osannut ennakoida, mutta sitähän elämä yleensäkin on.

Sponsoreiden hankkiminen tuntui aluksi kovin työläältä. Löysää rahaa ei yrityksissä enää ole, eivätkä Taitaja-kisat kuitenkaan ole saavuttaneet sellaista suosiota, että yritykset olisivat heti valmiita lähtemään mukaan. Varsinkin riihikuivan saaminen meidän alallamme on kinkkinen tehtävä. Lopulta sponsoreita kuitenkin alkoi löytyä. Saimmekin erittäin hyviä yhteistyökumppaneita. Heitä tulemme hyvällä muistamaan jatkossakin. Saamiemme sponsoreiden lämmin vastaanotto ja mukana olo lämmitti mieltä, ja koko kisoista jäi todella hyvä mieli. Toivon kaikkea hyvää sponsoreillemme ja uskon, että messutapahtumasta poikii jotain vastinetta heillekin – vaikka selväähän on, että tällainen sponsorointi on lähinnä osoitus hyvästä tahdosta ja tuesta alaamme kohtaan.

Onnistuimme saamaan kaikki palkinnot sponsoreiltamme. Ykköspalkinnon antajiksi oli jopa tunkua. Tänä vuonna ykköspalkinnon jakoi PAM, kakkospalkinnon Hartwall ja kolmannen BW Hotel Silveria Vaasasta. Tarjoilijatyön pääsponsorina oli tänä vuonna Altia Akatemia.

Altia tuki kisaa voimakkaasti järjestämällä finalisteille nelipäiväisen koulutuksen Helsingissä majoituksineen. Altia sponsoroï viinit ja liekitysalkoholit kisan tarjoiluosuuksiin, alkoholi-juomat baarikilpailuun sekä keittiöalkoholit kokkilpailua varten. Altian asiakasmarkkinointijohtaja Kari Kilpinen ja Altian valmennustehtävissä toimiva Pekka Pellinen olivat mukana avaamassa kilpailun. Pekka Pellinen toimi baarikilpailun päätuomarina.

Hartwall tuki kisoja tarjoamalla laajan valikoiman erilaisia pöytävesiä laadukasta ravintolatarjoilua varten. Hartwall tarjosi myös viineille erilaisia olutvaihtoehtoja ja toimitti hanalaitteiston oluttynnyreineen yllätystehtävää varten.

EEPEE tuki rahallisesti kilpailun järjestämistä. Lindström tarjosi kisaa varten tyylikkääät valkoiset pöytäliinat. Vaasan ammattiopisto tuki myös kisaa paitsi henkisesti, myös fyysisesti. Aivan kaikkea emme pystyneet hankkimaan kisaa varten harmittavien vastoinkäymisten takia. Suurkiitos työkavereille, jotka ovat ymmärtäväisesti suhtautuneet kisojen järjestämisestä aiheutuneisiin poissaoloihimme.

Yhteistyö tiimin sisällä toimi erittäin hyvin. Oli ilo olla mukana järjestämässä Taitaja-kisaa. Itse tehtävä oli työteliäs, ja päivät venyivät pitkiksi, mutta kokemusta emme vaihtaisi pois. Kiitokset kaikille kanssatyöntekijöillemme, erityisesti Minna Luomaselle sekä hänen innokkaille ja ahkerille assistenteilleen.

Ohjausryhmä kokoontui tänä vuonna yhden kerran. Vähäinen aika käytettiin tehokkaasti hyväsi. Kokous olikin hyvin yksimielinen ja kovasti samoilla linjoilla.

Itse saimme paljon apua Jyväskylän kisoista. Toivon, että voimme välittää omalta osaltamme keräämämme kokemukset vuorostaan eteenpäin seuraaville kisojen järjestäjille eli turkulaisille.

Timo Rautiainen, lajivastaava
Seinäjoen ammattioppilaitos
(06) 419 7111

30. Sähköasennus

Sähköasennuksen lähtökohtana oli lajinäkyvyyden parantaminen verrattuna Jyväskylän kisoihin ja omien kisojen onnistuminen vähintään yhtä hyvin, oikeastaan vielä paremmin. Tavoitteet saavutettiin yli odotusten, ja kiitosta sateli eri tahoilta siinä määrin, että meinasi mennä sanattomaksi vähän kovempikin jeppe. Tehtävien monipuolisuus, huomioiden laaja sähköasennuksen sektori, aina ilmajohtotasennuksesta logiikan ohjelmointiin, perusasennuksia unohtamatta, saivat kiitosta.

Positiivista palautetta sai myös yhteistoiminnallinen tehtävä rakennuspuolen kilpailijoiden kanssa. Osa kilpailijoista osasi delegoida rasioiden laittamisen muurarille ja sai jatkaa päivän päätehtävää, kunhan muisti varmistaa työn onnistumisen toisella käynnillä.

Varsinainen yleisömagneetti sähköasennuksen standillä oli ilmajohtotasennus: kilpailijat kiipesivät pylvääseen ja suorittivat annetun tehtävän noin kymmenen metrin korkeudessa. Sama kiipeäminen ja työsuoritus toistettiin lauantaina. Tällöin huomattiin edistystä tapahtuneen, sillä ajat paranivat kaikilla kilpailijoilla huomattavasti. Oppimista oli tapahtunut.

Oikein kun mietin, parantamistakin varmasti löytyy. Selkeitä parannuskohteita on ainakin kisojen sponsorisopimusten kohdalla. Nämä sponsorisopimukset täytyy olla kaikki yhden ihmisen hanskassa. Ainakin niiden sisällöstä on tiedotettava kaikki, mitä on sovittu. Sähköasennuksen lajisponsorin lupaamia asioita ei kerrottu lajivastaavalle, mistä aiheutui päänsärkyä ja lisätyötä, mitä kyllä oli muutenkin tarpeeksi. Onneksi lajisponsorin edustaja oli todella iloinen saamastaan näkyvyydestä.

Toinen piikki osuu tulospalveluun. Kyllä tulokset täytyy voida syöttää tietokoneelle heti niiden selvitettyä. Se jos mikä on yleisöpalvelua. Tulokset täytyy syöttää lajistandillä. ATK-osaamista löytyy varmasti jokaisella lajilla sen verran, että pisteet voidaan syöttää niin, että ne voidaan myös näyttää lajiscreenillä välittömästi. Kahden screenin systeemi oli todellakin turhaa.

Tuomarit ja heidän työskentelynsä saivat kaikilta kilpailijoilta positiivista palautetta, joten tuomarivalinnat onnistuivat nekin hienosti. Tuomareiden arviointi oli opastavaa, ei tuomitsevaa.

Kehittämistä varmasti jäi myös turkulaisille. Yhteistoiminnallisuutta on varmasti hyvä kehittää eri ammattialojen välillä. Se luo säpinää ja sitä todellista työn tekemisen meininkiä.

Lopuksi haluan vielä kerran kiittää sähköasennuslajin onnistumisesta sen huippuhyviä toimijoita, tiimin jäseniä ja tuomareita sekä sponsoreiden edustajia. Me teimme sen yhteistoiminnallisesti ja onnistuimme työssämme yli odotusten. Teidän panoksenne oli aivan mahtava.

Sähköasennuslajilla löytyi myös vauhdikasta kilpailutoimintaa

Seppo Suvisalmi **Tuomariraportti**

Sähköasennustehtävien laadinta sai kunnon sysäyksen Jyväskylän 2003 kisoista. Timo Rautiaisen kutsumana olin myös yhtenä päivänä paikan päällä tutustumassa kisoihin, ja ne tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen: se, että kilpailut olivat yllättävän massiiviset, mutta myös se, miten taitavia eri lajien kilpailijoita oli ja miten toinen toistaan tyylikkäämpiä osastoja tapahtumassa oli.

Sähköasennusosasto ei yltänyt siellä näkyvyydeltään parhaimpien joukkoon, ja luulenpa, että siinä olikin yksi sysäys laittaa Seinäjoella paremmaksi, ja siinä myös onnistuttiin.

Tuomareiden ja tehtävien kartoitus alkoi välittömästi noin vuosi sitten, ja Rautiaisen johdolla tiimipalavereita lienee pidetty yhteensä ainakin kymmenen. Tehtävien laadintaan osallistuikin laaja joukko alan ammattilaisia, ja näkyvyyden lisäksi haettiin tietenkin monipuolisia sekä vaativia tehtäviä.

Rakennusautomaation kuuluessa tänä päivänä lähes poikkeuksetta jokaiseen rakennuskohteeseen, saatiinkin siitä aiheesta mielenkiintoinen päätehtävä, jonka ympärille rakennettiin kahden tehtävän lisäksi vielä joukko pikatehtäviä. Päätehtävä osoittautui paikan päällä todella haasteelliseksi, ja yhdistettynä se edellispäivän asennuksiin saatiin laaja kokonaisuus, jossa kilpailijat joutuivat ponnistelemaan täydet työtunnit. Pienet erot kilpailijoiden välillä alkoivat muodostua päivän päätteeksi.

Pieniä yllätyksiäkin itse laitteiden toimintojen kanssa tuli, mutta sulavalla tuomaritoiminnolla saatiin oikeudenmukaiset päätökset tehtyä kaikille kilpailijoille tasapuolisesti ja nopeasti. Pikatehtävät osoittautuivat tehokkaiksi välipaloiksi, ja kilpailijat suorastaan nauttivat päästessään niiden kimppuun.

Kilpailijoiden taso oli korkea, ja voittaja erottui muihin nähden tasaisella ja varmalla osaamisella muutaman pisteen erolla. Suorituksien päätteeksi annettiin myös opastusta, jos joku tehtävä oli tuottanut vaikeuksia tai jos niissä oli ilmennyt selviä virheitä.

Rakennelmat sekä osasto oli hyvin rakennettu ja esillä. Järjestys lajivastaavan johdolla säilyi koko kilpailujen ajan.

Pistelaskujärjestelmä saa hieman risuja: väliaikatulosten odottelu ei kuulu tämän tasoiseen tapahtumaan. Siitä terveiset ensi vuodelle.

Seinäjoen Areena osoittautui mainioksi paikaksi juuri tällaiselle tapahtumalle, ja kaikki osastot olivat hyvin esillä ja nähtävissä.

Haluan tässä lopussa vielä kaikkien sähkötuomarien puolesta kiittää, että saimme olla mukana tapahtumassa ja nauttia nuorten Taitajien suorituksista. Kiitokset vielä SEAOL:in ammattitaitoisille ihmisille, jotka olivat tapahtumassa päävastuussa.

Riitta Ylihärtilä, lajivastaava
Seinäjoen palvelualueen oppilaitos, Liikealan yksikkö
020 124 5507

31. Tietojenkäsittely

Yleistä

Lajikuvaukseen tuli edelliseen vuoteen verrattuna muutoksia. Verkkosivujen tuottaminen jäi tästä lajista kokonaan pois, koska se on omana lajina. Uutta oli yhteiskäyttöosuuteen lisätyt pienet asennustehtävät ja verkkolevyasemien sekä tiedostojen kytkeminen.

Ohjausryhmä

Ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. Muuten tiedottaminen tapahtui sähköpostin välityksellä. Suurimmalla osalla ohjausryhmän jäsenillä oli kokemusta Taitaja-kisoista, ja heidän kokemuksensa oli tarpeen.

Tiimi ja lajivastajat

Tiimituki oli hyvä. Lajivastajina oli opiskelijoita, jotka tekivät sovitut työt hyvin. Lajivastajat hoitivat muun muassa ajanoton, kirjurin työt, valokuvauksen, videokuvauksen ja pisteiden syötön pistelaskuohjelmaan. Lajijuontaja hoiti kilpailujen juonnon ja toimi myös lajivastaavan varamiehenä.

Sponsorit

Sponsoreiksi sain Talentum Media Oy:n, joka lahjoitti kilpailutilanteeseen tukimateriaalin kilpailijoita varten ja kirjapalkinnot. Tietotekniikan liitto ry lahjoitti palkintorahat. Pohjanmaan Liiketalous LTA ry lahjoitti toimitsija-asut.

Semifinaalit

Toimin semifinaalikoordinaattorina. Se oli mielenkiintoista mutta toisaalta ylimääräistä työtä lajivastaavan ja normaalin päivätyön rinnalla. Semifinaalijärjestäjät hoitivat asian hyvin tehden kilpailutehtävät ja järjestäen varsinaisen kilpailutilanteen sekä arvioinnin. Moitetta semifinaalijärjestäjältä tuli saadusta korvauksesta työmäärään verrattuna.

Kilpailutehtävät, kilpailutilanne, kilpailijat

Kilpailutehtävien laatiminen oli erittäin työläs ja haastava tehtävä. Tehtävien teemana oli Talentum Media Oy:n kirjakauppa. Kilpailutehtävistä tulivat monipuoliset ja hyvin lajikuvausten kattavat. Viimeisessä tuomaripalaverissa sain vielä hyviä lisäys- ja korjausehdotuk-

sia. Useimpia kilpailutehtäviä oli etukäteen testattu. Kilpailutehtävien tekemiseen olisi pitänyt varata aikaa paljon enemmän.

Tehtävät käännettiin myös ruotsiksi kielenkääntäjällä. Yksi tärkeä pohjatiedosto oli unohnutun kääntää, ja se aiheutti ruotsinkieliselle kilpailijalle ongelmia. Tuomarit kuitenkin ratkaisivat ongelman hyvin.

Kehitettävää:

- asiakaspalvelutehtävän mukaan ottaminen
- yksi vapaamuotoisempi tehtävä
- ruotsinkieliset käännökset myös kaikista pohjatiedoista

Kilpailutilanne sujui suunnitellusti. Aikataulut pitivät. Tällä kertaa kaikki kilpailijat olivat fiksumisti käyttäytyviä nuoria miehiä. Kilpailijat olivat erittäin taitavia ja tasaväkisiä. Kilpailujännitys säilyi viimeiseen kilpailutehtävään saakka.

Tuomarit ja arviointi

Tuomareita oli yhteensä seitsemän. Heidän kokemuksensa ja taitonsa olivat erittäin hyviä. Arviointina oli objektiivinen arviointitapa, joka sopii hyvin tähän lajiin. Uuteen arviointiohjelmaan syötetyt arviointikohteet ja pisteet helpottivat ja nopeuttivat arviointia kilpailuaikana.

Osasto

Osasto oli hyvällä paikalla ja sopivan tilava sekä avoin. Tuomareille sain tilavan ja suhteellisen rauhallisen arviointitilan. Messurakentajan myöhästyneestä aikataulusta johtuen kisojen rakentaminen jäi liian myöhään. Verkon toimivuuden testaamiseen ei ollut riittävästi aikaa. Kaikesta kuitenkin selvittiin. Lajin näkyvyyttä parantamassa olivat multimediaesitys joka kilpailutehtävästä sekä pikataipaleet kuten edellisenä vuonnakin. Lisäksi oli lajijuontaja, joka kertoi yleisölle lajista ja meneillään olevan kilpailutehtävän sisällöstä.

Ritva Rysä

Tuomariraportti

Tuomarointi sujui mielestäni kaikin puolin tehokkaasti ja ongelmitta. Lajissamme toteutetaan arviointi ennalta laaditun pisteytyksen mukaisesti. Pisteytys oli laadittu jo tehtäviin tarkaksi ja yksiselitteiseksi. Tästä johtuen ei mielipide-eroja syntynyt. Tehtävät arvioi aina vähintään kaksi henkilöä. Arviointiin oli varattu sopivasti aikaa ja tulokset saatiin osioittain kohtuullisessa ajassa. Tuomarit oli ryhmitetty eri työvuoroihin jo ennalta. Työtilaa oli riittävästi ja työskentelyolosuhteet muutenkin hyvät.

Ruotsinkielisen kilpailijan kohdalle sattuneiden ongelmien vuoksi jouduimme miettimään ratkaisua koko tuomarijoukolla. Löysimme yksimielisen ratkaisun, joka tyydytti kaikkia osapuolia. Tilanteesta tehtiin myös huomioita seuraavia kilpailuja varten. Ennalta hyvin suunniteltu toimii hyvin.

Kiitos järjestelyistä Riitta Ylihärsilälle ja seinäjokelaisille.
Jari Katajisto, lajivastaava
Seinäjoen ammatillinen oppilaitos
(06) 419 7111

32. Tietokoneet ja verkot

Kuten varmaan muidenkin lajien kohdalla niin myös tietokoneet ja verkot -lajin onnistumisen takana olivat tehokas ja vastuuntuntoinen tiimi sekä ennakkoluulottomat kilpailijat.

”Tehtävät jaettiin tiimin jäsenten kesken niin, että kenellekään ei kertynyt kohtuutonta työmäärää. Jokainen tiimin jäsen hoiti sovittuun tehtävään sovittuna aikana.”

Näin asian olisi kuulunut hoitua, olihan se jo useampia vuosia mennyt saman kaavan mukaan. Tällä kertaa oli kuitenkin muutoksia tullut siinä, että tuomarien sekä tehtävien suunnittelijoiden majoitus-, matka- ynnä muut sellaiset kulut maksettiin lähettävien oppilaitosten toimesta, ei siis järjestävän oppilaitoksen toimesta kuten aiemmin. Nyt tästä maksurakenteen muutoksesta aiheutuneet kulujen korvausepäselvyydet johtivat kahden kilpailupäivän tuomarien viime hetken vaihtoihin ja uusien tehtävien tekemiseen viimeisinä hetkinä.

Valitettavasti ohjausryhmässä ei ollut juurikaan aktiivisia osallistujia. Nyt valmistelut sujivat lähinnä tukitiimin kanssa omatoimisesti. Yritysmaailman edustajia ei kilpailutoiminta kiinnosta, sillä aika on heille kallista.

Henkilökohtainen kompastuskivi minulle oli sponsoreiden hankinta. Tietokoneet ja verkot -lajiin ei tahtonut löytyä yhteistyökumppaneita. Yhteistyökumppaneiden hankkiminen kannattaa aloittaa heti ensi töikseen. Jos et itse ole oikea henkilö hankkimaan sponsoreita, niin anna se suosiolla heti sellaisen tiimisi henkilön tehtäväksi, joka hallitsee asian luonnostaan.

Osaston suunnittelu oli toimiva, sopivan väljä. Messuosaston muotoa muutettiin viime hetkessä rakennusvaiheessa, mikä oli virhe. Paperiversio olisi ollut toimivampi. Suljettu tila tarvitaan tuomaroinnin ja pisteidenlaskun sujumiseksi.

Kilpailupäivät menivät suhteellisen moitteettomasti. Aikataulu oli mielestämme riittävän väljä, mutta todellisuudessa joka iltapäivän kilpailutehtävän aloitus venyi suunnitellusta. Tuomareita oli riittävästi, eikä taidoissa eikä tarkistusohjeissakaan ollut juuri moittimista, mutta todellisuudessa tulee kaikkea ylimääräistä, jota ei aina voida mahduttaa aikatauluun. Suosittelen jatkossa aamu- ja iltapäivätehtävien väliin riittävästi aikaa, vielä enemmän kuin meillä oli.

Teknisiä ongelmia oli uusien komponenttien toimimattomuuden syiden arvailuissa. Syyksi paljastui mahdollisesti matala verkkojännite. Monen jatkoroikan päässä ollut suuri laitekuorma laski käyttöjännitettä. Kannattaa tarkistaa jännitteen syöttö, vaikka messurakentajalle annettaisiinkin oikeat ohjeet kuormituksesta. Uusien, pakasta otettujen, testaamattomien komponenttien käyttö on mielestäni realistista, mutta sitten täytyy olla riittävästi varaosia.

Toinen ongelma muodostui DVD-RW asemalla poltettujen levykopioiden lukemisessa. Jatkoissa kaikki CD-levyt kannattaa polttaa CD-RW asemalla korkeintaan nopeudella 16x. Oppilaista koostuvan tukitiimin avulla saatiin kuitenkin lisälevyt poltettua suhteellisen nopeasti, ja jatkoaikaa antamalla saatiin kaikki tasapuoliseen asemaan.

Jari Katajisto ja Vesa Alatalo

Tuomariraportti

Tuomarointi oli asiansa osaavien henkilöiden käsissä, siitä heille kiitos. Ilman ammattitaitoisia tuomareita olisi aikataulu venynyt entisestään.

Tietokone ja verkot -lajissa jokaisena päivänä oli tuomaroimassa oma päätuomari. Päätuomarin lisäksi oli kaksi muuta tuomaria sekä joka päivä oli lajivastaava varatuomarina.

Aikataulujen tiukkuuden takia oli lajivastaava tehnyt kaikki tehtävät itse. Tarkoituksena oli alun perin se, että joka päivälle olisi ollut oma vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön tehtävänä oli huolehtia, että kaikki seuraavan päivän tehtäviin liittyvät materiaalit, työkalut ynnä muut olisi hoidettu ja valmiina odottamassa aamulla alkavaa kilpailua. Tämä vastuuhenkilö olisi vastannut myös samalla muiden tuomareiden avustuksella tekemänsä tehtävän tuomaroinnista.

Tuomarointi hoidettiin onnistuneesti uuden pistelaskujärjestelmän mukaisesti. Joka pisteelle on etukäteen merkitty arviointiperuste, eikä tulkinnassa näin synny epäselvyyksiä. Uuden pistelaskujärjestelmän sisäänajo aiheutti varmaan myös osaltaan tehtävien aloituksen viivästymistä. Pistelaskuun eli tietojen syöttöön oli valjastettu opiskelija, joka oli harjoitettu tehtävään jo ennen kilpailuja. Tämä toimi moitteettomasti.

Edellisten vuosien kokemuksen perusteella tiesimme, että kaikkien kannalta olisi hyvä, jos paikallinen lajivastaava saisi keskittyä vain lajin ”shopmaster”-hommiin eli laitteiden ja tarvikkeiden hoitelemiseen eikä hänen tarvitsisi vastata tuomaroinnista. Valitettavasti nyt lajivastaava joutui osallistumaan myös tuomarointiin, koska yksi suunniteltu tuomari sairastui.

Lajivastaavalla on todella suuri työtaakka, eikä häntä enää saisi kuormittaa tuomaroinnilla. Hyvän tuomaroinnin edellytyksenä on siis yksi päätuomari per päivä, monta tuomaria mukana ja lajivastaavan vapauttaminen tuomaroinnista.

Lajivastaava oli kehitellyt oppilaasta itselleen lajivastaavan varamiehen eli luotto-oppilaan, jolla oli kaikki paperit ja salasanat hanskassa ja joka pysyi koko ajan kilpailualueella ja saatavilla. Tämä ratkaisu saattaisi olla hyvä jatkossakin, sillä kilpailussa tulee auttamatta pahoja ongelmia, mikäli lajivastaavalle sattuu jotain odottamatonta. Tällä kertaa niin ei kuitenkaan käynyt.

Koska pisteiden lopullinen lasku venyi, ehtivät kilpailijat lähteä kotiin tai kadota Areenalle ennen palkintojen jakoa. Tähän ongelmaan tulisi kehittää ratkaisu. Palkinnonsaajat tulisi myös velvoittaa saapumaan palkintojen jakoon. Nyt palkintojen jakoon saapui vain voittaja.

Ilkka Niekka, lajivastaava
Jyväskylän teknillinen oppilaitos
(014) 444 5667

33. Tv- ja videotuotanto

Tv- ja videotuotannon laji oli tänä vuonna toista kertaa Taitaja-kilpailuissa. Viime vuoden kokemusten perusteella oli helppo jatkaa lajin suunnittelua ja toteuttamista samalta pohjalta kuin Jyväskylässäkin.

Samat asiat kuin edellisen kisan suunnittelussa olivat ajankohtaisia nytkin. Edelleen uutena lajina Taitajassa tv- ja videotuotanto on vaatinut paljon perusteellista pohdintaa kilpailun sisällöstä ja puitteista. Lisäksi itse kilpailutehtävää mietittäessä on jouduttu ottamaan osittain kantaa alan opetuksen sisältöön ja opetusmenetelmiin. Eli: mitä missäkin oppilaitoksessa opetetaan ja mitkä voisivat olla lajin yhteiset sisällöt ja arviointikriteerit. Lajitiimi työskenteli asiantuntevasti ja osaavasti kehittäen kilpailua ja tehtävää viime vuoden pohjalta. Myös lajin tuomarit olivat tärkeinä asiantuntijoina mukana suunnittelemassa kilpailutehtäviä sekä arviointia.

Lajin kilpailualue toteutettiin Jyväskylästä poiketen omana standina hieman erillään laajan alakerran hälinästä. Näkyvyydessä ehkä hieman menetettiin mutta itse lajin kilpailun kannalta, kilpailijoiden ja tuomariston taholta, järjestely oli onnistunut. Suomilammi Oy toimitti taas kuvauskaluston kilpailijoiden käyttöön, editointiyksiköt olivat jokaisen kilpailijaparin omat. Ohjelmoina olivat 2 x Avid ja 2 x Final Cut. Yleisölle tarkoitettu iso plasmamonitori kertoi editoinnin kulusta kilpailun aikana.

Kilpailutehtäviä oli tällä kertaa kaksi erillistä eri päivinä. Tehtävät olivat kilpailijoille haastavia, ja kaikki varatut kolme päivää käytettiin niiden tekemiseen. Myös tehtävän jaksotukset ja aikataulutus onnistuivat suunnitelman mukaisesti samoin kuin arviointikin.

Lopputuloksissa kaksi ensimmäistä paria ja kolmas ja neljäs muodostuivat tasaväkisiksi. Voittajaparista tehtiin myös ehdotus Taitajien taitajaksi.

Tuomarityöskentely kilpailun aikana oli asiantuntevaa ja kannustavaa. Erityisesti päivien päätteeksi tapahtunut palauteosio koettiin kilpailijoiden ja valmentajien taholta tärkeäksi ja hyödylliseksi.

Tv- ja videotuotannon lajin kehittämisessä huomiota kiinnitettiin kilpailutehtävien laadulliseen parantamiseen. Tehtävät olivat suhteellisen vaikeatasoisia. Tuomarilomakkeissa kehitettiin laji-kohtaista tarkennusta ja jäsenystä. Välineissä pyrittiin tarjoamaan monipuolista kuvaus-, valaisu- ja äänityskalustoa. Pistelasku onnistui tänä vuonna erittäin hyvin. Kilpailijat, valmentajat ja tuomarit olivat hyvin selvillä kulloisestakin tilanteesta lähes reaaliaikaisesti.

Kuten edellisenäkin vuonna Taitaja 2004 -kilpailussa tv- ja videotuotannon laji loi odotusten ja suunnitelmien mukaisesti puitteet neljän innokkaan parin rehtiin kilpaan videotyöskentelyssä. Lajin järjestelyorganisaatio ja tuomaristo kokivat myös uudelleen onnistuneensa edistämään alan opiskelua ja opetusta.

Patrick Oras
Tuomariraportti

Taitaja 2004 -tapahtumassa tv- ja videotyö oli edustettuna vasta toista kertaa. Kilpailijat saivat valmiin kilpailuformaatin, joka perustui pääosiltaan edellisenä vuonna käytettyyn ja toimivaksi havaittuun malliin. Tasoerot eri joukkueiden välillä olivat jälleen varsin helposti löydettävissä.

Sisällön osuus tämänytyppisissä tehtävissä tulee väkisinkin esille, mutta koska toisen asteen opetuksen pääpaino opintosuunnitelman mukaan on tekniskeskeinen, arvioinnissa asetettiin arviointikriteerit teknisen osaamisen ja niin sanotun "ammattimaisuuden" raameihin.

Suorituspaikka oli edelliseen vuoteen verrattuna syrjäisempi, mutta samalla vältyttiin ympäristön meluisuudelta. Työasemat sijoittuivat tilaan hyvin, ja kilpailijat saivat keskittyä työsuorituksiinsa paremmin kuin Jyväskylässä.

Kilpailukalustoa tulee jatkossa edelleen monipuolistaa. Äänityksen onnistumisen kannalta on oleellista oikea mikrofoni- ja valittavana vähintään kolme erilaista mikrofonityyppiä. Myös valokalustoa voi monipuolistaa erilaisin kalvoilla, suotimin ja valaisintyypein. Erityisen tärkeää on, että kilpailussa käytettävät valaisimet ovat ammattikäyttöön soveltuvia. Ongelmana lienee sopivien yhteistyökumppaneiden löytäminen.

Jyväskylässä kilpailun pistelaskujärjestelmä oli tuomaroinnin kannalta hankala. Pisteiden syöttäminen tulospalveluun toimi nyt erinomaisesti, jopa viimeisen päivän kokonaisuuksien arvioinnit saatiin järjestelmään hyvissä ajoin. Toivottavasti jatkossakin voidaan syöttää pisteet tuomareiden toimesta suoraan, sillä näin varmistetaan kilpailun aikainen seuranta ja päästään päivittäisiin tulostilanteisiin paremmin kiinni.

Palkitsemisjärjestelmässä tulisi huomioida myös neljänneksi tullut kilpailijapari. Erot saatavat kolmannen ja neljännen välillä olla hiuksenhienot. Neljän parin systeemi toimii muuten hyvin – en suosittelen kilpailijamäärän kasvattamista.

Kokonaisuutena kilpailu oli jälleen onnistunut. Ilmapiiri oli kannustava ja avoin, ja palaute sekä kilpailijoilta että tuomareilta oli pääosin positiivista. Olen mielelläni jatkossakin mukana Taitaja-tapahtumien kehittämis- ja tuomarointityössä.

Ari Autio, lajivastaava
Seinäjoen palvelualueen oppilaitos, Liikealan yksikkö
020 124 5507

34. Verkkosivujen tuottaminen

Yleistä

Taitaja 2004 -kisojen verkkosivujen tuottaminen -lajin suunnittelu alkoi osaltani tutustumalla Jyväskylän kisoihin ja poimimalla sieltä hyviä ideoita. Jyväskylän lajivastaava Alice Ojala ryhmänsä kanssa oli tehnyt todella hyvää työtä lajin toteuttamisessa. Siitä oli hyvä jatkaa, varsinkin kun Alice lupautui yhdeksi jäseneksi ohjausryhmään.

Lajin suunnittelu sujui oman työn ohella melko vaivattomasti. Suuria muutoksia Jyväskylän kisoihin verrattuna ei tehty. Suurin haaste oli lajin näkyvyyden parantaminen, sillä tietokoneen näytön takana työskentelevä nuori ei ole kovin toimintapitoinen seurannankohde. Ongelma ratkaistiin siten, että kilpailijoille asennettiin kaksi näyttöä, toinen kilpailijalle ja toinen yleisöön päin. Näin yleisö pääsi seuraamaan, mitä kukin kilpailija parhaillaan koneellaan teki.

Kilpailutehtävät

Kilpailijoiden tehtävänä oli laatia kotisivusto Hartman kodille. Hartman koti on Hartman Rauta Oy:n markkinointinimi heidän myymilleen talopaketeille. Kilpailijoiden saama aineisto oli Hartman kodin toimittamaa. Tehtävien laadinta tapahtui yhteistyössä Hartmanin edustajien ja ohjausryhmän kanssa. Ohjausryhmässä laadimme kilpailutehtävien arvioinnin kohteet ja kriteerit. Tehtävät testasivat muun muassa kilpailijoiden ryhmätyötaitoja, sivuston suunnittelutaitoja, kuvankäsittelyä, visuaalista näyttävyyttä, teknistä toteuttamista, sivuston julkaisutaitoja ja esiintymistä.

Mielestäni kilpailutehtävän laadinta onnistui hyvin. Tosin lajin luonteesta johtuen arvioinnin kohteet painottuivat kilpailun viimeiseen päivään, jolloin sivustot alkoivat olla kokonaisuudessaan vasta valmiita. Tämä aiheutti paineita tulosten valmistumiseen annetussa ajassa, mutta tästäkin selvittiin. Jatkossa kannattaa ainakin miettiä, pitäisikö tehtävät muodostua kahdesta pienemmästä sivustokokonaisuudesta.

Kilpailijoiden kilpailutehtävät ovat nähtävillä osoitteessa: www.sekol.fi/taitaja2004

Kilpailu

Noin viikko ennen kilpailujen käynnistymistä alkoi kiireellinen työntouhu kilpailupaikan rakentamiseksi. Nyt oli saatava toteutettua tehdyt suunnitelmat. Töitä paiskittiin aamusta iltaan, ja ympäristö valmistui hyvissä ajoin ennen h-hetkeä. Aikaa jäi tietoverkon ja palvelimien testaamiselle.

Varsinainen kilpailutapahtuma onnistui ennakkosuunnitelmien mukaisesti. Muutamien kilpailijoiden toiveiden mukaisesti asetimme verkkopalvelimelle lisää muutamia palveluja, joita emme olleet huomioineet. Ympäristö toimi hyvin, ja kilpailuaikataulu oli sopiva.

Tuomarityöskentely oli kiitettävää. Kolmen hengen ryhmässä vallitsi hyvä ja asiantunteva henki. Arvioinnin kohteet ja kriteerit olivat mielestämme kohdallaan. Kilpailun päätyttyä tuomareilla alkoi erittäin tiivis arviointi-istunto.

Yhteenveto

Kilpailut olivat, myös saadun palautteen perusteella, erittäin onnistuneet. Kokonaisuudesta jäi itselleni ja ryhmälleni tyytyväinen mieli. Homma tuli hoidettua.

Kiitokset lajini onnistumisesta kuuluvat loistavalle Taitaja-toimiston väelle sekä Kimmolle, Artolle, Juhalle ja ennen kaikkea Alicelle.

Alice Ojala
Tuomariraportti

Lajin tuomaristoon kuuluivat työn tilaajana ja lajin sponsorina Hartman Koti -yrityksen aluejohtaja Kimmo Mansikkaviita, web-tuottajan näkökulmaa mukaan toi markkinointipäällikkö Arto Pellonpää ja alan kouluttajaa edusti tietotekniikan opettaja (ja näyttötutkintomestari) Alice Ojala Jyväskylän aikuisopistosta. Lisäksi tuomaristo käytti php-ohjelmoinnin graafinen suunnittelija Jan Söderlundia.

Työskentelystä

Koska työn tilaaja toimi yhtenä tuomareista, hänellä oli koko ajan asiakkaan näkemys tilattuun työhön. Kilpailijat olisivat voineet hyödyntää työtä tehdessään vielä enemmän paikalla ollutta työn vastaanottajaa. Tätä koetimme tuoda esille, mutta ehkä olisi pitänyt tässä kohdassa olla vielä tehokkaampi.

Tuomaristo työskenteli yksimielisesti. Lukuisista osatehtävistä huolimatta eri tuomareiden antamat pisteet olivat muutamaa kohtaa lukuun ottamatta lähes yhtenevät. Jokaisella saattoi olla oma linjaus, mutta ne olivat samansuuntaisia. Suuremmista piste-eroista jouduttiin keskustelemaan ainoastaan joitain kertoja, ja yhteinen ratkaisu löydettiin sujuvasti.

Kuten arvata saattaa, kenties eniten keskustelua jouduttiin käymään töiden visuaalisuuden kohdalla. Juuri tämän osan arviointi muutti tulostaulukon joiltain osin täysin uuteen muotoon – jopa tuomarien yllätykseksi, meidän emme nähneet kilpailijoiden sijoituksia pisteiden syöttövaiheessa. Ratkaisevassa asemassa oli myös tilanne, jossa kilpailijat esittelivät työnsä ja perustelivat valintansa. Esittely toi esille kilpailijan näkemyksen www-suunnittelusta kokonaisuutena. Asiantuntevista kilpailijoista löytyisi hyviä alan luennoijia.

Uskon, että kohtelimme kilpailijoita puolueettomasti. Arviointimme perustui etukäteen määriteltyihin arviointikohteisiin ja -kriteereihin.

Muutospaineita?

Esille nousi, että www-sivuston tuottaminen ja suunnittelu on paitsi usean eri osa-alueen saumatonta hallintaa (esimerkiksi kuvankäsittelyn, tekstin tuottamisen, koodauksen) myös nimenomaan ryhmätyötä, jossa ainakin työelämässä on suuremmissa yrityksissä eri tekijä eri osa-alueille.

Päätuomarin ominaisuudessa ja kahdet lajin kilpailut kokeneena esitän ajatuksen: onko mahdollista muuttaa lajia siten, että se perustuisikin enemmän työelämälähtöiseen ryhmätyöhön? Tiedän, että ryhmätyön arviointi on vaikeaa, mutta jos ajattelen pisteytystä, tähän löytyy varmasti arviointitapoja. Henkilökohtainen paremmuushan voitaisiin ratkaista monipuolisilla pikataival-tyyppisillä tehtävillä, joista saadut pisteet lisättäisiin ryhmätyön pisteytykseen.

Kiitos kilpailijoille, kanssatuomareilleni sekä Ari Autiolle, joka järjesti kilpailun.

Kalle Kitiniemi, lajivastaava
Järviseudun ammatti-instituutti, Kurejoen toimipiste
(06) 5577 2271

35. Viherrakentaminen

Kilpailuajankohta ei ole luonnollisesti paras mahdollinen viherrakentamisen kannalta ammatti-alana, ja täten tapahtumaa ei pidä verrata normaaliin työelämän tilanteeseen vaan esimerkiksi Kevätpuutarha-näyttelyyn. – Tässä tapauksessa siis esimerkiksi näyttelyosaston rakentamisen esittelyyn.

Viherrakentajat saavat aikaiseksi näyttävää aluetta vaikkapa omakotitalon piholle. Kuvassa toiseksi sijoittuneet Tuua Toivainen ja Hanna Valtonen Mäntsälän ammattiopistosta.

Lähtökohtia

Perustuen aiempien kilpailujen (etenkin Jyväskylä) kokemuksiin ja käytäntöihin pyrittiin täysimääräisesti hyödyntämään myönteisiä kokemuksia. Muutoksia:

- Kilpailupaikan koko oli huomattavasti pienempi.
- Edellisenkin johdosta alueen käyttö ja kilpailijat sijoitettiin yleisön eteen.
- Kivien työstö sijoitettiin alueelle.
- Käytettyjen materiaalien sijoitettiin yleisön nähtäville.
- Pyrkimys yhteiseen korkeusmittausvälineen käyttöön.

Tavoitteet

Tavoitteena oli saavuttaa aiemmissa kilpailuissa toteutuneet saavutukset ja laajentaa kilpailuun osallistuvien viheralan edustajien määrää. Lisäksi otettiin mahdollisuuksien rajoissa tarkoin huomioon kilpailutehtävän monipuolistamiseksi ohjausryhmältä tulleet parannusehdotukset muun muassa käytetyistä materiaaleista.

Toteutuma

- **Kilpailijat:** neljä kilpailuparia kolmesta oppilaitoksesta oli sama määrä kuin aiemmin, mutta aluksi kilpailijoita olisi ollut tulossa useampiakin. Parilajissa poisjäämiset

ovat kuitenkin herkkä paikka: jos yksi jää pois, niin kaksi jää pois. Alueen koon huomioon ottaen kymmenen kilpailijaa olisi ollut liikaa.

- **Oppilaitokset:** Osallistuminen tuntuu oleva vahvasti ruuhka-Suomen varassa. Saadun palautteen perusteella sekä oppilaitosten että kilpailijoiden tunnelma oli kuitenkin varsin innostunut.
- **Tiimit:** Ohjausryhmän kokouksessa tehtäviä jaettiin selkeähkösti ja ruuduissa pyrittiin hyvin. Puutteellinen sisäinen yhteydenpito ja oma riittämättömyyden tunne on ikuista, mutta lopputulos lienee hyvä. Toiselta paikkakunnalta kilpapaikan järjestäminen on hankalaa, ja Seinäjoen puistotoimi oli korvaamaton tukija lopputuloksen kannalta.
- **Tehtävä:** Saadun palautteen perusteella tehtävää pidettiin monipuolisena ja vaativana. Suoritus aika oli melko tiukka. Tähän vaikuttivat ahtaus ja ”liiallinen” vaatustunto. Muun muassa esitasaamalla pohjamateriaaleja olisi saatu aikaa lisää viimeistelytyöhön. Kilvan kannalta tilanne oli kaikille sama, ja keskinäisiin sijoituksiin sillä tuskin oli merkitystä – lopputulokset olisivat yleensä olleet ehkä joitakin pisteitä parempia paremmissa olosuhteissa.
- **Tuomarit:** Jo lähtökohtaisesti pyrittiin etenemään kohti näyttötutkintoperusteita ja työelämää. Palautteen mukaa tässä onnistuttiin, ja osallistujien ilmoitusten perusteella tuomaritoimia pidettiin asiallisina ja paikalla annettua palautetta oikeudenmukaisena. Tyylin mukaisesti kilpailijoilla oli oikeus ilmoittaa, milloin jokin osa-alue oli valmis ja arvioitavissa. Käytännössä näin ei ehkä ole kannattavaa tehdä, koska arviointi suoritettiin vasta lopussa koko tehtävästä. Tämä vei luonnollisesti lopputulosten valmistumisen viime tippaan.

Yhteenveto

Mitä saatiin:

- toimialalta uusia tukijoita, jotka toivottavasti osallistuvat jatkossakin Taitajakilpailuihin
- yleisön suosiota tasaisella varmuudella
- (toivottavasti) hyvä ja innostunut henki kilpaan osallistuneilta
- Selvittiin hengissä ja saatiin lämmintä kättä.

Kehitettävää:

- Vaikka se, mikä ei ole aivan välttämätöntä, ei ole kertomisen arvoista, niin lajin sisäistä tiedottamista hieman lisää.
- kilpailualueen koko ja mitoitus
- Tuomaritilaa ja reppujen ja päällysvaatteiden säilytystilaa ei saatu aikaiseksi vielä.
- yhteistoimintakulttuurin ja -käytäntöjen selkeyttäminen

Toivon, että Seinäjoelta jäi myönteinen henki kaikille lajiin osallistuneille.

	Lämmittelyä	Käynnistystä	Suunnittelua	Valmistelua	Toteutusta	Arviointia	
2002 2002/1 2002/6 2002/8		Anomus Skills Finland ry Taitaja 2002 Imatra Projektipäällikön valinta Projektipäällikkö aloitti tehtävän Taustojen kartoitus Hankkeen nimikilpailu/henkilöstö Neuvotteluja Esko Juntila Raha-anomus E-P:n liittoon Neuvotteluja L-S:n lääninhallitus Neuvottelut Taitaja 9 –kilpailusta Hankesuunnitelma lausunnonle Info henkilöstölle					
2002/9		Kv-kongressin suunnittelu alkuun Lajivastaavien haku Luottamusmiespalaveri Työseminaari Skillsin toimistolla Kehittämishanke ky:n hallitus Hankeanomus lääninhallitukselle					
2002/10		Hankkeen täsmennyspyyntö lh:ta Tiedotustilaisuuksia lajivastaaville Uusi versio hankkeesta lh:n					
2002/11		AKVA-koulutus käynnistyy Aluekarsinnat Taitaja 2003 Lajivastaavien nimeäminen Taitaja-projektin aikataulus					
2003/1		Kilpailijaesite valmis Kyselyjä hankkeen rahoituksesta Taitaja 2003/lajivastaavien matka Taitaja 2003 –kävijätutkimus Järjestäjäpystin vastaanotto Skills-laivaseminaarin suunnittelu Kaupungin vastaanoton järjestelyt					
2003/2		E-P:n liiton rahoitus varmistui Taitaja 2003 –palautetilaisuus Väkiraportti E-P:n liitto Tilasuunnittelua Areena Rehtorikysely lajeista Projektsuunnittelija aloitti Lajibudjetit ja sopimukset lajivast.					
2003/3		Taitaja 2003-palautepäivä J:kylä E-P:n liiton ohjausryhmäkokous Skills-laivaseminaari WWW –sivut auki Sponsorineuvotteluja					
2003/4		Hankeneuvottelut lääninhallitus Valtak. ohjausryhmäkokoukset SeAOL:n johtoryhmän kokous Lajivastaavat ja tiimit kokous					
2003/5		Lajikuv. ja esim. teht. www-sivuille Kv-kongressin suunnitteluryhmä Projektsihteri aloitti Kv-kongressin esite valmis					
2003/6		Taitaja markkinointi 1. St. Gallen MM-kisat Kv-kongressin suunnittelukokouksia Käden taidot ja yrittäjyys semin. suunnittelua					
		2003/7	Päätös hankkeen rahoituksesta				
		2003/8	Hankkeen tiedotustilaisuus Info tilaisuus henkilöstölle Tiedotustilaisuudet opiskelijoille Taitaja markkinointi 2. Valmennusjärjestelmän suunnittelu Taitajatoimiston avajaiset Taitajakiertueet maakunnassa				

2003/9

Radiohaastatteluja
Ilmoittautumiset Taitaja 1.9.03
Tiedotustilaisuus ammattijärjestöt
Taitajakiertueet maakunnassa

2003/10

Ilmoittautuminen loppu 26.9.03
Valtak. ohjausryhmät 10.10.03
Tuomarikoulutukset
Kisällisopimuksia

2003/11

Kädentaidot ja yrittäjyys 30.10.03
Pohjapiirros/paloviranomainen
Turvallisuuden viranomaiskokous
Hankkeen ohjausryhmä
Lajitiimien kokoukset

2003/12

Viimeiset semifinaalit 28.11.03
Lajitiimien klinikkapäivät
Neuvottelukunnan kokous H:ki
Kilpailijavalmennus, Korjus
Ammatillinen neuvottelukunta

2004/1

Lehdistötilaisuus
Kisa TV -haastattelu
Kilpailijavalmennus, Korjus
Kv-kongressikokous
Tukitiimien kokoukset
Ohjelmatoimikunnan kokous
Lajivastajien koulutus
Rakentaminen alkaa 15.1.04
Liikenteenohjaus palaveri
Turvallisuustarkastus 1. 21.1.04
Turvallisuustarkastus 2. 22.1.04
Kilpailu käyntiin 22.1.04 klo 10
Kaupungin vastaanotto 22.1.04
Kv-kongressi 22.1.-24.1.04
Kutsuvierastilaisuudet
TT:n kouluspäivät
SeNuko-koulutusmessut 22.-23-1-04
Taitaja 9 -kilpailu 24.1.04
Palkintojen jako 24.1.04 klo 16
Kilpailupaikkojen purku
Areena tyhjä ja siivottu 26.1.04

2004/2

Botnia TV, Taitaja 2004
Opinportti TV 1, Taitaja 2004-08-31
Annika Talonen lopetti työt
Hankkeen ohjausryhmän kokous
Taitaja-lajien loppuraportit valmiina
Loppuraportin pikaversio valmistuu
Neuvottelukunnan kokous
Merja Ivaska lopetti työt
Media seuranta päättyy
Skills-laivaseminaari
Taitaja palautepäivä 19.3.04 Materi-
aalien luovutus turkulaisille
Projektipäälliköt Kurussa
Terhi Pellinen lopetti työt
Loppuraportin laadintaa
Taitaja-toimiston alasajo
Ohjausryhmät Turku
Hanke jatkuu vuoden 2004 loppuun
Outi Rantala lopetti
Loppuraportin viimeinen versio pai-
noon

2004/3

2004/4

2004/9

Suomenmestaruudet on ratkottu ja ”Nuoret mestarit” saivat heille kuuluvan arvostuksen!
Oli ilo ja kunnia tehdä vuoden 2004 Taitajaa!

Näin se menee!

Tiivistelmä Taitaja 2004 -kävijätutkimuksesta

Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Turun ammatti-instituutin toimeksiannosta tammi-kuussa 2004. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Taitaja 2004 SM-kilpailun kävijäkunnan rakennetta, kävijöiden tyytyväisyyttä ja mielipiteitä kilpailusta. Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 22.-24.1.2004. Haastatteluja tehtiin yhteensä 198 kappaletta.

Tietolähteet kilpailusta

Noin seitsemän vastaajaa kymmenestä (68%) kertoi saaneensa tiedon Taitaja 2004 SM-kilpailusta oppilaitoksestaan ja 16 prosenttia Taitaja 2004 -messulehdestä. Lehti-ilmoituksista tietoa oli saanut 7 prosenttia haastatelluista ja WWW-sivuilta 2 prosenttia.

Kilpailujen seuraaminen

Kilpailulajeista parturi-kampaajan-, tarjoilijan- sekä ravintolakokintyöt olivat kilpailuita seuranneiden mielestä parhaiten esillä. Vastaajista 38 prosenttia oli seurannut tapahtumasta lähetettyä tv-ohjelmaa.

Arviot seminaareista

Noin neljä vastaajaa kymmenestä (38%) arvioi kansallisten seminaarien sopivan Taitaja SM -kilpailujen yhteyteen kansainvälisiä seminaareja paremmin. Vastaavasti noin kolmannes vastaajista (30%) piti kansainvälisiä seminaareja tapahtuman yhteyteen paremmin sopivana.

Tyytyväisyys tapahtumaan

Vastaajien keskuudessa oltiin tyytyväisimpiä tapahtuman tilaratkaisuihin. Vastanneista 72 prosenttia kertoi olevansa tyytyväinen messuihin/tapahtumaan kokonaisuudessaan.

Järjestämisaikakunnan vaihtaminen vuosittain

Vastaajista 87 prosenttia arvioi myönteisesti tapahtuman järjestämisaikakunnan vuosittaista vaihtoa. Sen sijaan 13 prosenttia kävijöistä oli sitä mieltä, että tapahtuma tulisi järjestää vuosittain samalla paikkakunnalla.

Taitaja 2005 -tapahtuman järjestämisaikakunnan tunnettuus

Noin puolet vastaajista (44%) ilmoitti tietävänsä missä Taitaja-tapahtuma järjestetään vuonna 2005. Näistä 92 prosenttia nimesi järjestämisaikaksi Turun.

Kävijätutkimuksen löydät osoitteesta: www.taitaja2005.com

Julkaisut Taitaja-tapahtuman yhteydessä

Taitaja kävijä tutkimus 22.1.-24.1.2004, Tietoykkönen Oy

Entrepreneurship – A Dood Choise -julkaisu kansallisesta Kädentaidot ja yrittäjäyys seminaarista 30.9.2004 ja kansainvälisestä kongressista 22.1.-24.1.2004

Taitaja 2004 -lehti Ammattitaidon Suomenmestaruuskilpailun 22.1.-24.1.2004 -julkaisu. Julkaisijana Skills Finland ry ja Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä. Painopaikka I-Print Oy, Seinäjoki.

Taitaja 2004 -laatukäsikirja, Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä

Lajikansiot: Lajikuvaus, lajin yhteistyökumppanit ja tiimit, esimerkkitehtävät, tiedot ilmoittautuneista, kilpailijatiedot, kilpailutehtävät ja tulokset.

Taitaja dokumentit (cd-rom)

Painotuotekansio, Taitaja-tapahtuman painotuotteet

Taitaja-tapahtuman lehtileikekokoelma 1.1.2003-30.4.2004

Valokuvakokoelma

Taitaja 2004 –videokooste, Kolme päivää

MITALISTIT

Autokorinkorjaus

Sija	Nimi	Oppilaitos	Pisteet
1.	Tanttari Mikko	Seinäjoen ammattioppilaitos	81,07
2.	Lehtonen Janne	Porin Tekniikkaopisto	77,58
3.	Nenonen Joni	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	75,23

Autonasennus

1.	Hietikko Ville	Jyväskylän ammattiopisto	68,98
2.	Muhonen Reko	Savonlinnan ammattiopisto	65,01
3.	Pesonen Janne	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	57,02

Autonmaalauk

1.	Sarajärvi Taneli	Haukiputaan ammattioppilaitos	89,00
2.	Ahola Tatu	Heltech	78,00
3.	Kinnunen Lauri	Mikkelin ammattiopisto	75,70

CAD-suunnittelu

1.	Saarinen Niko	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	83,95
2.	Rautiainen Tommi	Koulutuskeskus Salpaus	82,57
3.	Papinkivi Niina	Koulutuskeskus Salpaus	81,76

Elektroniikka

1.	Oinonen Markus	Jyväskylän ammattiopisto	80,30
2.	Kovanen Janne	Jyväskylän ammattiopisto	79,90
3.	Niemi Toni	Kokkolan ammattiopisto	70,40

Kukkasidonta

1.	Kulppi Birgitta	Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos	76,2
2.	Korhonen Jaana	Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos	75,6
3.	Nieminen Eevamaria	Mäntsälän ammattiopisto	75,1

Huonekalupusepäntö

1.	Kokko Juuso	Mikkelin ammattiopisto	94,00
2.	Hänninen Joonas	Kemijärven ammattiopisto	92,00
3.	Latvakoski Sakari	Kalajokilaakson ammattioppilaitos	90,00

Ilmastointiasennus

1.	Korhonen Sami	Kouvolan Seudun ammattiopisto	89,00
2.	Kurppa Sami	Porin Tekniikkaopisto	84,00
3.	Pelkonen Juuso	Keravan ammattiopisto	82,50

Kivityö

1.	Nieminen Juha	Tyrvään käsi- ja taideteollisuusoppilaitos	48,50
2.	Saarelainen Senja	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	27,90
3.	Rannikko Paula	Tyrvään käsi- ja taideteollisuusoppilaitos	27,20

Kondiittorintyö

1.	Moilanen Jaakko	Pohjois-Pohjanmaan ammattioppilaitos	78,25
2.	Hilliaho Mirva	Tampereen ammattiopisto	76,25
3.	Jumisko Mari	Pohjois-Pohjanmaan ammattioppilaitos	73,5

Koneistus

1.	Kettunen Jarkko	Kainuun ammattiopisto	75,27
2.	Jalkanen Ville	Pohjois-Savon ammattiopisto	61,04
3.	Viljander Ari	Porvoon ammattiopisto	49,36

Kosmetologintyö

1.	Niskanen Riika	Helsingin palvelualojen oppilaitos	85,93
2.	Karvonen Anna	Vaasan ammattiopisto	85,54
3.	Malin Elina	Lahden sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	78,33

Levy- ja hitsaustyö

1.	Kupari Veli-Matti	Jyväskylän ammattiopisto	87,31
2.	Ala-Varvi Sami	Vaasan ammattiopisto	85,43
3.	Hangasluoma Riku	Suupohjan ammatti-instituutti	82,94

Lähihoitajantyö (parilaji)

1.	Ahvenvaara Laura ja Haa- palahti Hanna-Mari	Oulun sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	86,00
2.	Harju Jenni ja Klemetti Jen- na	Kainuun ammattiopisto	69,25
3.	Tuunainen Marjo ja Viinikai- nen Ulla	Jyväskylän ammattiopisto, Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	68,75

Maalaus- ja tapetointityö

1.	Karttunen Jani	Jyväskylän ammattiopisto	75,05
2.	Puhakka Sinikka	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	73,70
3.	Martelin Noora	Länsi-Uudenmaan Koulutuskeskus	70,43

Mekatronikka (parilaji)

1.	Muotio Jukka-Pekka ja Peltomaa Paavo	Porin Tekniikkaopisto	85,95
2.	Kallinen Teemu ja Kettu- nen Kalle	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	84,87
3.	Rainio Tuomas ja Salki- mo Johanna	Turun ammatti-instituutti	63,25

Metsäkoneen käyttö

1.	Haatainen Jani	Pohjois-Karjalan ammattiopisto, Valtimo
2.	Tiusanen Juha	Mikkelin ammattiopisto
3.	Salonen Aki	Porin metsäopisto

Painotekniikka

1.	Puukko Teemu	Jyväskylän ammattiopisto	86,03
2.	Sormunen Tommi	Jyväskylän ammattiopisto	82,57
3.	Ahlgren Henna-Riikka	Hervannan ammattioppilaitos	82,24

Painotuotteen suunnittelu

1.	Huittinen Raisa	Jyväskylän ammattiopisto	90,78
2.	Pölönen Niina	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	87,42
3.	Jokitalo Karoliina	Jyväskylän ammattiopisto	86,79

Lihatuotteiden valmistus

1.	Lindstedt Ilari	Turun ammatti-instituutti	86,10
2.	Hannula Päivi	Seinäjoen ammattioppilaitos	83,43
3.	Hannula Merja	Seinäjoen ammattioppilaitos	83,41

Parturi-kampaajantyö

1.	Hyppänen Saara	Etelä-Karjalan ammattiopisto	72,35
2.	Syd Sanni	Kouvolan Seudun Ammattiopisto	70,33
3.	Honkanen Aini	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	69,67

Puhdistupalvelu

1.	Vilén Anne	Jyväskylän ammattiopisto	81,38
2.	Uotila Marika	Tuusulanjärven ammattiopisto	72,24
3.	Luoma Milja	Tampereen Kotitalousoppilaitos	69,97

Pukuompelijantyö

1.	Tilsala Ria	Jyväskylän ammattiopisto	89,01
2.	Porola Henna	Tampereen ammattiopisto,	81,97
3.	Mäkipää Marika	Vammalan ammattikoulu	79,70

Putkiasennus

1.	Koskinen Henri	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto	88,31
2.	Oikari Juho	Jyväskylän ammattiopisto	81,84
3.	Sorjonen Jouni	Pohjois-Karjalan Ammattiopisto,	77,36

Ravintolakokintyö

1.	Viljanen Tarja	Ravintolakoulu Perho	81,50
2.	Valkonen Tiina	Jyväskylän ammattiopisto,	80,01
3.	Lytsy Seija	Länsi-Lapin ammatti-instituutti	74,17

Somistajantyö

1.	Säynäjärvi Jenni	Yrkesinstitutet Practicum	86,07
2.	Alamäki Laura	Porvoon kauppappilaitos	85,74
3.	Eriksson Jonna	Porvoon kauppappilaitos	84,52

Suurtalouskokintyö (parilaji)

1.	Salo Tuija / ja Viitasalo Marko	Haapaveden ammattioppilaitos	69,00
2.	Lång Satu ja Paananen Anne	Järvenpään ammattiopisto	68,67
3.	Heikkilä Taija ja Tuomisto Tiina	Salon ammattioppilaitos	65,66

Talonrakennustyö

1.	Myllyniemi Niko	Seinäjoen ammattioppilaitos	80,35
2.	Hiltunen Juh	Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitos	77,75
3.	Lehti Anssi	Mäntsälän ammattiopisto	70,35

Tarjoilijantyö

1.	Siltanen Sina	Porvoon ammattiopisto,	78,48
2.	Sironen Miia	Jyväskylän ammattiopisto	78,14
3.	Vahtoluoto Katja	Savonlinnan Ammattiopisto	77,48

Sähköasennus

1.	Leppänen Mikko	Tampereen ammattiopisto	83,40
2.	Puustinen Janne	Pohjois-Savon ammattiopisto	79,20
3.	Ylikulju Teemu	Raahen ammattioppilaitos	74,21

Tietojenkäsittely

1.	Välikangas Jukka-Pekka	Salon kaupan ja terveyden ammattiopisto	86,10
2.	Karjakin Antti	Haminan ammattiopisto	84,35
3.	Ohls Tony	Vaasan ammattiopisto	81,00

Tietokoneet ja verkot

1.	Huuskonen Sami	Espoon Liiketalousinstituutti	91,00
2.	Aaltonen Jukka	Raision ammattioppilaitos	86,83
3.	Kjellman Joni	Pohjois-Pohjanmaan ammattioppilaitos	81,6

TV- ja videotuotanto (parilaji)

1.	Hietaniemi Tommi ja Virola Sami	Jyväskylän ammattiopisto	88,29
2.	Kajander Janika ja Kemppe Rami	Helsingin tekniikan alan oppilaitos	85,03
3.	Jaukkuri Elisa ja Kokkinen Piia	Länsi-Lapin ammatti-instituutti	61,83

Verkkosivun tuottaminen

1.	Korpela Mikael	Jyväskylän ammattiopisto	88,50
2.	Schildt Samuel	Jyväskylän ammattiopisto	88,23
3.	Leino Mikko	Suomen Liikemiesten Kauppaopisto	87,61

Viherrakentaminen (parilaji)

1.	Koskinen Ville ja Nurmio Tiina	Hämeen ammatti-instituutti	70,31
2.	Toiviainen Tuua ja Valtonen Hanna	Mäntsälän ammattiopisto	68,09
3.	Lindell Riikka ja Virtanen Jonna	Hämeen ammatti-instituutti	54,34

Hevostenhoito (parilaji)

1.	Puusniekka Terhi ja Rautio Charlotte	Ypäjän Hevosopisto	75,40
2.	Rönqvist Anniina ja Töyrylä Maarit	Harjun Oppimiskeskus	72,55
3.	Kaarto Piia ja Kaikkonen Jenni	Keski-Pohjanmaan Maaseutuopisto	72,10

YHTEISTYÖSOPIMUSTEN NÄKYVYYS

Mitä sopimus pitää sisällään ...

KUMPPANI (lajisponsori) 2500 €

1. Suurtaulu lajin kilpailualueella

2. Logo näissä:

- Toimitsija asuissa
- Lajiscreenillä (mainos + logo)
- Lajistandissä
- Kilpailijanumerot
- Messulehden lajiesittelyssä
- Verkkosivuilla lajiesittelyssä

KISÄLLI (laite-
materiaalisponsori)
1500 €

Logo näissä:

- Kilpailija-asuissa tai asut
- Lajisreenillä (logo)
- Lajistandissä

Kummi
(1. alkinto) 500 €

Logo näissä:

- Lajistandissä
- Laji screenillä
- Messulehden lajiesittelyssä

Kummi
(2. palkinto) 350 €

Logo näissä:

- Lajistandissä
- Lajisreenillä
- Messulehden lajiesittelyssä

Kummi
(3. palkinto) 200 €

Logo näissä:

- Lajistandissä
- Lajiscreenillä
- Messulehden lajiesittelyssä

Tukija

Tukija

Nimi
messu-
lehdessä

Tukija

Nimi
messu-
lehdessä

Tukija

Nimi
messu-
lehdessä

Tukija

Mainos
messu-
lehdessä

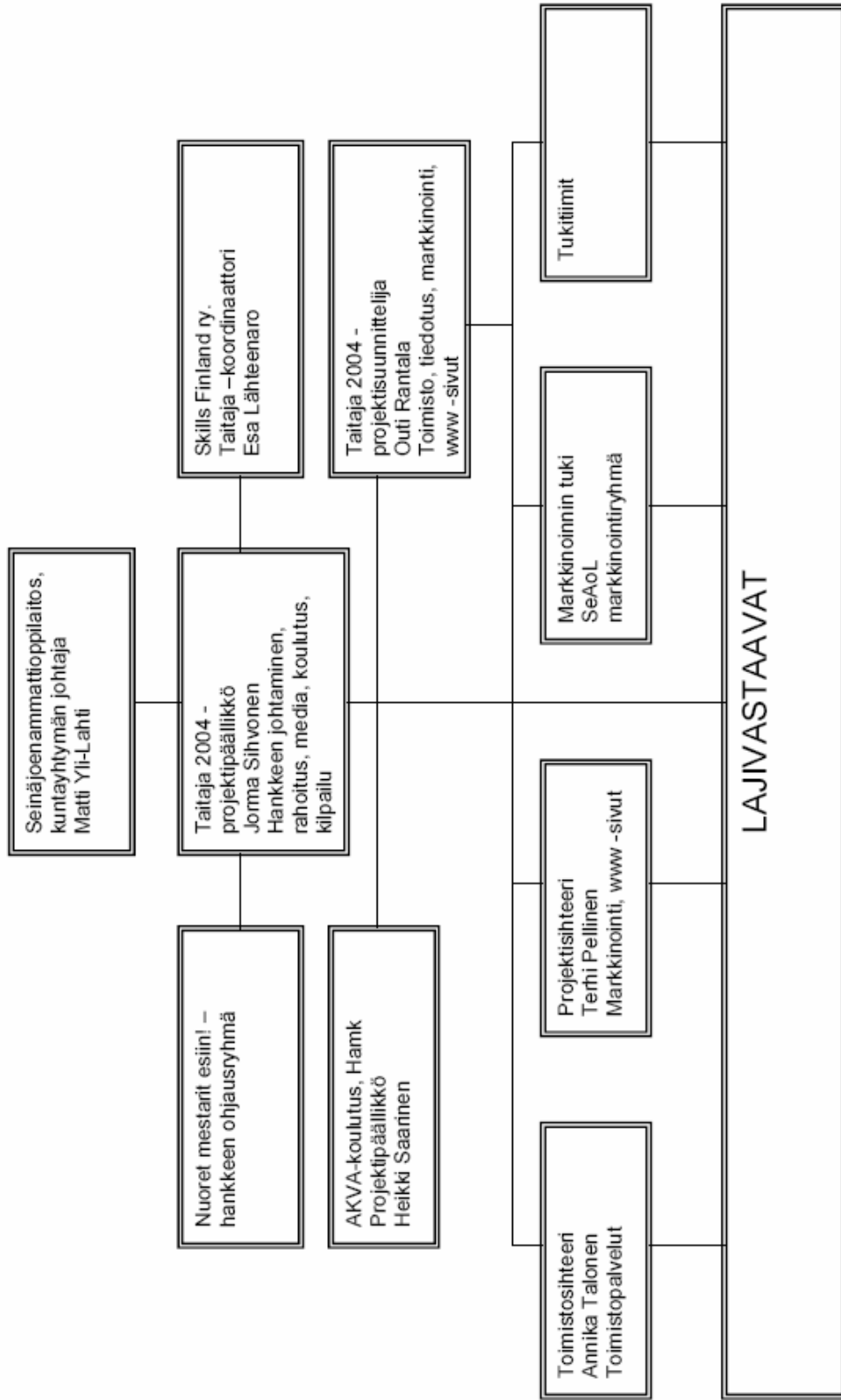
Tukija

Mainos
messu-
lehdessä

Tukija

Mainos
messu-
lehdessä

Taitaja 2004 organisaatio

TAITAJA 2004**PÄÄSPONSORIT**

Pääsponsori
Aronet-Esitysyhtiöt
Pääsponsori
Sirio comp Oy
Taitajien Taitaja / Volvo
Käyttöauto Oy

Rajatorpantie 8C	01600 Vantaa
Polttolinja 27	40520 Jyväskylä
Pohjankaan 2	60100 Seinäjoki

LAJISPONSORIT

Yritys	Laji	Lähiosoite	Postiosoite
Autobot Oy	Autokorin korjaus	Yrittäjätie 23	70150 Kuopio
ABB Oy	Sähköasennus	PL 85	00381 Helsinki
Aktzo Nobel Coatings Oy	Maalaus- ja tapelointityö	PL 104	01301 Vantaa
Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki	Pukompelijäntö	PL 38	60101 Seinäjoki
Festo Oy	Mekatronikka	PL 86	01511 Vantaa
Koja Oy	Ilmastointiasennus	PL 351	33101 Tampere
KPSS Finland Oy	Parturikampaajantyö	Juhanlantie 3	01740 Vantaa
Metso Oyj	Koneistus ja CAD-suunnittelu	PL 1220	00101 Helsinki
Peipohjan kiviveistämö Oy	Kivityö	Kivitie 3	32810 Peipohja
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto Super	Lähihoitajantyö	Ratamestarinkatu 12	00520 Helsinki
Valio Oy	Suurtalouskokintyö	Meijeritie 6	00370 Helsinki
Wienerberger Oy AB	Talonrakennustyö	Strömberginkuja 2	00380 Helsinki
Saarioinen Oy	Ravintolokokintyö	PL 108	33101 Tampere
Finn-Power Oy	Levy- ja hitsaustyö	PL 38	62201 Kauhava
Toyota Auto Finland Oy	Autokorin korjaus	Korpivaaranatie 1	01450 Vantaa
Tekma Oy	Huonekalupuusepäntö	Svinhufdinkatu 19	15101 Lahti
Optiroc Oy	Talonrakennustyö	Strömberginkuja 2	00350 Helsinki
SOL Palvelut Oy	Puhdistuspalvelu	Kauppaneliö 13	60120 Seinäjoki
Suomen Sokeri Oy	Kondiittorintö	Sokeritehtaantie 20	02460 Kantvik
Hacman Metos Oy Ab	Suurtalouskokintyö	Ahjonkaarre	04220 Kerava
Altia Oyj	Tarjottelijäntö	Salmisaarenranta 7	00101 Helsinki
Kemppikoneet Oy	Levy- ja hitsaustyö	PL13	15801 Lahti
Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa	Tarjottelijäntö	Hyllykalliontie 2	60510 Hllykallio

Käyttöauto Oy	Taitajien Taitaja	Pohjankaari 2	60100 Seinäjoki
Vaasanläänin Puhelin Oy	Tietokoneet ja verkot	Puskantie 18	60100 Seinäjoki
Partek Forest Oy Ab	Metsäkoneen käyttö	PL 472	33101 Tampere
Atria Oyj	Lihatuotteiden valmistus	PL 900	60060 Atria
Autoalan Keskusliitto R.Y.	Autonmaalaus	Hietalahdenkatu 4 A	00180 Helsinki
HL -Group Oy	Autonmaalaus	Hlekkakiventie 5	00710 Helsinki
Nokia Corporation	Elektronikka	Joensuunkatu 7	24100 Salo
Ilkka Oyj	Painotuotteen suunnittelu	PL 60	60101 Seinäjoki
Tekmami Oy	Putkiasennus	PL 18	60101 Seinäjoki
Hämmän Kuntokeskus	Kosmetologintyo	Vaasantie 22	62375 Ylihärmä
HB-Betoniteollisuus Oy	Viherrakentaminen	Laasitie 1	40320 Jyväskylä
Seinäjoen Energia Oy	Sähköasennus		Seinäjoki
Urho Viljanmaa Oy	Putkiasennus	Jokipiintie 27	61280 Jokipii
Elisse Oy	Somistajantyo	Koulukatu 22	60100 Seinäjoki
Huiskula Oy	Kukkasideonta	Huiskulantie 52	20380 Turku
Tavaratalo Lehtinen Oy	Tietojen käsittely	Puskantie 1	60100 Seinäjoki
VLP	Tietokoneet ja verkot		Seinäjoi
Botnia TV	TV -ja videotuotanto		Vaasa
Merja Salomäki	Sähköasennus	PL 616	65101 Vaasa

KISÄLLISPONSORIT

Yritys	Laji	Lähiosoite	Postiosoite
Seinäjoen Energia Oy	Sähköasennus	Varastotie 5	60100 Seinäjoki
Inspecta Oy	Levy- ja hitsaustyö	Vapaudentie 41	60100 Seinäjoki
Hartman Rauta Oy	Levy- ja hitsaustyö	PL 353	60101 Seinäjoki
Oy Lindab Ab	Ilmastointiasennus	Juvan teollisuuskatu 3	02920 Espoo
Rohdos-ala Oy	Kosmetologintyo	Kalliolanrinne 5	00510 Helsinki
Future CAD Oy	CAD-suunnittelu	Sahaajankatu 26 A	00880 Helsinki
Suomen Unilever/Unilever Bestfluuds	Ravintolokokintyo	PL 68	00811 Helsinki
Pohjanmaan Putki Oy	Putkiasennus	Yrittäjätie 2	60100 Seinäjoki
Eurocosmetics Oy	Kosmetologintyo	Vuonkatu 15	00100 Helsinki
Toporiina Oy Lecos	Kosmetologintyo	Ukkohautentie 11-13 a	02170 Espoo

Suomen Hoitolatukku Oy	Kosmetologintyö	Kalliorannantie 4	21310 Vahto
Meptek Oy	Ilmastointiasennus	Konemestarinkatu	20780 Kaarina
Seinäjoen Putki Oy	Putkiasennus	Rengasite 18	60100 Seinäjoki
Ramirent Oy	Putkiasennus	Kauppaneliö 10	60120 Seinäjoki
Puukeskus Oy	Talonrakennus/Puusepäntyö	Rengasite 12	60120 Seinäjoki
LPM Group Oy	Putkiasennus	Seurapuistikkoo 6 B 17	61300 Kurikka
Jalasjärven ammatillinen aikuiskoulutuskeskus	Automaalaus	Kurssite 2	61600 Jalasjärvi
Epec Oy	Elektroniikka	PL 194	60101 Seinäjoki
Hartman Rauta Oy	Verkkosivujen tuottaminen	PL 353	60101 Seinäjoki
Seinäjoen Tietoraitti Oy	Verkkosivujen tuottaminen	Keskustori 4	60100 Seinäjoki
Elga Ab	Levy- ja hitsausyö	Box 277, SE-43325	Partille, Sverige
Värimport Oy	Painotuotteen suunnittelu		33540 Tampere
Xerox Oy	Painotuotteen suunnittelu	PL 5	02601 Espoo
Seinäjoen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus	CAD-suunnittelu	Rastiaantaival 2	60200 Seinäjoki
Oy Alias Copco Tools Ob	Tionrakennustyö	Tuupakankuja 1	04600 vantaa
V. Kinnunen Oy/Keune-center	Parturikampaajantyö	Ahjokatu 18	40100 Jyväskylä
Tekmanni Oy	Sähköasennus	Päivöläkatu 40	60100 Seinäjoki
Elfasetti Oy ja SHP Oy	Elektroniikka	Karvaamokuja 1	00380 Helsinki
YIT-Yhtymä Oy	Mekatroniikka	Osmankatu 19	60320 Seinäjoki
SK-Kojeistot Oy	Sähköasennus	Väinöläkatu 12	60120 Seinäjoki
Laitosjalaine Oy	Elektroniikka		35320 Hirsilä
YIT-Rakennus Oy	Talonrakennustyö	Rauhankatu 17	65100 Vaasa
K-Rauta Pohjantuuli/J&A Tuuli Ay	Talonrakennustyö	Välskärinkatu 2	60320 Seinäjoki
Seicon Oy	Talonrakennustyö	Alvar Aallonkatu 3	60100 Seinäjoki
Starkki Oy Ab	Maalaus- ja tapetoitintyö	Päivöläkatu 38	60100 Seinäjoki
Värimiehet Oy	Maalaus- ja tapetoitintyö	Yhdystie 7	60100 Seinäjoki
Metalikonieistus Pukkinen Ky	Koneistus	Peimaanhalli 80	61400 Ylistaro
Konepaja Stamac Oy	Koneistus	Mestarintie 5	60100 Seinäjoki
Oy Hakani Ab	Parturikampaajantyö	PL 123	20101 Turku
Omrion Electronics Oy	Sähköasennus	Metsänpojanukuja 5	60100 Seinäjoki
J Mäkvirta Oy	Koneistus	Jussinkatu 5	61300 Kurikka
Fastems Oy Ab	Koneistus	Tuotekatu 4	33840 Tampere
Oy Disa Finland Ab	Huonekalupuusepäntyö		65610 Mustasaari
Kotipizza Oy	Suurtalouskokintyö	Hovioikeudenpuistikkoo 11	
Lyngson Oy	Putkiasennus		65100 Vaasa

Oy KWH Pipe Ab	Putkiasennus	PL 21	65101 Vaasa
----------------	--------------	-------	-------------

PALKINTOSPONSORIT

Yritys	Laji	Lähiosoite	Postiosoite
Maakunnan Auto	Autokorin korjaus	PL 13	60101 Seinäjoki
Autoarta Oy	Autokorin korjaus		60120 Seinäjoki
Kolarikorjaamo Haapamäki Erkki Ky	Autokorin korjaus		60800 Ilmajoki
E-P:n Kolariosat Oy	Autokorin korjaus	Yhdystie 4	60100 Seinäjoki
Lännen Autokatsastus Oy	Autokorin korjaus	Rengastie 46	60120 Seinäjoki
Tuuliliasennus Ujanen J	Autokorin korjaus	Rajatie 38	60120 Seinäjoki
Sähkö-, elektroniikka- ja tietoteollisuus, SET ry	Elektroniikka	PL 10	00131 Helsinki
Sähkö-, elektroniikka- ja tietoteollisuus, SET ry	Elektroniikka	PL 10	00131 Helsinki
Sähkö-, elektroniikka- ja tietoteollisuus, SET ry	Elektroniikka	PL 10	00131 Helsinki
Toyota Auto Finland Oy	Autonasennus		
A-Katsastus	Autonasennus		60510 Hyllykallio
Päkki Oy	Autonasennus	Mekaanikonkatu 3	00810 Helsinki
Rengastien autotarvike	Autonasennus	PL 216	60101 Seinäjoki
Schneider Electric Oy	Mekatroniikka	Sinimäentie 14	02630 Espoo
Onninen Oy	Mekatroniikka	PL 109	010301 Vantaa
Vacon Oyj	Mekatroniikka	Runsorintie 7	65381 Vaasa
Siemens osakeyhtiö	Mekatroniikka	PL 60	02610 Espoo
Syspoint Oy	Mekatroniikka	Kauppaneliö 13	60120 Seinäjoki
Tekmanni Oy	Ilmastointiasennus	Päivöläntie 40	60120 Seinäjoki
LVI-Dahl Oy	Ilmastointiasennus	Jaakko Lammi	60120 Seinäjoki
Onninen Oy	Ilmastointiasennus	PL 109	01301 Vantaa
Tekmanni Oy	Putkiasennus	Päivöläntie 40	60120 Seinäjoki

LVI-Dahl Oy	Putkiasennus	Jaakko Lammi	60120 Seinäjoki
Onninen Oy	Putkiasennus	Pl 109	01301 Vantaa
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Puhdistuspalvelu	PL 54	00531 Helsinki
Suomen Siivoustekninen Liitto ry	Puhdistuspalvelu	Kolmas Linja 7B 37	00530 Helsinki
Suomen siivousliikkeiden liitto ry	Puhdistuspalvelu	Eteläranta 10	00130 Helsinki
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Ravintolokokintyo	PL 54	00531 Helsinki
Electrolux	Ravintolokokintyo	Kauppapuistikko 16 E	65100 Vaasa
Standa	Ravintolokokintyo	Yliopistonkatu 58 B	33100 Tampere
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Tarjoiijantyo	PL 54	00531 Helsinki
Altia Oyj	Tarjoiijantyo	Pl 350	00101 Helsinki
Best Westem Hotelli Silventa	Tarjoiijantyo	Ruutikellarintie 4	65100 Vaasa
Interflora Suomi ry.	Kukkasidonta	PL 3	00441 Helsinki
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Kukkasidonta	PL 54	00531 Helsinki
SHT-Tukku Oy	Kukkasidonta	Tukuntie 4	31900 Punkalaidun
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Kosmetologintyo	PL 54	00531 Helsinki
Suomen hoitolatukku	Kosmetologintyo	Kalliorannantie 4	21310 Vahto
Lekita Oy	Kosmetologintyo	Mäyrämäentie 5	01260 Vantaa
Emotion	Kosmetologintyo		
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Parturikampaajantyo	PL 54	00531 Helsinki
Suomen Hiusrifittäjät	Parturikampaajantyo	Mäkelänkatu 54 A	00510 Helsinki
Kähenyshuolto Oy	Parturikampaajantyo	Frederikinkatu 60	00100 Helsinki
Kaupan työnantajaliitto	Somistajantyo	Eteläranta 10	00130 Helsinki
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	Somistajantyo	PL 54	00531 Helsinki
Elisse Oy	Somistajantyo		
Kunta-alan ammattiliitto KTV	Suurtaloukokintyo	Pitkäkatu 43	65100 Vaasa
Kunta-alan ammattiliitto KTV	Suurtaloukokintyo	Pitkäkatu 43	65100 Vaasa
Meira Nova	Suurtaloukokintyo	Varastotie 6	33880 Lempäälä
Amica Ravintolat	Suurtaloukokintyo	PL 37	00421 Helsinki

Johnsöndiversey	Suurtaloustalokokintyö	PL 311	20101 Turku
Laerdal Oy	Lähihoitajantyyö	Vattuniemenranta 2	00210 Helsinki
Tehy ry	Lähihoitajantyyö	Vapaudentie 28-30	60100 Seinäjoki
Kunta-alan ammattiliitto	Lähihoitajantyyö	Pitkäkatu 43	65100 Vaasa
Tekstiili- ja vaatetusteollisuus ry	Pukuompelijatyö	PL 50	33211 Tampere
KS-Tarvike	Pukuompelijatyö	Kuusimäentie 22	30100 Tampere
Tekstiili- ja vaatetustyöväenliitto	Pukuompelijatyö	PL 87	33101 Tampere
Tietotekniikan liitto ry	Tietojenkäsittely	PL 325	00181 Helsinki
Tietotekniikan liitto ry	Tietojenkäsittely	PL 325	00181 Helsinki
Tietotekniikan liitto ry	Tietojenkäsittely	PL 325	00181 Helsinki
Pohjois-Suomen sähkö Oy	Tietokoneet ja verkot	PL 14	60101 Seinäjoki
Nurmon kunta	Tietokoneet ja verkot		
Harman rauta Oy	Verkkosivujen tuottaminen	PL 353	60101 Seinäjoki
Harman rauta Oy	Verkkosivujen tuottaminen	PL 353	60101 Seinäjoki
Harman rauta Oy	Verkkosivujen tuottaminen	PL 353	60101 Seinäjoki
Rakennusliitto	Maalaus- ja tapetointityö	PL 307	00531 Helsinki
Seinäjoen Maalarimestariyhdistys	Maalaus- ja tapetointityö	Laanikatu 29	60200 Seinäjoki
Suomen Maalarimestari Liitto ry	Maalaus- ja tapetointityö	Unioninkatu 14	00130 Helsinki
Puuseppämestari ry	Huonekalupuusepäntyyö	Tammikatu 9	50130 Mikkelä
Puu- ja erityisalojen liitto	Huonekalupuusepäntyyö	PL 318	00531 Helsinki
Puumiesten liitto ry	Huonekalupuusepäntyyö	Kauppakatu 6 A 1	40100 Jyväskylä
Puu- ja erityisalojen liitto	Metsäkoneen käyttö	PL 318	00531 Helsinki
Partek Forest Oy Ab	Metsäkoneen käyttö	Hämälänsaarekatu 25	33100 Tampere
M ja H Rintamäki Oy	Metsäkoneen käyttö	Vanhatie 314	61460 Hanhikoski
E-P MIG ja Kone	Koneistus	Tuottajantie 21	60100 Seinäjoki
TR-Varaosat Oy	Koneistus	PL 175	60101 Seinäjoki
Wurth Oy	Koneistus	Kauppaneliö 9	60100 Seinäjoki

Lihateollisuusmekanikat ry	Lihatuotteiden valmistus	Lammaskallionkatu 21	18150 Heinola
Atria Oyj	Lihatuotteiden valmistus	PL 900	60060 Atria
Suomen Elintarviketööläistenliitto ry	Lihatuotteiden valmistus	Siltasaarenkatu 6	00530 Helsinki
Ravinto Raisio Oy	Kondiittorintyö	PL 200	21201 Raisio
Mausle Sallinen	Kondiittorintyö	PL 101	21101 Naantali
Leipuriin Tukku	Kondiittorintyö	PL 127	02631 Espoo
Kemppi Oy	Levy- ja hitsaus työ	PL 13	15801 Lahti
Suomen Hitsausmekanillinen yhdistys ry	Levy- ja hitsaus työ	Mäkelänkatu 36 A 2	00510 Helsinki
SHY Pohjanmaan paikallisosasto	Levy- ja hitsaus työ	Takalantie 139	62310 Voltti
Viherympäristöliitto	Viherrakentaminen		
Viherympäristöliitto	Viherrakentaminen		
Järviseudun ammatti-instituutti	Viherrakentaminen		
Kiviteollisuusliitto	Kivityö	PL 999	00101 Helsinki
Lemminkäinen Oyj, Tampereen yksikkö	Kivityö	Teollisuustie 23	33330 Tampere
a-ark	CAD-suunnittelu		
BC CAD-Center Oy	CAD-suunnittelu	Saarissonkatu 2	65170 Vaasa
Multi Maker	CAD-suunnittelu		
Oppilaitokset (tuovat mukanaan palkinnot)	Hevostenhoito		
Oppilaitokset (tuovat mukanaan palkinnot)	Hevostenhoito		
Oppilaitokset (tuovat mukanaan palkinnot)	Hevostenhoito		
Viestintäalan ammatti liitto ry	Painotekniikka	Siltasaarenkatu 4	00531 Helsinki
Viestintäalan ammatti liitto ry	Painotekniikka	Siltasaarenkatu 4	00531 Helsinki
Viestintäalan ammatti liitto ry	Painotekniikka	Siltasaarenkatu 4	00531 Helsinki
Viestintä työnantajat VTA ry.	Painotuotteen suunnittelu	PL 348	00121 Helsinki
Viestintä työnantajat VTA ry.	Painotuotteen suunnittelu	PL 348	00121 Helsinki
Viestintä työnantajat VTA ry.	Painotuotteen suunnittelu	PL 348	00121 Helsinki

Vakuutusyhtiö Pohjola	TV- ja videotuotanto	Seinäjoki
Suomilampi Oy	TV- ja videotuotanto	00940 Helsinki
Jyväskylän ammatti-opisto	TV- ja videotuotanto	
Cora Väri Oy	Automaalaus	Koivukummuntie 4 01510 Vantaa
Cora Väri Oy	Automaalaus	Koivukummuntie 4 01510 Vantaa
Cora Väri Oy	Automaalaus	Koivukummuntie 4 01510 Vantaa
Rakennusteollisuus RT ry. Rakennusliitto ry.	Talonrakennustyö	PL 381 00131 Helsinki
Rakennusteollisuus RT ry. Rakennusliitto ry.	Talonrakennustyö	PL 381 00131 Helsinki
Rakennusteollisuus RT ry. Rakennusliitto ry.	Talonrakennustyö	PL 381 00131 Helsinki
Sähköliitto/Tikli	Sähköasennus	PL 747 33101 Tampere
Sähköliitto/Tikli	Sähköasennus	PL 264 00121 Helsinki
Sähköliitto/Tikli	Sähköasennus	

Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymä

PL 313

60101 Seinäjoki

VIRANOMAISKOKOUS

Aihe: Taitaja 2004 SM –kilpailut
Turvallisuus tarkastelu 25.11.2003
Paikka: Keskustan toimipiste, kirjasto klo 9.00

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
 - puheenjohtajan ja sihteerin valinta
 - pöytäkirjan tarkastajien valinta
3. Tapahtumalupa
4. Kilpailualueet
 - pohjapiirroksen hyväksyminen
 - paloturvallisuus, alkusammutuskalusto, tulityöt
 - ulkoalueen kilpailupaikat ja jäteastioiden sijoitus
 - työturvallisuustarkastukset
 - elintarviketarkastukset
 - ensiapu
5. Liikenteen ohjaus ja pysäköinti
 - liikennejärjestelyt
 - paikotus
 - pysäköinnin/liikenteenohjaajien koulutus
 - opastukset
6. Järjestyksenvalvonta
 - turvallisuusriskit
 - järjestyksenvalvojien määrä
 - järjestyksenvalvojien koulutus
 - ilmoittamisvelvollisuudet
7. Opiskelijoiden osallistuminen tapahtumaan
 - laki nuorten työntekijöiden suojelusta
 - ilmoitus työsuojelupiiriin
8. Muut esille tulevat asiat
 - turvallisuustarkastuksen ajankohta ennen tapahtumaa